

กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นางสุรดา ไชยสงคราม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2555

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

MANAGEMENT STRATEGIES FOR DEVELOPING DESIRABLE CHARACTERISTICS
OF ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS IN SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF
BASIC EDUCATION COMMISSION

MRS. SURADA CHAISONGKRAM

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Educational Administration
Department of Educational Policy, Management and Leadership
Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2012

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ

อันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดย

นางสุรดา ไชยสงคราม

สาขาวิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา รักษ์พลเมือง)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาพิมพ์ อุสาโห)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปองสิน วิเศษศิริ)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.วัลย์พร ศิริภิรมย์)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(ดร.บรรเจอดพร สู่แสนสุข)

สุรดา ไชยสงคราม : กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ
นักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(MANAGEMENT STRATEGIES FOR DEVELOPING DESIRABLE
CHARACTERISTICS OF ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS IN SCHOOLS
UNDER THE OFFICE OF BASIC EDUCATION COMMISSION)

อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อ.ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล, อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม:
ศ. ดร. พงษ์ ศิริบรรณพิทักษ์, 318 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร
เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2) เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้วิธีการวิจัยเชิงบรรยาย กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 396 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการ โรงเรียน หรือครู
ผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ครูประจำชั้น และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนละ 1 คน รวม
ทั้งสิ้น 1,564 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติ
บรรยายได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา
(Content Analysis) และการใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) ในการจัดลำดับความสำคัญของความ
ต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า 1)สภาพปัจจุบันของ การบริหาร เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
ประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} =$
2.67) เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 3 ด้าน เรียงตามลำดับ ดังนี้ (1) การวางแผน ($\bar{X} =$
2.82) (2) การนำแผนสู่การปฏิบัติ ($\bar{X} = 2.64$) และ (3)การประเมินผล ($\bar{X} = 2.51$) ส่วน สภาพที่พึงประสงค์ของ การบริหาร
เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$)เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน
เรียงตามลำดับ ดังนี้ (1) การนำแผนสู่การปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.97$) (2) การวางแผน ($\bar{X} = 4.95$) และ (3)การประเมินผล ($\bar{X} =$
4.95) 2) กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยกลยุทธ์หลัก 3 กลยุทธ์เรียงตามลำดับความสำคัญ คือ (1)กลยุทธ์การ
ประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (2) กลยุทธ์การนำแผนสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์
และ (3) กลยุทธ์การวางแผนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ภาควิชา...นโยบาย...การจัดการและ.....ลายมือชื่อ.....

.....ความเป็นผู้นำทางการศึกษา.....

สาขาวิชา...บริหารการศึกษา.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

ปีการศึกษา.....2555.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม.....

5284265427: MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEYWORDS: STRATEGY / CHARACTERISTICS / ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS

SURADA CHAISONGKRAM : MANAGEMENT STRATEGIES FOR DEVELOPING
DESIRABLE CHARACTERISTICS OF ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS IN
SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF BASIC EDUCATION COMMISSION.

ADVISOR: PIYAPONG SUMETIKUL, Ph.D., CO-ADVISOR :

PROF. PRUET SIRIBANPITAK, Ph.D.; 318 pp.

The objectives of the research were 1) to study the current and desirable states of management strategies for developing desirable characteristics of elementary school students in schools under the office of basic education commission 2) to develop management strategies for developing desirable characteristics of elementary school students in schools under the office of basic education commission. Samples consisted of 1,564 individuals from 396 schools under the basic education commission. Informants included administrators, vice administrators or head of student activities, classroom teachers, and chairmen of school under the basic education commission. A descriptive research method was used. The research instruments were questionnaires and structured questions for interviews. Quantitative data were analyzed by means of descriptive statistics to acquire frequency, percentage, mean and standard deviation. Qualitative data were analyzed by content analysis and a Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) to prioritize needs.

The findings were: 1) The overall of current management for developing desirable characteristics of elementary school students was at a moderate level ($\bar{X} = 2.67$) - - planning ($\bar{X} = 2.82$), implementation ($\bar{X} = 2.64$), and evaluation ($\bar{X} = 2.51$) and the overall desirable management for developing desirable characteristics of elementary school students was at the highest level ($\bar{X} = 4.95$) - - implementation ($\bar{X} = 4.97$), planning ($\bar{X} = 4.95$), and evaluation ($\bar{X} = 4.95$) 2) There were 3 strategies for developing desirable characteristics: 1. Evaluation strategy to develop desirable characteristics. 2. Implementation strategy to develop desirable characteristics and 3. Planning strategy to develop desirable characteristics.

Department : Educational Policy, Management..... Student's Signature.....

and Leadership.....

Field of Study : Educational Administration..... Advisor's Signature.....

Academic Year : 2012..... Co-advisor's Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงด้วยความกรุณาอย่างสูงของ อ.ดร. ปิยพงษ์ สุเมตติกุล อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ศ.ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้วิจัย ขอบพระคุณความกรุณาในคำแนะนำ ข้อเสนอแนะในทุกปัญหาและคำตอบที่มีให้กับทุกคำถามของผู้วิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยนี้

ขอบพระคุณ ผศ.ดร.ชญาพิมพ์ อุสาโห ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร. ปองสิน วิเศษศิริ อ.ดร. วลัยพร ศิริภิรมย์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และขอบพระคุณ ดร.บรรเจตพร สุแสนสุข กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จนทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์มากขึ้น

ขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยอันประกอบด้วย รศ.ดร.ศิริเดช สุขีวะ ผศ.ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ ดร.พินสุดา สิริรังศรี ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก และดร.ณัฐนันท์ บัณฑิตยานาค ที่กรุณาสละเวลาชี้แนะข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย

ขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบร่างกลยุทธ์และกรูณาร่วม สันทนาการกลุ่ม เพื่อให้ข้อค้นพบในการวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

การวิจัยนี้ส่วนหนึ่งได้รับ ทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์สำหรับนิสิตจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยจึงขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

คุณค่าอันเกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณ คุณพ่อทวีศักดิ์ สุทธิศาสนกุล และคุณแม่จันดี สุทธิศาสนกุล ผู้เป็นครูคนแรกในชีวิตของผู้วิจัย และเป็นผู้ให้ความสำคัญและให้โอกาสในการรับการศึกษาในเบื้องต้น จนทำให้มีวันนี้

ขอบคุณ “น้ำใจน้องพีชีชมพู ” ทุกคนที่เป็นกำลังใจช่วยเหลือเอื้ออาทรให้ กำลังใจกันและกันมาโดยตลอด

ขอบคุณครูบาอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาตั้งแต่วัยเยาว์จนถึง ปัจจุบัน และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่ผู้วิจัยเคารพนับถือ

ท้ายที่สุดขอ บคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชัย ไชยสงคราม และนางสาวพิชามญชุ์ ไชยสงคราม ที่เป็นกำลังใจมาโดยตลอด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ด
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	10
วิธีดำเนินการวิจัย.....	13
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	13
ขั้นตอนในการวิจัย.....	14
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	15
การนำเสนอผลการวิจัย.....	16
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	17
หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร.....	18
หลักการ แนวคิด ทฤษฎีการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	26
หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับกลยุทธ์.....	59
การประเมินความต้องการจำเป็น.....	68
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	70
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	80

	หน้า
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	80
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	85
วิธีดำเนินการวิจัย.....	87
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	95
การวิเคราะห์ ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	95
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	97
ตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจากแบบสอบถาม...	97
ตอนที่ 2 สภาพการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานจากการสัมภาษณ์.....	147
ตอนที่ 3 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารเพื่อพัฒนา พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	172
ตอนที่ 4 กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	195
5 สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	241
สรุปผลการวิจัย.....	241
อภิปรายผล.....	244
ข้อเสนอแนะ.....	258
รายการอ้างอิง.....	262
ภาคผนวก.....	273
ภาคผนวก ก เครื่องมือวิจัย.....	274
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	310

	หน้า
ภาคผนวก ค รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างการสัมภาษณ์.....	312
ภาคผนวก ง รายงานผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์.....	314
ภาคผนวก จ รายงานผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมสนทนากลุ่ม.....	316
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	318

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
1	การวิเคราะห์กระบวนการบริหาร.....	21
2	การวิเคราะห์ทรัพยากรในการบริหาร.....	23
3	ความต้องการจำเป็นกำหนดโดยวิธี PNI _{modified}	70
4	กลุ่มตัวอย่างและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง.....	81
5	ความถี่ และค่าร้อยละของผู้อำนวยการโรงเรียน จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน.....	98
6	ความถี่ และค่าร้อยละของรองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูทำหน้าที่ รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน.....	100
7	ความถี่ และค่าร้อยละของครูประจำชั้น จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน.....	101
8	ความถี่ และค่าร้อยละของประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน.....	102
9	สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม.....	103
10	สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกเป็นรายด้าน.....	104
11	สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง (ผู้อำนวยการโรงเรียน).....	107
12	สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง (รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน).....	109

ตารางที่	หน้า	
13	<p>สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง (ครูประจำชั้น).....</p>	111
14	<p>สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง (ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน).....</p>	113
15	<p>สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวางแผนด้านการบริหาร จำแนกเป็นรายชื่อ.....</p>	115
16	<p>สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวางแผนด้านบุคลากร จำแนกเป็นรายชื่อ.....</p>	118
17	<p>สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวางแผนด้านการเงิน จำแนกเป็นรายชื่อ.....</p>	120
18	<p>สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวางแผนด้านวัสดุอุปกรณ์ และ กายภาพจำแนกเป็นรายชื่อ.....</p>	122

ตารางที่	หน้า	
19	สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการบริหาร จำแนกเป็นรายข้อ.....	124
20	สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านบุคลากร จำแนกเป็นรายข้อ.....	127
21	สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการเงิน จำแนกเป็นรายข้อ.....	130
22	สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การนำแผนสู่การปฏิบัติวิสัยทัศน์ และกายภาพจำแนกเป็นรายข้อ.....	131
23	สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมินผลด้านการบริหาร จำแนกเป็นรายข้อ.....	133
24	สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมินผลด้านบุคลากร จำแนกเป็นรายข้อ.....	136
25	สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมินผลด้านการเงิน จำแนกเป็นรายข้อ.....	140

ตารางที่	หน้า	
26	สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมินผลด้านวัสดุอุปกรณ์และกายภาพ จำแนกเป็นรายชื่อ.....	141
27	ความถี่สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียนครูประจำชั้น และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	144
28	ร้อยละของการจัดอันดับความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ครูประจำชั้น และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	146
29	ความถี่ และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนจำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน.....	148
30	ความถี่ และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน.....	149
31	ความถี่ และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ตำแหน่งครูประจำชั้น จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน.....	150
32	ความถี่ และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ตำแหน่งประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน.....	151
33	ความถี่ของจุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน การวางแผน 4M.....	152

ตารางที่	หน้า	
34	ความถี่ของจุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ4M.....	154
35	ความถี่ของจุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน ด้านการประเมินผล4M.....	156
36	ความถี่ของจุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ด้านการวางแผน 4M.....	158
37	ความถี่ของจุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ 4M.....	160
38	ความถี่ของจุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ด้านการประเมินผล 4M.....	162
39	ความถี่ของจุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์ครูประจำชั้น ด้านการประเมินผล 4M.....	164
40	ความถี่ของจุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์ครูประจำชั้น ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ4M.....	165

ตารางที่	หน้า	
41	ความถี่ของจุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์ครูประจำชั้น ด้านการประเมินผล 4M.....	167
42	ความถี่ของจุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการวางแผน 4M.....	169
43	ความถี่ของจุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ 4M.....	170
44	ความถี่ของจุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการประเมินผล 4M.....	171
45	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อมูลจากแบบสอบถาม.....	174
46	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ด้านการวางแผน.....	190
47	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ....	192
48	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ด้านการประเมินผล.....	193

ตารางที่	หน้า	
49	การจับคู่ SWOT Matrix สำหรับกลยุทธ์ SO.....	198
50	การจับคู่ SWOT Matrix สำหรับกลยุทธ์ ST.....	204
51	การจับคู่ SWOT Matrix สำหรับกลยุทธ์ WO.....	211
52	การจับคู่ SWOT Matrix สำหรับกลยุทธ์ WT.....	215
53	กลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง และวิธีดำเนินการสำหรับการบริหารเพื่อพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับร่างที่ 1).....	220
54	ความถี่และร้อยละของการตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหาร เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับร่างที่ 1) จากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง.....	230

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า	
1	องค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์(Components of Good Character).....	8
2	กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	9
3	กระบวนการบริหาร.....	19
4	ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม แสดงลักษณะพื้นฐานและองค์ประกอบทางจิตใจที่จะนำไปสู่พฤติกรรมทางจริยธรรม.....	44
5	องค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ควรปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับนักเรียน...	49
6	การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ Thomas Lickona.....	51
7	การวิเคราะห์จุดแข็ง -จุดอ่อน โอกาส-ภัยอุปสรรคขององค์การเพื่อกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมในระดับหน่วยงาน.....	63
8	การวางแผนกลยุทธ์.....	67
9	ขั้นตอนการวิจัย.....	94
10	กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน..	233

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช (2543) ได้ทรงมีพระบรมราโชวาทว่า

“...นอกจากการศึกษาจะสอนให้คนเก่งแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่สอบรมให้ดีพร้อมกันไปด้วย ประเทศของเราจึงจะได้คนที่มีคุณภาพพร้อมคือ ทั้งเก่ง ทั้งดี มาเป็นกำลังของบ้านเมือง ให้ความเก่งเป็นปัจจัยและพลังสำหรับการสร้างสรรค์ให้ความดีเป็นปัจจัยและพลังประดับประดาของหุ้มนำความเก่งให้เป็นไปในทางที่ถูกต้อง ที่อำนวยผลเป็นประโยชน์ อันพึงประสงค์แต่เพียงฝ่ายเดียว...”

จากพระบรมราโชวาทดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ประเทศจะเจริญก้าวหน้ามั่นคง และรุ่งเรือง ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชาชนในประเทศ คนดี เก่ง และมีความสุข เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ หากเราปลูกฝังคุณธรรมให้เกิดขึ้นกับเยาวชนของชาติ ซึ่งเยาวชนของชาติเหล่านี้ ย่อมจะมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่ชาติต้องการ และจะนำพาประเทศชาติไปสู่ความเจริญได้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน แต่จากสภาพปัญหาในสังคมไทย ที่มีปัญหาวิกฤต เช่น ปัญหาความรุนแรงในสังคมไทย ปัญหาการติดยาเสพติดของเยาวชน การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ การลุ่มหลงในอบายมุข (ธนวัฒน์ สุวรรณจรัส , 2548) ดังจะเห็นได้จากรายงานการสำรวจข้อมูลอาชญากรรม จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ และสำนักงานกิจการยุติธรรม (2554 : ออนไลน์) ได้รายงานว่ามีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน รวมถึงความสงบเรียบร้อยของสังคมอีกด้วย ปัญหาอาชญากรรม ที่รายงานไว้ได้แก่ปัญหาอาชญากรรม ต่อทรัพย์สิน อาชญากรรมต่อชีวิตและร่างกาย และอาชญากรรมทางเพศ อาชญากรรมเกี่ยวกับการแอบอ้างใช้ข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลทางการเงินแอบอ้างใช้เอกสาร เป็นต้น นอกจากนี้ข้อมูลจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์(2554: ออนไลน์)ได้ รายงานสถิติตัวบ่งชี้สภาพการณ์เด็กและเยาวชน ระหว่างปีพ.ศ. 2549 – 2550 ด้านภาวะทางสังคม พบว่า มีปัญหา

สภาพการณ์เด็กและเยาวชนหลายประการ ได้แก่ เด็กมีการเที่ยวเตร่กลางคืนทั้งเด็กระดับ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา เด็กประถมศึกษาดูสื่อโป๊ และเล่นเกมออนไลน์ เกมคอมพิวเตอร์มากขึ้น ปัญหาการใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษา และการพกพาอาวุธ ของเด็กอาชีวศึกษาที่มีสถิติมากขึ้น แม้ว่าจะมีองค์กรต่างๆ ของสังคมพยายามแก้ไขปัญหาของเด็ก ทั้งโดยใช้มาตรการทางกฎหมาย และจารีตประเพณี แต่ก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรเพราะ กฎหมายและจารีตประเพณีไม่สามารถบังคับควบคุมจิตใจของเยาวชน มีความคิดที่ผิดชอบชั่วดี (สุรธานี ปาจารย์, 2552) ความอ่อนด้อยด้านคุณธรรมและจริยธรรม และพฤติกรรมของเด็กและ เยาวชนนั้น เป็นวิกฤตการณ์อันตรายที่ส่งไปผลยังผู้เกี่ยวข้องให้หันมาให้ความสนใจ เพื่อหา แนวทางให้มีการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้กับนักเรียน

นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551) ได้รายงานการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวโน้มบริบทการเปลี่ยนแปลงสังคมโลกและสังคมไทย ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ด้านสังคม พบปัญหาหลายประการโดยสรุปดังนี้ 1) คนไทยต้องเผชิญกับความเสี่ยงในด้านความ ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินสูงขึ้น ปัญหาอาชญากรรมมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ปัญหาการก่อการร้าย และอาชญากรรมข้ามชาติทวีความรุนแรงและแผ่ขยายเข้ามาในภูมิภาค ปัญหาการก่อความไม่ สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีลักษณะยืดเยื้อต่อเนื่อง 2) คุณธรรม จริยธรรมของคนไทยลดลง ปัจจุบันคนไทยกำลังประสบปัญหาวิกฤตค่านิยม จริยธรรมและพฤติกรรมเชื่อมโยงถึงการดำเนิน ชีวิต ความประพฤติ ความคิดทัศนคติและคุณธรรมของคนในสังคมโดยเป็นผลกระทบจากการ เลื่อนไหลทางวัฒนธรรมจากต่างชาติเข้ามาสู่ประเทศไทยผ่านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนยังขาดทักษะในด้านการคิดวิเคราะห์หรืออย่างเป็นระบบ ไม่สามารถ คัดกรอง และเลือกรับวัฒนธรรมที่ดีงาม มีสื่อเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ทั้งสื่อโทรทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมีอิทธิพลต่อวิถีการดำรงชีวิตของคนไทยมากขึ้น มัลติมีเดียอินเทอร์เน็ต วอตซ์ฟาว เดชั่น แสดงผลการติดตามสถานการณ์เว็บไซต์ อินเทอร์เน็ตที่ผิดกฎหมายและเป็นพิษต่อเยาวชน ว่า ประเทศไทยติดอันดับที่ 5 ที่มีการเผยแพร่ภาพและเนื้อหาอนาจารต่อเด็กสูงถึงร้อยละ 3.6 รองจากสหรัฐอเมริกาที่อยู่ในอันดับสูงสุดเป็นอัตราสูงถึงร้อยละ 51.1 รัสเซียร้อยละ 14.9 เป็นต้น ปัจจุบันมีเว็บไซต์ลามกในประเทศไทยขยายตัวสูงขึ้น เว็บไซต์ทางเพศเพิ่มขึ้น 3 เท่าตัว ทำให้นักเรียน นักศึกษาสามารถใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อดูภาพโป๊ได้สะดวก รายการต่างๆ มีพิธีกร นักแสดง ละคร โฆษณามีพฤติกรรมการแสดงออก การแต่งกาย เนื้อหาสาระที่ล่อแหลมขัดต่อศีลธรรม ส่วนสื่อสิ่งพิมพ์ขาดการเข้มงวดในเรื่องจรรยาบรรณ ทำให้เนื้อหาสาระรูปภาพที่พิมพ์เผยแพร่มี ความรุนแรงและนำเสนอในเรื่องเพศสูงขึ้น การหลั่งไหลของข้อมูลข่าวสารเชิงลบเหล่านี้ ส่งผล

กระทบต่อค่านิยม พฤติกรรมการบริโภค นำไปสู่ปัญหาการขาดสัมพันธภาพภายในครอบครัว มอมเมาเด็กและเยาวชนให้หมกมุ่นในเรื่องเพศ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนถึงวัยอันควร ทั้งยังเชื่อมโยงไปถึงปัญหายาเสพติดและปัญหาอาชญากรรมอื่นๆ นอกจากนี้ การให้ความสำคัญกับระบบคุณค่า ค่านิยมและความเชื่อที่ดั้งเดิมของคนไทยลดน้อยลง การปรับตัวไม่ทันกับสิ่งยั่วยุเข้าจากสื่อต่างๆ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ การรับวัฒนธรรมต่างชาติโดยไม่รู้เท่าทัน ล้วนมีผลทำให้ระบบคุณค่าที่ดั้งเดิม พฤติกรรมของผู้คนในสังคมเปลี่ยนแปลงไป เช่น ความภูมิใจในถิ่นกำเนิด ความเอื้ออาทร การเคารพผู้ใหญ่ การยึดมั่นในหลักศีลธรรมและความรู้ผิดชอบชั่วดี ความลุ่มหลงในวัตถุ และการบริโภคอย่างมีเหตุผล เป็นต้น สถาบันครอบครัวเริ่มเปราะบางลง อัตราการหย่าร้างสูง สถาบันศาสนามีส่วนร่วมในการพัฒนาน้อย มีหลักคำสอนร่วมกันคือ ความรัก ความเมตตาและเห็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ การใช้ประโยชน์จากศาสนสถานมีน้อย และอยู่ในวงแคบ 3) สื่อมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของประชาชนโดยเฉพาะระบบคุณค่า ค่านิยม ความคิด ความเชื่อตลอดจนพฤติกรรมในการดำรงชีวิตของผู้คนในสังคม มีการนำเสนอภาพและสาระที่สร้างสรรค์และจรรโลงสังคมน้อยมาก สื่อในปัจจุบันกลายเป็นสิ่งเร้าที่มีอิทธิพลต่อเด็กทั้งในด้านความคิดและการกระทำ เด็กใช้เวลากับสื่อสารพัดประเภทมากขึ้น รายการที่ส่งเสริมความรู้และจริยธรรมมีน้อย

จากสภาพวิกฤตทางสังคมด้านคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับเยาวชนจึงเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่ง การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับนักเรียนนั้น ได้ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 1 ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 6 ที่ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)ในการจัดการศึกษาเพื่อให้นักเรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์นั้น ย่อมต้องพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ควบคู่กับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้เด็กนักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สังคมต้องการ และโรงเรียนต้องปลูกฝังและส่งเสริมให้เกิดกับนักเรียนอันถือเป็นแบบแผนมาตรฐานกลางที่ผู้เรียนควรมี โดยกระทรวงศึกษาได้ กำหนดไว้ในหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 25 51 ประกอบด้วยคุณลักษณะ 8ประการ ได้แก่ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย และ 8) มีจิตสาธารณะ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551) แต่การจะส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต่างๆ

ตามที่เราต้องการได้นั้น Thomas Lickona(1992) ได้กล่าวว่า มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปลูกฝังคุณลักษณะอันสำคัญสองประการ ซึ่งได้แก่ ความเคารพนับถือตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม(Respect) และความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และสังคม (Responsibility)เข้าด้วยกันกับคุณลักษณะอื่นๆ ที่ต้องการจะพัฒนาให้เกิดขึ้นกับนักเรียน โดยเขากล่าวว่า ทั้งสองคุณลักษณะนั้น เป็นคุณลักษณะที่สำคัญและเป็นพื้นฐานของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต่างๆ เพราะคุณลักษณะทั้งสองประการมีความสำคัญและจำเป็นต่อ พัฒนาการความสมบูรณ์ของตนเอง (Healthy personal development) การมีความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน (Caring interpersonal relationships) ความมีมนุษยธรรมและ สันติสุขโลก (A human and peaceful world) โดยเฉพาะความเคารพนับถือ (Respect) นั้น ควรเป็นพันธกิจแรกที่ต้องปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักการเคารพนับถือทั้งต่อตนเอง ผู้อื่น และต่อสิ่งแวดล้อม ส่วนความรับผิดชอบ (Responsibility) นั้น ถือเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติภารกิจต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และเป็นลักษณะพฤติกรรมที่ควรปลูกฝังและพัฒนาให้กับนักเรียน(ภัสรา อรุณมีศรี, 2533) ซึ่งความรับผิดชอบนั้น นับได้ว่าเป็นรากฐานที่เป็นจุดเน้นของหลักสูตรการศึกษาระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงมหาวิทยาลัยเลยทีเดียว นอกจากคุณลักษณะจากทั้งหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 25 51จำนวน 8 ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์อีก 2 ประการของ Thomas Lickona(1992) โรงเรียนสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมเพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนได้อีกด้วย ดังนั้น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ผู้วิจัยใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ จึงประกอบด้วย 1) ความเคารพนับถือต่อตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม 2) ความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม 3) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 4) ซื่อสัตย์สุจริต 5) มีวินัย 6) ใฝ่เรียนรู้ 7) อยู่อย่างพอเพียง 8) มุ่งมั่นในการทำงาน 9) รักความเป็นไทย และ 10) มีจิตสาธารณะ

การปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่จะต้องให้เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนนั้น เป็นภาระหน้าที่หลักของโรงเรียน เพราะโรงเรียนเป็นองค์กรสำคัญ เป็นสถาบันสำคัญต่อการเรียนรู้ และสร้างคุณลักษณะของมนุษย์ เป็นสถานที่อบรมสั่งสอนให้วิชาความรู้ ความคิด ทักษะ และเจตคติ ที่จะนำไปสู่การดำรงชีวิต รวมทั้งพัฒนาสังคมให้เกิดความสุขความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป (สุภารัตน์ ม่วงศิริ, 2547) การส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้นควรปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับนักเรียนในทุกช่วงวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงการเรียนระดับประถมศึกษา เพราะเป็นช่วงวัยเริ่มต้น การศึกษาและการเรียนรู้สิ่งต่างๆ หากนักเรียนได้เรียนรู้สิ่งที่ดีงามตั้งแต่เริ่มแรก ก็ย่อมส่งผลให้เขาเป็นคนดีต่อไปในอนาคต ดังนั้นโรงเรียนประถมศึกษาจึงเป็นองค์กรหลักที่สำคัญในการปลูกฝัง

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้กับนักเรียน การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในประเทศไทยนั้น มีกระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหลักในการกำกับ ดูแลด้านการจัดการศึกษา โดยมีหน่วยงานย่อยสองหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่ดูแล และจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดูแลโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน 28,295 โรงเรียน แยกเป็นโรงเรียนประถมศึกษา 22,260 โรงเรียน และโรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา 7,035 โรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) ส่วนสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ดูแลโรงเรียนเอกชน โดยมีโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 2,037 โรงเรียน (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน , 2553)จากข้อมูลดังกล่าวนี้กล่าวได้ว่าโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาและปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้กับนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง เพราะมีโรงเรียนในสังกัดเป็นจำนวนมาก ซึ่งการที่โรงเรียนระดับประถมศึกษาจะส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับนักเรียนได้นั้น ต้องได้ ความร่วมมือสนับสนุนจาก องค์กร และหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ ได้แก่ บ้าน วัด ชุมชน ให้มีบทบาทสำคัญในการร่วมมือกันที่จะ ทำให้การปลูกฝังประสบผลสำเร็จ(สุรฉัตรย์ ปาจารย์,2552)

นอกจากความร่วมมือดังกล่าวแล้ว ปัจจัยพื้นฐานในการบริหาร ได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Material) และการบริหารจัดการ (Management) หรือที่เรียกสั้น ๆ ว่า 4M's นั้นก็มีความ สำคัญในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ไม่ว่าจะเป็น บุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งถือว่าเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้ ประสบผลสำเร็จ งบประมาณที่ใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หรือวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ เทคโนโลยี และการจัดการต่างๆ เป็นต้น ซึ่งสิ่งดังกล่าวข้างต้นจะทำให้การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประสบผลสำเร็จ และสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ โรงเรียนต้องมีกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพราะกลยุทธ์เปรียบ เหมือนเข็มทิศนำทางในการดำเนินการ เพราะกลยุทธ์มีการกำหนดวิธีการโดยภาพรวมทั้งหมด ทำให้บุคลากรในโรงเรียนทั้งผู้บริหาร และปฏิบัติทุกคนรู้ขั้นตอนและสามารถดำเนินการได้ นอกจากนี้กลยุทธ์ยังเปรียบเสมือนตัวกระตุ้น หรือองค์ประกอบการจัดการที่เป็นพลวัต ช่วยทำให้องค์กรบรรลุความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้(ธงชัย สันติวงษ์, 2533) ด้วยเหตุนี้จึงมีความ จำเป็นที่ต้องมีการวิจัยเพื่อกำหนดกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ

นักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีจำนวนโรงเรียนและนักเรียนในความรับผิดชอบอยู่เป็นจำนวนมากที่สุด เพื่อจะได้นำกลยุทธ์การบริหารนี้ไปใช้ให้เกิดการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในนักเรียนอย่างต่อเนื่องอันจะส่งผลให้ประเทศของเราจะได้คนที่มีคุณภาพพร้อมคือ ทั้งเก่ง ทั้งดี มาเป็นกำลังของบ้านเมืองต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปัจจุบันและที่พึงประสงค์เป็นอย่างไร
2. กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษา การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา โดยยึดกรอบแนวคิด Good Character ของ Thomas Lickona (1992)
2. ขอบเขตด้านประชากร
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาที่มีการเปิดสอนระดับประถมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 28,295 โรงเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการจะเสนอกฤษฎีการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารใช้แนวคิดกระบวนการบริหารงานของสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2536) สมยศ นาวิกาน (2545) และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2547) ประกอบด้วย

1.1 การวางแผน

1.2 การนำแผนสู่การปฏิบัติ

1.3 การประเมินผล

2. แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรในการบริหาร หรือการบริหาร 4Ms ใช้แนวคิดของ Leveriza

(1986) Greenwood (1965) สมศักดิ์ คงเที่ยง (2544) สมคิด บางโม (2544) และสันติ บุญภิรมย์ (2547) ดังนี้

2.1 การบริหารจัดการ (Management)

2.2 บุคลากร (Man)

2.3 การเงิน (Money)

2.4 วัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ (Material)

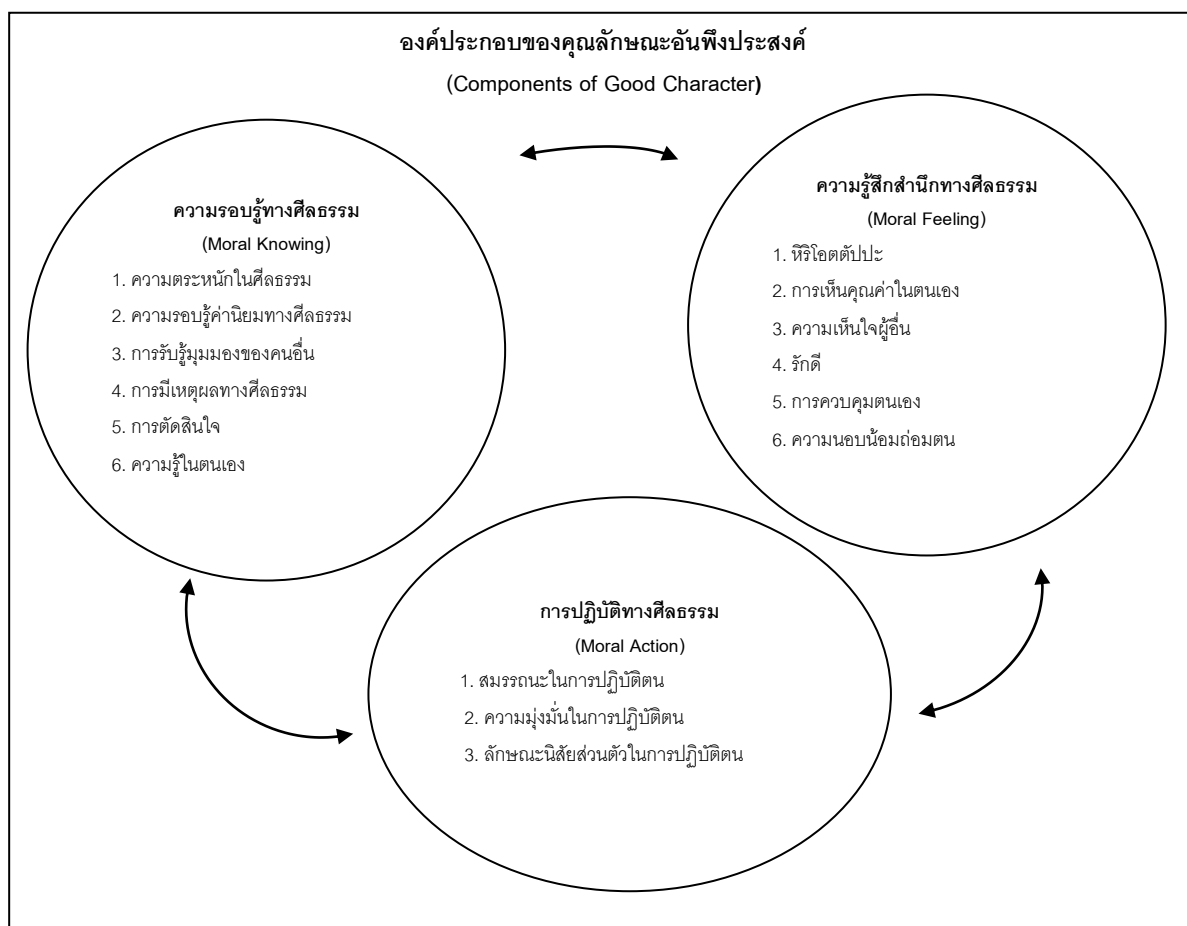
3. แนวคิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนใช้แนวคิด ดังนี้

3.1 แนวคิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

8 ประการ ของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551) ประกอบด้วย คือ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย และ 8) มีจิตสาธารณะ

3.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพิ่มเติมตามแนวคิด Good Character ของ Lickona, Thomas (1992) ซึ่งประกอบด้วย 1) ความเคารพนับถือต่อตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม (Respect) 2) ความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม (Responsibility)

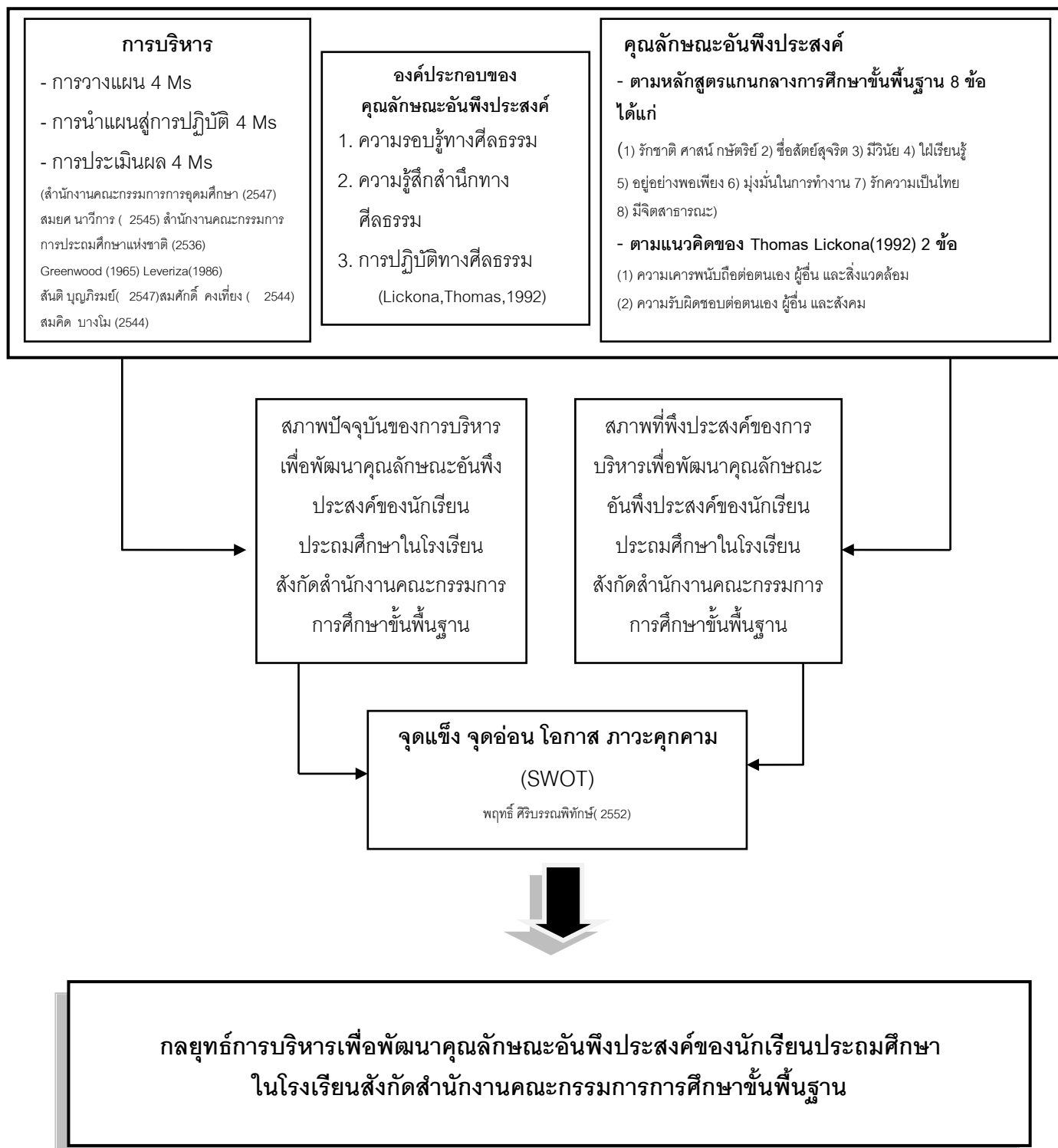
4. แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใช้แนวคิด Good Character ของ Thomas Lickona (1992) ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วนสำคัญ ได้แก่ ความรอบรู้ทางศีลธรรม ความรู้สึกสำนึกทางศีลธรรม และการปฏิบัติทางศีลธรรม ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Components of Good Character)

5. แนวคิดการพัฒนากลยุทธ์ใช้แนวคิดของพฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ (2552) ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์สถานการณ์ (SWOT) โดยการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม

จากแนวคิดต่างๆ ดังกล่าวสามารถเสนอเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง แนวทางเชิงรุกในการบริหารเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประกอบด้วย การวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ และการประเมินผลใน 4 ด้านได้แก่ ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร ด้านการเงิน และด้านวัสดุอุปกรณ์และกายภาพ

การวางแผนด้านการบริหาร หมายถึง การกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ตามองค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การวางแผนให้ครูและผู้บริหารมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การวางแผนในการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมจากหลักสูตรแกนกลางกำหนด การวางแผนให้ครู ผู้ปกครองและนักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติม การวางแผนพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนทั้งระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้งการวางแผนประชุมชี้แจง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูกับครู ครูกับผู้ปกครอง และการวางแผนประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

การวางแผนด้านบุคลากร หมายถึง การวางแผนพัฒนาครูให้มีความสามารถในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยให้ครูมีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือร่วมใจ กระบวนการกลุ่ม การสอดแทรกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ลงในบทเรียน ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย ความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ความสามารถในการกำหนดกฎระเบียบร่วมกับนักเรียน และความสามารถในการประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

การวางแผนด้านการเงิน หมายถึง การวางแผนในการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการวางแผนในการระดมทรัพยากรจากภายนอกเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

การวางแผนด้านวัสดุอุปกรณ์และกายภาพ หมายถึง การวางแผนในการจัดทำ จัดหา สื่อการสอน การพัฒนาอาคารสถานที่ การจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ เอกสารต่างๆ การนำสื่อ และเทคโนโลยีจากภายนอกใช้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการวางแผนดูแลสื่อที่ไม่พึงประสงค์รอบๆโรงเรียน

การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการบริหาร หมายถึง การนำแผนด้านการบริหารมาปฏิบัติโดยมีการกำกับ ติดตามงานในการกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึง

ประสงค์ของนักเรียนตามองค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีการจัดกิจกรรมประชุมครู และผู้ปกครองเพื่อให้ครูและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีการกำกับ ติดตามในการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติม จากหลักสูตรแกนกลางกำหนด การจัดกิจกรรมประชุมครู ผู้ปกครองและนักเรียนมีส่วนร่วมในการ กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติม การกำกับ ติดตามงานให้การพัฒนาคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียนทั้งระยะสั้นและระยะยาวเป็นไปตามแผน รวมทั้งการจัดกิจกรรมประชุมชี้แจง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูกับครู ครูกับผู้ปกครอง และการกำกับ ติดตามงานให้มีระบบการ ประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านบุคลากร หมายถึง การพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยจัดประชุม จัดอบรมให้ครูมีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือร่วมใจ กระบวนการกลุ่ม การสอดแทรกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ลงในบทเรียน ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย ความสามารถในการ แก้ปัญหาความขัดแย้ง ความสามารถในการกำหนดกฎระเบียบร่วมกับนักเรียน และความสามารถในการประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการเงิน หมายถึง มีการจัดสรรงบประมาณ และการจัด กิจกรรมระดมทรัพยากรจากภายนอกเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านวัสดุอุปกรณ์และกายภาพ หมายถึง การจัดทำ จัดหา สื่อการสอน การพัฒนาอาคารสถานที่ การจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ เอกสารต่างๆ การนำสื่อ และเทคโนโลยีจากภายนอกใช้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการขอ ความร่วมมือสื่อที่ไม่พึงประสงค์รอบๆโรงเรียน

การประเมินผลด้านการบริหาร หมายถึง การประเมินผลการบริหารโดยมีประเมินการ กำหนดจุดมุ่งหมายในการ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ตามองค์ประกอบของ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมประชุมครูและผู้ปกครองเพื่อให้ครูและ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีการ ประเมินผลในการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมจากหลักสูตรแกนกลางกำหนด มีการ ประเมินผลการจัดกิจกรรมประชุมครู ผู้ปกครองและนักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดคุณลักษณะอัน พึงประสงค์เพิ่มเติม การประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนทั้งแผนระยะ สั้นและระยะยาว รวมทั้งการประเมินผลการจัดกิจกรรมประชุมชี้แจง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู

กับครู ครูกับผู้ปกครอง และการประเมินผลระบบการประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

การประเมินผลด้านบุคลิกภาพ หมายถึง การประเมินผลการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยการประเมินการจัดกิจกรรมการจัดประชุม การจัดอบรมในเรื่องความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือร่วมใจ กระบวนการกลุ่ม การสอดแทรกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ลงในบทเรียน ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย ความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ความสามารถในการกำหนดกฎระเบียบร่วมกับนักเรียน และความสามารถในการประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

การประเมินผลด้านการเงิน หมายถึง การประเมินผลการจัดสรรงบประมาณ และการประเมินผลกิจกรรมระดมทรัพยากรจากภายนอกเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

การประเมินผลด้านวัสดุอุปกรณ์และกายภาพ หมายถึง การประเมินผลการจัดทำจัดหาสื่อการสอน การประเมินผลการพัฒนาอาคารสถานที่ การประเมินผลการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ เอกสารต่างๆ การประเมินผลการนำสื่อและเทคโนโลยีจากภายนอกใช้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการประเมินผลการขอความร่วมมือสื่อที่ไม่พึงประสงค์รอบๆโรงเรียน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลาง 8 ประการ คือ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย และ 8) มีจิตสาธารณะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมตามแนวคิดของ Thomas Lickona จำนวน 2 ประการ ได้แก่ 1) ความเคารพนับถือต่อตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม และ 2) ความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ทุกข้อจะมีประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความรอบรู้ทางศีลธรรม ความรู้สึกสำนึกทางศีลธรรม และการปฏิบัติทางศีลธรรม

ความรอบรู้ทางศีลธรรม หมายถึง ความรอบรู้ใน 6 ประการคือ 1) ความตระหนักในศีลธรรม 2) ความรอบรู้ค่านิยมทางศีลธรรม 3) การรับรู้มุมมองของคนอื่น 4) การมีเหตุผลทางศีลธรรม 5) การตัดสินใจ และ 6) ความรู้ในตนเอง

ความรู้สึกลำบากทางศีลธรรม หมายถึง ความรู้สึกสำนึกใน 6 ประการ คือ 1) หิริโหดตปปะ 2) การเห็นคุณค่าในตนเอง 3) การเห็นใจผู้อื่น 4) รักดี 4) การควบคุมตนเอง และ6) ความนอบน้อมถ่อมตน

การปฏิบัติทางศีลธรรม หมายถึง การปฏิบัติใน 3 ประการ คือ 1) สมรรถนะในการปฏิบัติตน 2) ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติตน และ3) ลักษณะนิสัยส่วนตัวในการปฏิบัติตน

โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่มีการเปิดการสอนระดับประถมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

นักเรียนระดับประถมศึกษา หมายถึง นักเรียนประถมศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 28,295 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 395 โรงเรียน โดยผู้ตอบแบบสอบถามคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ครูประจำชั้น และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่

1. แบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ และแบบปลายเปิด ประกอบด้วย 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Rating scale)

ตอนที่ 3 สิ่งที่โรงเรียนทำได้ดี และที่ควรแก้ไขปรับปรุง

ตอนที่ 4 การจัดอันดับความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ตอนที่ 5 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อสัมภาษณ์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. แบบประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินกลยุทธ์

ขั้นตอนในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนในการวิจัยทั้งหมด 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่างๆ และศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงาน สถานศึกษาแบบ เพื่อการ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยวิธีการดังนี้

1.1 ให้ผู้อำนวยการ โรงเรียน รองผู้อำนวยการ โรงเรียน หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ครูประจำชั้น และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ตอบแบบสอบถาม

1.2 สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูประจำชั้น และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพแวดล้อม ประเมินจุดแข็ง - จุดอ่อน โอกาส - อุปสรรค สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการสถานศึกษาแบบเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจากแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 3 ยกร่างกลยุทธ์การบริหาร สถานศึกษา เพื่อการ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบร่างกลยุทธ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน ดังนี้

- 4.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน
- 4.2 นักวิชาการด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน
- 4.3 รองผู้อำนวยการโรงเรียน และ/หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน

จำนวน 2 คน

- 4.4 ครูประจำชั้น จำนวน 3 คน

โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเป็นผู้ประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์ ผู้วิจัยได้เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แล้วปรับแก้ไขร่างกลยุทธ์

ขั้นตอนที่ 5 ตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหาร ซึ่งประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากขั้นตอนที่ 5 จำนวน 10 คน ดังนี้

- 5.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน
- 5.2 ผู้บริหารการศึกษา/นักวิชาการจำนวน 3 คน
- 5.3 รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และ/หรือ ครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน

จำนวน 2 คน

- 5.3 ครูประจำชั้น จำนวน 3 คน

โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว ทำการสนทนากลุ่มย่อย (Focus group Technique) เพื่อตรวจสอบ และความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ ผู้วิจัยได้เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) หลังจากนั้นผู้วิจัยปรับปรุงกลยุทธ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. กระทรวงศึกษาธิการสามารถนำกลยุทธ์ที่ได้นี้ไปกำหนดเป็นนโยบายให้สถานศึกษานำไปใช้ เพื่อการบริหารสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. สถานศึกษาสามารถนำกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาไปเป็นแนวทางการดำเนินการ เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ครูและผู้เกี่ยวข้องได้กลยุทธ์และแนวทางในเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การนำเสนอผลการวิจัย

การนำเสนอผลการศึกษาวิจัยแบ่งออกเป็น 5 บท ดังนี้

- บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วยความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
วัตถุประสงค์ของการวิจัย คำถามในการวิจัย ขอบเขตการวิจัย กรอบความคิดในการวิจัย คำจำกัด
ความที่ใช้ใน การวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และการนำเสนอผลการวิจัย
- บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย หลักการ แนวคิด ทฤษฎี
ทางการบริหาร สถานศึกษา หลักการ แนวคิด ทฤษฎีการพัฒนาคูณลักษณะอันพึงประสงค์
หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับกลยุทธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการ
วิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลการ
วิเคราะห์ข้อมูล
- บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ผลการการวิเคราะห์เอกสาร และการ
แปลผล การนำเสนอข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูล และกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษา เพื่อการ
พัฒนาคูณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- บทที่ 5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย สรุปผลการศึกษาวิจัย การ
อภิปรายผลในแต่ละขั้นตอน ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้ และข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้ง
ต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
ประถมศึกษา ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้
ทำการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับ หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิด
ในการวิจัยครั้งนี้มีรายละเอียด 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

- 1.1 ความหมายของการบริหาร
- 1.2 กระบวนการบริหาร
- 1.3 ทรัพยากรในการบริหาร
- 1.4 การบริหารเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ตอนที่ 2 หลักการ แนวคิด ทฤษฎีการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 2.1 ความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 2.2 ลักษณะสำคัญของพฤติกรรมด้านคุณลักษณะ
- 2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คุณธรรม และจริยธรรม
- 2.4 ความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 2.5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ควรส่งเสริมให้กับนักเรียน
- 2.6 ทฤษฎีการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ตอนที่ 3 หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับกลยุทธ์

- 3.1 ความหมายของกลยุทธ์
- 3.2 องค์ประกอบในการวางแผนกลยุทธ์
- 3.3 ระดับของกลยุทธ์ในองค์การ
- 3.4 ขั้นตอนการจัดทำกลยุทธ์

ตอนที่ 4 การประเมินความต้องการจำเป็น

- 4.1 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น
- 4.2 ขั้นตอนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น
- 4.3 การจัดลำดับความสำคัญ

ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยภายในประเทศ

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

รายละเอียดของแต่หัวข้อ มีดังนี้

ตอนที่ 1 หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

1.1 ความหมายของการบริหาร

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2534) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกๆ ด้าน นับแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคมโดยกระบวนการต่างๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสมเพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

เยาวพา เดชะคุปต์ (2542) ได้สรุปความหมายของการบริหารว่า หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลปะเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับคน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ การจัดการ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้การบริหารเป็นการประสานงาน การอำนวยความสะดวกและการให้บริการแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง “การบริหาร” จึงเกี่ยวข้องกับหลักกว้าง ๆ 6 ประการ คือ 1) มีบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป 2) กลุ่มบุคคลดังกล่าวร่วมมือกัน 3) ทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างด้วยความประสานสัมพันธ์ และมีระบบระเบียบกฎเกณฑ์ 4) การรู้จักใช้ทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม 5) บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งหรือหลายอย่างที่กำหนดไว้ล่วงหน้าอย่างชัดเจน และ 6) วัตถุประสงค์ดังกล่าวได้ช่วยกันกำหนดขึ้น โดยทุกคนรับรู้และเห็นด้วยตรงกัน

สันติ บุญภิรมย์ (2547) ได้สรุปความหมายของการบริหารว่า หมายถึง การศึกษาค้นคว้าให้รู้ถึงแนวทางต่างๆ ที่นำมาใช้ในการบริหารการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

สมาน อัครภูมิ (2549) ได้นิยามการบริหารไว้อย่างน่าสนใจว่า หมายถึง การใช้ภาวะผู้นำในการระดมและใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติการกิจขององค์การเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ หมายความว่า ผู้บริหารต้องเป็นบุคคลที่มีภาวะผู้นำสูงและสามารถใช้ภาวะผู้นำของตนในการระดมทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และในการระดมทรัพยากรปัจจัย

ทั้งปัจจัยด้านเงิน วัสดุ และครุภัณฑ์ต่าง ๆ ให้เพียงพอในการดำเนินงานภารกิจ และใช้ทรัพยากรเหล่านี้ในการปฏิบัติงานขององค์การได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

จากความหมายดังกล่าว นักวิชาการได้ให้ความหมายไปในแนวทางเดียวกันว่า การบริหารสถานศึกษา คือการดำเนินการในการปฏิบัติภารกิจเพื่อให้องค์การประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

1.2 กระบวนการบริหาร

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2547) ได้กำหนดกระบวนการบริหารที่สำคัญ 3 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน หรือการเตรียมการ การดำเนินการ และการควบคุมติดตามตรวจสอบประเมินผล

ขั้นการวางแผนหรือการเตรียมการ เป็นการวางแผนในการจัดเตรียมบุคลากร งบประมาณ การวางแผนกลยุทธ์ และการจัดเตรียมข้อมูลต่างๆ

ขั้นการดำเนินการหรือขั้นการบริหาร เป็นการปฏิบัติตามแผนการที่ได้วางไว้

ขั้นการควบคุมติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล เป็นขั้นการติดตาม ประเมินผลว่าการปฏิบัติการต่างๆ ที่ได้วางแผนที่ได้ปฏิบัติการไปตามแผนหรือไม่ มีสิ่งที่จะต้องปรับปรุง แก้ไขอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการในครั้งต่อไป

สมยศ นาวิการ(2545) กล่าวว่า การบริหารต้องประกอบด้วยกิจกรรมการวางแผนและการควบคุม ซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ประการคือ 1) การกำหนดเป้าหมาย 2) การพัฒนาแผน 3) การวัดและประเมินผล และ 4) การแก้ไข ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 3 กระบวนการบริหาร

ที่มา: สมยศ นาวิการ (2545)

การกำหนดเป้าหมาย เป็นองค์ประกอบแรกของกระบวนการวางแผนและการควบคุม การกำหนดเป้าหมาย อาจจะทำให้ความหมายว่าเป็นจุดหมายหรือความมุ่งหมายที่ผู้บริหารต้องการให้องค์การประสบความสำเร็จภายในช่วงของระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งการกำหนดเป้าหมายเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก

การพัฒนาแผน เป็นการพัฒนาแผนงานต่างๆ ขึ้นมา เมื่อผู้บริหารได้ตัดสินใจว่าต้องการความสำเร็จอะไรแล้วผู้บริหารก็ต้องทำให้เป้าหมายประสบผลสำเร็จ แผนงานอาจเป็นแผนงานที่ถูกใช้อยู่เป็นประจำ

การวัดและประเมินผล ผู้บริหารต้องวัดผลการปฏิบัติงานและเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานที่วัดได้ตามเป้าหมายของแผนหรือไม่

การแก้ไข เป็นการพิจารณาถึงสาเหตุและปัญหาที่เกิดขึ้น หากผลการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ(2536) กำหนดกระบวนการบริหาร สำหรับให้หน่วยงานในสังกัดได้นำไปใช้ตามความเหมาะสม โดยกำหนดกระบวนการบริหารไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ เป็นการเตรียมการที่จะดำเนินการในการวางแผน โดยแต่งตั้งคณะทำงานเตรียมข้อมูล ดำเนินการรวบรวมข้อมูลสร้างเครื่องมือสำหรับการเก็บข้อมูล ตรวจสอบข้อมูล สรุปและนำเสนอข้อมูล
 2. การวางแผน เป็นขั้นตอนการบริหารที่ต่อเนื่องจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการที่ได้กำหนดทางเลือกแล้ว จะเป็นการนำทางเลือกมาวางแผนดำเนินการต่อไป แผนปฏิบัติงานของโรงเรียนมี 2 ประเภท คือ แผนยุทธศาสตร์ หรือธรรมนูญโรงเรียน ซึ่งเป็นแผนระยะ 3 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นแผนรายปี
 3. การดำเนินการตามแผน เป็นการนำแผนที่วางไว้แล้วมาดำเนินการ ในขั้นตอนนี้ผู้บริหารมีหน้าที่ตรวจสอบความพร้อมในทุกเรื่องทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ มอบหมายงาน กำกับ ติดตาม และนิเทศงาน
 4. การประเมินผล ในขั้นตอนนี้ หมายถึง การประเมินผลทั้งในระยะเวลาเตรียมการ ระยะดำเนินการ และสิ้นสุดการดำเนินการ ทั้งในงานประจำ งานการสอน และงานโครงการ ถือได้ว่าการประเมินผลเป็นขั้นตอนการบริหารที่เกิดขึ้นในทุกขั้นตอน
- จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์กระบวนการบริหารงาน ได้ดังตารางต่อไปนี้

นักวิชาการ กระบวนการ การบริหาร	สำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา (2547)	สมยศ นาวิการ (2545)	สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ(2536)
1. การเตรียมการ	/		/
2. การวางแผน	/		/
3. กำหนดเป้าหมาย		/	
4. การดำเนินการ	/	/	/
5. การประเมินผล	/	/	/
6. การปรับปรุงแก้ไข		/	

ตารางที่ 1 ตารางการวิเคราะห์กระบวนการบริหาร

จากตารางที่ 1 จากแนวคิดของนักวิชาการเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ในการนำมาบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประกอบด้วยกระบวนการบริหาร 3 ขั้นตอน ดังนี้ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Planning) ซึ่งประกอบด้วย การเตรียมการ และการวางแผนขั้นตอนที่ 2 การนำแผนสู่การปฏิบัติ (Implementation) หรือการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผล (Evaluation)

1.3 ทรัพยากรในการบริหาร

Greenwood (1965) กล่าวว่า การบริหารงานในปัจจุบันมีความสลับซับซ้อนมาก และมีแนวคิดในการปฏิบัติใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานอย่างน้อยควรมีทรัพยากรในการบริหาร ดังนี้

1. คน (Man)
2. เงิน (Money)
3. วัสดุสิ่งของ (Materials)
4. อำนาจหน้าที่ (Authority)
5. เวลา (Time)
6. กำลังใจและความตั้งใจในการทำงาน (Will)
7. สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการทำงาน (Facilities)

Leveriza (1986) กล่าวว่าทรัพยากรในการบริหารซึ่งเป็นพื้นฐานความสำเร็จในการบริหารองค์การ ต้องอาศัยความรู้ (Science) และนำเอาความรู้มาใช้ในทางปฏิบัติ (Art) ซึ่งเป็นความรู้ที่ทันสมัยประกอบกับการนำเอาความรู้ไปใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ก็จะทำให้การบริหารประสบ

ความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การตามที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้น ทรัพยากรในการบริหารที่สามารถทำให้งานที่ปฏิบัติบรรลุผลสำเร็จ มีอยู่ 6 ประการ ได้แก่

1. คน (Man) ที่ถือว่า เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในองค์การ ดังนั้น การทำให้คนได้รู้ถึงวัตถุประสงค์ ภารกิจและเป้าหมายขององค์การก็สามารถตอบสนองความต้องการขององค์การได้เป็นอย่างดี และรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ต่อไป
 2. เงิน (Money) เป็นสิ่งที่นำมาช่วยในการส่งเสริม กระตุ้นหรือสินน้ำใจให้กับคน และเป็นเครื่องวัดในการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถทำให้งานเดินไปได้
 3. วัสดุอุปกรณ์ (Materials) เป็นสิ่งของเครื่องใช้ที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงาน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับความสะดวก และสามารถเพิ่มผลงานได้
 4. เครื่องจักรกล (Machines) เป็นเครื่องมือประเภทเครื่องจักรกล และส่วนประกอบอื่นๆ ที่สามารถทำให้เครื่องจักรทำงานได้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย
 5. วิธีดำเนินการ (Methods) เป็นคำถามว่า อย่างไร ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การซึ่งกำหนดการไหลเวียนของงาน ในองค์การ และรวมไปถึงความสามารถในการใช้ทรัพยากรการบริหารให้คุ้มค่าอีกด้วย
 6. ระเบียบข้อบังคับและกฎเกณฑ์ (Memoranda) หมายถึง ผู้บริหารระดับสูงต้องทำการชี้แจงให้ผู้ปฏิบัติงานได้เข้าใจใช้เป็นสื่อกลางกับผู้บริหารอื่นๆ ลงมาอีกด้วย และเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานของผู้บริหารระดับสูง จะได้ไม่เกิดข้อผิดพลาดตามมาในภายหลัง
- สันติ บุญภิรมย์, (2547) กล่าวว่า ทรัพยากรในการบริหาร หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ผู้บริหารนำมาใช้ในการบริหารงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้งานในหน้าที่ความรับผิดชอบสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติงานและผลงานปรากฏ ดังนั้น ทุกสิ่งทุกอย่างที่ผู้บริหารนำมาใช้ในการบริหารงานนี้ เรียกว่า ทรัพยากรในการบริหาร (Administrative Resources) หรืออาจเรียกว่า ปัจจัยทางการบริหาร (Administrative Factors)
- สมศักดิ์ คงเที่ยง (2544) กล่าวว่า ปัจจัยพื้นฐานทางการบริหารมี 4 อย่าง ที่เรียกว่า 4M's ได้แก่

1. คน (Man)
2. เงิน (Money)
3. วัสดุสิ่งของ (Materials)
4. การจัดการ (Management)

สมคิด บางโม (2544) กล่าวว่า ทรัพยากรในการบริหารถือว่าเป็นความจำเป็นพื้นฐานทั่วไปที่ทางการบริหารต้องจัดให้มีขึ้นอยู่ 4 ประการ ดังนี้

1. คน (Man) หมายถึง ผู้ปฏิบัติงาน
2. เงิน (Money) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ใช้เป็นค่าจ้าง และซื้อวัสดุสิ่งของต่างๆ ที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงาน
3. วัสดุอุปกรณ์ (Materials) หมายถึง เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ทำนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน
4. การจัดการ (Management) หมายถึง ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่นำมาใช้ในการบริหารงาน

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์กระบวนการบริหารทรัพยากรในการบริหาร ได้ดังตารางต่อไปนี้

ทรัพยากรในการบริหาร	นักวิชาการ				
	Greenwood (1965)	Leveriza (1986)	สันติ บุญภิรมย์, (2547)	สมศักดิ์ คงเทียง (2544)	สมคิด บางโม (2544)
คน	/	/	/	/	/
เงิน	/	/	/	/	/
วัสดุอุปกรณ์	/	/	/	/	/
การจัดการ	/	/	/	/	/
เครื่องจักรกล		/			
ระเบียบข้อบังคับ	/				
อำนาจหน้าที่	/				
เวลา	/				

ตารางที่ 2 ตารางการวิเคราะห์ทรัพยากรในการบริหาร

อาจกล่าวได้ว่า ทรัพยากรในการบริหารได้แก่ด้านการบริหาร บุคลากร การเงิน และวัสดุอุปกรณ์และกายภาพ

1.4 การบริหารเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการบริหารเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น มีนักวิชาการได้แสดงความคิดเห็นในการบริหารทรัพยากรทั้ง 4 ด้านหรือ 4 M's นั้น ดังนี้

ไพฑูริย์ สีนลรัตน์ 2542) ได้กล่าวว่าคนหรือผู้ปฏิบัติงาน (Man) เป็นผู้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินการต่างๆ ในองค์กร คนเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าที่สุดขององค์กร จนกล่าวได้ว่าทรัพยากรบุคคลเป็นสินทรัพย์ (Assets) ที่มีค่าและเกียติภูมิ ทั้งนี้เพราะทรัพยากรบุคคลจะทำ

หน้าที่บริหารทรัพยากรอื่นๆ (ทรงพล โสภณ, 2546) ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนนั้น ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง พฤติกรรมของครูที่เป็นแบบอย่างที่นักเรียนจะนำมาเป็นแบบในการประพฤติปฏิบัติ ครูที่ดีจะสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กให้ดีขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับสำเร็จ เฉลิมเผ่า (2527) ได้กล่าวว่า การที่โรงเรียนจะส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับเด็กนั้น จะต้องอาศัยองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกัน เช่น การบริหารโรงเรียน ได้แก่ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน การกำหนดระเบียบ ข้อบังคับ การควบคุม ติดตามผล เป็นต้น นอกจากนี้กระบวนการสอนของครูก็มีความสำคัญเช่นกัน โดยที่ กระบวนการเรียนการสอน ในการสอนวิชาต่าง ๆ หากมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าถึงเป้าหมายที่ต้องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและบุคลิกภาพของเด็กในเรื่องใดได้บ้างที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาต่าง ๆ แล้ว ก็ดำเนินการสอนตามขั้นตอนและกิจกรรมให้ไปสู่เป้าหมายที่ต้องการให้มากที่สุด (ศิริวิธ วรรณรัตน์, 2523) ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับ สุมน อมรวิวัฒน์ และสมพงษ์ จิตระดับ (2529) ที่กล่าวว่า ครูควรดำเนินการจัดการเรียนการสอนด้านการจัดกิจกรรม และโครงการทั้งที่เป็นกระบวนการของหลักสูตรประถมศึกษาและส่งเสริมหลักสูตรเพื่อให้นักเรียนรู้จักผิดชอบชั่วดี ปฏิบัติตนตามหลักของศีลธรรม ประเพณี และศาสนา และในประเด็นเดียวกัน ภาวิณี โสธายะเพชร (2549) ได้เสนอแผนการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา หรือสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ดังนี้

1. จัดการสอนจริยศึกษาตามหลักสูตร โดยการสอนให้สอดคล้องกับสังคมจากสิ่งที่ใกล้ตัวเด็กไปสู่สิ่งที่ไกลตัวเด็กออกไป
2. จัดให้มีกิจกรรมประกอบการสอน ให้เด็กได้ฝึกหัดปฏิบัติจริงทุกเรื่อง ให้มีการอธิบายแสดงเหตุผลของหัวข้อจริยธรรม ให้สอดคล้องกับหลักวิทยาศาสตร์ ให้เด็กได้เห็นจริงกว่าการสร้าง ความเชื่อที่มลายหรือการกลัวผิด ๆ
3. แทรกคติธรรมในแบบเรียน และหนังสือให้นักเรียนอ่านทุกชนิด คือ ทั้งหนังสือเรียน และหนังสือที่อ่านในเวลาว่าง ให้เหมาะสมกับเรื่องราวในแบบเรียนหรือในหนังสือนั้น
4. สอดแทรกจริยศึกษาหรือเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ทั้งเนื้อหาและวิธีการที่เหมาะสมกับวัยและชั้นของเด็ก ในการสอนทุกวิชาทุกกลุ่มประสบการณ์

ด้านการบริหารทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ (Materials) เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในนักเรียนนั้น ภาวิณี โสธายะเพชร (2549) กล่าวว่า ควรมีการ จัดภาพประกอบเรื่องประกอบตามหลักคุณธรรมและจริยธรรมทั้งในแบบเรียน บทเรียน และในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับนักเรียน และใช้สื่อมวลชนในการให้ความรู้และประสบการณ์ด้านจริยศึกษาด้วย

ด้านการบริหารจัดการนั้น การจัดการด้านสภาพแวดล้อมให้ส่งเสริมบรรยากาศที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

ยูวี ผลพันธิน (2551) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียน ที่มีความร่มรื่น สงบร่มเย็น เหมาะที่จะใช้เป็นสถานศึกษา การจัดภูมิทัศน์มีความเหมาะสม มีสิ่งอำนวยความสะดวกพอเพียง สำหรับนักเรียนและบุคลากรภายในโรงเรียน การร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติตามนโยบายและกฎระเบียบของโรงเรียน เหล่านี้มีผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

สุมน อมรวิวัฒน์ และสมพงษ์ จิตระดับ (2529) กล่าวว่า จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีความเป็นระเบียบ สะอาด สวยงาม และสงบ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความเคยชินกับสภาพดังกล่าว ครูและบุคลากรในโรงเรียนยังต้องทำตนเป็นตัวอย่างที่ดีในด้านบุคลิกภาพ กิริยามารยาท และลักษณะนิสัยที่ดีอีกด้วย

ก รมการศาสนา (2522) ได้เสนอแนวทางเกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรมไว้ดังนี้

1. บริเวณโรงเรียนจัดให้สะอาด เรียบร้อย เป็นส่วนสัดส่วน มีการดูแลรักษา ตกแต่งอยู่เป็นนิจ ไม่ให้มีสภาพสกปรก รุงรัง มีการดูแลรักษาซ่อมแซมรั้ว ถนน ทางเดิน สนาม ใต้ถุนอาคาร อย่างสม่ำเสมอ
2. อาคารเรียน อาคารประกอบ และอาคารอื่น ๆ ในบริเวณโรงเรียนต้องได้รับการดูแลรักษาซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพดี แข็งแรง ไม่มีสภาพชำรุดทรุดโทรม และสร้างสุขนิสัยในการใช้อาคารสถานที่ให้แก่นักเรียน ครู และบุคคลอื่น ๆ ในโรงเรียนเป็นประจำ
3. ห้องเรียน ห้องประชุม และห้องอื่น ๆ ในอาคารเรียน ต้องสะอาดเรียบร้อย เป็นประโยชน์ต่อการเรียนวิชาต่าง ๆ และจริยศึกษาของนักเรียนทุกเวลา จัดให้นักเรียนช่วยกันรักษาความสะอาด ตกแต่งและช่วยกันรักษาไม่ให้สกปรกหรือเสื่อมโทรม จนเกิดสุขนิสัยในการอยู่การใช้ห้องนั้น ๆ อย่างมีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน
4. จัดให้นักเรียน ครู อาจารย์ และบุคคลอื่น ๆ ในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาจัดทำบริเวณอาคารสถานที่ ห้องเรียนและห้องต่าง ๆ ในโรงเรียนให้มากที่สุด

ส่วนในด้านการบริหารงบประมาณหรือการเงิน(Money) นั้น ภาวดี อนันต์นาวี (2551) กล่าวว่า การบริหารงบประมาณเป็นงานสำคัญของการบริหารสถานศึกษา สถานศึกษาจะต้องดำเนินการตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน มุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษารวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิด

คุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน ซึ่งขอบข่ายการดำเนินงานของสถานศึกษาเกี่ยวกับงบประมาณนั้น สถานศึกษาต้องมีการจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนา การศึกษา การวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของบประมาณ และการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน นอกจากนี้สถานศึกษายังต้อง ดำเนินการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าการบริหาร งบประมาณหรือการเงินมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานต่างๆ ซึ่งผู้บริหารควรมีการ วางแผนเรื่องงบประมาณเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และควรมีการระดมทรัพยากร จากผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ ให้เข้ามามีส่วนในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในนักเรียนด้วย

ดังนั้น ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจึงใช้กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ 3 ขั้นตอน ได้แก่

1. การวางแผน ในด้านบุคลากร(Man) การเงิน(Money) วัสดุอุปกรณ์และกายภาพ (Materials) และการบริหาร(Management)
2. การนำแผนสู่การปฏิบัติ ในด้านบุคลากร(Man) การเงิน(Money) วัสดุอุปกรณ์และ กายภาพ และการบริหาร(Management)
3. การประเมินผล ในด้านบุคลากร(Man) การเงิน(Money) วัสดุอุปกรณ์และกายภาพ (Materials) และการบริหาร(Management)

ตอนที่ 2 หลักการ แนวคิด ทฤษฎีการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.1 ความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์

Thomas Lickona(1992)ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ ค่านิยม และคุณลักษณะที่ดีงามของบุคคลที่โรงเรียนต้องจัดไว้ให้นักเรียนได้เรียน

Tony Devine and others (2001) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ ค่านิยม ความเชื่อ คุณงามความดี ปทัสถานที่ต้องปลูกฝังให้กับนักเรียน

ลีลา สุวรรณนิมิต(2533) ได้ให้ความหมายของคำว่า “คุณลักษณะ ” ตรงกับ ภาษาอังกฤษว่า characteristics มีความหมายตามประมวลบัญญัติศัพท์ทางการศึกษาของกรม วิชาการว่า หมายถึง “ลักษณะ” เช่น ความแจ่มใส ร่าเริงเป็นลักษณะอย่างหนึ่งที่ควรปลูกฝังให้มี อยู่ในตัวเอง

พงษ์ศิริ แก้วขอนแก่น (2546) ได้ให้ความคิดเห็นว่า คุณลักษณะ หมายถึง ลักษณะส่วนตัวหรือพฤติกรรมที่แสดงออกมาของบุคคลแต่ละบุคคลที่บ่งบอกถึงลักษณะประจำตัวของบุคคลเหล่านั้นให้ปรากฏแก่ผู้อื่น

ยนต์ ชุ่มจิต(2544)ได้ให้ความหมายของคำ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง ลักษณะประจำที่ดั่งามที่ต้องการให้เกิดขึ้นนั่นเอง ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า คุณธรรม ซึ่งหมายถึง สมบัติฝ่ายดี ความงามที่มีอยู่ในจิตใจของแต่ละบุคคล โดยยึดถือปฏิบัติจนเป็นนิสัย และเป็นที่ยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องดีงามของบุคคลทั่วไป

พระเทพวิสุทธิเมธี (พุทธทาสภิกขุ, 2529) ได้อธิบายว่า คุณธรรม หมายถึง คุณสมบัติฝ่ายดีเป็นที่ตั้งหรือเป็นประโยชน์แก่สันติภาพหรือสันติสุข คุณธรรมเป็นส่วนที่ต้องอบรมโดยเฉพาะหรือให้เหมาะสมกับที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับพระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต, 2543) ที่กล่าวว่า คุณธรรม คือ ธรรมที่เป็นคุณความดีงาม

กวี วงศ์พุ่ม (2539) ได้ให้ความหมายว่า คุณลักษณะเป็นการแสดงการกระทำตามคุณสมบัติของตนเองออกมาให้เห็น

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา(2551) ได้ให้ความหมายว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นคุณลักษณะภายในของบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับสังคมอารมณ์ ความรู้สึก ที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมตามที่สังคมต้องการ ประกอบด้วย คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยม ซึ่งเกิดจากการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ รวมทั้งการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โครงการ/กิจกรรมอื่น ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น นักวิชาการได้ให้ความหมายไปในแนวทางเดียวกันว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ คุณธรรม คุณงาม ความดี ที่บุคคลควรยึดมั่นในการประพฤติปฏิบัติตนที่สังคม บุคคลทั่วไป มุ่งหวังให้เกิดขึ้นนั่นเอง

2.2 ลักษณะสำคัญของพฤติกรรมด้านคุณลักษณะ

วัลลภ กันทรัพย์ และคณะ(2530) กล่าวว่า พฤติกรรมด้านคุณลักษณะมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์หรือความรู้สึก(feeling/emotion)การแสดงออกของพฤติกรรมนี้มีอยู่ในทุกๆ คน และอาจเปลี่ยนแปลงได้รวดเร็วตามเงื่อนไข หรือสถานการณ์แวดล้อม พฤติกรรมที่แสดงออกมีทั้งเป็นธรรมชาติ หรือเป็นการเสแสร้งตามเจตนาของผู้แสดง ดังนั้นในการประเมิน หรือสังเกตพฤติกรรมของบุคคลในด้านนี้ จะต้องพยายามประเมินเฉพาะพฤติกรรมที่แสดงออกจริงๆ ตามธรรมชาติเท่านั้น

2. เป็นพฤติกรรมที่มีลักษณะเฉพาะตัว (typical) บุคคลแต่ละคนจะมีลักษณะการ แสดงออกของพฤติกรรมเฉพาะตัว ไม่อาจลอกเลียนหรือถ่ายทอดสู่กันได้ง่ายๆ และเมื่อบุคคล พัฒนาไปจนถึงขั้นสูงสุดของการพัฒนาแล้วจะเปลี่ยนแปลงรูปแบบได้ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหาก จะเปลี่ยนแปลงในเวลาอันสั้น เพราะได้กลายเป็นลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลนั้นไปแล้ว การจะ ตัดสินความถูกต้องหรือผิดของพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งนั้น จะไม่สามารถทำได้ในทันที นอกจากจะตัดสินโดยใช้เกณฑ์ปกติ หรือมาตรฐานของกลุ่มสังคมที่ บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่ เพื่อหาข้อสรุปว่าการแสดงพฤติกรรมนั้นเป็นที่พึงปรารถนาในสังคม หรือไม่เท่านั้นเมื่อสังคมเปลี่ยนไปหรือต่างสังคมเกณฑ์ปกติหรือมาตรฐานย่อมเปลี่ยนไป ผลการ ตัดสินว่าเป็นพฤติกรรมที่พึงปรารถนาหรือไม่ ก็อาจเปลี่ยนไปได้เช่นกัน

3. เป็นพฤติกรรมที่มีทิศทางของการแสดงออก (direction) ทิศทางของการแสดงออก ของพฤติกรรมมีสองทาง คือ พฤติกรรมทิศทางบวก เช่น รัก ชยัน ซื่อสัตย์ ฯลฯ และพฤติกรรม ทิศทางลบ เช่นเกลียด ขี้เกียจ คดโกง ฯลฯ โดยทั่วไปพฤติกรรมทิศทางบวกจะเป็นที่พึงปรารถนา มากกว่าพฤติกรรมทิศทางลบ แต่ในบางครั้งสังคมก็ต้องการพฤติกรรมทิศทางลบ เช่น เกลียด อบายมุข ไม่ชอบเที่ยวเตร่ รังเกียจความสกปรก เป็นต้น

4. เป็นพฤติกรรมที่มีระดับความเข้ม (intensity) พฤติกรรมของบุคคลอาจแตกต่างกัน ได้ตามระดับความเข้ม เช่น รักมาก รักน้อย ชยันมาก ชยันน้อย ซื่อสัตย์มาก ซื่อสัตย์น้อย เป็นต้น ดังนั้นแม้ว่าบุคคลสองคน จะมีความรู้สึกหรืออารมณ์ในขณะใดขณะหนึ่งเหมือนกัน หรือมีลักษณะ ประจำตัวเช่นเดียวกัน ก็อาจแตกต่างกันในด้านระดับความเข้มของอารมณ์ ลักษณะเช่นนี้เปรียบเทียบ ได้กับพฤติกรรมด้านความรู้ ความคิดที่มี รู้มาก รู้น้อย เข้าใจมาก เข้าใจน้อย

5. เป็นพฤติกรรมเกิดขึ้นโดยมีเป้า (target) บุคคลจะเกิดความรู้สึกหรืออารมณ์ขึ้นมา ลอยๆ ไม่ได้จะต้องมีเป้าเสมอ เป้านี้อาจเป็นคนหรือสัตว์หรือสิ่งของหรือสภาวะใดๆ ก็ได้ เช่น บุคคลจะเกิดอารมณ์รัก เกิดความชยัน เกิดความขี้เกียจขึ้นมาลอยๆ ไม่ได้จะต้องมีเป้า เช่น รัก เพื่อน รักคู่รัก ชยันทำงานบ้าน ชยันเรียน ขี้เกียจดูหนังสือ และเมื่อเปลี่ยนเป้าแล้วความรู้สึกหรือ อารมณ์นั้นอาจจะเปลี่ยนได้ ทั้งทิศทางหรือความเข้ม เช่น รักเพื่อนถ้าเปลี่ยนจากเพื่อนคนหนึ่งเป็น อีกคนหนึ่งอาจเปลี่ยนจากรักมากเป็นรักน้อย หรือแม้แต่จะเปลี่ยนจากรักเป็นเกลียดก็ได้

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คุณธรรม และจริยธรรม

ภาณุภัทร ลิ้มจำรูญ (2551) กล่าวว่า จากความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น เห็นได้ว่า คำว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จะเกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมซึ่งเป็น

คุณลักษณะด้านจิตพิสัย เป็นคุณลักษณะภายในของบุคคลเกี่ยวข้องกับสังคม อารมณ์ ความรู้สึก ที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมตามที่สังคมต้องการ

กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ (2538) กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึง ลักษณะนิสัยอันเป็นผลมาจากการฝึกอบรมด้วยหลักแห่งจริยธรรมที่มีลักษณะที่ค่อนข้างถาวรและสามารถแสดงออกให้ผู้อื่นสามารถสัมผัสได้ดี เช่น ความอ่อนโยน ความมีระเบียบ ความมีน้ำใจ ความเป็นคนใจกว้าง การตรงต่อเวลา การใฝ่หาความรู้ เป็นต้น

พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต อ้างถึงใน จิตจำนง รัตนสกุล, 2538) กล่าวว่า คุณธรรม เป็นคุณสมบัติของจิตใจ คือ เป็นสภาพจิตที่ดำรงอยู่ในใจ

ส่วน"จริยธรรม" แยกออกเป็น จริย + ธรรม ซึ่งคำว่า จริย หมายถึง ความประพฤติหรือ กิริยาที่ควรประพฤติ ส่วนคำว่า ธรรม มีความหมายหลายประการ เช่น คุณความดี , หลักคำสอนของศาสนา, หลักปฏิบัติ เมื่อนำคำทั้งสองมารวมกันเป็น "จริยธรรม" จึงมีความหมายตามตัวอักษรว่า "หลักแห่งความประพฤติ" หรือ "แนวทางของการประพฤติ" จริยธรรม เป็นสิ่งที่ควรประพฤติ มีที่มาจากบทบัญญัติหรือคำสั่งสอนของศาสนา หรือใครก็ได้ที่เป็นผู้มีจริยธรรม และได้รับความเคารพนับถือมาแล้ว(มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย,2554 : ออนไลน์)

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 ได้ให้ความหมายของจริยธรรมว่า หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติ ศีลธรรมอันดี ตามธรรมเนียมยุโรป อาจเรียก จริยธรรมว่า Moral philosophy (หลักจริยธรรม) จริยธรรม น. ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม ทิศนา เขมมณี (2546) ให้ความหมายของจริยธรรมว่า เป็นการแสดงออกทางการประพฤติปฏิบัติ ซึ่งสะท้อนคุณธรรมภายในให้เห็นเป็นรูปธรรม

จากความหมายของคุณธรรม และจริยธรรมดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าคุณธรรม เป็นคุณสมบัติทางใจของแต่ละคนซึ่งเป็นนามธรรม แต่จริยธรรมเป็นการแสดงออกทางความประพฤติปฏิบัติซึ่งเป็นรูปธรรม หากคนมีคุณธรรมก็สะท้อนออกมาเป็นการประพฤติปฏิบัติที่ดีงามซึ่งเป็นจริยธรรมนั่นเอง ส่วนคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นเป้าหมายสุดท้าย การปลูกฝังคุณธรรมจะเป็นขั้นแรก จริยธรรมเป็นการแสดงออกทางคุณธรรม เมื่อคนได้ประพฤติ ปฏิบัติจนติดเป็นนิสัยก็จะเป็นคนที่มีคุณลักษณะที่ดีงาม หรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั่นเอง

2.4 ความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์

หากสมาชิกทุกคนในสังคมเป็นคนดี มีคุณธรรม สังคมนั้นก็จะพบแต่ความสุข ความร่มเย็น และมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ ดังต่อไปนี้ (พรรัตนถน เพชรวิวรรณ์, 2545)

1. ประโยชน์ตน

1.1 ทำให้ตนเองมีชีวิตที่รุ่มเย็น ไม่ได้เดือดร้อนใจ ไม่ต้องอยู่อย่างหวาดระแวง เพราะตนเองไม่ได้เบียดเบียนผู้ใด มีแต่จะสร้างประโยชน์สุขให้แก่สังคมและผู้อื่น

1.2 ทำให้ตนเองมีความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตส่วนตัว และการทำงานอาชีพ มีความมั่นคงก้าวหน้า

1.3 ได้รับการยกย่องสรรเสริญเทิดทูนบูชาจากบุคคลทั่วไป

1.4 ครอบครัวยั่งยืน มีความสุข ฐานะทางเศรษฐกิจมั่นคง

2. ประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

2.1 ประโยชน์ต่อสถาบัน เช่น

1) สถาบันครอบครัวของตน ได้รับการยกย่องสรรเสริญจากบุคคลทั่วไป

2) สถาบันการศึกษาหรือสถาบันที่ประกอบอาชีพธุรกิจมีชื่อเสียง ทำให้บุคคลอื่นศรัทธาเลื่อมใส

3) สถาบันหรือหน่วยงานที่ตนเองสังกัดมีความเจริญก้าวหน้า ได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะสมาชิกทุกคนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมอันดีงาม

2.2 ประโยชน์ต่อชุมชน เช่น

1) สังคมได้รับความสงบสุข เพราะทุกคนเป็นคนดีมีคุณธรรม

2) สังคมได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็ว เพราะสมาชิกทุกคนต่างทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มความสามารถ

2.3 ประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง เช่น

1) สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีความมั่นคง เพราะประชาชนมีความจงรักภักดี และเห็นความสำคัญของสถาบันดังกล่าวอย่างแท้จริง

2) ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของชาติมีความมั่นคงถาวร เพราะทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ และเต็มใจยึดถือปฏิบัติตาม จาก ความสำคัญ หลายประการดังกล่าว ดังนั้น ทุกคนควรปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับเด็กหรือผู้เรียน เพื่อให้เด็กได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณค่าต่อไป

2.5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ควรส่งเสริมให้กับนักเรียน

Tony Devine and others (2001) เสนอว่า ความรักที่แท้จริง (True Love) เป็นแนวคิดทางจริยธรรม ที่จะทำให้เกิดคุณลักษณะที่ดีงามเกิดตามมา ความรักที่ถูกต้องจะทำให้เด็กคิดถึงผู้อื่น ไม่เห็นแก่ตัว เพราะความรักที่ถูกต้องไม่มีเงื่อนไข ไม่ต้องการสิ่งตอบแทน ความรักที่ถูกต้อง

นั้นจะทำให้รู้จักการยอมรับให้ผู้อื่นชนะ ยอมรับความผิดพลาดของตนเอง และผู้อื่นได้ และแนวคิดของความรักที่ถูกต้อง (True Love) เป็นแก่นหลักของค่านิยมสากลโดยทั่วไป

คัมภีร์พระไตรปิฎกของพุทธศาสนาได้กล่าวถึง ลักษณะของคนดี หรือคนที่แท้ ซึ่งมีคุณสมบัติของความเป็นที่สมบูรณ์ ต้องประกอบด้วยธรรม 7 ข้อ เรียกว่าสัปบุริสธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์, 2548) คนที่มีธรรมหรือคุณสมบัติ 7 ประการ ถือว่าเป็นคนสมมบูรณ์แบบ หรือมนุษย์โดยสมบูรณ์ เป็นสมาชิกที่ดีมีคุณค่าอย่างแท้จริงของมนุษยชาติ ธรรมหรือคุณสมบัติ 7 ดังนี้

1. ธัมมัญญูตา รู้หลักและรู้จักเหตุ คือรู้หลักการและกฎเกณฑ์ของสิ่งทั้งหลาย ที่ตนเข้าไปเกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิต ในการปฏิบัติกิจหน้าที่และดำเนินกิจการต่างๆ รู้เข้าใจสิ่งที่ตนจะต้องประพฤติปฏิบัติตามเหตุผล เช่น รู้ว่า ตำแหน่ง ฐานะ อาชีพ การงานของตน มีหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างไร มีอะไรเป็นหลักการ จะต้องทำอะไร อย่างไร จึงจะเป็นเหตุให้บรรลุถึงผลสำเร็จที่เป็นไปตามหน้าที่และความรับผิดชอบนั้นๆ ดังนี้เป็นต้น ตลอดจนขั้นสูงสุดคือรู้เท่าทันกฎธรรมดา หรือหลักความจริงของธรรมชาติ เพื่อปฏิบัติต่อโลกและชีวิตอย่างถูกต้อง มีจิตใจเป็นอิสระ ไม่ตกเป็นทาสของโลกและชีวิตนั้น

2. อุตถัญญูตา รู้ความมุ่งหมายและรู้จักผล คือรู้ความหมาย และความมุ่งหมายของหลักการที่ตนปฏิบัติ เข้าใจวัตถุประสงค์ของกิจการที่ตนกระทำ รู้ว่าที่ตนทำอยู่อย่างนั้นๆ ดำเนินชีวิตอย่างนั้น เพื่อประสงค์ประโยชน์อะไร หรือควรจะได้บรรลุถึงผลอะไร ที่ให้มีหน้าที่ ตำแหน่ง ฐานะ การงานอย่างนั้นๆ เขากำหนดวางกันไว้เพื่อความมุ่งหมายอะไร กิจการที่ตนทำอยู่ขณะนี้ เมื่อทำไปแล้วจะบังเกิดผลอะไรบ้าง เป็นผลดีหรือผลเสียอย่างไร ดังนี้เป็นต้น ตลอดจนจนถึงขั้นสูงสุดคือรู้ความหมายของคติธรรมดา และประโยชน์ที่เป็นจุดหมายที่แท้จริงของชีวิต

3. อุตตัญญูตา รู้ตน คือ รู้ตามเป็นจริงว่า ตัวเรานั้น ว่าโดยฐานะ ภาวะ เพศ กำลัง ความรู้ ความถนัด ความสามารถ และคุณธรรม เป็นต้น บัดนี้เท่าไร อย่างไร แล้วประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสม และทำการต่างๆ ให้สอดคล้องถูกต้อง ที่จะสัมฤทธิ์ผล ตลอดจนแก้ไขปรับปรุงตนให้เจริญงอกงามถึงความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นไป

4. มัตตัญญูตา รู้ประมาณ คือ รู้จักพอดี เช่น รู้จักประมาณในการบริโภค ในการใช้จ่ายทรัพย์ รู้จักความพอดีในการพูด การปฏิบัติกิจและการทำงานต่างๆ ตลอดจนการพักผ่อนนอนหลับและการสนุกสนานรื่นเริงทั้งหลาย ทำการทุกอย่างด้วยความเข้าใจวัตถุประสงค์เพื่อผลดีแท้จริงที่พึงต้องการ โดยมีใช่เพียงเพื่อเห็นแก่ความพอใจ ชอบใจ หรือเอาแต่ใจของตน แต่ทำตามความพอดีแห่งเหตุปัจจัยหรือองค์ประกอบทั้งหลาย ที่จะลงตัวให้เกิดผลดีงามตามที่มองเห็นด้วยปัญญา

5. กาลัญญุตารู้กาล คือรู้กาลเวลาอันเหมาะสม และระยะเวลาที่พึงใช้ในการประกอบกิจ ทำหน้าที่การงาน ปฏิบัติการต่างๆและเกี่ยวข้องกับผู้อื่น เช่น รู้ว่า เวลาไหน ควรทำอะไร อย่างไรและทำให้ตรงเวลา ให้เป็นเวลา ให้ทันเวลา ให้พอเวลา ให้เหมาะเวลา ให้ถูกเวลา ตลอดจนรู้จักกาลเวลา และวางแผนการใช้เวลาอย่างได้ผล

6. ปริสัจญญุตารู้ชุมชน คือ รู้จักถิ่น รู้จักที่ชุมชน และชุมชน รู้การอันควรประพฤติปฏิบัติในถิ่นที่ชุมชน และต่อชุมชนนั้นว่าชุมชนนี้เมื่อเข้าไปหา ควรต้องกริยาอย่างไร ควรต้องพูดอย่างไร ชุมชนนี้มีระเบียบวินัยอย่างไร มีวัฒนธรรมประเพณีอย่างไร มีความต้องการอย่างไร ควรเกี่ยวข้องกับ ควรต้องสังเคราะห์ ควรรับใช้ ควรบำเพ็ญประโยชน์ให้อย่างไรๆ เป็นต้น

7. บุคคลัญญุตารู้บุคคล คือ รู้จักและเข้าใจความแตกต่างแห่งบุคคลว่า โดยอรรถาศัยความสามารถ และคุณธรรม เป็นต้น ใครๆยิ่งหรือหย่อนอย่างไร และรู้จักที่จะปฏิบัติต่อบุคคลอื่นๆ ด้วยดีว่า ควรจะคบหรือไม่ ได้คิดอะไร จะสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับ จะใช้ยกย่อง จะตำหนิ หรือจะแนะนำสั่งสอนอย่างไร จึงจะได้ผลดีดังนี้ เป็นต้น

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา(2551) กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับนักเรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ 8 ประการ ได้แก่

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ ดำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

ผู้ที่รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ คือ ผู้ที่มีลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ มีความสามัคคีปรองดอง ภูมิใจ เชิดชูความเป็นชาติไทย ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือและแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

ตัวชี้วัด

1. เป็นพลเมืองดีของชาติ
2. ดำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย
3. ศรัทธา ยึดมั่น และปฏิบัติตนตามหลักศาสนา
4. เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

2. ซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้องประพฤติ ตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา ใจ

ผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต คือ ผู้ที่ประพฤติตรงตามความเป็นจริงทั้งทางกาย วาจา ใจและยึดหลักความจริง ความถูกต้องในการดำเนินชีวิต มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด

ตัวชี้วัด

1. ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองทั้งทางกาย วาจา ใจ
2. ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา ใจ
3. มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์

และระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

ผู้ที่มีวินัย คือ ผู้ที่ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคมเป็นปกติวิสัย ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

ตัวชี้วัด

1. ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

4. ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

ผู้ใฝ่เรียนรู้ คือ ผู้ที่มีลักษณะซึ่งแสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอด เผยแพร่ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ตัวชี้วัด

1. ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
2. แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ และสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

5. อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่าง พอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้ อย่างมีความสุข

ผู้ที่อยู่อย่างพอเพียง คือ ผู้ที่ดำเนินชีวิตอย่างประมาณตน มีเหตุผล รอบคอบระมัดระวัง อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ มีการวางแผนป้องกันความเสี่ยงและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

ตัวชี้วัด

1. ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม

2. มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

6. มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงาน ด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้ที่มุ่งมั่นในการทำงาน คือ ผู้ที่มีลักษณะซึ่งแสดงออกถึงความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเพียรพยายาม พุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ ในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วง ตามเป้าหมายที่กำหนดด้วยความรับผิดชอบ และมีความภาคภูมิใจในผลงาน

ตัวชี้วัด

1 ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การทำงาน

2 ทำงานด้วยความเพียรพยายามและอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

7. รักความเป็นไทย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่าร่วมอนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ผู้ที่รักความเป็นไทย คือ ผู้ที่มีความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ชื่นชม มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สืบทอด เผยแพร่ภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทย มีความกตัญญูต่องานที่ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารอย่างถูกต้องเหมาะสม

ตัวชี้วัด

1. ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญูต่องานที่ใช้ภาษาไทย

2. เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

3. อนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาไทย

8. มีจิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน

ผู้ที่มีจิตสาธารณะ คือ ผู้ที่มีลักษณะเป็นผู้ให้และช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปันความสุขส่วนตน เพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้วยร่างกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดในชุมชน โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

ตัวชี้วัด

1. ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจและพึงพอใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน

2. เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา(2550) ได้เสนอคุณลักษณะที่เป็นคุณธรรมไว้ ดังนี้

1. ความรู้รอบ (Prudence) ความรู้รอบ หมายถึง การมองเห็น หรือการหยั่งรู้ได้งานชัดเจนว่าอะไรควรประพฤติ อะไรไม่ควรประพฤติ การแสวงหาความรู้มีส่วนช่วยให้เกิดความรู้รอบ ความรู้รอบอันลึกซึ้งซึ่งส่วนมากเกิดจากการคิดคำนึงและประสบการณ์

2. ความเข้มแข็ง (Fortitude, Courage) ความเข้มแข็งทางกายภาพ ได้แก่ กล้าเสี่ยง ความยากลำบาก อันตราย และความตาย เพื่ออุดมการณ์ ความเข้มแข็งทางจิตใจ ได้แก่ กล้าเสี่ยง การถูกเข้าใจผิด กล้าเผชิญการใส่ร้ายและการเยาะเย้ย โดยมีมั่นใจว่าตนทำดี

3. ความพอเพียง (Sufficiency, Temperance) หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

4. ความยุติธรรม (Justice) ได้แก่ การให้แก่ทุกคนและแต่ละคนตามความเหมาะสม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ได้เสนอคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ ดังนี้

1. ความรอบคอบ
2. ความกล้าหาญ
3. ความพอเพียง
4. ความยุติธรรม

ไพฑูรย์ สินลารัตน์และคณะ(2550) ได้เสนอคุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับนักเรียนในสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ ต้องประกอบด้วย 4ร. ดังนี้

1. รู้ทันรู้นำโลก(Smart Consumer)

1.1 ทักษะในการแสวงหา คัดสรร สร้างความรู้ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ การแสวงหาประสบการณ์ใหม่ๆ อยู่เสมอ การแยกแยะการรับรู้ได้อย่างละเอียดรอบคอบ มีความใจกว้างยอมรับและเรียนรู้สิ่งใหม่ คัดสรรการเรียนรู้อย่างมีวิจารณญาณ

1.2 ทักษะการใช้และการจัดความรู้ การนำสิ่งที่เรียนรู้มาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมโดยใช้ไหวพริบ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ไตร่ตรอง พิจารณาและประมวลความรู้ อย่างรอบคอบ

1.3 ทักษะทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความสามารถในการสังเกต ตั้งคำถามเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว และสามารถตั้งสมมุติฐานอันนำไปสู่การค้นหารวบรวมหลักฐานหรือข้อมูล สามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม รู้จักใช้แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ที่หลากหลาย

1.4 ทักษะในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา มีความสามารถในการจำแนก แยกแยะ ความคิดและความรู้สึก ใช้เหตุผลในการประเมินและตัดสินใจ มีความสามารถในการปฏิบัติตนได้ถูกต้องเหมาะสมตามกาลเทศะ

1.5 ทักษะทางภาษาและการสื่อสาร มีความสามารถในการใช้ภาษาและมีทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียนที่คล่องแคล่ว มีประสิทธิภาพทั้งภาษาแม่และภาษาต่างประเทศ และ การเป็นบุคคลที่มีมารยาทที่ดีในการเป็นผู้ฟังและผู้พูด

2. เรียนรู้ชำนาญ เพื่อบริหารงานปฏิบัติ(Breakthrough Thinker)

2.1 การคิดใหม่ การคิดสร้างสรรค์ การคิดแจ่มแจ้งแทงตลอด คิดนอกกรอบ มองเห็นสิ่งต่างๆ ในแง่มุมใหม่ๆ มีการนำความรู้เดิมปรับเข้ากับความรู้ใหม่

2.2 จิตมุ่งคุณภาพ และความเป็นเลิศ เป็นผู้มีความพากเพียร ตั้งใจ และมุ่งมั่นในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จตามตั้งวัตถุประสงค์ การแก้ไขปัญหาและอุปสรรค เพื่อรักษาคุณภาพของงานอย่างสม่ำเสมอ

3. รวมพลังสร้างสรรค์สังคม(Social Concern)

3.1 การทำงานแบบร่วมมือเป็นทีมและสร้างเครือข่าย มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีอัธยาศัยไมตรี คิดถึงใจเขาใจเรา มีการประนีประนอมความคิด ยืดหยุ่นและอดทน เพื่อให้งานสำเร็จและดำรงความสัมพันธ์ที่ดี

3.2 การบริหารจัดการ ความสามารถในการจัดระบบและวางแผนการทำงานให้บรรลุผลดีเยี่ยม การจัดการกับอารมณ์ ความโกรธ และการลดความขัดแย้งระหว่างบุคคล

3.3 การแข่งขัน อดทน สู้อภัย เรียนรู้ถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย ทำงานด้วยความหนักเอาเบาสู้ และมีเจตคติที่ดีต่องานที่ทำ

3.4 การเห็นแก่ส่วนรวม เป็นบุคคลมีจิตสาธารณะ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เป็นสำคัญ การร่วมแรงร่วมใจที่จะยอมเสียสละประโยชน์เล็กน้อยส่วนบุคคล เป็นผู้มีใจเปิดกว้าง ได้รับความถูกต้อง ผิดถูก มีคุณธรรมในการดำเนินชีวิต ประกอบด้วย วินัย สติ กตัญญู เมตตา อดทน ซื่อสัตย์ ประหยัด ขยัน และไม่เห็นแก่ตัว เป็นผู้ที่รัก เคารพและศรัทธาของสมาชิกในกลุ่ม

4. รักวัฒนธรรมไทย ใฝ่สันติ(Thai Pride)

4.1 รักความเป็นไทย ยึดมั่นในสันติธรรม ภาคภูมิใจ เห็นคุณค่าของอัตลักษณ์ไทย รู้จักใช้และเข้าถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างชาญฉลาดและเห็นคุณค่า โดยเฉพาะท้องถิ่นของตนเอง สามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง สร้างผลผลิตที่มีคุณค่า และคงความเป็นไทยไว้ได้อย่างสมบูรณ์

Thomas Lickona(1992)ได้เสนอ ค่านิยมที่ควรส่งเสริมให้กับนักเรียน ได้แก่ 1)ความเคารพนับถือ (Respect)และ 2)ความรับผิดชอบ(Responsibility)โดยเขาได้กล่าวว่า ค่านิยมดังกล่าวเป็นแกนหลักของค่านิยมสากลทั่วไป เพราะความเคารพนับถือ และความรับผิดชอบจะช่วยให้สังคมเป็นสังคมที่มีดีมีคุณค่า และมีความจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมให้เกิดกับนักเรียนเพื่อ

1. พัฒนาการความสมบูรณ์ของตนเอง(Healthy personal development)
2. การมีความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน(Caring interpersonal relationships)
3. ความมีมนุษยธรรมและสันติสุขโลก (A humane and democratic society)
4. ความยุติธรรมและสันติภาพบนโลก(A just and peaceful world)

ดังนั้นสิ่งที่ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้แก่ความเคารพนับถือ และความรับผิดชอบ ดังนี้

1. ความเคารพนับถือ (Respect)

1.1 ความหมายของความเคารพนับถือ

Thomas Lickona(1992)ได้ให้ความหมายว่า ความเคารพนับถือ(Respect) หมายถึง การเอาใจใส่และให้คุณค่าต่อคน และสิ่งต่างๆ ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วนได้แก่ 1) ความเคารพนับถือต่อตนเอง 2) ความเคารพนับถือต่อผู้อื่น และ3) ความเคารพนับถือต่อสิ่งแวดล้อม

1.2 ความสำคัญของความเคารพนับถือ

1) ความเคารพนับถือต่อตนเอง มีความสำคัญที่จะต้องปลูกฝังให้เกิดกับทุกคน เพราะการเคารพนับถือตนเองจะทำให้เห็นคุณค่าในตนเอง ไม่นำตัวเองเข้าไปพัวพันกับสิ่งที่จะทำให้ลายตนเอง เช่นการเสพสารเสพติด การเสพยา เป็นต้น

2) ความเคารพนับถือต่อผู้อื่น มีความสำคัญที่จะต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้น เพราะจะทำให้สังคมมนุษย์อยู่ดีมีสุข เช่น การเคารพในสิทธิของผู้อื่นว่า คนอื่นก็มีสิทธิเท่าเทียมกับเรา เราไม่ควรไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น ซึ่ง Thomas Lickona(1992) กล่าวว่า สิ่งนี้คือ หัวใจหลักของระเบียบข้อบังคับต่างๆ (The heart of Golden Rule) การเคารพต่อกฎหมาย ข้อกำหนดข้อโรงเรียน สังคม และของประเทศจะทำให้เกิดความสงบสุขในสังคม จะทำให้สังคมเป็นสังคมอยู่ดีมีสุข

3) ความเคารพนับถือต่อสิ่งแวดล้อม เป็นการให้ความสำคัญต่อคุณค่าของสิ่งแวดล้อมรอบตัวทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ไม่ว่าจะเป็สิ่งมีชีวิตที่มีขนาดเล็ก หรือขนาดใหญ่ เพราะทุกสิ่งในโลกย่อมส่งผลกระทบต่อถึงกันและกัน และทุกสรรพสิ่งต่างต้องเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

2. ความรับผิดชอบ(Responsibility)

2.1 ความหมายของความรับผิดชอบ (Responsibility)

Thomas Lickona(1992)กล่าวว่า ความรับผิดชอบ เป็นเรื่องต่อจากความเคารพนับถือ (Respect) เพราะหากเราเคารพต่อผู้อื่น เราก็จะให้คุณค่าคนหรือต่อสิ่งเหล่านั้น และเมื่อเห็นคุณค่า เราก็จะมีความรับผิดชอบต่อคนหรือสิ่งเหล่านั้นด้วยความยุติธรรม ความรับผิดชอบนั้น หมายถึง ความสามารถในการตอบสนอง การเอาใจใส่ต่อผู้อื่น การตอบสนองความต้องการของผู้อื่น หากเปรียบเทียบระหว่างความเคารพนับถือ(Respect)กับความรับผิดชอบ(Responsibility) ความเคารพนับถือ เป็นเรื่องของการไม่ควรกระทำในขณะที่ความรับผิดชอบเป็นเรื่องที่ต้องกระทำ เช่น หากเป็นความเคารพนับถือจะพูดว่า “อย่าทำร้ายเขา” แต่ความรับผิดชอบจะพูดว่า “เราจะช่วยเขาอย่างไรดี” เป็นต้น

Good (1973) กล่าวว่า ความรับผิดชอบเป็นหน้าที่ที่บุคคลแต่ละคนครองอยู่ ซึ่งบุคคลจะรับไว้เป็นงานทั่วไปที่ได้รับมอบหมายหรืองานในหน้าที่ที่จะต้องทำให้บรรลุความสำเร็จ ความถูกต้อง มีประสิทธิภาพและมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ทำอย่างเต็มความสามารถ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ต้องยอมรับข้อผิดพลาดและความสำเร็จสามารถเชื่อถือได้ในการปฏิบัติหน้าที่

วิทย์ วิศเวทย์ และเสฐียรพงษ์ วรรณปก (2525) กล่าวว่า ความรับผิดชอบเป็นสิ่งควบคู่กับหน้าที่ คนที่มีความรับผิดชอบคือคนที่ตั้งใจปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตน ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่พึงประสงค์ด้วยความเพียรพยายาม และยอมรับผลการกระทำนั้นไม่ว่าจะเป็นความรับผิดชอบหรือรับชอบ โดยเต็มใจไม่หลีกเลี่ยง คนทุกคนเกิดมาต้องรับผิดชอบสองทางคือ ความรับผิดชอบต่องาน และความรับผิดชอบต่อสังคม

วิเชียร รักการ(2529) กล่าวว่า ความรับผิดชอบหมายถึง ความมุ่งมั่นและตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความพากเพียร ยอมรับผลการกระทำ เพื่อให้บรรลุสำเร็จตามความมุ่งหมาย ทั้งมีความพยายาม ปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น ความรับผิดชอบจะต้องประกอบด้วยลักษณะ

1) เอาใจใส่ในการทำงาน 2) เคารพต่อระเบียบ กฎเกณฑ์ที่กำหนด 3) รู้หน้าที่และปฏิบัติตามหน้าที่อย่างดี 4) มุ่งปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น และ 4) ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่โดยไม่คำนึงถึงเรื่องประโยชน์ส่วนตัว

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น นักวิชาการได้ให้ความหมายไปในแนวทางเดียวกันว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำหน้าที่ ภารกิจด้วยความเอาใจใส่จนบรรลุผลที่คาดหวังไว้

2.2 ความสำคัญของความรับผิดชอบ

1) ความรับผิดชอบมีความสำคัญที่จะต้องปลูกฝังให้เกิดกับทุกคน เพราะความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นลักษณะของความเป็นพลเมืองดีที่สำคัญอย่างยิ่งจะช่วยให้สังคมสงบสุข เจริญก้าวหน้า ปัญหาสังคมก็จะลดน้อยลง ปัญหาทุจริตและคอร์รัปชันก็จะไม่เกิดขึ้น สังคมจะสงบสุข มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว(สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2514 ;ดาวณา กิตติสาโร ,2546 และพัฒนาดี อนุสรณ์เทวินทร์, 2544)

2) ความรับผิดชอบมีความสำคัญเพราะ เป็นคุณสมบัติที่สำคัญยิ่งของคน เพราะเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จ กิจการที่สำคัญย่อมต้องการผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง หากขาดความรับผิดชอบต่อความเสียหายจะเกิดขึ้น (วันทนีย อุบลรัมย์,2545)

2.3 ประเภทของความรับผิดชอบ

Thomas Lickona(1992) แบ่งประเภทของความรับผิดชอบออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

- 1) ความรับผิดชอบต่อตนเอง
- 2) ความรับผิดชอบต่อผู้อื่น
- 3) ความรับผิดชอบต่อสังคม

พิจิตรา พงษ์จินดากร(2525) แบ่งประเภทความรับผิดชอบออกเป็น 2 ประเภทได้แก่

1) ความรับผิดชอบต่อตนเอง ได้แก่ การรับรู้บทบาทฐานะของตนที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม เป็นภาระของสังคม บุคคลควรสามารถอยู่ในสภาพที่ช่วยตนเองได้ รู้ผิดถูก ชั่วดี เลือکتัดสินใจในการดำรงตนให้เป็นที่ยอมรับของสังคมได้อย่างดี

2) ความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ การรับรู้บทบาท ภาระหน้าที่ของบุคคลที่ต้องเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมต่อสวัสดิภาพของสังคมที่ตนดำรงอยู่ เป็นเรื่องที่ถูกพันเกี่ยวข้องกับหลายสิ่งหลายอย่าง ตั้งแต่สังคมขนาดเล็กจนถึงสังคมขนาดใหญ่ที่บุคคลเป็นสมาชิกอยู่

ภัสรา อรุณมีศรี(2533) แบ่งความรับผิดชอบออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) ความรับผิดชอบต่อตนเอง ได้แก่ การตั้งใจศึกษาเล่าเรียน เอาใจใส่ต่อสุขภาพอนามัยของตนเอง ดูแลรักษาเครื่องใช้ส่วนตัวให้เป็นระเบียบเรียบร้อยอยู่ในสภาพดี

2) ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การปฏิบัติตามหน้าที่ 5 ด้านคือ

2.1) ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ได้แก่ ความเคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ปกครอง การช่วยเหลือการงานตามความสามารถและโอกาส

2.2) ความรับผิดชอบต่อชั้นเรียนและเพื่อนนักเรียน ได้แก่ การช่วยเหลือ
 การงานของชั้นเรียนและเพื่อนนักเรียน

2.3) ความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ได้แก่ การช่วยกิจการงานของโรงเรียน
 และรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน

2.4) ความรับผิดชอบต่อชุมชน ได้แก่ การให้ความร่วมมือในกิจการงาน
 ของชุมชน

2.5) ความรับผิดชอบต่อประเทศชาติ ได้แก่ การประพฤติปฏิบัติตนตาม
 กฎหมาย

อาจกล่าวได้ว่าการแบ่งประเภทของความรับผิดชอบของนักวิชาการ ซึ่งได้แบ่งประเภท
 คล้ายกัน คือ ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความรับผิดชอบต่อผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อสังคม
 จากการศึกษา ค้นคว้าเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ควรส่งเสริมให้กับนักเรียนนั้น
 จะพบว่า นักวิชาการต่างๆ ได้นำเสนอคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้อย่างหลากหลาย เช่น
 คุณลักษณะของคนที่มีรู้จักการให้อภัยคนอื่น การรักโดยไม่หวังผลตอบแทน รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
 ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย
 มีจิตสาธารณะ มีความกล้าหาญ มีความรอบรู้ มีความยุติธรรม มีความอดทน รู้เท่าทันโลก ความ
 รับผิดชอบ การเป็นคนสมบูรณ์แบบ เป็นต้น ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวมีลักษณะที่สอดคล้องกันทั้ง
 นักวิชาการของไทยและของต่างประเทศ กล่าวคือ ต้องการให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่งซึ่งสอดคล้อง
 กับความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542(กระทรวงศึกษาธิการ , 2546)
 ที่ระบุไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ
 สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับ
 ผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2.6 ทฤษฎีการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์และแนวคิดต่าง ๆ มีลักษณะที่สำคัญ ๆ
 ดังต่อไปนี้

1. **ทฤษฎีการกระจ่างค่านิยม** (The theory of Values Clarification)(อ้างถึงใน
 พรอตนถน เพชรวิวรรณ์, 2545) ผู้เสนอทฤษฎีนี้คือ แรธ, ฮาร์มิน และไซมอน (Rath, Harmin and
 Simon) โดยใช้แนวคิดของทฤษฎีสัมพัทธนิยม (Relativism) ที่มีหลักการว่า ความถูกต้องดีงาม
 มิได้ขึ้นอยู่กับหลักการที่แน่นอน แต่จะแปรผันตามบุคคล และสถานการณ์ต่าง ๆ ในหลักการของ
 ทฤษฎีการกระจ่างค่านิยมจะไม่กำหนดจริยธรรมที่จะปลูกฝัง มีการยอมรับการตัดสินใจ ความรู้สึก

และค่านิยมที่เลือกแล้วของผู้เรียนอย่างไม่มีเงื่อนไข โดยครูมีหน้าที่ในการปลูกฝังค่านิยม คือ การชี้แนะ หรือการจัดการให้มีการชี้แนะ โดยการตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนเกิดการจุกคิดขึ้นมาว่า ความเชื่อ ทักษะคติ พฤติกรรม และความรู้สึกของคนที่มีต่อสิ่งหนึ่ง ๆ นั้นเป็นไปตามเกณฑ์ 7 ประการของกระบวนการของค่านิยมหรือไม่ ดังกล่าวคือ

1. เกิดจากการเลือกอย่างอิสระของตนหรือเปล่า
2. ได้พิจารณาทางเลือกอื่น ๆ หรือเปล่า
3. ได้พิจารณาผลของทางเลือกต่าง ๆ หรือเปล่า
4. มีความภูมิใจหรือยินดีในสิ่งที่ตนเลือกหรือเปล่า
5. จะยืนยันการตัดสินใจของตนอย่างเปิดเผยหรือไม่
6. จะทำตามที่ตนตัดสินใจเลือกหรือไม่
7. จะกระทำซ้ำหรือไม่

2. **ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม** (Social learning Theory) (อ้างถึงใน พรรัตนคุณ เพชรวิวรรณ์, 2545) ทฤษฎีนี้อธิบายการเกิดของ จริยธรรมว่าเป็นกระบวนการสังคมประภิต (Social learning Theory) โดยการซึมซับกฎเกณฑ์ต่าง ๆ จากสังคมที่เติบโตมา ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ได้แก่ ทฤษฎีของแบนดูรา (Bandura) นักจิตวิทยาชาวแคนาดา ตามทฤษฎีของแบนดูรา การเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนหนึ่งจะเกิดจากการสังเกตตัวแบบ ซึ่งมี 3 ประเภท คือ ตัวแบบจริง ได้แก่ ตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมจริงให้เห็น ตัวแบบสัญลักษณ์ ได้แก่ ตัวแบบในโทรทัศน์ ภาพยนตร์ หรือรูปภาพต่าง ๆ และตัวแบบประเภทสุดท้าย คือ คำบอกเล่า หรือการบันทึก ซึ่งจะปรากฏในรูปของคำพูดหรือข้อเขียนต่าง ๆ ผลพวงจากประสบการณ์ตรงและการสังเกตตัวแบบทั้ง 3 ประเภทดังกล่าว จะทำให้เกิดการเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์กับเหตุการณ์ และความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับผลซึ่งเกิดจากพฤติกรรม ทำให้สามารถคาดหวังได้ถึงวิธีที่จะนำผลที่พึงปรารถนามาสู่คน และในขณะเดียวกันก็มองเห็นวิธีการที่จะหลีกเลี่ยงผลที่เลวร้ายต่าง ๆ การคิดในเชิงประเมินเช่นนี้ จะนำไปสู่การตัดสินใจที่จะทำหรือไม่ทำพฤติกรรมต่าง ๆ และนำไปสู่การตั้งมาตรฐานการประพฤติสำหรับตัวเอง ตลอดจนการควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตามมาตรฐานนั้น

3. **ทฤษฎีตามแนวจิตวิเคราะห์** (Psychoanalytic Theory) (อ้างถึงในภาวิณี โสธายะเพ็ชร, 2549) นักจิตวิทยากลุ่มนี้เชื่อว่า จริยธรรมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับมโนธรรม จริยธรรมเกิดจากกระบวนการภายในของวัฒนธรรมหรือบรรทัดฐานของพ่อแม่ผู้เลี้ยงดู นักทฤษฎี คือ ฟรอยด์

(Freud) เชื่อว่า จริยธรรมของคนนั้นอยู่ในส่วนตนที่เรียกว่า ตนในคุณธรรม (Superego) ซึ่งเป็นตนที่ได้รับการขัดเกลาจากสังคม โดยฟรอยด์ แบ่ง “ตน” ของมนุษย์ออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. Id (Primitive Self) ได้แก่ ตนที่อยู่ในจิตใต้สำนึกของมนุษย์เป็นตนที่มนุษย์มีมาพร้อมกำเนิด และเป็นตนที่เป็นแหล่งกำเนิดของแรงขับพื้นฐานทั้งหมด

2. Ego (Present Self) ได้แก่ ตนจิตใต้สำนึก และจิตในสำนึกบางส่วนที่เราอาจรับรู้หรือได้รับรู้บางส่วนในขณะปัจจุบัน

3. Superego (Self with Ethics) ได้แก่ ตนในจิตสำนึกเป็นส่วนมาก อาจมีจิตใต้สำนึกแฝงอยู่บ้าง เป็นตนที่ได้รับการขัดเกลาจากกฎเกณฑ์ของสังคมแล้ว

ในทัศนะของฟรอยด์ ตนในคุณธรรม (Superego) นั้น สร้างมาจากพัฒนาการของมนุษย์ในการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา ในสภาพการณ์และบุคคลแวดล้อมในสังคมที่เขาเป็นสมาชิก ซึ่งตนในคุณธรรมนั้นอาจสร้างจากการพยายามเลียนแบบพฤติกรรมของพ่อแม่ หรือบุคคลใกล้เคียงที่ยึดเป็นแบบอย่างด้วยกระบวนการถือนตามอย่าง (Identification) กระบวนการที่เป็นการแสดงออกถึงความผูกพันทางอารมณ์กับบุคคลอื่นที่เด็กมีขึ้นเป็นครั้งแรก ผลของการถือนตามอย่างผู้อื่น ทำให้เด็กรับเอาบุคลิกลักษณะ ค่านิยม รวมทั้งมาตรฐานทางจริยธรรมในสังคมจากผู้ที่ได้กลืนแบบไว้ เมื่อบุคคลได้รับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแล้ว เขาย่อมจะเกิดความขัดแย้งในใจ ถ้าความต้องการส่วนตัวไม่เหมาะสมกับกาลเทศะของสังคมที่ตนยอมรับ พัฒนาการทางจริยธรรมจะบรรลุจุดสูงสุดเมื่อเขาเกิดความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ลักษณะที่สำคัญของทฤษฎีอีกประการหนึ่งคือ การเปลี่ยนแปลงจริยธรรมในวัยผู้ใหญ่อันเนื่องมาจากการผันแปรของสังคมและสถานการณ์ในชีวิต จะมีผลกระทบได้รุนแรงน้อยกว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวัยทารกและวัยเด็กเล็ก

4. ทฤษฎีของโคลเบอร์ก (อ้างถึงในสุรวาณีย์ ปาจารย์ ,2552) โคลเบอร์กวิเคราะห์หลักจริยธรรมว่าเป็นลำดับหรือระบบของแนวทางสำหรับเผชิญการเลือกที่จะปฏิบัติในสิ่งที่มีให้เลือกอย่างหลากหลายวิธี ลำดับขั้นของพัฒนาการทางจริยธรรม (Moral Development) ของโคลเบอร์กมี 3 ระดับ 6 ขั้น ดังนี้

ระดับที่ 1 ระดับก่อนเกณฑ์ (Preconventional Level) ระดับนี้บุคคลจะเลือกตัดสินใจกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้อื่น มักพบในเด็กอายุ 2 - 10 ปี ในระดับนี้แบ่งเป็น 2 ขั้น

ขั้นที่ 1 การเชื่อฟังและการลงโทษ อยู่ในช่วงอายุ 2-7 ปี มักถือเอาอัตราของตัวเองเป็นใหญ่

ขั้นที่ 2 การแสวงหารางวัลและการแลกเปลี่ยน อยู่ในช่วงอายุ 7-10 ปี เด็กจะเลือกกระทำในสิ่งที่จะนำความพอใจมาให้ตน

ระดับที่ 2 ระดับตามเกณฑ์ (Conventional Level) ระดับนี้บุคคลจะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม ระเบียบ ประเพณี กฎหมาย ศาสนา มีการเลียนแบบและทำตามเพื่อให้ผู้อื่นเห็นชอบ ต่อมาจึงคำนึงถึงบทบาทหน้าที่ของตนในสังคม มักพบในช่วงอายุ 10-16 ปี ในระดับนี้แบ่งเป็น 2 ขั้น

ขั้นที่ 3 การทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ อยู่ในช่วงอายุ 10-13 ปี ขั้นนี้มักคล้อยตามการชักจูงของผู้อื่นโดยเฉพาะเพื่อน

ขั้นที่ 4 การทำตามกฎเกณฑ์ของสังคม อยู่ในช่วงอายุ 13-16 ปี ขั้นนี้จะมีความรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นหน่วยหนึ่งของสังคม มีหน้าที่ทำตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคม

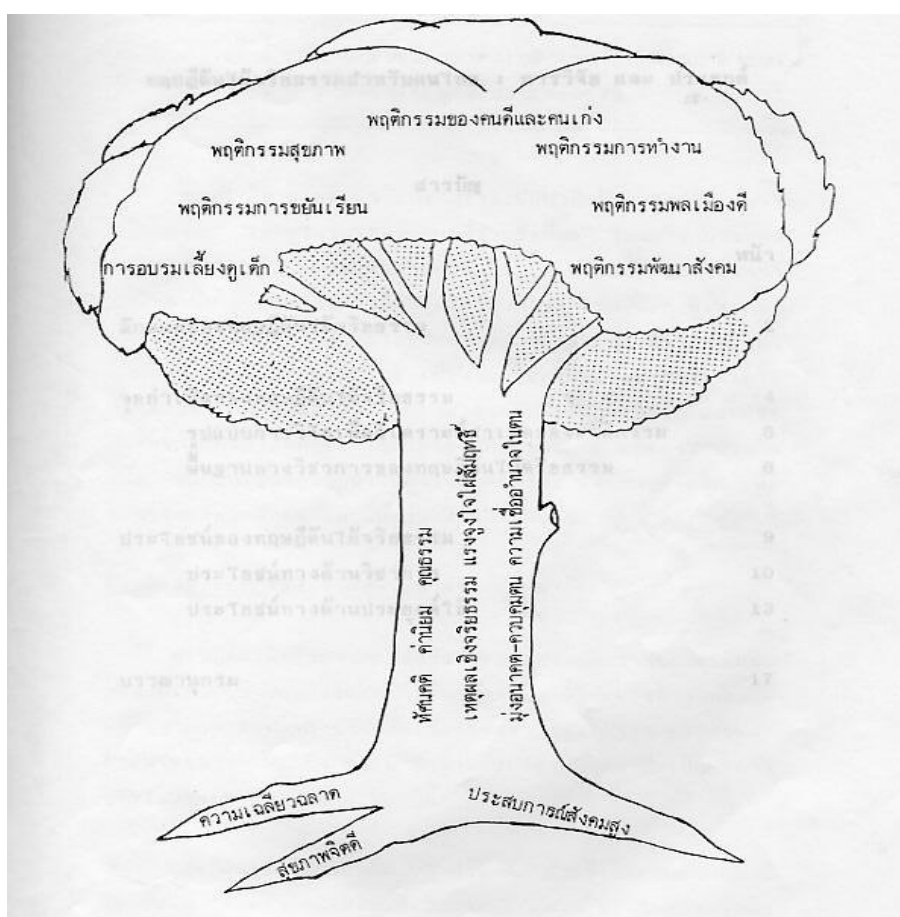
ระดับที่ 3 ระดับเหนือเกณฑ์ (Post Conventional Autonomous or Principle Level) เป็นระดับที่มีจริยธรรมขั้นสูงสุด มีการตัดสินใจขัดแย้งต่าง ๆ ด้วยการนำมาคิดไตร่ตรองแล้วตัดสินใจไปตามแต่จะเห็นสิ่งใดสำคัญกว่ากัน พบในช่วงอายุ 16 ปีขึ้นไป ระดับนี้แบ่งเป็น 2 ขั้น

ขั้นที่ 5 ให้ความสำคัญของคนหมู่มาก อยู่ในช่วงอายุ 16-25 ปี ขั้นนี้จะยึดถือความถูกต้องตามกฎหมาย ไม่ทำตนขัดต่อสิทธิอันพึงมีพึงได้ของผู้อื่น สามารถควบคุมบังคับจิตใจของตนเองได้

ขั้นที่ 6 การยึดคุณธรรมสากล อยู่ในช่วงอายุ 25 ปีขึ้นไป เป็นขั้นสูงสุดมีความรู้สึกสากลนอกเหนือจากกฎเกณฑ์ในสังคมของตน มีความยึดหยุ่นทางจริยธรรมเพื่อจุดมุ่งหมายอันเป็นอุดมคติที่ยิ่งใหญ่

5. **ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม** (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2538) เป็นแนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับจริยธรรมสู่การปฏิบัติที่เป็นจริงได้ มีรากฐานมาจากผลการวิจัยและประสบการณ์ในทางจิตวิทยาและปัญหาพื้นฐานของการวิเคราะห์พฤติกรรมเชิงจริยธรรม โดยมีวิชาการทางจิตวิทยา มีหลักฐานยืนยันว่า ความรู้และทัศนคตินั้นไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมเชิงจริยธรรมได้ ยังต้องขึ้นอยู่กับลักษณะของจิตใจอื่น ๆ อีกหลายประการ และพบว่า คุณธรรม ค่านิยม และความสามารถควบคุมตนรอบด้านจึงจะนำไปสู่การทำดีละเว้นความชั่ว แต่ก่อนที่จะพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม ความเชื่อในผลแห่งการกระทำของตน และความสามารถควบคุมตนนั้น บุคคลจะต้องมีพื้นฐานทางจิตใจอย่างน้อย 3 ประการ คือ สติปัญญาดี สุขภาพจิตดี และมีประสบการณ์สังคมกว้างขวาง

ขั้นตอนของการนำไปสู่การทำดี ละเว้นความชั่ว อันจะส่งผลกระทบโดยตรงต่อ
 ความสุขและความทุกข์ของสังคมนั้น ดวงเดือน พันธมนาวิน (2538) ได้สร้างเป็นแผนภาพของ
 ต้นไม้จริยธรรมขึ้น เพื่อแสดงให้เห็นความชัดเจนของขั้นตอนและจังหวะก้าวของการได้มาซึ่ง
 พฤติกรรมการทำดีละเว้นความชั่วของบุคคล ด้วยต้นไม้จริยธรรมนี้จะช่วยในการตรวจสอบ
 องค์ประกอบที่ขาดไปอันอาจทำให้การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมไม่ได้ผล หรือได้ผลต่ำกว่า
 เป้าหมาย นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นขั้นตอนของการปลูกฝังว่าควรทำอะไรก่อนหลังตามลำดับ ดัง
 ภาพต้นไม้

ภาพที่ 4 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม แสดงลักษณะพื้นฐานและองค์ประกอบทางจิตใจ
 ที่จะนำไปสู่พฤติกรรมทางจริยธรรม
 ที่มา: ดวงเดือน พันธมนาวิน(2538)

6. ทฤษฎีตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา

ปรัชญาแนวคิดเรื่อง “Contemplative Education” เริ่มต้นขึ้นในสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ.
 1974 ที่มหาวิทยาลัยนาโรปะ มลรัฐโคโลราโด ซึ่งก่อตั้งขึ้นโดย เซอเกียม ตรุงปะ แต่เริ่มเป็นที่รู้จัก

แพร่หลายไม่นานนักโดยมีอิทธิพลต่อเครือข่ายการศึกษาหลายแห่ง เช่น วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยรวม 5 แห่ง ได้แก่ 1)วิทยาลัยแอมเฮิร์สท์ (Amherst College) 2)วิทยาลัยแฮมเชียร์ (Hampshire College) 3) เมท์ โฮลียอค (Mount Holyoke) 4) วิทยาลัย สมิธ (Smith College) และ 5) มหาวิทยาลัยแมสซาชูเซตส์ แอมเฮิร์สท์ (University of Massachusetts, Amherst) (อัคพงค์ สุขมาตย์,2553)

ในประเทศไทย นั้น จิตปัญญาศึกษา เกิดจาก ข้อจำกัดของการศึกษา และการเรียนรู้ ทั้งวิชาความรู้มาตรฐาน และวิชาความรู้ขั้นสูง ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้เรื่องต่างๆ อันเป็นเรื่องนอกตัว แม้มีความจำเป็น แต่เมื่อขาดการเรียนรู้เรื่องในตัวก็ขาดความสมบูรณ์ในตัวเอง ยิ่งข้าง แยกส่วน จนมีโอกาสเชื่อมโยงกับความเป็นจริง เกิดความบีบคั้น ทั้งในตัวเองและระหว่างกันในสังคม เป็นต้นเหตุของปัญหาต่างๆ ในสังคมจนเกิดวิกฤติ ภัยแฉ่งแห่งอนาคตของมนุษยชาติจึงอยู่ที่การเรียนรู้ เพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐาน(Transformative Learning)ทั้งในตัวเอง(Personal Transformation)เชิงองค์กร (Organizational Transformation)และสังคม(Social Transformation) การเคลื่อนไหว ด้านการศึกษาตามแนวทางจิตปัญญาศึกษาจึงก่อตัวขึ้น โดยภาคีเครือข่ายจิตตปัญญาศึกษา อันเป็นการรวมตัวอย่างไม่เป็นทางการของกลุ่มผู้ที่สนใจในการเข้าร่วมหารือ เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนงานด้านนี้ขึ้นในสังคมไทย สมาชิกในเครือข่ายดังกล่าว อาทิ เครือข่ายผู้ทรงคุณวุฒิ พระไพศาล วิสาโล นายแพทย์ประเวศ วะสี ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ และจากที่อื่น ๆ ทั้งที่เป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยมหิดล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันอาศรมศิลป์ เสน่ห์สิกขาลัย สถาบันการศึกษาสัตยาไส สถาบันขวัญเมือง ศูนย์คุณธรรม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ เสถียรธรรมสถาน และมูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์ จากหลากหลายสาขาวิชา เช่น วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ แพทย์ วิศวกรรม การศึกษา ศาสนา สิ่งแวดล้อม ธุรกิจ เป็นต้น จะพัฒนาตัวเองเป็นวิทยากร และอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรปริญญาโท และปริญญาเอก เพื่อสร้างผู้เชี่ยวชาญขึ้นไว้ในสังคมไทย จำนวนมากขึ้นๆ และเป็นกำลังสำคัญที่จะทำให้การศึกษาตามแนวทางจิตตปัญญาศึกษาเกิดขึ้น เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาทั่วไปในหลักสูตรการศึกษาทุกประเภทและทุกระดับ(วิกิพีเดีย,2554 : ออนไลน์)

ในปี พ.ศ. 2549 ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา (Contemplative Education Center) ได้ก่อตั้งขึ้นที่มหาดลัยมหิดลเพื่อขับเคลื่อนการเรียนรู้แบบจิตตปัญญาศึกษา โดยมีคำอธิบายคำว่า จิตตปัญญาศึกษา (Contemplative Education) คือ การศึกษาที่ทำให้เข้าใจด้านในของตนเอง รู้ตัว เข้าถึงความจริง ทำให้เปลี่ยนมุมมองเกี่ยวกับโลกและผู้อื่น เกิดความเป็นอิสระ ความสุข ปัญญา และความรักอันไพศาล ต่อเพื่อนมนุษย์และสรรพสิ่ง หรืออีกนัยหนึ่ง เกิดความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

โดยเน้นการศึกษาจากการปฏิบัติ เช่น การทำงานศิลปะ โยคะ ความเป็นชุมชน การเป็นอาสาสมัคร เพื่อสังคม สนุนทริยสนทนา การเรียนรู้จากธรรมชาติและจิตตภาวนา เป็นต้น (มหาวิทยาลัยมหิดล, 2554 : ออนไลน์) ทั้งนี้ได้มีองค์กร สถาบันต่าง ๆ ในเครือข่ายจิตตปัญญาศึกษาที่ขับเคลื่อนการเรียนรู้ลักษณะนี้ ในสังคมไทยมาโดยไม่ได้ใช้คำว่า “จิตตปัญญาศึกษา” แต่เป็นการเรียกขานในนามของการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์การศึกษาที่พัฒนาจิตใจกระบวนการเรียนรู้ที่มีจิตวิญญาณแบบองค์รวม การศึกษาวิถีพุทธ หรือจิตวิวัฒน์ศึกษา สถาบันเหล่านี้ ได้แก่ โรงเรียนรุ่งอรุณ สถาบันอาศรมศิลป์ เครือข่ายโรงเรียนวิถีพุทธ โรงเรียนสัตยาไสเสมสิกษาลัย และสถาบันขวัญเมือง เป็นต้น (อัคพงษ์ สุขมาตย์, 2553)

จิตตปัญญาศึกษาเป็นการ การศึกษาที่มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาในด้านในซึ่งประกอบด้วยจิตและการคิด ผ่านการฝึกปฏิบัติจากกิจกรรมที่หลากหลาย จนเกิดกระบวนการคิดใคร่ครวญด้วยจิตที่มีความเมตตากรุณา ทำให้จิตใจเปิดกว้าง สามารถทำความเข้าใจกับสิ่งต่าง ๆ จนเกิดคุณลักษณะความตระหนักรู้ในตนเอง ความเมตตากรุณา และจิตสาธารณะ สามารถเชื่อมโยงสิ่งที่ได้เรียนรู้กับการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน

แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษานั้น ประเวศ วะสี (2549) ว่า จิตตปัญญาศึกษา เป็นการเรียนรู้ภายใน การศึกษาด้านในเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ เกิดการพัฒนาอย่างแท้จริง กระบวนการเรียนรู้จิตตปัญญาศึกษามี ดังนี้

1. การเข้าถึงโลกและชีวิต เรามองโลก มองธรรมชาติอย่างไร หากเราเข้าถึง ความจริงจะพบความงามในนั้นเสมอ เมื่อเราเข้าถึงความเป็นธรรมชาตีก็นำเข้าสู่ความเป็นอิสระ

2. กิจกรรมต่าง ๆ เช่นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ดนตรี ศิลปะ กิจกรรมอาสาสมัคร สนุนทริยสนทนา เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการพัฒนาตนเอง พัฒนาจิตใจ

3. การปลีกวิเวกไปอยู่ในธรรมชาติ สัมผัสธรรมชาติ ได้รู้จักตนเอง เมื่อจิตสงบความเชื่อมโยงเป็นหนึ่งเดียวกับธรรมชาติ จะเกิดปรากฏการณ์ต่าง ๆ ขึ้น

4. การทำสมาธิ

ธนา นิลชัยโกวิทย์ (2551) กล่าวว่าแนวคิดตามหลักจิตตปัญญา มีลักษณะดังนี้

1. เน้นการพัฒนาด้านในและการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐานในตนเองที่เชื่อมโยงกับความเข้าใจโลกและเปลี่ยนแปลงโลกให้ดีขึ้น เพื่อประโยชน์สุขของมวลมนุษย และสรรพสิ่งต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกัน

2. เน้นการพัฒนาแบบองค์รวมที่เชื่อมโยงระหว่างจิตและปัญญา ระหว่างตนเองและสรรพสิ่ง

3. เน้นความรัก ความเมตตา ทั้งต่อตนเองและสรรพสิ่ง
 4. เน้นการเรียนรู้ท่ามกลางการปฏิบัติที่เป็นจริงในบริบทของสังคมไทย
 เอมอัชมา วัฒนบุรานนท์(2554. ออนไลน์) เสนอแนวคิดการจัดการศึกษา โดยอาศัยหลัก
 พื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ดังนี้

1. ความดี หมายถึง ความรัก ความเมตตา การรู้จักตนเองและผู้อื่น
2. ความจริง หมายถึง ความจริงของชีวิต ธรรมชาติของชีวิต การยอมรับ
3. ความรู้ หมายถึง ความรู้เพื่อให้เกิดปัญญาในเนื้อหาสาระเกี่ยวกับความตายและภาวะ
 ไกล่ตาย พิธีกรรมทางศาสนา การจัดการอารมณ์ในเรื่องความตาย กฎหมายที่เกี่ยวข้องและการ
 จัดการเรียนการสอนมรณศึกษา โดยใช้กิจกรรมดังนี้

- 1) การฝึกสมาธิ
- 2) การสวดมนต์
- 3) การแผ่เมตตา
- 4) การเล่าประสบการณ์
- 5) การจัดอภิปราย (Panel Discussion)
- 6) การฝึกการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- 7) การแสดงความรู้สึกกับธรรมชาติ (พูดคุยกับต้นไม้ ลมฟ้าอากาศ)
- 8) การเขียนบันทึกแสดงความรู้สึก (Journal Writing)
- 9) การจัดสุนทรียสนทนา (การจัดกลุ่มสนทนา โดยเน้นการฟังและความเป็นกัลยาณมิตร)

7. ทฤษฎีของ Thomas Lickona(1992) Thomas Lickona ได้เสนอแนวทางในการ
 พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต้องพัฒนาองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ ความรอบรู้ด้านศีลธรรม
 (Moral Knowing) สำนึกทางจริยธรรม (Moral Feeling) และการ ปฏิบัติ ทางศีลธรรม(Moral
 Action) ดังนี้

ความรอบรู้ด้านศีลธรรม (Moral Knowing) ประกอบด้วยคุณลักษณะ 6 ประการได้แก่

1. ความตระหนักในศีลธรรม (Moral awareness) เป็นคุณธรรมพื้นฐานของคนทุกเพศ
 ทุกวัย โดยเฉพาะในวัยเด็กมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้น เพื่อให้เด็กสามารถ
 ตัดสินถูก – ผิด ได้อย่างถูกต้อง
2. ความรอบรู้ค่านิยมทางศีลธรรม (Knowing moral values) เป็นความรอบรู้ในค่านิยม
 เช่น ความเคารพในชีวิตและเสรีภาพ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม ความอดทน
 ความมีมารยาทสุภาพ ความมีวินัยในตนเอง ความมีคุณธรรม ความมีน้ำใจ ความเห็นอกเห็นใจ

ผู้อื่น และความกล้าหาญ ซึ่งค่านิยมเหล่านี้เป็นหนทางทำให้เด็กเป็นคนดี เด็กสามารถประยุกต์ใช้ค่านิยมในเหตุการณ์ต่างๆ ได้

3. การรับรู้มุมมองของคนอื่น (Perspective – taking) เป็นความสามารถในการมองผู้อื่นด้วยมุมมองว่าเพราะเหตุใดเขาจึงคิด กระทำ และรู้สึกอย่างนั้นด้วยใจที่เป็นธรรม รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา

4. การมีเหตุผลทางศีลธรรม (Moral reasoning) เป็นความเข้าใจว่าเพราะเหตุใดเราจึงต้องมีศีลธรรม เพราะเหตุใดเราต้องรักษาสัจจะ เป็นต้น

5. การตัดสินใจ (Decision – making) เป็นการให้เด็กได้มีการตัดสินใจด้วยตนเอง โดยไม่ได้ตัดสินใจตามเพื่อน เด็กได้เลือก ได้ตัดสินใจในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมอย่างถูกต้อง

6. ความรู้ในตนเอง (Self – knowledge) เป็นเรื่องยากที่จะทำให้เด็กมีความรู้ในเรื่องศีลธรรมจริยธรรม แต่ความรู้ในเรื่องศีลธรรมจริยธรรม เป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในเด็ก การพัฒนาคุณธรรมในตนเองเป็นการตระหนักคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน และจะทดแทน หรือแก้ไขจุดอ่อน จุดแข็งนั้นอย่างไร

สำนึกทางศีลธรรม (Moral Feeling) ประกอบด้วยคุณลักษณะ 6 ประการได้แก่

1. หิริโอตตปปะ (Conscience) มีลักษณะในสองด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจ เช่น รู้ว่าสิ่งใดถูก และด้านความรู้สึก ได้แก่ ความรู้สึกที่เป็นภาระหน้าที่ว่าจะทำอย่างไรให้ถูกต้อง หรือที่เรียกว่า ความละอาย ความเกรงกลัว ไม่กล้าทำความผิด เป็นต้น

2. การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self – esteem) เป็นการเห็นคุณค่าของตนเอง ความเคารพในตนเอง

3. การเห็นใจผู้อื่น (Empathy) เป็นความสามารถในการเข้าใจผู้อื่น และการเอาใจเขามาใส่ใจเรา

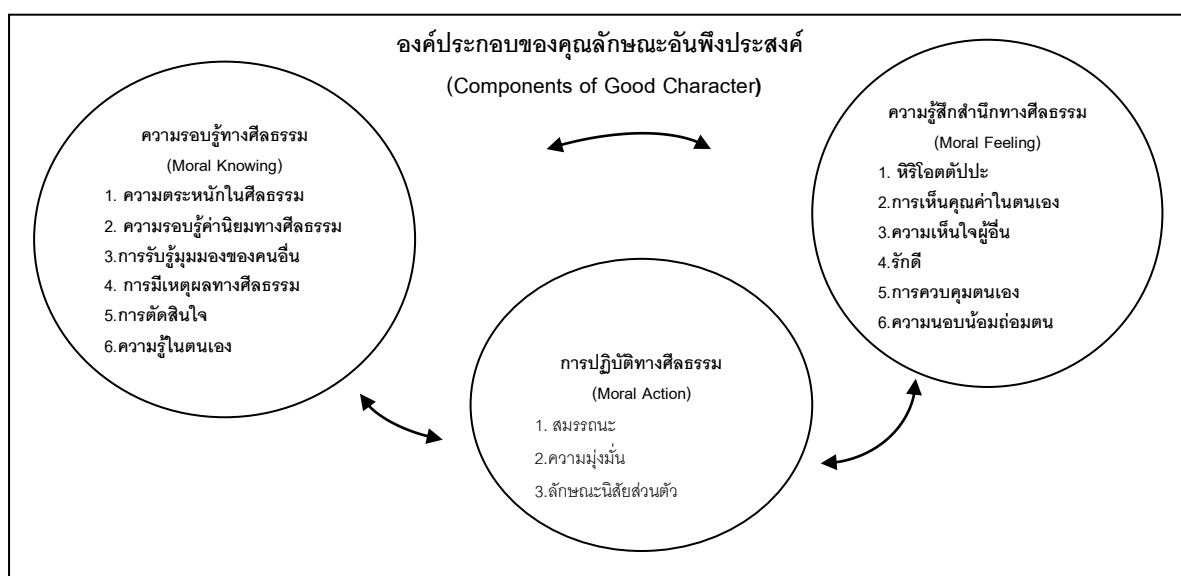
4. รักดี (Loving the good) เป็นการรักที่จะทำแต่ความดีเมื่อคนทั้งหลายรักในคุณงามความดี พวกเขาที่ย่อมทำดี มีศีลธรรม และเห็นว่าการทำคุณงามความดีเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำ

5. การควบคุมตนเอง (Self – control) การรู้จักควบคุมตนเองเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะคิดหรือตัดสินใจที่จะรู้จักควบคุมตนเองไม่ให้ทำผิดศีลธรรมจริยธรรม รู้จักที่จะเลือกทำในสิ่งที่ดีที่ถูกต้อง

6. ความนอบน้อมถ่อมตน (Humility) ความนอบน้อมถ่อมตนเป็นส่วนประกอบจำเป็น และสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คนที่มีความนอบน้อมถ่อมตนจะทำให้ปลอดภัยจากศัตรู

การปฏิบัติทางศีลธรรม(Moral Action) ประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ประการได้แก่

1. สมรรถนะ (Competence) เป็นความสามารถทางศีลธรรม ในการตัดสินใจ และความรู้สึกในผลกระทบบจากการกระทำทางศีลธรรม การแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยความยุติธรรม เป็นต้น
2. ความมุ่งมั่น (Will) ความมุ่งมั่น ตั้งใจ ที่จะทำแต่ความดีและเป็นคนดี ซึ่ง จะเป็นตัวช่วยให้รู้จักควบคุมอารมณ์ไม่ให้อยู่เหนือเหตุผล และความตั้งใจเป็นแกนหลักของคุณธรรมเรื่องความกล้าหาญ
3. ลักษณะนิสัย ส่วนตัว (Habit) ลักษณะนิสัยที่ดีมีคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หากมีการพัฒนาให้เด็กเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรมจนติดเป็นลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ ย่อมส่งผลให้คุณลักษณะที่ดีเหล่านี้ติดตัวไปตลอดชีวิต ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 5 องค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ควรปลูกฝังให้เกิดกับนักเรียน

ที่มา : Lickona, Thomas (1992)

การดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้นจะต้องดำเนินการผ่านกลยุทธ์ห้องเรียน(Classroom Strategies) และกลยุทธ์ทั้งโรงเรียน (Schoolwide Strategies) ดังนี้

6.1 กลยุทธ์ห้องเรียน (Classroom Strategies) ครูควรดำเนินการดังนี้

6.1.1 ผู้ให้การดูแลเด็กนักเรียน การเป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นທີ່ปรึกษาที่ดีให้กับนักเรียน

6.1.2 สร้างสรรค์คุณธรรมในห้องเรียน

6.1.3 การฝึกอบรมวินัยให้กับนักเรียน

6.1.4 สร้างบรรยากาศห้องเรียนให้มีความเป็นประชาธิปไตย

6.1.5 สอนค่านิยมผ่านทางหลักสูตร

6.1.6 สร้างการเรียนรู้แบบร่วมมือให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

6.1.7 พัฒนาคุณธรรมสำหรับอาชีพ

6.1.8 สะท้อนกลับของคุณธรรมผ่านการอ่าน การเขียน การอภิปราย การตัดสินใจ และการโต้เถียงที่

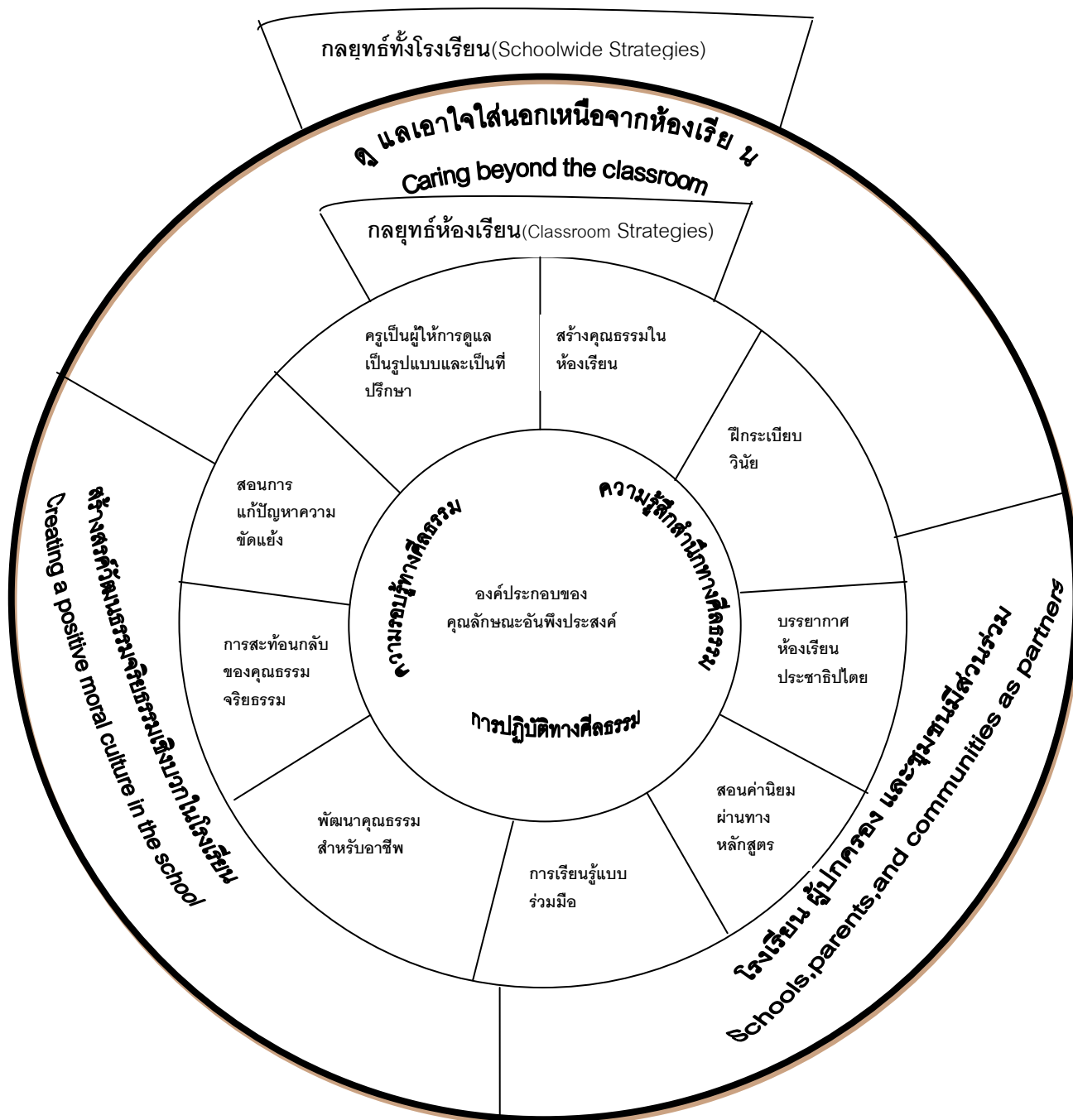
6.1.9 การสอนการแก้ปัญหาความขัดแย้งอย่างยุติธรรมและโดยปราศจากความรุนแรง

6.2 กลยุทธ์ทั้งโรงเรียน (Schoolwide Strategies) มีวิธีดำเนินการดังนี้

6.2.1 การส่งเสริมในการดูแลเอาใจใส่นักเรียนนอกเหนือจากห้องเรียน โดยดำเนินการดังนี้ โรงเรียนมีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีโครงการและกิจกรรมต่างๆให้นักเรียนได้ปฏิบัติ ได้แก่ กิจกรรมบริการสังคม กิจกรรมการคั่นหานักเรียนดีในโรงเรียน และโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

6.2.2 การสร้างสรรค์วัฒนธรรมจริยธรรมเชิงบวกให้เกิดขึ้นในโรงเรียน โดยดำเนินการดังนี้ ผู้บริหารเป็นแบบอย่างของผู้มีคุณธรรมจริยธรรม จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้พบกับนักเรียนในชั้นอื่นๆ จัดให้มีสถานนักเรียน และให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชนในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์

6.2.3 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมร่วมกับโรงเรียน โดยดำเนินการดังนี้ การส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนได้กวัดขันดูแลความประพฤติของนักเรียน และส่งเสริมให้มีเครือข่ายผู้ปกครอง ดังรูปต่อไปนี้

ภาพที่ 6 องค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามแนวคิดของ Thomas Lickona
ที่มา: Lickona, Thomas (1992)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ทฤษฎี องค์ประกอบ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ Thomas Lickona(1992) เป็นส่วนหนึ่งของกรอบแนวคิดในการวิจัย เนื่องจากการจะพัฒนาคุณลักษณะอัน

พึงประสงค์ของนักเรียนได้มีคุณลักษณะตามที่หลักสูตรแกนกลางกำหนดไว้ 8 ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามแนวคิดของ Thomas Lickona(1992) อีก 2 ประการนั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการให้นักเรียนเกิดความรู้ (Moral Knowing) ในเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยการสร้างความตระหนักในเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การให้ความรู้ในเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การทำให้นักเรียนมีความเห็นใจเข้าใจผู้อื่น การทำให้นักเรียนมีเหตุผล วิชาสังคมจะมีการตัดสินใจได้ด้วยตนเอง และเข้าใจตนเอง รู้จุดแข็ง จุดอ่อน และแก้ไขได้ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังต้องมีการสร้างสำนึกทางศีลธรรม (Moral Feeling) โดยการทำให้นักเรียนมีหัวใจดี ต่บปะ เห็นคุณค่าในตนเอง เห็นใจผู้อื่น รักดี สามารถควบคุมตนเองได้ และมีความอ่อนน้อมถ่อมตน และองค์ประกอบสุดท้าย การปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรม (Moral Action) หรือการปฏิบัติตนให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ต้องดำเนินการให้นักเรียนมีความสามารถในการตัดสินใจบนพื้นฐานความถูกต้อง มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำความดีและการเป็นคนดี การมีลักษณะนิสัยส่วนตัวที่ดี ซึ่งหากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถดำเนินการได้ ก็สามารถพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ (1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย และ8) มีจิตสาธารณะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมตามแนวคิดของ Thomas Lickona จำนวน 2 ประการ (1) ความเคารพนับถือต่อตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม และ2) ความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม) ได้เป็นอย่างดี

8. โรงเรียนวิถีพุทธ

จากสภาพสังคมไทยในปัจจุบันชี้ให้เห็นประเด็นวิกฤตอันน่าเป็นห่วงจากการพัฒนาที่ขาดความสมดุล เพราะมุ่งสร้างความสำเร็จทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว ทำให้บุคคลและสังคมทั้งโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการต่างๆ ไม่อาจปรับเปลี่ยนได้ทัน เกิดความไม่สมดุลระหว่างการพัฒนาทางวัตถุกับการพัฒนาจิตใจ และสภาพความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ข่าวสารข้อมูล การเผยแพร่ของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีเข้ามาอย่างรวดเร็วเพราะความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ก่อให้เกิดปัญหาที่กระทบต่อสังคมไทย ส่งผลต่อคุณธรรม จริยธรรมของประชาชนจนเป็นปัญหาทางจิตวิทยาสังคมน่าเป็นห่วงยิ่ง(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) จากสภาพปัญหาดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการจึงมีการจัดประชุม เรื่องหลักสูตรใหม่เด็กไทยพัฒนา ณ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2545 ได้หารือถึงโรงเรียนที่จัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความสามารถที่แตกต่างกันของบุคคล เพื่อนำพาเด็กและเยาวชนไทยก้าวทันความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้นำแนวคิดดังกล่าวไปกราบขอคำแนะนำเรื่อง

จัดโรงเรียนวิถีพุทธจากพระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) และจากพระเทพโสภณ (ประยูร ธมฺมจิตโต) อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยมีการประชุมเกี่ยวกับการดำเนินการเรื่องโรงเรียนวิถีพุทธครั้งแรกเมื่อ วันที่ 26 – 27 กุมภาพันธ์ 2546 และครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 1 – 4 เมษายน 2546 จากการประชุมทั้งสองครั้ง กระทรวงศึกษาธิการเรียกโรงเรียนที่สอนเน้นพุทธศาสนาว่า “โรงเรียนวิถีพุทธ”(วิไล วิทย์ประเสริฐกุล,2549)

โรงเรียนวิถีพุทธ มีจุดเน้นดำเนินการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้หลักไตรสิกขา คือศีล สมาธิ ปัญญา อย่างบูรณาการ ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการพัฒนา “การกิน อยู่ ดู ฟัง เป็น” คือ มีปัญญาผู้เข้าใจในทางคุณค่าแท้โดยใช้กระบวนการทางวัฒนธรรมแสวงหาปัญญาและมีวัฒนธรรมเมตตาเป็นฐานการดำเนินชีวิต(สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา,2548)

หลักธรรมอันเป็นหลักการสำคัญในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวิถีพุทธ ประกอบด้วย

1. หลักธรรมที่เป็นหลักการใหญ่ คือ ไตรสิกขา เป็นกระบวนการของระบบทุกระบบด้วยโรงเรียนวิถีพุทธ ทั้งระบบการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน

2. หลักธรรมที่เป็นหลักธรรมรอง คือ ปัญญาวุฒิธรรม 4 และสัปปายะ 7 เป็นทั้งปัจจัยและกระบวนการที่ช่วยให้โรงเรียนมีสภาพเอื้อต่อการเป็นโรงเรียนวิถีพุทธ รวมทั้งยังเสริมลักษณะโรงเรียนวิถีพุทธให้เด่นชัด

3. หลักธรรมอื่นๆ ที่โรงเรียนเลือกสรรแล้วว่าเหมาะสมกับบริบทหรือเป้าหมายการพัฒนาของโรงเรียนเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะตามที่โรงเรียนได้ตั้งเป้าหมายไว้ เช่น ให้มีความรับผิดชอบ มีความกตัญญู เป็นต้น

ลักษณะโรงเรียนวิถีพุทธ เน้นการจัดสภาพทุกด้านเพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาตามหลักพุทธธรรม โดยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความมกามตามลักษณะแห่งปัญญาวุฒิธรรม 4 ประการคือ

1. สัปปริสสังเสวะ หมายถึง การอยู่ใกล้คนดี ผู้รู้ ครูอาจารย์ดี ข้อมูล สื่อที่ดี
2. สัทธัมมัสสวนะ หมายถึง เอาใจใส่ศึกษาโดยมีหลักสูตร การเรียนการสอนที่ดี
3. โยนิโสมนสิการ หมายถึง มีกระบวนการคิดวิเคราะห์พิจารณาหาเหตุผลที่ดีและถูกวิธี
4. ธัมมานุวัตรปฏิบัติ หมายถึง ความสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตรได้อย่างถูกต้อง

เหมาะสม

การจัดสภาพทางกายภาพของโรงเรียนวิถีพุทธ จะจัดอาคารสถานที่ ห้องเรียน และแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาศีล สมาธิ และปัญญา เช่นมีศาลาพระพุทธรูปเด่นเหมาะสมที่จะชวนให้

ระลึกถึงพระรัตนตรัยอยู่เสมอ มีมุมห้องให้ศึกษาพุทธธรรม บริหารจิตเจริญภาวนาเหมาะสม หรือมากพอที่จะบริการผู้เรียน หรือตกแต่งบริเวณให้เป็นธรรมชาติหรือใกล้ชิดธรรมชาติ ชวนให้มีใจสงบ และส่งเสริมปัญญา เช่น ร่มรื่น มีป้ายนิเทศ ป้ายคุณธรรม ดุแลเสียงต่างๆ ไม่ให้ดังจนเกินไป ถ้าเปิดเพลงกระจายเสียงก็พิถีพิถันเลือกเพลงที่ส่งเสริมสมาธิ ประเทืองปัญญา เป็นต้น การจัดกิจกรรมพื้นฐานวิถีชีวิต โรงเรียนจะจัดกิจกรรมวิถีชีวิต ประจำวัน ประจำสัปดาห์ หรือนโยบายในโอกาสต่างๆ เป็นภาพรวมทั้งสถานศึกษาที่เป็นการปฏิบัติบูรณาการ ทั้งศีล สมาธิ และปัญญา โดยเน้นการมีวิถีชีวิตหรือวัฒนธรรมของการกิน อยู่ ดู ฟัง ด้วยสติสัมปชัญญะ เพื่อเป็นไปตามคุณค่าแท้ของการดำเนินชีวิต โดยมีกิจกรรมตัวอย่าง ดังนี้

1. กิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระก่อนเข้าเรียนและก่อนเลิกเรียนประจำวัน เพื่อใกล้ชิดศาสนา
2. กิจกรรมรับศีลหรือทบทวนศีลทุกวัน ซึ่งอาจเป็นบทกลอนหรือใช้เพลง เช่นเดียวกับกิจกรรมแผ่เมตตา เพื่อให้ตระหนักถึงการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข
3. กิจกรรมทำสมาธิรูปแบบต่างๆ เช่น นั่งสมาธิ ท่องอาขยานเพื่อสมาธิ สวดมนต์สร้างสมาธิ หรือทำสมาธิเคลื่อนไหวอื่นๆ เป็นประจำหรือก่อนเรียน เพื่อพัฒนาสมาธิ
4. กิจกรรมพิจารณาอาหารก่อนรับประทานอาหารกลางวัน เพื่อให้กินเป็น กินอย่างมีสติ มีปัญญา รู้เข้าใจ
5. กิจกรรมอาสาตาศาวิเศษปฏิบัติวินัยหรือศีล เพื่อให้อยู่อย่างสงบสุข
6. กิจกรรมประเมินผลการปฏิบัติธรรม (ศีล สมาธิ ปัญญา) ประจำวัน เพื่อให้อยู่เป็น
7. มีการสวดมนต์ ฟังธรรมประจำสัปดาห์ หรือในวันพระ เพื่อพัฒนาศีล สมาธิ ปัญญา
8. กิจกรรมบันทึกและยกย่องการปฏิบัติธรรม เน้นย้ำและเสริมแรงการทำความดี
9. ทุกห้องเรียนมีการกำหนดข้อตกลงในการอยู่ร่วมกัน โดยเข้าใจเหตุผลและประโยชน์ที่มีต่อการอยู่ร่วมกัน เพื่อพัฒนาศีล วินัย ด้วยปัญญา

การจัดการเรียนการสอน โรงเรียนมีการจัดหลักสูตรสถานศึกษา หรือจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการพุทธธรรมเพื่อพัฒนานักเรียน ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างชัดเจน เพื่อพัฒนาผู้เรียนผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างชัดเจน เพื่อเป็นการพัฒนานักเรียนด้วยหลักพุทธธรรมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ดังนี้

1. หลักสูตรสถานศึกษามีการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่สะท้อนการพัฒนาไตรสิกขาไปพร้อมๆ กัน
2. การจัดหน่วยการเรียนรู้ทุกชั้นให้มีการบูรณาการพุทธธรรมในการเรียนรู้และปฏิบัติ

3. การจัดการเรียนรู้แต่ละครั้ง นำพุทธธรรมมาเป็นฐานในการคิด หรือเป็นเกณฑ์ ตรวจสอบการเรียนรู้ปฏิบัติหรือเชื่อมโยงการเรียนรู้สู่หลักธรรมในการพัฒนาตนเองและผู้อื่น

4. ประสานร่วมมือกับวัด คณะสงฆ์ ในการจัดการเรียนรู้ทั้งสาระพุทธศาสนา และกลุ่มสาระหรือกิจกรรมอื่นๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนใกล้ชิดกับพุทธศาสนาในบริบทต่างๆ

การจัดบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ โรงเรียนส่งเสริมบรรยากาศของการใฝ่เรียนรู้และพัฒนา ไตรสิกขา หรือส่งเสริมการมีวัฒนธรรมแสงปัญญา และมีปฏิสัมพันธ์ที่เป็นกัลยาณมิตรต่อกัน มีบรรยากาศของการเคารพอ่อนน้อม ยิ้มแย้มแจ่มใส การมีเมตตากรุณาต่อกัน ทั้งครูต่อนักเรียน นักเรียนต่อครู นักเรียนต่อนักเรียน และครูต่อครูด้วยกัน และโรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น เช่น การลด ละ เลิกอบายมุข การเสียสละ เป็นต้น

การพัฒนาบุคลากรและคุณลักษณะบุคลากร โรงเรียนให้ความสำคัญเช่นกัน โดยมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บุคลากรมีคุณลักษณะที่ดีตามวิถีพุทธ เช่น ศรัทธาในพระพุทธศาสนา พัฒนาดนในการดำเนินชีวิตที่ตั้งงาม ละ เลิกอบายมุข การถือศีล 5 ความเป็นกัลยาณมิตรต่อศิษย์ และการเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นต้น

อาจกล่าวได้ว่า โรงเรียนวิถีพุทธเป็นโรงเรียนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน โดยใช้แนวคิดทางพุทธศาสนาเป็นหลักในการดำเนินการ ทั้งหลักสูตร สถานศึกษา กิจกรรมการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อม และการพัฒนาบุคลากร

9. โรงเรียนกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

โรงเรียนเป็นสถาบันของสังคมที่มีหน้าที่ฝึกคนให้มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง และโรงเรียนยังเป็นสถาบันที่ส่งเสริมให้บุคคลรู้จักสร้างความสำเร็จให้ตนเอง กระทั่งหรือร่นในการศึกษาหาความรู้ มีกิจกรรมและวัฒนธรรมอันดีงาม รู้จักตนเอง รู้จักยับยั้งชั่งใจ (สุภารัตน์ ม่วงศิริ, 2547) วิรัช วรรณรัตน์ (2523) ได้กล่าวว่า โรงเรียนมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของเด็กเป็นอันดับสอง รองจากบ้าน ปัจจัยสำคัญที่ทำให้โรงเรียนมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของเด็กมีดังนี้

1. พฤติกรรมการบริหารโรงเรียนว่า ผู้บริหารได้ปฏิบัติต่อครูและนักเรียนอย่างไร พฤติกรรมเหล่านี้ หากให้ความสนใจและปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอก็จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนให้ดีขึ้นได้
2. พฤติกรรมของครูที่เป็นแบบอย่างที่นักเรียนจะเอาเป็นแบบในการประพฤติปฏิบัติ ครูที่ดีจะสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กให้ดีขึ้นได้

3. การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมนักเรียนที่สำคัญ

อย่างหนึ่ง การจัดสภาพแวดล้อมให้โรงเรียนน่าอยู่ สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย จะมีส่วนช่วยให้นักเรียนได้ประสบการณ์ที่เจริญงอกงามต่อไป โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมด้วย

4. กระบวนการเรียนการสอน ในการสอนวิชาต่าง ๆ หากมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าถึงเป้าหมายที่ต้องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและบุคลิกภาพของเด็กในเรื่องใดได้บ้างที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาต่าง ๆ แล้ว ก็ดำเนินการสอนตามขั้นตอนและกิจกรรมให้ไปสู่เป้าหมายที่ต้องการให้มากที่สุด

5. แบบแผนพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียน นักเรียนเข้าใหม่ที่มีจำนวนไม่เกินไปหนึ่งในสี่ของนักเรียนทั้งหมดในโรงเรียน และนักเรียนเข้าใหม่จะพยายามเลียนแบบพฤติกรรมบุคลิกภาพของนักเรียนเก่า ถ้าแบบแผนพฤติกรรมบุคลิกภาพของนักเรียนเก่าในสัปดาห์อยู่ในเกณฑ์ดีก็จะสามารถดึงดูดให้นักเรียนใหม่ปฏิบัติตาม

สุมน อมรวิวัฒน์ และสมพงษ์ จิตระดับ (2529) กล่าวว่า โรงเรียนประถมศึกษา เป็นสถาบันทางสังคมสถาบันหนึ่งที่พยายามสร้างคนในชาติให้เป็นคนที่มีคุณภาพให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างสงบสุข กล่าวคือ โรงเรียนนอกจากจะสอนวิชาความรู้ต่าง ๆ ให้กับนักเรียนแล้ว โรงเรียนยังทำหน้าที่ปลูกฝังและส่งเสริมคุณความดีที่ควรประพฤติปฏิบัติ หรืออีกนัยหนึ่ง คือ จริยธรรมให้แก่สมาชิกสังคมด้วย ด้วยหน้าที่ดังกล่าว โรงเรียนประถมศึกษา จึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา เพื่อให้ให้นักเรียนมีประสบการณ์และพัฒนาการเพียงพอที่จะออกไปเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมได้จากบทบาทหน้าที่ที่สำคัญของโรงเรียนในการปลูกฝังจริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังกล่าว โรงเรียนจึงควรมีแนวทางในการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่สังคมต้องการ

กรมการศาสนา (2522) ได้เสนอแนวทางเกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรมไว้ดังนี้

1. บริเวณโรงเรียนจัดให้สะอาด เรียบร้อย เป็นส่วนลัด มีการดูแลรักษา ตกแต่งอยู่เป็นใจ ไม่ให้มีสภาพสกปรก รุงรัง มีการดูแลรักษาซ่อมแซมรั้ว ถนน ทางเดิน สนาม ใต้ถุนอาคาร อย่างสม่ำเสมอ

2. อาคารเรียน อาคารประกอบ และอาคารอื่น ๆ ในบริเวณโรงเรียนต้องได้รับการดูแลรักษาซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพดี แข็งแรง ไม่มีสภาพชำรุดทรุดโทรมหรือเสื่อมโทรมให้เด็กเห็น และสร้างสุขนิสัยในการใช้อาคารสถานที่ให้แก่ นักเรียน ครู และบุคคลอื่น ๆ ในโรงเรียนเป็นประจำ

3. ห้องเรียน ห้องประชุม และห้องอื่น ๆ ในอาคารเรียน ต้องสะอาดเรียบร้อย เป็นประโยชน์ต่อการเรียนวิชาต่าง ๆ และจริยศึกษาของนักเรียนทุกเวลา จัดให้นักเรียนช่วยกันรักษาความสะอาด ตกแต่งและช่วยกันรักษาไม่ให้สกปรกหรือเสื่อมโทรม จนเกิดสุขนิสัยในการอยู่การใช้ห้องนั้น ๆ อย่างมีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน

4. จัดให้นักเรียน ครู อาจารย์ และบุคคลอื่น ๆ ในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาจัดทำบริเวณอาคารสถานที่ ห้องเรียนและห้องต่าง ๆ ในโรงเรียนให้มากที่สุด

สำเร็จ เฉลิมเผ่า (2527) ได้กล่าวว่า การที่โรงเรียนจะส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับเด็กนั้น จะต้องอาศัยองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกัน ดังนี้

1. การบริหารโรงเรียน ได้แก่ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน การกำหนดระเบียบ ข้อบังคับ การควบคุม ติดตามผล เป็นต้น

2. การจัดสภาพแวดล้อม ให้สอดคล้องกับการสอนของครู

3. การสอนของครู

4. การจัดกิจกรรมด้านจริยศึกษา

สุมน อมรวิวัฒน์ และสมพงษ์ จิตระดับ (2529) ได้เสนอว่า โรงเรียนควรมีแนวปฏิบัติในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ดังนี้

1. ดำเนินการจัดการเรียนการสอนด้านการจัดกิจกรรม และโครงการทั้งที่เป็นกระบวนการของหลักสูตรประถมศึกษาและส่งเสริมหลักสูตรเพื่อให้นักเรียนรู้จักผิดชอบชั่วดี ปฏิบัติตนตามหลักของศีลธรรม ประเพณี และศาสนา

2. ประสานงานร่วมมือกับสถาบันอื่นของสังคม เช่น ครอบครัว วัด องค์การสมาคม อาสาสมัคร และหน่วยงานทางราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการส่งเสริมจริยธรรมและคุณค่าทางจิตใจให้แก่นักเรียน

3. จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีความเป็นระเบียบ สะอาด สวยงาม และสงบ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเคยชินกับสภาพดังกล่าว นอกจากนี้ครูและบุคลากรในโรงเรียนยังต้องทำตนเป็นตัวอย่างที่ดีในด้านบุคลิกภาพ กิริยามารยาท และลักษณะนิสัยที่ดีอีกด้วย

4. โรงเรียนมีหน้าที่วางแผนในการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียนที่มีแนวโน้มไปในทางเสื่อม โดยเน้นการป้องกันให้มากที่สุด โรงเรียนจึงควรจัดกิจกรรมและบริการในด้านการให้คำปรึกษาและแนะแนว การติดต่อสัมพันธ์กับผู้ปกครองเพื่อป้องกันปัญหา เมื่อเริ่มมองเห็นปัญหาและต้องแก้ไขปัญหาเมื่อปัญหาเกิดขึ้นแล้ว

กรมสามัญศึกษา (2535) ได้เสนอหลักการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอน จะต้องปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมคู่กับความรู้
2. ทุกงาน/โครงการ ภายในโรงเรียนสามารถปลูกฝังจริยธรรมก็ได้
3. บรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และแบบอย่างที่ดีเอื้อต่อการปลูกฝังจริยธรรม
4. การร่วมคิด ร่วมทำของบุคลากรทุกฝ่าย ช่วยให้การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนได้ผล
5. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม จะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนานิสัยและคุณธรรมของตนเอง

6. การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ควรคำนึงถึงหลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและความแตกต่างระหว่างบุคคล

7. การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ต้องต่อเนื่องและมีการพัฒนา
 8. การติดตามและประเมินผลต้องทำอย่างเป็นระบบทั้งจากผู้อื่น และโดยตนเอง
- ภาวณี ไสธายะเพ็ชร (2549) ได้เสนอแผนการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา หรือสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ดังนี้

1. จัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศที่จะส่งเสริม และปลูกฝังความมีคุณธรรม และจริยธรรมกับเด็กระดับนี้ ทั้งในด้านอาคารสถานที่ ครูอาจารย์ กิจกรรมการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างครูอาจารย์กับนักเรียน ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน
2. จัดการสอนจริยศึกษาตามหลักสูตร โดยการสอนให้สอดคล้องกับสังคมจากสิ่งที่ใกล้ตัวเด็กไปสู่สิ่งที่ไกลตัวเด็กออกไป
3. จัดให้มีกิจกรรมประกอบการสอน ให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติจริงทุกเรื่อง ให้มีการอธิบาย แสดงเหตุผลของหัวข้อจริยธรรม ให้สอดคล้องกับหลักวิทยาศาสตร์ ให้เด็กได้เห็นจริงว่าการสร้าง ความเชื่อที่มลายหรือการกลัวผิด ๆ
4. แทรกคติธรรมในแบบเรียน และหนังสือให้นักเรียนอ่านทุกชนิด คือ ทั้งหนังสือเรียน และหนังสือที่อ่านในเวลาว่าง ให้เหมาะสมกับเรื่องราวในแบบเรียนหรือในหนังสือนั้น
5. สอดแทรกจริยศึกษาหรือเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ทั้งเนื้อหาและวิธีการที่เหมาะสม กับวัยและชั้นของเด็ก ในการสอนทุกวิชาทุกกลุ่มประสบการณ์
6. จัดภาพประกอบเรื่อง ประกอบตามหลักคุณธรรมและจริยธรรมทั้งในแบบเรียน บทเรียน และในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้นักเรียน
7. ใช้สื่อมวลชนในการให้ความรู้และประสบการณ์ด้านจริยศึกษาด้วย

อาจสรุปได้ว่า ในการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในโรงเรียนที่จะส่งผลให้การดำเนินงานในการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์และคุณธรรมจริยธรรมในผู้เรียนประสบผลสำเร็จต้องประกอบด้วยผู้บริหารต้องมีการบริหาร และเป็นแบบอย่างที่ดี มีการควบคุมติดตามและประเมินงาน ครูผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งส่งเสริมปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ นอกจากนี้ครูผู้สอนยังต้องแสดงพฤติกรรมเป็นแบบอย่างที่ดี มีการเสริมสร้างผู้เรียนติดตามผลอย่างใกล้ชิด เป็นต้น วัสดุอุปกรณ์และสภาพแวดล้อมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยที่โรงเรียนต้องมีวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในสิ่งที่ตั้งตาม เพื่อให้นักเรียนนำไปปรับปรุงพัฒนาตามสภาพบริบทของแต่ละคน และความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียน ชุมชน และผู้ปกครอง ผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายต้องประสานความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ตอนที่ 3 หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับกลยุทธ์

3.1 ความหมายของกลยุทธ์

คำว่า กลยุทธ์ มีรากศัพท์มาจากภาษากรีกราว 400 B.C ว่า “Strategos” ซึ่งใช้ในวงการทหารโดยเกิดจากคำว่า Stratos หมายถึงกองทัพ (Army) และ Agein หมายถึงนำหน้า (Lead)(Greenley,1989)

Paul Kearns (2003) กล่าวว่า กลยุทธ์ แผนไม่ใช่กลยุทธ์ กลยุทธ์คือการคาดคะเนคาดการณ์ถึงสิ่งที่เราไม่สามารถล่วงรู้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นในอนาคต และดำเนินการวางแผนเพื่อจัดการกับความเสี่ยงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้

Peter Boxall and John Purcell (2008) กล่าวว่า กลยุทธ์ คือวิธีการที่องค์กรจะดำเนินการไปสู่วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

Certo and Peter (1991) กล่าวว่า กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการดำเนินงานที่คาดว่าจะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

Raymond A Noe และคณะ (2006) กล่าวว่า กลยุทธ์ได้แก่ กระบวนการ วิธีการที่ให้ความสำคัญต่อสิ่งท้าทายในการแข่งขันที่องค์กรกำลังเผชิญ

ธงชัย สันติวงษ์ (2546) กล่าวว่า กลยุทธ์ คือ วิธีที่ชาญฉลาดที่ผู้บริหารคิดได้ ซึ่งวิธีดังกล่าวนี้จะเป็นวิธีที่ดีที่สุด (One Best Way) ที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานตามเป้าหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิภาพสูงสุด จนบรรลุในวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้

สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์(2549) กล่าวว่า กลยุทธ์ เป็นกระบวนการที่เน้นเป้าหมายระยะยาวในการที่องค์กรจะสามารถเผชิญกับสิ่งที่ท้าทายในการแข่งขัน

ทรงพล โสภณ(2546) กล่าวว่า กลยุทธ์ หมายถึง แนวทางให้ยึดถือเพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดดังกล่าว อาจสรุปได้ว่า กลยุทธ์ คือ วิธีการต่าง ๆ ที่ผู้บริหารวางแผน โดยการคาดการณ์ถึงแนวโน้มที่องค์กรต้องประสบปัญหา และหาทางป้องกันและแก้ไข เพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

3.2 องค์ประกอบในการวางแผนกลยุทธ์

ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2539) กล่าวว่าองค์ประกอบและลักษณะที่สำคัญของการวางแผนกลยุทธ์ ไว้ 4 ประการดังนี้

1. การมุ่งเน้นอนาคต โดยการสร้างวิสัยทัศน์เกี่ยวกับทิศทางขององค์กรที่จะดำเนินต่อไป และการระดมทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อดำเนินการตามทิศทางดังกล่าว ซึ่งการวางแผนกลยุทธ์นี้ไม่ใช่เพียงแต่การวางแผนระยะยาวเพื่อคาดการณ์แนวโน้มอนาคตและเตรียมแผนงานรองรับเท่านั้น แต่จะเป็นความพยายามในการกำหนดสภาพการณ์ที่พึงประสงค์ไว้ล่วงหน้า และเปลี่ยนแปลงปัจจัยต่าง ๆ ให้สอดคล้องกัน

2. การมุ่งเน้นจุดหมายรวมขององค์กร โดยการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติให้บังเกิดผลได้ตามช่วงระยะเวลาต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุตามทิศทางที่ต้องการ

3. การมุ่งเน้นกระบวนการ โดยจะต้องมีการดำเนินไปอย่างต่อเนื่องเป็นวงจรไม่มีที่สิ้นสุด เริ่มต้นจากการกำหนดภารกิจ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน การวิเคราะห์และจัดวางกลยุทธ์ การจัดทำแผนงานและโครงการ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การทบทวน และจัดวางกลยุทธ์ใหม่

4. การมุ่งภาพรวม โดยเน้นระดับของการวิเคราะห์ทั้งองค์การมากกว่าพิจารณาเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งหรือเฉพาะแผนงานโครงการและกิจกรรมใด ๆ ดังนั้น อิทธิพลผลกระทบของการบริหารเชิงกลยุทธ์จึงค่อนข้างสูงและครอบคลุมทั่วทั้งองค์การ และการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่เกิดขึ้นมักจะมีผลต่อเนื่องไปอีกเป็นเวลาหลายปี

สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์ (2549) กล่าวว่าองค์ประกอบที่สำคัญมี ดังต่อไปนี้

1. มีการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมายขององค์กรอย่างเป็นระบบ เพื่อให้องค์กรมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน

2. มีการวิเคราะห์และประเมินปัจจัยต่าง ๆ ที่เรียกว่า ปัจจัยภายใน (Internal Factors) และปัจจัยภายนอก (External factors) เพื่อพิจารณาหาจุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) ซึ่งเกิดท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมต่าง ๆ

3. มีการกำหนดกลยุทธ์ ซึ่งจะใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานขององค์การที่ชัดเจนและเหมาะสมที่สุดภายใต้สภาพแวดล้อมขององค์การ

4. มีการปฏิบัติตามกลยุทธ์ ซึ่งได้แก่การกำหนดให้หน่วยงานต่าง ๆ ใช้วิธีการหรือแนวทางในการปฏิบัติงาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมกลยุทธ์ขององค์การ และเป็นไปในทิศทางที่องค์การกำหนดขึ้น

5. มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามกลยุทธ์ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่องค์การได้กำหนดขึ้นหรือไม่ ซึ่งอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในวิธีการหรือแนวทางในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของหน่วยงานภายในองค์การ

3.3 ระดับของกลยุทธ์ในองค์การ

การบริหารเชิงกลยุทธ์นั้นไม่ได้จำกัดอยู่ที่ผู้บริหารระดับสูงเท่านั้น แต่จะต้องดำเนินงานครอบคลุมไปทั่วทั้งองค์การ เพื่อให้องค์ประกอบทุกส่วนขององค์การดำเนินงานอย่างส่งเสริมและสอดคล้องกันโดยมีเป้าหมายขององค์การเป็นสำคัญโดยที่ผู้รับผิดชอบในแต่ละส่วนทำหน้าที่กำหนดกลยุทธ์(สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์,2549)

ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์, (2544) จำแนกการกำหนดกลยุทธ์ออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่

1. กลยุทธ์ระดับองค์การ(Corporate Strategy) ถูกกำหนดโดยผู้บริหารระดับสูงขององค์การ เช่น กรรมการผู้จัดการ ประธานกรรมการ หัวหน้าคณะผู้บริหาร เป็นต้น ร่วมกับคณะผู้บริหารและที่ปรึกษาด้านกลยุทธ์ขององค์การ โดยคาดคะเนสถานการณ์และความต้องการในอนาคตเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายการดำเนินงานขององค์การ โดยกลยุทธ์ขององค์การจะเป็นกลยุทธ์และการวางแผนในระดับอื่น ๆ

2. กลยุทธ์ระดับธุรกิจ(Business Strategy) ถูกกำหนดโดยผู้จัดการหรือผู้บริหารที่มีตำแหน่งเป็นหัวหน้าของหน่วยธุรกิจที่มีอิสระและความรับผิดชอบในการดำเนินงานของตนเอง โดยพยายามสร้างศักยภาพและความได้เปรียบในการดำเนินงานให้แก่หน่วยธุรกิจ ปกติกลยุทธ์ระดับธุรกิจมักจะเกี่ยวข้องกับการแข่งขันในบางครั้งถูกเรียกว่า “กลยุทธ์การแข่งขัน”

(Competitive Strategy)

3. กลยุทธ์ระดับหน้าที่ (Function Strategy) ถูกกำหนดโดยหัวหน้างานของแต่ละหน้าที่ในองค์กร เช่นหัวหน้าหน่วยงานการผลิต การเงิน การตลาด และการบริหารทรัพยากรมนุษย์ โดยมุ่งที่ใช้ทรัพยากรของหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนมีความสอดคล้องกับกลยุทธ์ในระดับองค์กรและระดับธุรกิจ

3.4 ขั้นตอนการจัดทำกลยุทธ์

Certo and Peter (1991) ได้เสนอกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment Analysis) โดยพิจารณาจุดแข็ง จุดอ่อน ภายในองค์กร และโอกาส อุปสรรค จากภายนอกองค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

ขั้นที่ 2 การจัดวางทิศทางขององค์กร (Establishing Organization Direction) ในขั้นตอนนี้จะมีการจัดวางทิศทางขององค์กรภาครัฐจะมีมุมมองดังนี้คือ พิจารณาพันธกิจ (Mission) ซึ่งเน้นเหตุผลในการมีองค์กร และวัตถุประสงค์ (Objective) ขององค์กรซึ่งเน้นประโยชน์ที่ได้รับจากการมีองค์กร

ขั้นที่ 3 การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) โดยพิจารณาออกแบบ เลือกลงกลยุทธ์ที่เหมาะสม และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง จากการวิเคราะห์ทางเลือกด้วยเทคนิคต่าง ๆ เช่นการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis) การวิเคราะห์คำถามวิกฤต (Critical Question) เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติตามตามกลยุทธ์ (Strategy Implementation) โดยดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ให้เป็นไปอย่างราบรื่น โดยคำนึงถึงโครงสร้างขององค์กร และวัฒนธรรมขององค์กร เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามที่พึงประสงค์

ขั้นตอนที่ 5 การควบคุมเชิงกลยุทธ์ (Strategy Control) โดยวิธีการติดตามผลการปฏิบัติงาน วิธีการประเมินผลกระบวนการ และประเมินผลสำเร็จขององค์กร

กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง จากขั้นตอนที่ 1 ไปจนถึงขั้นตอนที่ 5 และมี "การทบทวน" โดยเวียนกลับมาขั้นตอนที่ 4 จนถึงขั้นตอนที่ 1 โดยพิจารณา สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปซึ่งองค์กรจะต้องเผชิญ และปรับกลยุทธ์ให้องค์กรดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม

เครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถกำหนดกลยุทธ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมนั้นมีเทคนิคการวิเคราะห์ SWOT ซึ่งทศพร ศิริสัมพันธ์ (2539) เสนอไว้ดังรูปต่อไปนี้

จุดอ่อน	สถานการณ์ที่ 3 “กลยุทธ์การพลิกฟื้นสถานการณ์”	สถานการณ์ที่ 1 “กลยุทธ์เชิงรุก”	จุดแข็ง
	สถานการณ์ที่ 2 “กลยุทธ์การป้องกันตัว”	สถานการณ์ที่ 4 “กลยุทธ์การแตกตัว”	

ภัยอุปสรรค

ภาพที่ 7 การวิเคราะห์จุดแข็ง- จุดอ่อน โอกาส- ภัยอุปสรรคขององค์การเพื่อกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมในระดับหน่วยงาน
ที่มา: ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2539)

ผู้บริหารขององค์การมักจะเผชิญกับสถานการณ์ใน 4 รูปแบบ ดังภาพข้างต้น ดังนี้

1. สถานการณ์ที่ 1 (จุดแข็ง-โอกาส)

สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่พึงปรารถนาที่สุด เนื่องจากองค์การค่อนข้างที่จะมีจุดแข็งภายในค่อนข้างมาก ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมค่อนข้างที่จะให้โอกาสแก่องค์การในหลายอย่าง ดังนั้นผู้บริหารควรกำหนดกลยุทธ์เชิงรุก (Aggressive Strategy) เพื่อดึงจุดแข็งที่มีอยู่มาเสริมสร้าง มาปรับใช้ และฉกฉวยโอกาสต่าง ๆ ที่เปิดให้มาหาประโยชน์อย่างเต็มที่

2. สถานการณ์ที่ 2 (จุดอ่อน – ภัยอุปสรรค)

สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่เลวร้ายที่สุด เนื่องจากองค์การกำลังเผชิญอยู่กับภัยอุปสรรคภายนอก และมีปัญหาจุดอ่อนภายในอยู่หลายประการ ดังนั้นทางเลือกที่ดีที่สุดสำหรับผู้บริหารขององค์การ คือกลยุทธ์การตั้งรับหรือป้องกันตัว (Defensive Strategy) เพื่อพยายามลดหรือหลบหนีภัยอุปสรรคต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ตลอดจนหามาตรการที่จะทำให้องค์การเกิดความสูญเสียที่น้อยที่สุด รวมทั้งแก้ไขปัญหายุ่งยากภายในต่าง ๆ

3. สถานการณ์ที่ 3 (จุดอ่อน – โอกาส)

สถานการณ์นี้เปรียบเทียบกับกรณีเครื่องหมายคำถาม เนื่องจากองค์การมีโอกาสที่เป็น

ข้อได้เปรียบด้านการแข่งขันอยู่หลายประการ แต่ติดขัดอยู่ตรงมีปัญหาอุปสรรค ภายในที่เป็นจุดอ่อนอยู่หลายอย่างเช่นกัน ดังนั้น ทางออกสำหรับผู้บริหารขององค์การคือ กลยุทธ์การพลิกตัว (Turnaround – Oriented Strategy) เพื่อขจัดหรือแก้ไขจุดอ่อนภายในต่าง ๆ ให้พร้อมที่จะฉกฉวยโอกาสต่าง ๆ ที่เปิดให้

4. สถานการณ์ที่ 4 (จุดแข็ง – ภัยอุปสรรค)

สถานการณ์นี้เกิดขึ้นจากการที่สภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการดำเนินงาน แต่ตัวองค์การเองมีข้อได้เปรียบที่เป็นจุดแข็งอยู่หลายประการ ดังนั้น แทนที่ผู้บริหารขององค์การจะรอจนกระทั่งสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ผู้บริหารขององค์การสามารถที่จะเลือกกลยุทธ์การแตกตัว หรือกระจายกิจการ (Diversification Strategy) เพื่อใช้ประโยชน์จากจุดแข็งที่มีอยู่ในการสร้างโอกาสระยะยาวสำหรับผลิตภัณฑ์หรือตลาดด้านอื่น ๆ แทน

Kotler and Murphy (1981) กล่าวถึงการวางแผนกลยุทธ์มี 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์การ (Environmental Analysis) ซึ่งควรวิเคราะห์ในสิ่งเหล่านี้

1.1 ธรรมชาติขององค์การ คุณค่า ความคาดหวัง และปณิธานขององค์การ ควรจะต้องคิดวิเคราะห์ว่า 10 ปีข้างหน้า องค์การควรเป็นอย่างไร

1.2 วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนขององค์การ ประกอบด้วย บุคลากร งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก หลักสูตร ลักษณะทางกายภาพขององค์การในอนาคตจะพัฒนาอย่างไร

1.3 วิเคราะห์ความสามารถของผู้นำ การวางแผนกลยุทธ์ต้องเป็นความคิดเชิงกลยุทธ์ (Strategic Thinking) ของผู้นำแต่ละระดับ

1.4 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก เป็นการคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงในอนาคตจะต้องวิเคราะห์ถึงผลกระทบต่อองค์การใน 4 ด้าน ได้แก่ สังคมและวัฒนธรรม เทคโนโลยี เศรษฐกิจ การเมืองและกฎหมาย

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดวัตถุประสงค์ (Goal Formulation) เมื่อประเมินจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกแล้ว จะวิเคราะห์เพื่อกำหนดทิศทางในการวางแผนกลยุทธ์ซึ่งมีภารกิจ และวัตถุประสงค์ชัดเจน

ขั้นตอนที่ 3 การจัดทำแผนกลยุทธ์ (Strategic Formulation) เพื่อนำผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก มาจัดทำแผนกลยุทธ์ที่สามารถแก้ไขจุดอ่อนและข้อจำกัด ให้เป็นจุดแข็งและโอกาสในการพัฒนา ซึ่งเป็นกลยุทธ์ระดับองค์การ

ขั้นตอนที่ 4 การออกแบบของค์การ (Organization Design) เพื่อให้มีการจัดองค์การให้เอื้อต่อภารกิจ วัตถุประสงค์ บุคลากร และวัฒนธรรมของค์การ

ขั้นตอนที่ 5 การออกแบบระบบการปฏิบัติงาน (System Design)

ปັນรศ มาลากุล ณ อยุธยา(2554: ออนไลน์) กล่าวว่า ขั้นตอนการจัดทำแผนกลยุทธ์ 7 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์สถานการณ์(Situation Analysis) หมายถึงการคาดคะเนแนวโน้มของสถานการณ์ต่างๆ ทั้งภายนอกและภายในของค์การ โดยพิจารณาสิ่งต่อไปนี้

1.1 การวิเคราะห์สถานการณ์ภายนอก (External Environment) โดยพิจารณา สภาพแวดล้อมโดยทั่วไป (General Environment) ได้แก่ สภาพสังคม (Social) แนวโน้มของพัฒนาการด้านเทคโนโลยี (Technology) สภาพแนวโน้มเศรษฐกิจ (Economic) สภาพการเมือง (Political) รวมทั้งกฎหมายและนโยบายทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของค์การ และแนวโน้มความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ(International) ต่างๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อของค์การ นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของค์การโดยตรง (Operational Environment) ซึ่งพิจารณาจากกลุ่มลูกค้า สภาพคู่แข่ง เป็นต้น ปัจจัยภายนอกเหล่านี้ คือตัวอย่างของปัจจัยที่ควรนำมาพิจารณาเพื่อวิเคราะห์หรือมองหาโอกาส(Opportunity) และภัยคุกคาม (Threats)ของของค์การ

1.2 สภาพการณ์ภายในของค์การ(Internal Situation) โดยพิจารณาจาก ความสามารถทางการตลาด ความสามารถในการจัดจำหน่าย ความสามารถในการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์ ความสามารถในการจัดซื้อจัดหา ความสามารถในด้านการบริหารจัดการ การวางแผน การประสานงานระหว่างส่วนงานต่างๆ การบริหารงบประมาณ เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ควรนำมาพิจารณาเพื่อระบุจุดแข็ง(Strengths) และจุดอ่อน (Weakness) ของของค์การ

2. การกำหนดวิสัยทัศน์ของของค์การ (Vision) คือ คำบรรยายถึงสภาพและการดำเนินงานของของค์การที่ต้องการให้เกิดขึ้น ภายใต้เงื่อนไขแนวโน้มของสภาพการณ์ต่างๆ ที่คาดคะเนไว้

3. การกำหนดภารกิจ (Mission) ซึ่งมีภารกิจสองระดับคือ ระดับแรกเป็นการกำหนดภารกิจในลักษณะของอาณัติ (Mandate) หรือบทบาทหน้าที่ของของค์การที่สังคมกำหนดให้ ระดับที่สอง เป็นการกำหนดภารกิจที่ของค์การจะต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ ซึ่งเปรียบเสมือนวัตถุประสงค์ของแผนกลยุทธ์

4. การกำหนดกลยุทธ์ พิจารณาโอกาสสำคัญที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อม แล้วมองหาวิธีการที่จะใช้จุดแข็งขององค์กรให้ได้ประโยชน์ในการคว้าโอกาสนั้นมาใช้เป็นประโยชน์ขององค์กร โดยอาจพิจารณาจุดอ่อนขององค์กรประกอบด้วย นอกจากนี้พิจารณาถึงภัยคุกคามที่สำคัญ โดยพยายามหากกลยุทธ์ที่เป็นการนำเอาจุดแข็งที่มีอยู่มาใช้ในการป้องกันตัว หรือไม่ก็นำจุดแข็งนั้นนำไปใช้คว้าโอกาสอื่นที่เกิดขึ้น

5. การแปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ในขั้นตอนนี้ต้องอาศัยแผนปฏิบัติการเป็นเครื่องมือสำหรับใช้เป็นแนวปฏิบัติสำหรับส่วนงานต่างๆ ให้เป็นไปอย่างสอดคล้องประสานกันทั้งในแง่ทิศทางและจังหวะเวลา ซึ่งแผนปฏิบัติการควรมีองค์ประกอบพื้นฐานดังนี้ 1)ชื่อแผนงาน ซึ่งก็คือชื่อของกลยุทธ์แต่ละกลยุทธ์นั่นเอง 2)วัตถุประสงค์ และ/หรือเป้าหมาย ของแผนงานนั้น ซึ่งจะสามารถใช้เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จ (Key Success Indicators)และเป็นมาตรการที่สามารถใช้ในการติดตามประเมินความสำเร็จก้าวหน้าของการดำเนินการตามแผนงานได้ 3)ชื่อโครงการ งาน หรือกิจกรรมต่างๆที่อยู่ในแผนงานนั้น 4)วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และ/หรือตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ กิจกรรมนั้นๆ ที่ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานสามารถที่จะใช้ในการติดตามประเมินผลงานได้ 5)เงื่อนไขซึ่งสะท้อนถึงลำดับก่อน - หลังในการดำเนินการ 6)ผู้รับผิดชอบในการดำเนินโครงการ ให้บรรลุผลสำเร็จ 7)งบประมาณ และปัจจัยนำเข้า(Input) ต่างๆ เช่น วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ

6. การพัฒนาองค์กรเพื่อนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ในการพิจารณากำหนดโครงการเพื่อบรรจุลงในแผนปฏิบัติการสำหรับที่จะนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัตินั้น ต้องคำนึงถึงโครงการและกิจการสำหรับการที่จะปรับเปลี่ยน พัฒนาขีดความสามารถขององค์กรให้สามารถที่จะนำแผนกลยุทธ์นั้นไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ

7. การติดตามประเมินผลกลยุทธ์ ซึ่งได้แก่ การติดตามและประเมินผลกลยุทธ์ ซึ่งหมายถึงการคอยติดตามตรวจสอบความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนความสำเร็จและล้มเหลวของโครงการกิจกรรมต่างๆ ที่ประกอบขึ้นเป็นกลยุทธ์ขององค์กร ซึ่งวิธีการในการติดตามประเมินผลนั้น ก็คือการคอยติดตามข่าวสารข้อมูล โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับตัวชี้วัดความสำเร็จต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้ และคอยแก้ปัญหา อุปสรรคต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนการคอยติดตามให้การสนับสนุนแก่ผู้ปฏิบัติงานในส่วนงานต่างๆ ในทุกด้าน การติดตามนั้นนอกจากจะช่วยให้ทราบถึงความสำเร็จแล้ว ก็ยังเป็นแรงกระตุ้นและจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานให้รับเอากลยุทธ์ไปปฏิบัติด้วย

พททธิ ศิริบรรณพิทักษ์(2552) กล่าวว่า การวางแผนกลยุทธ์ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานการณ์ ซึ่งสามารถใช้ SWOT หรือTOWS เมทริกซ์ ดังรูปต่อไปนี้

	จุดแข็ง Strength	จุดอ่อน Weakness
โอกาส Opportunity	กลยุทธ์ S - O	กลยุทธ์ W - O
ภาวะคุกคาม Threat	กลยุทธ์ S - T	กลยุทธ์ W - T

	จุดแข็ง	จุดอ่อน
โอกาส	การนำข้อได้เปรียบของจุดแข็งภายในและโอกาสภายนอกมาใช้	การแก้ไขจุดอ่อนภายในโดยพิจารณาจากโอกาสภายนอกที่เป็นผลดีต่อองค์กร
ภาวะคุกคาม	การแก้ไขหรือลดอุปสรรคภายนอกโดยนำจุดแข็งภายในมาใช้	การแก้ไขหรือลดความเสียหายของธุรกิจอันเกิดจากจุดอ่อนภายในองค์กรและอุปสรรคภายนอก

ภาพที่ 8 การวางแผนกลยุทธ์

ที่มา : พงษ์สิทธิ์ บรรณพิทักษ์ (2552)

2. การวางแผนเชิงกลยุทธ์หรือการกำหนดกลยุทธ์ ในการวางแผนเชิงกลยุทธ์นั้นต้องพิจารณาถึงระดับกลยุทธ์ว่าเป็นกลยุทธ์ระดับใด เช่น กลยุทธ์ระดับบริษัท หรือกลยุทธ์หลัก (grand strategy) กลยุทธ์ระดับธุรกิจ (business strategy) กลยุทธ์ระดับหน้าที่ (function strategy) หรือกลยุทธ์ระดับปฏิบัติการ (operation strategy) การกำหนดกลยุทธ์ต้องอิงดัชนีชี้วัดแบบสมดุล

3. การปฏิบัติตามกลยุทธ์

4. การควบคุมเชิงกลยุทธ์และการประเมินผล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดเรื่องการพัฒนากลยุทธ์ โดยใช้แนวคิดของ พงษ์สิทธิ์ บรรณพิทักษ์ (2552) โดยดำเนินการวิเคราะห์สถานการณ์ (SWOT) โดยทำการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มากำหนดเป็นกลยุทธ์

ตอนที่ 4 การประเมินความต้องการจำเป็น

4.1 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวาณิช (2550) ได้สรุปความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นว่า หมายถึงกระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษา หรือการเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้นปลายทาง การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล (2550) ได้ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นว่า เป็นกระบวนการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ควรจะเป็นและสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน หากมีความขัดแย้งระหว่างความแตกต่างที่พบก็จะชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นเช่นในองค์กรหรือหน่วยงาน ผู้บริหารวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเพื่อหาความสามารถที่ต้องพัฒนาของบุคลากรโดยนำความสามารถมาตรฐาน (สิ่งที่ควรจะเป็น) ในการดำเนินงานลงด้วยความสามารถที่บุคลากรมีอยู่จริง(สิ่งที่เป็นอยู่)จะได้ความสามารถที่ต้องการพัฒนา(ความแตกต่าง) ซึ่งจะนำไปสู่การจัดหลักสูตรฝึกอบรมบุคลากรต่อไป

ทิพวรรณ ประเสริฐอำไพสกุล (2544) ได้สรุปความหมายจากนักวิชาการต่างๆ ว่า ความต้องการจำเป็นเป็นความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่คาดหวัง ซึ่งผลการประเมินความต้องการจำเป็นจะชี้สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันที่ต้องได้รับการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไข ตามการรับรู้ของผู้ให้ข้อมูล

Reviere และคณะ (1996 อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2550) ได้ให้ความหมายว่า การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นกระบวนการที่มีการดำเนินอย่างเป็นระบบสำหรับการคัดเลือกหรือวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายและการดำเนินโครงการทุกขั้นตอน ผลการประเมินใช้ได้เฉพาะกลุ่มประชากร แต่มีความเป็นระบบบนฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์และเน้นที่ผลลัพธ์

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นกระบวนการประเมินให้ได้ข้อมูลสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ต้องการให้เป็น แล้วนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากเป็นสภาพที่เป็นอยู่ไปสู่สภาพที่ควรจะเป็น

4.2 ขั้นตอนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช (2550) กล่าวว่า กระบวนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น โดยทั่วไปควรประกอบด้วยขั้นตอน 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาสิ่งที่มุ่งหวัง (What should be)
2. การศึกษาสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน (What is)
3. การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่ได้จากข้อ (1) และข้อ (2) และจัดลำดับความสำคัญของผลที่เกิดขึ้น เพื่อกำหนดเป็นความต้องการจำเป็น
4. การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่างในข้อ (3) และจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น
5. การศึกษาและกำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากสาเหตุที่ทำให้เกิดความ ต้องการจำเป็นที่วิเคราะห์ได้จากข้อ 4

4.3 การจัดลำดับความสำคัญ

การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ควรใช้วิธีการหลายๆ แบบ วิธีการที่ดีควรเป็นวิธีการเชิงระบบ สามารถเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นได้ทั้งในระยะยาวและระยะสั้น จัดลำดับความสำคัญของความจำเป็นได้ทั้งข้อมูลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และนักประเมินต้องทราบว่าการจัดลำดับความจำเป็นดังกล่าวเป็นของใคร โดยทั่วไปนักประเมินจะจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของผู้รับบริการก่อนของผู้ให้บริการ และบางครั้งนักประเมินอาจต้องพิจารณากลุ่มผู้มีส่วนสนับสนุนด้านค่าใช้จ่ายในการประเมินและนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผน นักประเมินจึงต้องดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ซึ่งเทคนิคในการจัดลำดับความสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธี Priority Need Index (PNI) แบบปรับปรุงโดยนางลักษณะณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช (2550)ปรับปรุงจากสูตร PNI ดั้งเดิมเป็นวิธีการที่หาค่าผลต่างของ (I-D)แล้วหารด้วยค่า D เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างมากเกินไป และให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่เป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่ม โดยใช้สูตร

$$PNI_{\text{modified}} = (I - D) / D$$

ข้อความ	ค่าเฉลี่ยของ สภาพที่ควร จะเป็น (I)	ค่าเฉลี่ยของ สภาพที่เป็น จริง(D)	(I - D)	(I - D) / D	ลำดับ
1. การวิจัยในชั้นเรียน	4.50	3.50	1.00	0.29	1
2. การจัดการเรียนการสอน โดยใช้แหล่งเรียนรู้	2.50	2.00	0.50	0.25	2
3. การประเมินผลตามสภาพ จริง	4.00	3.60	0.40	0.11	3

ตารางที่ 3 ความต้องการจำเป็นกำหนดโดยวิธี $PNI_{modified}$

ที่มา: สุวิมล ว่องวาณิช (2550)

จากตารางที่ 3 จะพบว่าค่า $PNI_{modified}$ ของข้อ 1, 2, 3 เท่ากับ 0.29, 0.25, 0.11 ตามลำดับ การใช้วิธีการนี้ในตัวอย่างให้ผลการจัดลำดับที่สอดคล้องกับการใช้วิธีที่ 1 (MDF = I-D) แต่ให้ผลต่างจากสูตรของวิธีที่ 2 ($PNI = (I-D) \times I$) เมื่อแปลความหมายของค่า $PNI_{modified}$ ของความต้องการจำเป็นด้านการวิจัยในชั้นเรียน จะได้ว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงในเชิงพัฒนาการจากสภาพที่เป็นอยู่ไปยังสภาพที่ควรจะเป็นมีค่าคิดเป็นร้อยละ 29 ในขณะที่อัตราการเปลี่ยนแปลงด้านการประเมินผลตามสภาพจริงคิดเป็นร้อยละ 11 แสดงให้เห็นว่าครูมีความต้องการจำเป็น ต้องได้รับการพัฒนาด้านการวิจัยในชั้นเรียนมากกว่าด้านการประเมินตามสภาพจริง

ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยภายในประเทศ

สุราณีย์ ปาจารย์ (2552) วิจัยเรื่อง “ การวิจัยและพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1: การประยุกต์ใช้กระบวนการแผนที่ผลลัพธ์ ” ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการประยุกต์ใช้กระบวนการแผนที่ผลลัพธ์มี 3 ขั้นตอนคือ 1) ออกแบบเจตนารมณ์ร่วมกัน คือ การตั้งเป้าหมายร่วมกันและวางแผนหาแนวทางเพื่อไปสู่เป้าหมาย 2) ขั้นตอนติดตามผล และดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ คือ ขั้นตอนมือทำตามแผนที่ร่วมกันวางไว้ และวางแผนการติดตามผล รวมทั้งปรับปรุงพัฒนาแผนงานให้ดำเนินไปในทิศทางที่วางไว้ร่วมกัน 3) จัดทำแผนการประเมิน ประเมินผลและปรับปรุง คือ ขั้นตอนการวางแผนร่วมกันเพื่อวางกรอบการประเมินสรุปผลรวม โดยมีเป้าหมายว่า ผลการประเมินจะนำไปใช้ประโยชน์อย่างไร ใครเป็นผู้ใช้ ส่วนผลของการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน

การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่พัฒนาขึ้นสำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนมีการตอบสนองเกณฑ์บ่งชี้ความก้าวหน้า ในระดับที่คาดว่าจะเกิดขึ้นทุกข้อ ในระดับสูงคือ 1)นักเรียนเริ่มมีพัฒนาการที่ดีในด้าน ขยัน ประหยัด และวินัย 2) ยึดครูเป็นแบบอย่างที่ดี 3) ให้ความเคารพผู้ใหญ่ 4) เป็นที่รักใคร่ของบุคคลอื่น 5) ไม่กล้าทำผิดระเบียบวินัย 6) แข่งกันทำดี ในระดับที่อยากให้เกิดขึ้นและหากเกิดขึ้นได้ก็ดี พบว่า นักเรียนมีการตอบสนองเกณฑ์บ่งชี้ความก้าวหน้าในระดับกลาง และมีเพียงข้อเดียวที่นักเรียนมีการตอบสนองเกณฑ์บ่งชี้ความก้าวหน้าในระดับต่ำ คือ นักเรียนรู้จักการเสียสละเพื่อส่วนรวม

ทิพวรรณ วรณภักดี(2551)วิจัยเรื่อง “การศึกษาความต้องการของชุมชนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กวัยอนุบาลในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ผลการศึกษาพบว่า คนในชุมชนส่วนมากต้องการให้เด็กวัยอนุบาลมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวัฒนธรรม และประเพณี คือการมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กวัยอนุบาลในแต่ละด้านสามารถลำดับความต้องการของชุมชนได้ดังนี้ 1) ด้านวัฒนธรรม และประเพณี คือ การมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ 2) ด้านทักษะในการดำเนินชีวิตและทักษะทางสังคม คือ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง 3) ด้านสุขภาพกาย และสุขภาพะทางกาย คือ การมีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ 4) ด้านการใฝ่รู้ใฝ่เรียน คือ การแสดงพฤติกรรมอยากรู้ อยากลอง โดยการฟัง การมอง การถาม จับต้อง และลงมือกระทำ 5) ด้านสุขภาพจิต และอารมณ์ คือ การเป็นคนที่มีความร่าเริงยิ้มแย้มและทักทายเมื่อพบเจอผู้ที่รู้จัก 6) ด้านการคิดและสติปัญญา คือ การเป็นคนช่างสังเกตและตั้งคำถาม เกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ 7) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม คือ การมีความรับผิดชอบและปฏิบัติตามได้ตามคำสั่งสอนของผู้ใหญ่

ยุวรี ผลพันธิน(2551)วิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์สภาพและแนวทางในการส่งเสริมความรับผิดชอบต่อของนักเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนอาชีวศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดี” ผลการศึกษาพบว่า สถานศึกษามีการส่งเสริมความรับผิดชอบต่อของนักเรียนด้วยการบริหาร การจัดการศึกษา และการจัดสภาพแวดล้อม โดยสถานศึกษาได้มุ่งเน้นการฝึกฝนให้นักเรียนมีระเบียบวินัยเป็นพื้นฐานเพื่อนำไปสู่ความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคม โดยผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร และการสร้างแรงจูงใจของครูและบุคลากรให้เป็นต้นแบบที่ดีของนักเรียน การจัดการศึกษาให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบต่อของนักเรียน มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่หลากหลายและต่อเนื่อง การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเน้นการสร้างบรรยากาศให้มีความสะอาด ร่มรื่น และความปลอดภัย ส่วนแนวทางที่ดีในการส่งเสริมความรับผิดชอบต่อของนักเรียนพบว่าสถานศึกษามีการ

บริหารและจัดการที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารและครูอาจารย์เป็นต้นแบบที่ดีของผู้ที่มีวินัยและมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน บุคลากรในสถานศึกษาให้ความร่วมมือกับกิจกรรมต่างๆ มีการส่งเสริมให้บุคลากรภายในสถานศึกษาได้มีโอกาสพัฒนาตนเอง มีการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ การจัดกิจกรรมและโครงการเสริมหลักสูตรที่สอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

นันทกา จิรฉันท(2551)วิจัยเรื่อง “ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาคุณลักษณะด้านความสามัคคี ความรับผิดชอบ ความมีน้ำใจ และความกล้าแสดงออก ที่มีต่อความสำเร็จในการทำกิจกรรมกลุ่มของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4” ผลการศึกษาพบว่า หลังการเข้าร่วมโปรแกรม นักเรียนมีคะแนนความสำเร็จของงานจากการทำกิจกรรมสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรม หลังการเข้าร่วมโปรแกรมนักเรียนมีคะแนนพฤติกรรมการทำงานกลุ่มด้านความสามัคคี ความรับผิดชอบ ความมีน้ำใจ และความกล้าแสดงออกสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม หลังการเข้าร่วมโปรแกรมนักเรียนมีคะแนนพฤติกรรมการทำงานกลุ่มด้านความสามัคคี ความรับผิดชอบ ความมีน้ำใจ และความกล้าแสดงออกสูงกว่าเกณฑ์การประเมินโปรแกรม และจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินของแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้มีจำนวนร้อยละ 80 ขึ้นไปในทุกกิจกรรม

น้อมพร เสน่ห์ธรรมศิริ(2551) วิจัยเรื่อง “ผลของการจัดประสบการณ์ส่งเสริมพฤติกรรม การมีวินัยอย่างต่อเนื่องโดยความร่วมมือระหว่างครูและผู้ปกครองที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1” ผลการศึกษาพบว่า 1)การที่พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนมีการพัฒนาขึ้นนั้น มีเหตุผลประกอบคือ (1. 1) ความสัมพันธ์ที่ดีของครูและนักเรียน 2) การมีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อโรงเรียนของนักเรียนมีการพัฒนาขึ้นนั้น มีเหตุผลประกอบดังนี้ (2.1) การเสริมแรงของครู (2.2)การจัดกิจกรรมของครูให้กับนักเรียนที่โรงเรียน 3) การที่พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อครอบครัวของนักเรียนมีการพัฒนาขึ้นนั้น มีเหตุผลประกอบดังนี้ (3.1) ความสัมพันธ์ที่ดีของผู้ปกครองกับนักเรียน (3.2) ความสม่ำเสมอและการดูแลเอาใจใส่ของผู้ปกครองในการดูแลและอบรมลูก

ธิติมา เรื่องสกุล(2550) วิจัยเรื่อง “ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านวัฒนธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย” ผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้ปกครองมีความต้องการคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านพบว่ามีความต้องการด้านความซื่อสัตย์สุจริต และด้านวินัย ความสำเร็จมากที่สุด ส่วนด้านความเกรงใจผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม และด้านความประหยัคมีความต้องการอยู่ในระดับมาก 2) ผู้ปกครองที่มีบุตรเรียนอยู่ในระดับชั้นต่างกัน มี

ความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน 3) ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน 4) ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน 5) ผู้ปกครองที่อาชีพต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวม ส่วนด้านผู้เรียน มีความประหยัดและด้านผู้เรียนมีความเกรงใจผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม แตกต่างกัน

สุพิตรา เศลวัตนะกุล(2550) วิจัยเรื่อง “การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานกิจการนิสิตนักศึกษา ตามแนวทศพิธราชธรรม” ผลการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารงานกิจการนิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษามีการนำทศพิธราชธรรม ประกอบด้วยหลักธรรม 10 ประการ คือ ทาน ศีล บริจาคะ อาชชวะ มัททวะ ตบะ อักโกธะ อวิหิงสา ชันติ และอวิโรธนะ มาใช้ในการบริหารงานกิจการนิสิตนักศึกษาในระดับไม่สูงสุดหรือยังไม่เต็มเปี่ยม กลยุทธ์การบริหารงานกิจการนิสิตนักศึกษาตามแนวทศพิธราชธรรมที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ มีกลยุทธ์ระดับองค์กรหรือกลยุทธ์หลัก 1 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์การน้อมนำหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารงานกิจการนิสิตนักศึกษา และมีกลยุทธ์รองหรือกลยุทธ์ระดับแผนงาน 4 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) กลยุทธ์การพัฒนานิสิตนักศึกษา 2) กลยุทธ์ส่งเสริมกิจกรรมนิสิตนักศึกษา 3) กลยุทธ์การเสริมสร้างความรู้รอบในการศึกษา และ 4) กลยุทธ์การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม สถาบันอุดมศึกษาต่างๆ สามารถนำกลยุทธ์การน้อมนำหลักทศพิธราชธรรมเพื่อการบริหารกิจการนิสิตนักศึกษา มากำหนดเป็นนโยบายและประยุกต์ใช้เพื่อส่งเสริมงานกิจการนิสิตนักศึกษาของสถาบันให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้บริหารและบุคลากร นิสิตนักศึกษาควรยึดปฏิบัติงานกิจการนิสิตนักศึกษาตามหลักทศพิธราชธรรมเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตน เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการบริหารงานอย่างธรรมาภิบาล นำมาซึ่งความสุข ความเจริญ และความสมบูรณ์พร้อมของนิสิตนักศึกษา ไพเราะ ไตรติลานนท์(2549) วิจัยเรื่อง “การพัฒนาแผนกลยุทธ์ของสถาบันอุดมศึกษาท้องถิ่นที่เน้นความร่วมมือกับชุมชนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการป้องกันการติดยาเสพติด: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรญาณนครินทร์” ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพของความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาท้องถิ่นกับชุมชนในการป้องกันการติดยาเสพติดในปัจจุบันมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 2) ไม่มีแผนชุมชนตำบลใดที่มีโครงการซึ่งสะท้อนความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาท้องถิ่นและชุมชนในการป้องกันการติดยาเสพติด และ 3) กลยุทธ์ของ

สถาบันอุดมศึกษาท้องถิ่นที่เน้นความร่วมมือกับชุมชนควรครอบคลุม 8 ประเด็นคือ (1) ปรับปรุงการประสานงานด้านความร่วมมือในการป้องกันการติดยาเสพติดให้ครอบคลุมทุกชุมชน (2) ปรับปรุงให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยทำงานเชิงรุกด้านการป้องกันการติดยาเสพติด (3) ปรับปรุงระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลด้านการป้องกันการติดยาเสพติด (4) ส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งด้านการป้องกันและแก้ไขการติดยาเสพติด (5) ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางสังคมเพื่อลดความเสี่ยงในการติดยาเสพติด (6) พัฒนาศักยภาพของประชาชนกลุ่มเสี่ยงในการจัดกิจกรรมป้องกันการติดยาเสพติด (7) ขยายเครือข่ายคลินิกชุมชนออนไลน์ และ (8) รวมพลังระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างเครือข่ายป้องกันการติดยาเสพติด

วิไล วิทย์ประเสริฐกุล(2549) วิจัยเรื่อง “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาพบว่า 1) ด้านการเตรียมการ มีการหาที่ปรึกษา การเตรียมบุคลากร และกำหนดเป้าหมาย ส่วนปัญหาที่พบได้แก่ (1.1) การเตรียมนักเรียน คือนักเรียนยังขาดความเข้าใจแนวปฏิบัติตามแนววิถีพุทธ (1.2) การเตรียมผู้ปกครอง คือ ผู้ปกครองมีภารกิจไม่ให้ความสำคัญกับวิถีพุทธ (1.3) การเตรียมบุคลากร คือ ขาดความเข้าใจในโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ 2) ด้านการดำเนินการจัดสภาพและองค์ประกอบ มีการจัดหลักสูตรสถานศึกษามีแนวการจัดแนวการจัดการเรียนรู้ ส่วนปัญหาที่พบได้แก่ (2.1) การเตรียมกิจกรรมนักเรียน คือ ครูขาดความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ตามแนววิถีพุทธและขาดงบประมาณ 3) ด้านการดำเนินการพัฒนาบุคลากรตามระบบไตรสิกขา มีการจัดการพัฒนาครูและบุคลากรตามระบบไตรสิกขา ปัญหาคือ การขาดการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง 4) ด้านการนิเทศดูแลใกล้ชิด มีลักษณะความเป็นกัลยาณมิตร ปัญหาคือ ขาดการนิเทศดูแลใกล้ชิดอย่างต่อเนื่อง 5) ด้านการปรับปรุงพัฒนาต่อเนื่อง มีการนำข้อมูลในการบริหารด้านต่างๆ มาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาต่อเนื่อง ด้านการปรับปรุงพัฒนาต่อเนื่อง ด้านนี้ไม่มีปัญหา 6) ด้านการประเมินผลและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน มีการประเมินเมื่อสิ้นสุดแผนปฏิบัติ นำการเผยแพร่หรือรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ โดยการจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ ด้านนี้ไม่พบปัญหา

สหทัย พลบัณฑิตย์(2548) วิจัยเรื่อง “การนำเสนอแนวทางการพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งเป็น 3 ประการ คือ 1) พอประมาณ ได้แก่ พอประมาณกับศักยภาพของตน พอประมาณกับสภาพแวดล้อม และไม่โลภเกินไปจนเบียดเบียนผู้อื่น 2) มีเหตุผล ได้แก่ ไม่ประมาท รู้ถึงสาเหตุ พิจารณาค้นหาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และคำนึงถึงผลกระทบที่จะ

เกิดขึ้นจากการกระทำ 3) มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ได้แก่ ฟังตนเองได้ทางเศรษฐกิจ ฟังตนเองได้ทางสังคม คำนึงถึงผลระยะยาวมากกว่าระยะสั้น รู้เท่าทันและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งคุณลักษณะทั้ง 3 ประการจะเกิดขึ้นได้จากการพัฒนาความรู้และคุณธรรม ซึ่งเป็นเงื่อนไขหลักของการพัฒนาคน

ธนวัฒน์ สุวรรณจรัส(2548) วิจัยเรื่อง “การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาคุณธรรมนิสิตนักศึกษาไทยระดับปริญญาบัณฑิต” ผลการศึกษาพบว่า กลไกสู่ความสำเร็จในการดำเนินการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตเชิงรุกต้องอาศัยความร่วมมือของเครือข่ายภาคีการพัฒนาต่างๆ ควบคู่กับการเสริมสร้างระบบรองรับการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพโดยจะต้องให้ความสำคัญในองค์ประกอบดังต่อไปนี้ 1) ครอบคลุม ได้แก่ บิดามารดา ผู้ปกครองของนิสิตนักศึกษา ต้องมีบทบาทหลักในการร่วมส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา มีการติดต่อกับสถาบันในลักษณะของเครือข่ายเพื่อช่วยติดตามส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม 2) ครู อาจารย์ต้องมีการพัฒนาเทคนิควิธีการในการพัฒนาคุณธรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ รวมทั้งมีการวิจัยศาสตร์ความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม 3) กลุ่มเพื่อน เป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรม จำเป็นต้องสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของกลุ่มเพื่อนที่มีผลต่อพัฒนาการด้านคุณธรรม 4) กิจกรรม เป็นรูปแบบการประพฤติปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการนำแนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมมาใช้จริงในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น 5) การเรียนการสอน ต้องจัดการเรียนการสอนที่สอดแทรกคุณธรรมในทุกวิชา อย่างแนบเนียนจนนิสิตนักศึกษาไม่เกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายและรู้สึกว่าถูกยัดเยียด มีการบูรณาการเรื่องคุณธรรมเข้ากับทุกวิชาที่เรียน จนนิสิตนักศึกษาเกิดความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องพัฒนาคุณธรรมในตนเองและเพื่อน

พรตณณ เพชรวิวรรณ์(2545) วิจัยเรื่อง “การศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมให้แก่แก่นักเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาพบว่า 1) ด้านการบริหาร ทุกโรงเรียนมีแผนการดำเนินงานเพื่อปลูกฝังและส่งเสริมคุณธรรมแก่นักเรียน และมีการคัดเลือกครูที่จะสอนวิชาจริยศึกษาและครูประจำชั้นห้องที่มีเด็กที่มีปัญหาพฤติกรรม ผู้บริหารส่วนใหญ่ส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานโดยการให้คำปรึกษา แนะนำ และยกย่อง ชมเชย โรงเรียนส่วนใหญ่มีแผนงานการนิเทศการสอน มีการประเมินผลการดำเนินงานครบทุกงาน ปัญหาที่พบคือ โรงเรียนไม่สามารถดำเนินการตามนโยบายได้ทั้งหมด เนื่องจากขาดความร่วมมือจากบุคลากร ครูขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ขาดงบประมาณที่จะสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่างๆ ผู้บริหารไม่มีเวลาที่นิเทศตามกำหนดได้ 2) ด้านการจัดกิจกรรม ครูส่วนใหญ่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดหลักให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ครูมีความความเห็น

การสอนแบบบทบาทสมมติเป็นวิธีการปลูกฝังคุณธรรมได้ดีที่สุด สื่อที่นักเรียนให้ความสนใจมากที่สุดคือ สื่อประเภทของจริง การเสริมแรงแก่นักเรียนที่ได้ผลดีที่สุดคือการทำคำชมเชย ส่วนกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ปลูกฝังคุณธรรมแก่นักเรียนได้ผลดีที่สุด คือ กิจกรรมการเข้าค่ายปฏิบัติธรรม โรงเรียนส่วนใหญ่มีการวัดและประเมินผลด้านคุณธรรมของนักเรียนโดยใช้ แบบสังเกตพฤติกรรม ปัญหาที่พบคือ ครูไม่สามารถจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนได้ครบทุกกิจกรรม 3) ด้านการประพฤติเป็นตัวอย่างที่ดี ครูส่วนใหญ่มีการประพฤติปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ มีความเมตตากรุณา เอาใจใส่ต่อนักเรียนเป็นอย่างดี แต่ยังมีครูส่วนหนึ่งไม่ได้ประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน เช่น การทำโทษเกินกว่าเหตุและขาดเหตุผล การใช้คำพูดที่ไม่สมควร รวมถึงมีความประพฤติไม่เหมาะสม 4) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการปลูกฝังคุณธรรม นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ได้รับการปลูกฝังคุณธรรมจากโรงเรียนในระดับมากโดยวิธีการที่ครูส่วนใหญ่ที่ใช้ในการปลูกฝัง คือ การอบรม สั่งสอนด้วยคำพูด และการปลูกฝังคุณธรรมควรกระทำโดยการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี คุณธรรมที่นักเรียนได้รับการปลูกฝังมากที่สุด คือ ด้านความมีระเบียบวินัย และด้านที่น้อยที่สุดคือความเป็นผู้มีวัฒนธรรมและปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี นักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจกับการปลูกฝังคุณธรรมของโรงเรียน และต้องการให้โรงเรียนกวาดล้างเกี่ยวกับคุณธรรมต่างๆ ให้มากขึ้น

สุจิตรา โปร่งแสง(2545) วิจัยเรื่อง “การศึกษาการดำเนินงานการใช้หลักสูตรตามแนวโครงการบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการสอนอาชีวศึกษาของสถานศึกษานำร่อง กรมอาชีวศึกษา” ผลการศึกษาพบว่า ด้านการเตรียมการสถานศึกษากำหนดนโยบายเฉพาะของสถานศึกษาเพิ่มเติม แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานศึกษาข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้อง ประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผนการดำเนินงาน จัดประชุมชี้แจงและจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอน ปัญหาที่พบคือ สถานศึกษาขาดการรวบรวมข้อมูลที่เป็นระบบขาดแคลนวิทยากรที่เชี่ยวชาญ สำหรับครูผู้สอน พบว่าการศึกษาค้นคุณลักษณะ 14 ประการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์ลักษณะธรรมชาติวิชาที่จะสอน เลือกกำหนดคุณธรรมจริยธรรมฯ ที่จะบูรณาการในรายวิชา จัดทำแผนการสอนที่มีการบูรณาการคุณธรรม จริยธรรมฯ ปัญหาที่พบ คือ ครูผู้สอนไม่เข้าใจและไม่มีเวลาในการจัดทำแผนการสอนตามแนวของโครงการ ด้านดำเนินการพบว่า สถานศึกษามีการสนับสนุนการเรียนการสอน ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาตนเองของครูผู้สอน ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่ครูผู้สอนในการเตรียมการสอน จัดสภาพแวดล้อม สถานที่ ระบบการทำงานที่อำนวยความสะดวกต่อการจัดการเรียนการสอน จัดตารางสอนให้เอื้อต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการนิเทศติดตามผลและการให้

ความช่วยเหลือแก่ครูผู้สอน จัดกิจกรรมนักเรียนนักศึกษาเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมฯ ปัญหาที่พบคือ การขาดการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ ครูผู้สอนมีภาระมาก และกิจกรรมนักเรียน นักศึกษาที่จัดไม่น่าสนใจ ส่วนครูผู้สอน พบว่าก่อนสอนมีการศึกษาแผนการสอนที่จัดทำขึ้น กิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้แก่ การบรรยาย การทำงานกลุ่ม การฝึกปฏิบัติจริง และการถาม – ตอบ ครูผู้สอนใช้แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมและใช้ข้อมูลจากชิ้นงานของผู้เรียนในการวัดผลประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรมฯ โดยมีสัดส่วนคะแนนเป็น 80 : 20 ปัญหาที่พบคือ ผู้เรียนคุ้นเคยกับการเป็นผู้รับฟัง จำนวนผู้เรียนในแต่ละชั้นมากขึ้นไป และครูผู้สอนขาดประสบการณ์และความชำนาญ ด้านการประเมินผล พบว่า สถานศึกษาประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนโดยภาพรวมในแต่ละภาคเรียน และรวบรวมข้อมูลจัดทำรายงานผลเสนอต่อผู้บริหาร ส่วนครูผู้สอนมีการประเมินแผนการสอนที่นำไปใช้กับสถานการณ์จำลอง และนำข้อมูลมาปรับปรุงแผนการสอนในครั้งต่อไป ปัญหาที่พบคือ สถานศึกษาขาดการวางแผนเกี่ยวกับการสรุปและรายงานผล และครูผู้สอนบางส่วนไม่มีเวลาในการปรับปรุงแผนการสอน

มยุรี เสวตนัย (2541) วิจัยเรื่อง “คุณลักษณะของครูที่ดีตามแนวคิดของนักเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาพบว่า ด้านบุคลิกภาพ ครูควรรับผิดชอบหน้าที่ มีความรู้ดี แต่งกายสะอาด สุขภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใส และอารมณ์ดี ด้านวิชาชีพ ครูควรวางตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี สอนดี สอนให้นักเรียนแก้ปัญหาได้ มีประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม จริยธรรม ครูควรเป็นผู้ให้คำปรึกษาให้ความยุติธรรม ให้อภัย เห็นคุณค่าของศิษย์ ชื่อสัตย์สุจริต และเมตตา กรุณาต่อศิษย์ทุกคน

กนกพรรณ บุญธรรม (2540) วิจัยเรื่อง “พฤติกรรมของครูในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาพบว่า การปลูกฝังจริยธรรมให้แก่ นักเรียนด้านความอดทน ความมีระเบียบวินัย และความสามัคคี ครูส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยการแสดงตนเป็นแบบอย่างให้กับนักเรียน ส่วนความซื่อสัตย์ครูปฏิบัติโดยการติดตามการปฏิบัติตนของนักเรียน

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Turiel (1966) วิจัยเรื่อง “การทดสอบขั้นตอนพัฒนาการด้านการตัดสินใจเชิงคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน” โดยได้ศึกษาคุณธรรม จริยธรรมของเด็กวัยรุ่นตอนต้นแล้วให้เด็กแสดงเป็นบุคคลในเรื่องซึ่งมีปัญหาและไปขอคำแนะนำจากเพื่อนสองคน เพื่อนสองคนนี้จะแนะนำไปคนละทาง โดยใช้เหตุผลเชิงคุณธรรม จริยธรรมในขั้นเดียวกัน เด็กบางคนจะได้รับคำแนะนำที่ใช้เหตุผลสูงกว่าระดับคุณธรรมจริยธรรมของตนหนึ่งขั้น บางคนจะได้รับคำแนะนำที่สูงกว่าของตนถึงสองขั้น

บางคนได้รับฟังคำแนะนำที่ต่ำกว่าระดับตนหนึ่งชั้น เด็กบางคนไม่ได้รับประสบการณ์ดังกล่าวเลย หลังจากนั้นหนึ่งสัปดาห์ เด็กทุกคนจะถูกวัดระดับเหตุผลเชิงคุณธรรมจริยธรรมอีกครั้งหนึ่ง ผลปรากฏว่าเด็กที่ได้รับคำแนะนำประเภทที่ใช้เหตุผลสูงกว่าระดับคุณธรรมจริยธรรมของตนหนึ่งชั้นนั้น มีพัฒนาการทางจริยธรรมมากที่สุด และเป็นลักษณะพัฒนาการที่สามารถแผ่ขยายไปยังปัญหาอื่นๆ ได้ด้วย

Robert (1978) วิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบความเข้าใจกฎระเบียบของโรงเรียนระหว่างนักเรียน ผู้ปกครอง ครูและผู้บริหารโรงเรียน” ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาพฤติกรรมที่สำคัญ คือ การขาดความมั่นใจในการเรียนของนักเรียน การใช้เงินฟุ่มเฟือย การขาดความสนใจจากผู้ปกครอง นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า การขาดความมั่นใจในการเรียนเป็นปัญหาสำคัญ ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครองมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีความคิดเห็นว่ากฎระเบียบของโรงเรียนยังไม่เข้มงวดเพียงพอ และให้สิทธิเสรีมากเกินไป

Warshaw (1978) วิจัยเรื่อง “การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในเด็กนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 ในสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน” โดยผู้วิจัยใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของ Kohlberg ผลการศึกษาพบว่า ระดับชั้นไม่มีอิทธิพลต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่องค์ประกอบที่น่าสนใจได้แก่ กลุ่มเพื่อน และอิทธิพลของโรงเรียนที่อาจจะส่งเสริมให้การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นได้

Schulze (1987) วิจัยเรื่อง “ผลกระทบจากวิธีการสอนที่แตกต่างกันเรื่องความซื่อสัตย์ในโรงเรียนอนุบาลและนักเรียนเกรดสอง” โดยใช้วิธีการศึกษา 4 วิธีคือ ให้เพื่อนเป็นแบบอย่างและให้ครูอธิบายตามตัวแบบ ใช้หุ่นเชิดเป็นตัวแบบและครูอธิบายตามตัวแบบ ให้เพื่อนแสดงแบบและครูสอนโดยตรง และใช้หุ่นเชิดเป็นตัวแบบและครูสอนโดยตรง ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ครูสอนโดยตรงมีความซื่อสัตย์สูงกว่านักเรียนที่ครูอธิบายตามตัวแบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนกลุ่มที่ใช้หุ่นเชิดมีความซื่อสัตย์สูงกว่านักเรียนที่ให้เพื่อนแสดงแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Socket (1996) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการสอนให้นักเรียนเกิดคุณธรรม ประเด็นที่ต้องคำนึงถึงคือ 1) ลักษณะของชีวิตที่มีศีลธรรม ครูต้องมีความรู้ ความเข้าใจในศีลธรรม ครูสามารถถ่ายทอดศีลธรรมที่เข้าใจยากแก่นักเรียน และนักเรียนสามารถให้นำศีลธรรมมาใช้ในชีวิตจริงได้ 2) สภาวะของเด็ก ครูต้องสอนให้นักเรียนรู้เท่าทันสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงทั้งในและนอกโรงเรียนได้ และ 3) หลักสูตรสถานศึกษาต้องเหมาะสม

กับวัยของนักเรียน เนื้อหาที่สอนให้กับนักเรียนต้องเข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน และครูมีการสอดแทรก
คุณธรรมในกิจกรรมการเรียนการสอน

Adalbjarnardottri and Selman (1997) ได้ทำการวิเคราะห์พัฒนาการวิชาที่พบว่าควรมี
ลักษณะอย่างไร ผลการศึกษาพบว่าลักษณะงานของครูเป็นงานส่งเสริมจริยธรรมทางสังคมให้กับ
เด็ก การสอนมีการใช้อุปกรณ์ในการสอนเช่นใช้โปรแกรมการสอน และครูมีพฤติกรรมลดการใช้
อำนาจ รับฟังเด็ก และเป็นมิตรกับเด็กมากขึ้น ซึ่งพฤติกรรมการสอนที่เปลี่ยนไปของครูมีผลต่อการ
พัฒนาอารมณ์ และจริยธรรมของนักเรียนให้เป็นที่ดีขึ้นไปในทางที่ดีขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการ วิจัยดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษา ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 28,295 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นการวิจัยเชิงปริมาณผู้วิจัยสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยการใช้แบบสอบถาม และกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการใช้แบบสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 395 โรงเรียน และผู้ตอบแบบสอบถามคือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ครูประจำชั้น และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนโดยผู้วิจัยดำเนินการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) ดังนี้

1) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (อ้างถึงใน วรณี แกมเกต, 2551) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (Confidence interval) โดยยอมให้เกิดความคาดเคลื่อน (e) + 5% ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ N แทน จำนวนประชากรซึ่งมีจำนวนโรงเรียน 28,295 โรงเรียน

e แทน ความคาดเคลื่อนที่สามารถยอมรับได้ โดยกำหนดไว้ที่ร้อยละ 5

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้

ดังนั้น ขนาดประชากรโรงเรียน ประถมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานจำนวน 28,295 โรงเรียน คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรแล้ว ได้กลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 395 โรงเรียน

2) นำข้อมูลการกำหนดกลุ่มจังหวัดและเขตตรวจราชการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2554 : ออนไลน์) ซึ่งได้กำหนดกลุ่มจังหวัดไว้ 18 กลุ่มจังหวัด และผู้วิจัยเพิ่มจังหวัดกรุงเทพมหานครเข้าไปเป็นอีก 1 กลุ่ม รวมทั้งสิ้นจำนวน 19 กลุ่มจังหวัด โดยผู้วิจัยสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด ซึ่งเป็นตัวแทนของประชากรทั้ง 19 กลุ่ม โดยสุ่มให้ได้กลุ่มตัวอย่างครบจำนวน 395 โรงเรียน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ตารางแสดงกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	กลุ่มที่	จังหวัดสมาชิก	ศูนย์กลาง การปฏิบัติงาน	ประชากร (โรง)			กลุ่มตัวอย่าง (โรง)		
				ป*	ข**	รวม	ป	ข	รวม
1.	กลุ่มจังหวัด ภาคกลาง ตอนบน 1	นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา สระบุรี	พระนครศรีอยุธยา	265	102	367	11	4	15
2.	กลุ่มจังหวัด ภาคกลาง ตอนบน 2	ชัยนาท ลพบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง	ลพบุรี	278	73	351	11	3	14
3.	กลุ่มจังหวัด ภาคกลาง ตอนกลาง	ฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี สมุทรปราการ สระแก้ว	ฉะเชิงเทรา	219	90	309	8	3	11
4.	กลุ่มจังหวัด ภาคกลาง ตอนล่าง 1	กาญจนบุรี นครปฐม ราชบุรี สุพรรณบุรี	นครปฐม	213	40	253	9	2	11

หมายเหตุ ป* หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา

ข** หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลำดับที่	กลุ่มที่	จังหวัดสมาชิก	ศูนย์กลาง การปฏิบัติงาน	ประชากร (โรง)			กลุ่มตัวอย่าง (โรง)		
				ป	ข	รวม	ป	ข	รวม
5.	กลุ่มจังหวัด ภาคกลาง ตอนล่าง 2	ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร	เพชรบุรี	190	46	236	9	2	11
6.	กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ฝั่ง อ่าวไทย	ชุมพร นครศรีธรรมราช พัทลุง สุราษฎร์ธานี	สุราษฎร์ธานี	399	106	505	15	4	19
7.	กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ฝั่ง อันดามัน	กระบี่ ตรัง พังงา ภูเก็ต ระนอง	ภูเก็ต	39	11	50	2	1	3
8.	กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ ชายแดน	นราธิวาส ปัตตานี ยะลา สงขลา สตูล	สงขลา	396	78	474	15	2	17
9.	กลุ่มจังหวัด ภาค ตะวันออก	จันทบุรี ชลบุรี ตราด ระยอง	ชลบุรี	203	69	272	9	2	11
10.	กลุ่มจังหวัด ภาค ตะวันออก เฉียงเหนือ ตอนบน 1	เลย หนองคาย หนองบัวลำภู อุดรธานี	อุดรธานี	588	224	812	23	8	31
11.	กลุ่มจังหวัด ภาค ตะวันออก เฉียงเหนือ ตอนบน 2	นครพนม มุกดาหาร สกลนคร	สกลนคร	435	186	621	17	7	34

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลำดับที่	กลุ่มที่	จังหวัดสมาชิก	ศูนย์กลาง	ประชากร (โรง)			กลุ่มตัวอย่าง (โรง)		
				ป	ข	รวม	ป	ข	รวม
12.	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	กาฬสินธุ์ ขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด	ขอนแก่น	787	256	1,043	30	9	39
13.	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์	นครราชสีมา	923	400	1,331	36	15	51
14.	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	ยโสธร ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ อุบลราชธานี	อุบลราชธานี	814	274	1,088	31	10	41
15.	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน	เชียงใหม่	656	231	887	25	9	34
16.	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2	เชียงราย น่าน พะเยา แพร่	เชียงราย	453	160	613	17	6	23
17.	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1	ตาก พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์	พิษณุโลก	283	162	445	10	6	16
18.	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2	กำแพงเพชร นครสวรรค์ พิจิตร อุทัยธานี	นครสวรรค์	433	115	548	16	5	21
19.	กทม.	กทม.	กทม.	32	5	37	2	1	3
รวม				7,611	2,628	10,239	292	103	395

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัย พิจารณาการเป็นตัวแทนที่ดีจากโรงเรียนประถมศึกษา ที่ได้รับรางวัลการคัดเลือกโรงเรียนดีเด่น ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ประจำปี 2554 ซึ่งมีโรงเรียนที่ได้รับรางวัลทั้งหมดจำนวน 35 โรงเรียน โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่าง (sample size) ตามที่ สุกุมล ว่องวานิช (2550) ได้เสนอแนวทางการกำหนดขนาดไว้ว่า ถ้าประชากรมีขนาดค่อนข้างเล็กอาจต้องใช้ 20 % ของกลุ่มประชากร ดังนั้น 20 % จากจำนวนโรงเรียนที่ได้รับรางวัลทั้งหมด 35 โรงเรียน ได้ขนาดประชากรคือ 7 โรงเรียน จากนั้นผู้วิจัยจึงสุ่มกลุ่มตัวอย่างจาก 4 ภาค ได้กลุ่มตัวอย่างคือ ภาคเหนือ กลุ่มตัวอย่าง 2 โรงเรียน (โรงเรียนที่ได้รับรางวัลมี 9 โรงเรียน) ภาคกลาง กลุ่มตัวอย่าง 2 โรงเรียน (โรงเรียนที่ได้รับรางวัลมี 8 โรงเรียน) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่าง 3 โรงเรียน (โรงเรียนที่ได้รับรางวัลมี 13 โรงเรียน) และภาคใต้ กลุ่มตัวอย่าง 1 โรงเรียน (โรงเรียนที่ได้รับรางวัลมี 5 โรงเรียน) จากนั้นจับฉลากรายชื่อโรงเรียนที่จะดำเนินการสัมภาษณ์ ซึ่งมีรายชื่อดังนี้

1) โรงเรียนวัดหนองโพธิ์ (ศิลปวิทยาคม) ตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัด นครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โรงเรียนประถมศึกษา ขยายโอกาสทางการศึกษา (ภาคกลาง)

2) โรงเรียนวัดนางสาว (ถาวรราษฎร์บำรุง) ตำบลท่าไม้ อำเภอเมืองจังหวัด สมุทรสาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาส ทางการศึกษา (ภาคกลาง)

3) โรงเรียนบ้านห้วยหว้า ตำบลห้วยบง อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

4) โรงเรียนบ้านพุทรา ตำบลรังกาใหญ่ อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โรงเรียนประถมศึกษา (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

5) โรงเรียนบ้านหนองไผ่ ตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 โรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาส ทางการศึกษา (ภาคเหนือ)

6) โรงเรียนวัดบ้านใหม่ ตำบลวัดพริก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา (ภาคเหนือ)

7) โรงเรียนวัดทรายขาว ตำบลทุ่งหวัง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 โรงเรียนประถมศึกษา (ภาคใต้)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 3 แบบ ได้แก่

1. แบบสอบถามสำหรับสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1) กำหนดประเด็นหลักในการสร้างแบบสอบถามจากกรอบแนวคิดในการวิจัย

2) จัดทำแบบ สอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา และรายการข้อคำถามแต่ละประเด็นเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มี 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Rating scale)

ตอนที่ 3 สิ่งที่โรงเรียนทำได้ดี และที่ควรแก้ไขปรับปรุง

ตอนที่ 4 การจัดอันดับความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ตอนที่ 5 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

3) ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ตรวจสอบความถูกต้องด้านการใช้ภาษา และความตรงของข้อคำถามตามวัตถุประสงค์ โดยการนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และผู้เชี่ยวชาญ ดังรายนามต่อไปนี้

- 1.) รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ
- 2.) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์
- 3.) ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก
- 4.) ดร.พิณสุดา สิริรังศรี
- 5.) ดร.ณัฐนันท์ ปันลายนาค

โดยตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตร IOC (Item Objective Congruence) (วรวิณี แกมเกตุ , 2551) แล้วคัดเลือกข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงทางเนื้อหาที่ใช้ได้ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงเนื้อหา/นิยาม/จุดประสงค์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงเนื้อหา/นิยาม/จุดประสงค์
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดไม่ตรงเนื้อหา/นิยาม/จุดประสงค์

โดยใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา/จุดประสงค์

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนผลการตัดสินข้อคำถามของผู้ทรงคุณวุฒิ

N คือ จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

โดยมีเกณฑ์การตัดสินความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา/จุดประสงค์ ดังนี้

ถ้า $IOC > 0.50$ ถือว่าข้อคำถามนั้นวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา/จุดประสงค์

ถ้า $IOC \leq 0.50$ ถือว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา/จุดประสงค์

ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ความถูกต้องด้านการใช้ภาษาและความตรงของข้อคำถามตามวัตถุประสงค์ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ .90 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีความถูกต้องด้านการใช้ภาษาและมีความตรงของข้อคำถามตามวัตถุประสงค์

4) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้อำนวยการ สถานศึกษา รองผู้อำนวยการ สถานศึกษา หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ครูประจำชั้น และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 150 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในการใช้ภาษาและประเด็นการตอบของข้อคำถามในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วหาค่าความเที่ยง ด้วยวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient: α) (วรวิณี แกมเกตุ, 2551) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\alpha = \left(\frac{k}{k-1} \right) \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ k คือ จำนวนข้อสอบ

S_i^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ

S_i^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนจากแบบทดสอบทั้งฉบับ
ผลจากการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) เท่ากับ .98 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีความเที่ยง และมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลได้

5) ผู้วิจัยแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามเพื่อนำไปเก็บข้อมูลจริง

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อสัมภาษณ์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบบสัมภาษณ์นี้ผู้วิจัยนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนความครบถ้วนสมบูรณ์และความครอบคลุมของคำถามที่มุ่งสัมภาษณ์ และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำก่อนนำไปใช้จริง

3. แบบตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นข้อมูลพื้นฐาน โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับร่าง 1) แบบตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์นี้ผู้วิจัยนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบตรวจสอบ และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงก่อนนำไปใช้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนในการวิจัยทั้งหมด 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่างๆ และศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงาน สถานศึกษาแบบ เพื่อการ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยวิธีการดังนี้

1.1 ให้ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ครูประจำชั้น และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตอบแบบสอบถาม

1.2 สัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูประจำชั้น และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพแวดล้อม ประเมินจุดแข็ง - จุดอ่อน โอกาส - ภาวะคุกคาม สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจาก แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 3 ยกร่างกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยนำเสนอกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 การประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

การประเมินความต้องการจำเป็น ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิค Priority Need Index (PNI_{modified}) ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ และการ ประเมินผล ใน 4 ด้าน ดังนี้ คือ ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร ด้านการเงิน และด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ ในแต่ละหัวข้อมีประเด็นย่อย ดังต่อไปนี้

1. การวางแผน ได้แก่ การวางแผนด้านการบริหารมี 27 ประเด็นย่อย การวางแผนด้าน บุคลากรมี 23 ประเด็นย่อย การวางแผนด้านการเงินมี 2 ประเด็นย่อย และการวางแผนด้านวัสดุ อุปกรณ์ และกายภาพมี 5 ประเด็นย่อย

2. การนำแผนสู่การปฏิบัติ ได้แก่ การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการบริหารมี 27 ประเด็น ย่อย การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านบุคลากรมี 23 ประเด็นย่อย การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการเงิน มี 2 ประเด็นย่อย และการนำแผนสู่การปฏิบัติด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพมี 5 ประเด็นย่อย

3. การประเมินผล ได้แก่ การประเมินด้านการบริหารมี 27 ประเด็นย่อย การประเมินผล ด้านบุคลากรมี 23 ประเด็นย่อย การประเมินผลด้านการเงินมี 2 ประเด็นย่อย และการประเมินผล ด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพมี 5 ประเด็นย่อย

โดยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามที่เป็นมาตรฐานค่า 6 ระดับที่การตอบสนองของรายคู่ (dual response) มาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ ในส่วนที่เป็นข้อมูลสภาพปัจจุบันของบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และส่วนที่เป็นข้อมูลสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยคำนวณค่าดัชนี $PNI_{modified}$ เพื่อระบุความต้องการจำเป็น (need identification) จากสูตร $PNI_{modified} = (I - D) / D$ และกำหนดให้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ และกำหนดให้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ที่มีค่ามากกว่าดัชนี $PNI_{modified}$ เฉลี่ยของความต้องการจำเป็นในแต่ละกลุ่มผู้ระบุความต้องการจำเป็น เป็นค่าที่แสดงถึงความต้องการจำเป็นต้องพัฒนา ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ค่าเฉลี่ยของความจำเป็นจากผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 4 กลุ่มผู้ตอบ (N = 1,564) ได้ค่าเฉลี่ย $PNI_{modified} = .85$ ดังนั้นหากค่าเฉลี่ย $PNI_{modified}$ ใดมีค่ามากกว่า $PNI_{modified} = .85$ แสดงว่ามีความต้องการจำเป็น หลังจากนั้นจึงเรียงลำดับความสำคัญตามประเด็นความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน จำแนกตามมุมมองของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ครูประจำชั้น และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการเปรียบเทียบค่าดัชนี $PNI_{modified}$ จากมากไปหาน้อย ซึ่งดัชนี $PNI_{modified}$ ที่มีค่ามากแปลว่า มีความต้องการจำเป็นสูงที่ต้องได้รับความสนใจต้องพัฒนามากกว่าดัชนี $PNI_{modified}$ ที่มีค่าน้อยกว่าและกำหนดให้ต้องมีผู้ให้ข้อมูลอย่างน้อย 1 กลุ่มระบุว่า มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากมุมมองของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม

ส่วนที่ 2 การจัดกลุ่มความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามมุมมองของผู้ให้ข้อมูล 4 กลุ่ม ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามมุมมองของผู้ให้ข้อมูล 4 กลุ่ม มาจัดกลุ่มค่าดัชนี $PNI_{modified}$ โดยนำค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด ($PNI_{modified}$ ค่าสูงสุด = 1.25) ลบด้วยค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด ($PNI_{modified}$ ต่ำสุด = 0.44) ได้ผลดังนี้ (1.25 - 0.44 = 0.81) นำระยะห่างที่

ได้มาจัดกลุ่มค่า $PNI_{modified}$ เป็น 3 กลุ่ม นำผลที่ได้จากการนำค่าคือ $PNI_{modified}$ สูงสุด ลบด้วย $PNI_{modified}$ ต่ำสุดหารด้วย 3 ($0.81 \div 3 = 0.27$) เพื่อกำหนดกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม ซึ่งได้ค่าดังต่อไปนี้

$$\text{กลุ่มที่มีค่าดัชนี } PNI_{modified} \text{ สูง} = 1.00 - 1.27$$

$$\text{กลุ่มที่มีค่าดัชนี } PNI_{modified} \text{ ปานกลาง} = 0.72 - 0.99$$

$$\text{กลุ่มที่มีค่าดัชนี } PNI_{modified} \text{ ต่ำ} = 0.44 - 0.71$$

ส่วนที่ 3 การกำหนดกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยวิธี SWOT Matrix (ฉบับที่ 1) โดยดำเนินการดังนี้

1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน โดยนำผลการจัดกลุ่มความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามมุมมองของผู้ให้ข้อมูล 4 กลุ่ม ซึ่งพิจารณาจากกลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ปานกลาง และกลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ โดยกลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง เป็นจุดอ่อนของความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามมุมมองของผู้ให้ข้อมูล 4 กลุ่ม เพื่อให้เป็นข้อมูลในการนำเสนอกลยุทธ์ที่จะจัด/ลดจุดอ่อน สำหรับค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ปานกลาง และที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ จะเป็นจุดแข็งของความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามมุมมองของผู้ให้ข้อมูล 4 กลุ่ม เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอกลยุทธ์ที่จะเสริมจุดแข็ง แล้วนำมาสังเคราะห์เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับที่ 1)

2) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก โดยวิเคราะห์โอกาส ภาวะคุกคามของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามมุมมองของผู้ให้ข้อมูล 4 กลุ่ม โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3) การวิเคราะห์ SWOT Analysis นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก มาจัดทำ SWOT Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์การบริหาร เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการจัดทำ SWOT Matrix ในการวิจัยครั้งนี้ตามขั้นตอน ของพฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์(2552) ดังนี้

3.1 จุดแข็ง (Strength = S) วิเคราะห์จากการประเมินความต้องการจำเป็นที่มีค่า ดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ จะเป็นจุดแข็งของความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน จำแนกตามมุมมองของผู้ให้ข้อมูล 4 กลุ่ม เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอกลยุทธ์ที่จะเสริม จุดแข็ง

3.2 จุดอ่อน (W= Weaknesses) วิเคราะห์จากการประเมินความต้องการจำเป็นที่มี ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง เป็นจุดอ่อนของความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน จำแนกตามมุมมองของผู้ให้ข้อมูล 4 กลุ่ม เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอกลยุทธ์ที่จะขจัด/ ลดจุดอ่อน

3.3 โอกาส (O=Opportunities) ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ (Content Analysis) ประกอบกับการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม ตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม โดยหาแนวทางส่งเสริมให้เกิดโอกาส

3.4 ภาวะคุกคาม (T=Threats) ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ (Content Analysis) ประกอบกับการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม ตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม โดยหลีกเลี่ยงแนวทางที่จะก่อให้เกิดภาวะคุกคาม

จากนั้นนำมาจัดทำเป็นตาราง SWOT Matrix ด้วยการจับคู่ ดังนี้

1) จับคู่จุดแข็ง – โอกาส (SO) กำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับช่องนี้เป็นกลยุทธ์ที่ ใช้จุดแข็งเพื่อให้ได้รับโอกาสมากที่สุด หรือเรียกว่ากลยุทธ์เชิงรุก (Aggressive Strategy) หรือเป็น สถานการณ์ดาวเด่น (Stars) เพื่อดึงจุดแข็งที่มีอยู่มาเสริมสร้าง มาปรับใช้ และฉกฉวยโอกาสต่าง ๆ ที่เปิดให้มาหาประโยชน์อย่างเต็มที่

2) จับคู่จุดแข็ง – ภาวะคุกคาม (ST) กำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับช่องนี้เป็นกล ยุทธ์ที่ใช้จุดแข็งภายในมาใช้เพื่อลดอุปสรรคภายนอก หรือเรียกว่า กลยุทธ์การแตกตัว หรือกระจาย กิจการ (Diversification Strategy) หรือเป็นสถานการณ์วัวแม่ลูกอ่อน (Cash Cows) โดยใช้

ประโยชน์จากจุดแข็งที่มีอยู่ในการสร้างโอกาสระยะยาว และรอโอกาสที่เหมาะสมในการดำเนินกิจการให้เจริญเติบโตต่อไป

3) จับคู่จุดอ่อน – โอกาส (WO) กำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับช่องนี้เป็นกลยุทธ์การพลิกตัว (Turnaround – Oriented Strategy) หรือเป็นสถานการณ์เครื่องหมายคำถาม (Question Marks) เพื่อขจัดหรือแก้ไขจุดอ่อนภายในต่าง ๆ โดยพิจารณาจากโอกาสภายนอกที่เป็นผลดีต่อองค์กร

4) จับคู่จุดอ่อน – ภาวะคุกคาม (WT) กำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับช่องนี้เป็นกลยุทธ์การตั้งรับหรือป้องกันตัว (Defensive Strategy) หรือเป็นสถานการณ์สุนัขจิ้งจอก (Dogs) พยายามลดหรือหลบหลีกภัยอุปสรรคต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ตลอดจนหามาตรการที่จะทำให้องค์กรเกิดความสูญเสียที่น้อยที่สุด รวมทั้งแก้ไขปัญหาลักษณะต่าง ๆ

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบกลยุทธ์ (ฉบับที่ 21) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (ภาคผนวก ง) ซึ่งประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 8 คน ดังนี้

- 4.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน
- 4.2 นักวิชาการด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน
- 4.3 รองผู้อำนวยการโรงเรียน และ/หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน จำนวน 2 คน
- 4.4 ครูประจำชั้น จำนวน 3 คน

โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเป็นผู้ประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์ ผู้วิจัยได้เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แล้วปรับแก้ไขร่างกลยุทธ์

ขั้นตอนที่ 5 ตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหาร (ฉบับสมบูรณ์) ซึ่งประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ (ภาคผนวก จ) จำนวน 10 คน ดังนี้

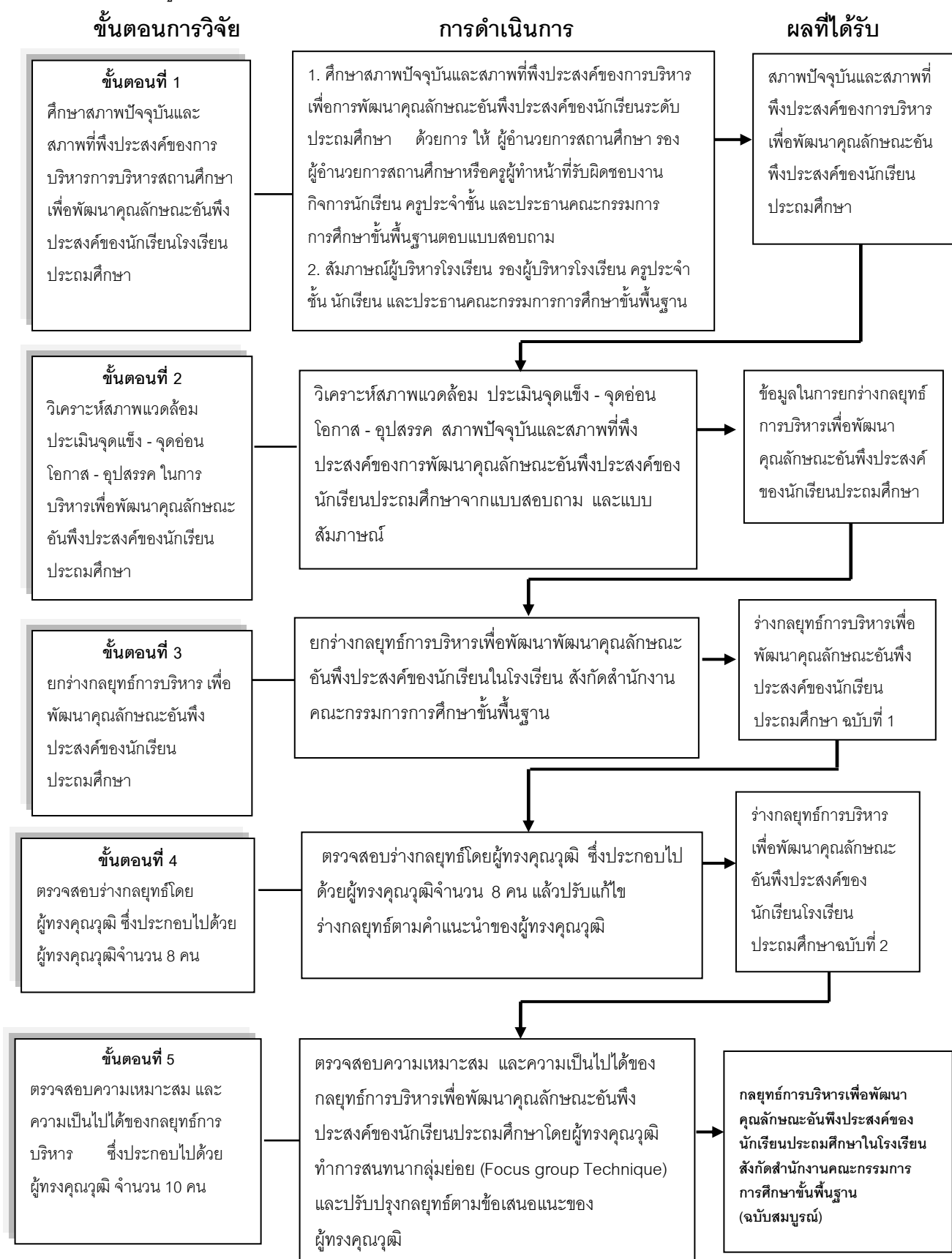
- 5.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน
- 5.2 ผู้บริหารการศึกษา/นักวิชาการจำนวน 3 คน
- 5.3 รองผู้อำนวยการโรงเรียน และ/หรือ ครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน จำนวน 2 คน
- 5.3 ครูประจำชั้น จำนวน 3 คน

โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว ทำการสนทนากลุ่มย่อย (Focus group Technique) เพื่อตรวจสอบ และความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ ผู้วิจัยได้เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) หลังจากนั้นผู้วิจัยปรับปรุงกลยุทธ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว ทำการสนทนากลุ่มย่อย (Focus group Technique) เพื่อตรวจสอบ และความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ ผู้วิจัยได้เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) หลังจากนั้นผู้วิจัยปรับปรุงกลยุทธ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับสมบูรณ์) ผู้วิจัยนำกลยุทธ์ดังกล่าวมานำเสนอเป็นกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดยผู้วิจัยได้แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัยทั้ง 5 ขั้นตอน ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 9 ขั้นตอนการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินการดังนี้

- 1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตดำเนินการวิจัย และนำส่งไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2) ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม พร้อมส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และส่วนหนึ่งผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยเดินทางไปส่งแบบสอบถามด้วยตนเองและให้เวลาในการตอบแบบสอบถามเป็นเวลา 1 สัปดาห์ สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บด้วยตนเอง ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยส่งไปทางไปรษณีย์ ผู้วิจัยได้แนบซองติดดวงตราไปรษณียากรเพื่อส่งแบบสอบถามกลับคืนมายังผู้วิจัย โดยให้เวลาจนถึงสิ้นภาคการศึกษาที่ 2/2554 เป็นเวลา 7 สัปดาห์ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดกลุ่มประชากรที่มีขนาดสูงกว่าที่เป็นจริงเพื่อชดเชยกลุ่มที่ไม่ตอบกลับ โดยจำนวนที่ส่งกลับควรมีจำนวนประมาณ 80% (สุวิมล ร่วงวาณิช, 2550) ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ 395 โรงเรียน ผู้วิจัยจึงส่งแบบสอบถามไปเพิ่มประมาณ 20% จาก 395 รวมจำนวนโรงเรียนที่ส่งไป และที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเองทั้งสิ้น 480 โรงเรียน ได้รับกลับทั้งสิ้น 391 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 81.45 จึงถือได้ว่าเป็นจำนวนที่เหมาะสมเชื่อถือได้

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ตอบแบบสอบถามคือผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ครูประจำชั้น และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้
 - 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป นำมาหาค่าความถี่และร้อยละ สรุปในรูปตารางประกอบคำบรรยาย
 - 2) ข้อมูลสภาพการบริหารและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป นำมาหาค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) สรุปในรูปตารางประกอบคำบรรยาย โดยมีเกณฑ์การประเมินไปเทียบกับเกณฑ์ของคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3) ข้อมูลการจัดอันดับความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป นำมาหาค่าความถี่และร้อยละ สรุปในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

4) ข้อมูลข้อเสนอแนะ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และหาค่าความถี่เพื่อเรียงลำดับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงไปตามลำดับ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตาราง แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจากแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจากการสัมภาษณ์

ตอนที่ 3 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 4 กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รายละเอียดแต่ละตอนมีดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจากแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้เป็นวิเคราะห์จากสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามผู้ให้ข้อมูล 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ครูประจำชั้น และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ส่วนที่ 2 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจากแบบสอบถาม

ส่วนที่ 3 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามผู้ให้ข้อมูล 4 กลุ่มจากข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิดจากแบบสอบถามตอนที่ 3 และตอนที่ 5)

ส่วนที่ 4 การจัดอันดับความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายละเอียดของแต่ละส่วน มีดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามผู้ให้ข้อมูล 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ครูประจำชั้น และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยตำแหน่ง เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ประสบการณ์การบริหาร และประเภทโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ดังตารางที่ 5 - 8

ตารางที่ 5 ความถี่ และร้อยละของผู้ผู้อำนวยการโรงเรียน จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน

(N = 391)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	258	66.0
หญิง	133	34.0
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	0	0
30 - 39 ปี	0	0
40 - 49 ปี	76	19.

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน (N = 391)	จำนวน	ร้อยละ
50 ปีขึ้นไป	315	80.6
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	0	0
ปริญญาตรี	40	10.2
สูงกว่าปริญญาตรี	351	89.8
ประสบการณ์การทำงาน		
น้อยกว่า 10 ปี	23	5.9
10 – 19 ปี	24	6.1
20 – 29 ปี	126	32.2
30 ปีขึ้นไป	218	55.8
ประสบการณ์บริหาร		
น้อยกว่า 10 ปี	100	25.6
10 – 19 ปี	156	39.9
มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	135	34.5
ประเภทของโรงเรียน		
ประถมศึกษา	290	74.17
ประถมศึกษา ขยายโอกาส	101	25.83

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 66.0) มีอายุ 50 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 80.6) มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมากที่สุด (ร้อยละ 89.8) มีประสบการณ์การทำงานมากที่สุด 30 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 55.8) มีประสบการณ์บริหารมากที่สุด 10 – 19 ปี (ร้อยละ 39.9) ส่วนสังกัดโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเป็นโรงเรียนประถมศึกษาที่มีจำนวนมากที่สุดคือ โรงเรียนประถมศึกษา (ร้อยละ 74.17)

ตารางที่ 6 ความถี่ และค่าร้อยละของรองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน

(N = 391)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	143	36.6
หญิง	248	63.4
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	15	3.8
30 - 39 ปี	85	21.7
40 - 49 ปี	67	17.1
50 ปีขึ้นไป	224	57.3
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	0	0
ปริญญาตรี	252	64.5
สูงกว่าปริญญาตรี	139	35.5
ประสบการณ์บริหาร		
น้อยกว่า 10 ปี	68	17.4
10 – 19 ปี	311	79.5
มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	12	3.1
ประเภทของโรงเรียน		
ประถมศึกษา	290	74.14
ประถมศึกษา ขยายโอกาส	101	25.83

จากตารางที่ 6 พบว่า รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 63.4) มีอายุ 50 ปีขึ้นไปมากที่สุด (ร้อยละ 57.3) ด้านระดับการศึกษาส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 64.5) มีประสบการณ์การทำงานมากที่สุด 30 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 38.9) มีประสบการณ์บริหารมากที่สุด 10 – 19 ปี (ร้อยละ

79.5) ส่วนสังกัดโรงเรียนของรองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน เป็นโรงเรียนประถมศึกษาที่มีจำนวนมากที่สุดคือ โรงเรียนประถมศึกษา (ร้อยละ 74.14)

ตารางที่ 7 ความถี่ และค่าร้อยละของครูประจำชั้น จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน

(N = 391)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	50	12.8
หญิง	341	87.2
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	46	11.8
30 - 39 ปี	80	20.5
40 - 49 ปี	84	21.5
50 ปีขึ้นไป	181	46.3
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	0	0
ปริญญาตรี	335	85.7
สูงกว่าปริญญาตรี	56	14.3
ประสบการณ์การทำงาน		
น้อยกว่า 10 ปี	91	23.3
10 - 19 ปี	75	19.2
20 - 29 ปี	90	23.0
30 ปีขึ้นไป	135	34.5
ประเภทของโรงเรียน		
ประถมศึกษา	290	74.17
ประถมศึกษา ขยายโอกาส	101	25.83

จากตารางที่ 7 พบว่า ครูประจำชั้นส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 87.2) มีอายุ 50 ปีขึ้นไปมากที่สุด (ร้อยละ 46.3) ด้านระดับการศึกษาส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 85.7) มีประสบการณ์การทำงานส่วนใหญ่ 30 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 34.5) ส่วนสังกัดโรงเรียนของครูประจำชั้น เป็นโรงเรียนประถมศึกษาที่มีจำนวนมากที่สุดคือ โรงเรียนประถมศึกษา (ร้อยละ 74.17)

ตารางที่ 8 ความถี่ และค่าร้อยละของประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน

(N = 391)		
ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	231	59.1
หญิง	160	40.9
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	3	0.8
30 - 39 ปี	42	10.7
40 - 49 ปี	74	18.9
50 ปีขึ้นไป	272	69.6
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	201	51.4
ปริญญาตรี	190	48.6
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0
ประเภทของโรงเรียน		
ประถมศึกษา	290	74.17
ประถมศึกษา ขยายโอกาส	101	25.83

จากตารางที่ 8 พบว่า ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 59.1) มีอายุ 50 ปีขึ้นไปมากที่สุด (ร้อยละ 69.6) ด้านระดับการศึกษาส่วนใหญ่มี

ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 51.41) ส่วนสังกัดโรงเรียนของประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นโรงเรียนประถมศึกษาที่มีจำนวนมากที่สุดคือ โรงเรียนประถมศึกษา (ร้อยละ 74.17)

ส่วนที่ 2 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจากแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ดังตารางที่ 9 - 26

ตารางที่ 9 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม

(N=1,564)

การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับความสำคัญ
	\bar{X}	S.D	แปลผล	\bar{X}	S.D	แปลผล		
1. การวางแผน	2.82	1.00	ปานกลาง	4.95	.15	มากที่สุด	0.76	3
2. การนำแผนสู่การปฏิบัติ	2.64	1.11	ปานกลาง	4.97	.15	มากที่สุด	0.88	2
3. การประเมินผล	2.51	1.11	ปานกลาง	4.95	.21	มากที่สุด	0.97	1
เฉลี่ย	2.67	1.02	ปานกลาง	4.95	.16	มากที่สุด	0.85	

จากตารางที่ 9 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.67$) เรียงลำดับ

ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ลำดับแรกการวางแผน ($\bar{X}=2.82$) รองลงมา คือการนำแผนสู่การปฏิบัติ ($\bar{X}=2.64$) และลำดับสุดท้ายการประเมินผล ($\bar{X}=2.51$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียนประถมศึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.95$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสภาพที่ พึงประสงค์จากมากไปหาน้อย ได้แก่ อันดับแรกการนำแผนสู่การปฏิบัติ ($\bar{X}=4.97$) ส่วนลำดับ ที่สองมี 2 ประเด็น ($\bar{X}=4.95$) คือการวางแผน และการประเมินผล

ในภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐานโดยภาพรวม ($\bar{X}=4.95$) สูงกว่าสภาพปัจจุบัน ($\bar{X}=2.67$)

ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ของความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐานโดยภาพรวมพบว่ามี 2 ประเด็นที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{Modified}$ เฉลี่ย ($PNI_{Modified}$ เฉลี่ยภาพรวม = 0.85) ได้แก่ ประเด็นการประเมินผล มีลำดับความสำคัญที่ 1 ($PNI_{Modified}$ = 0.97) และประเด็นการนำแผนสู่การปฏิบัติ มีลำดับความสำคัญที่ 2 ($PNI_{Modified}$ = 0.88)

ตารางที่ 10 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกเป็นรายด้าน

การบริหารเพื่อพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนประถมศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{Modified}$	ลำดับ ความ สำคัญ
	\bar{X}	S.D	แปล	\bar{X}	S.D	แปล		
			ผล			ผล		
1. การวางแผน								
1.1 ด้านการบริหาร	3.06	1.02	ปาน กลาง	4.95	.17	มาก ที่สุด	0.62	4
1.2 ด้านบุคลากร	2.99	1.12	ปาน กลาง	4.98	.10	มาก ที่สุด	0.67	3

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การบริหารเพื่อพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนประถมศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับ ความ สำคัญ
	\bar{X}	S.D	แปล ผล	\bar{X}	S.D	แปล ผล		
1.3 ด้านการเงิน	2.62	1.20	ปาน กลาง	4.96	.17	มาก ที่สุด	0.89	2
1.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์ และ กายภาพ	2.58	1.15	ปาน กลาง	4.94	.20	มาก ที่สุด	0.91	1
2. การนำแผนสู่การปฏิบัติ								
2.1 ด้านการบริหาร	2.83	1.08	ปาน กลาง	4.97	.12	มาก ที่สุด	0.76	4
2.2 ด้านบุคลากร	2.71	1.23	ปาน กลาง	4.98	.10	มาก ที่สุด	0.84	3
2.3 ด้านการเงิน	2.38	1.25	น้อย	4.97	.16	มาก ที่สุด	1.09	1
2.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ	2.45	1.33	น้อย	4.97	.13	มาก ที่สุด	1.03	2
3. การประเมินผล								
3.1 ด้านการบริหาร	2.68	1.19	ปาน กลาง	4.95	.23	มาก ที่สุด	0.85	3
3.2 ด้านบุคลากร	2.49	1.25	น้อย	4.96	.22	มาก ที่สุด	0.99	2
3.3 ด้านการเงิน	2.33	1.21	น้อย	4.93	.43	มาก ที่สุด	1.12	1
3.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ	2.34	1.12	น้อย	4.96	.22	มาก ที่สุด	1.12	1
เฉลี่ย	2.62	1.16	ปาน กลาง	4.96	.17	มาก ที่สุด	0.89	

จากตารางที่ 10 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาจำแนกเป็นรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.62$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันรายด้านจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่อันดับแรกการวางแผนด้านการบริหาร ($\bar{X}=3.06$) รองลงมาคือการวางแผนด้านบุคลากร ($\bar{X}=2.99$) และการนำแผนสู่การปฏิบัติด้านบุคลากร ($\bar{X}=2.71$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาจำแนกเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.96$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับแรกมี 2 ประเด็น ได้แก่ การวางแผน ด้านบุคลากร ($\bar{X}=4.98$) และการนำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านบุคลากร ($\bar{X}=4.98$) ส่วนลำดับที่สองมี 3 ประเด็น ได้แก่ การนำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านการบริหาร ($\bar{X}=4.97$) การนำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านการเงิน ($\bar{X}=4.97$) และการนำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ ($\bar{X}=4.97$) และลำดับที่ 3 มี 2 ประเด็น ได้แก่ การวางแผนด้านการเงิน ($\bar{X}=4.96$) และการประเมินผลด้านบุคลากร ($\bar{X}=4.96$)

ในภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกเป็นรายด้าน ($\bar{X}=4.96$) สูงกว่าสภาพปัจจุบัน ($\bar{X}=2.62$)

ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ของความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าประเด็นที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{Modified}$ เฉลี่ย ($PNI_{Modified}$ เฉลี่ยภาพรวม = 0.85) ได้แก่ 1)การวางแผน พบว่า การวางแผนด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ มีค่าลำดับความสำคัญที่ 1 ($PNI_{Modified} = 0.91$)และการวางแผนด้านการเงิน มีค่าลำดับความสำคัญที่ 2($PNI_{Modified} = 0.89$) 2)การนำแผนสู่การปฏิบัติ พบว่าการนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการเงิน มีค่าลำดับความสำคัญที่ 1 ($PNI_{Modified} = 1.09$) และการนำแผนสู่การปฏิบัติด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ มีค่าลำดับความสำคัญที่ 2($PNI_{Modified} = 1.03$) และ 3)การประเมินผล พบว่ามี 2 ประเด็นที่มีค่าลำดับความสำคัญที่ ได้แก่ การประเมินผลด้านการเงิน และการประเมินผลด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ ($PNI_{Modified} = 1.12$) ส่วนลำดับที่ 2 ได้แก่ การประเมินผลด้านบุคลากร ($PNI_{Modified} = 0.99$)

ตารางที่ 11 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง (ผู้อำนวยการโรงเรียน)
(N = 391)

การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับความสำคัญ
	\bar{X}	S.D	แปลผล	\bar{X}	S.D	แปลผล		
1. การวางแผน								
1.1 ด้านการบริหาร	3.48	.79	ปานกลาง	4.97	.14	มากที่สุด	0.43	4
1.2 ด้านบุคลากร	3.32	.90	ปานกลาง	4.93	.22	มากที่สุด	0.43	3
1.3 ด้านการเงิน	2.75	1.21	ปานกลาง	4.98	.13	มากที่สุด	0.81	1
1.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ	2.82	1.19	ปานกลาง	4.91	.25	มากที่สุด	0.74	2
2. การนำแผนสู่การปฏิบัติ								
2.1 ด้านการบริหาร	3.06	.79	ปานกลาง	4.94	.15	มากที่สุด	0.61	4
2.2 ด้านบุคลากร	3.07	.87	ปานกลาง	4.98	.07	มากที่สุด	0.62	3
2.3 ด้านการเงิน	2.52	1.08	ปานกลาง	4.96	.21	มากที่สุด	0.97	1
2.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ	2.55	1.07	ปานกลาง	4.98	.09	มากที่สุด	0.95	2
3. การประเมินผล								
3.1 ด้านการบริหาร	2.92	.94	ปานกลาง	4.98	.13	มากที่สุด	0.71	4
3.2 ด้านบุคลากร	2.70	1.06	ปานกลาง	4.97	.15	มากที่สุด	0.84	3
3.3 ด้านการเงิน	2.50	1.13	ปานกลาง	4.96	.19	มากที่สุด	0.98	2
3.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ	2.39	.98	น้อย	4.96	.19	มากที่สุด	1.08	1
เฉลี่ย	2.84	1.00	ปานกลาง	4.96	.16	มากที่สุด	0.75	

จากตารางที่ 11 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาจำแนกจำแนกตามผู้ให้ข้อมูล (ผู้อำนวยการโรงเรียน)

อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.84$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันรายด้านจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่อันดับแรกการวางแผนด้านการบริหาร ($\bar{X}=3.48$) รองลงมาคือการวางแผนด้านบุคลากร ($\bar{X}=3.32$) และการนำแผนสู่การปฏิบัติด้านบุคลากร ($\bar{X}=3.07$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาจำแนกตามผู้ให้ข้อมูล (ผู้อำนวยการโรงเรียน) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.96$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับแรกมี 4 ประเด็น ได้แก่ การวางแผนด้านการเงิน ($\bar{X}=4.98$) การนำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านบุคลากร ($\bar{X}=4.98$) การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านวัสดุ อุปกรณ์และกายภาพ ($\bar{X}=4.98$) และการประเมินผลด้านการบริหาร ($\bar{X}=4.98$) ส่วนลำดับที่สองมี 2 ประเด็น ได้แก่ การวางแผนด้านการบริหาร ($\bar{X}=4.97$) และการนำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และกายภาพ ($\bar{X}=4.97$) และลำดับที่ 3 มี 3 ประเด็น ได้แก่ การนำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านการเงิน ($\bar{X}=4.96$) การประเมินผลด้านบุคลากร ($\bar{X}=4.96$) และการประเมินผลด้านวัสดุ อุปกรณ์ และกายภาพ ($\bar{X}=4.96$)

ในภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามผู้ให้ข้อมูล(ผู้อำนวยการโรงเรียน) ($\bar{X}=4.96$) สูงกว่าสภาพปัจจุบัน ($\bar{X}=2.84$)

ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ของความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามผู้ให้ข้อมูล (ผู้อำนวยการโรงเรียน) พบว่า ในประเด็นการวางแผน ไม่มีประเด็นใดที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{Modified}$ เฉลี่ย ($PNI_{Modified}$ เฉลี่ยภาพรวม = 0.85) ส่วนการนำแผนสู่การปฏิบัติ พบว่า ประเด็นที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{Modified}$ เฉลี่ย ได้แก่ การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านบุคลากร มีค่าลำดับความสำคัญที่ 1 ($PNI_{Modified} = 0.97$) และการนำแผนสู่การปฏิบัติด้านวัสดุ อุปกรณ์ และกายภาพมีค่าลำดับความสำคัญที่ 2 ($PNI_{Modified} = 0.95$) ส่วนประเด็นการประเมินผล พบว่า ประเด็นที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{Modified}$ เฉลี่ย ได้แก่ การประเมินผลด้านวัสดุ อุปกรณ์ และกายภาพ มีค่าลำดับความสำคัญที่ 1 ($PNI_{Modified} = 1.08$) และการประเมินผลด้านการเงินมีค่าลำดับความสำคัญที่ 2 ($PNI_{Modified} = 0.98$)

ตารางที่ 12 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง (รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน)

(N = 391)

การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับความสำคัญ
	\bar{X}	S.D	แปลผล	\bar{X}	S.D	แปลผล		
1. การวางแผน								
1.1 ด้านการบริหาร	3.03	.97	ปานกลาง	4.94	.22	มากที่สุด	0.63	4
1.2 ด้านบุคลากร	2.97	1.10	ปานกลาง	4.98	.10	มากที่สุด	0.68	3
1.3 ด้านการเงิน	2.63	1.17	ปานกลาง	4.95	.15	มากที่สุด	0.88	2
1.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ	2.52	1.16	ปานกลาง	4.93	.21	มากที่สุด	0.96	1
2. การนำแผนสู่การปฏิบัติ								
2.1 ด้านการบริหาร	2.82	1.13	ปานกลาง	4.98	.07	มากที่สุด	0.77	4
2.2 ด้านบุคลากร	2.68	1.27	ปานกลาง	4.98	.09	มากที่สุด	0.86	3
2.3 ด้านการเงิน	2.42	1.28	ปานกลาง	4.97	.13	มากที่สุด	1.05	1
2.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ	2.48	1.64	ปานกลาง	4.95	.16	มากที่สุด	1.00	2
3. การประเมินผล								
3.1 ด้านการบริหาร	2.70	1.27	ปานกลาง	4.95	.16	มากที่สุด	0.83	4
3.2 ด้านบุคลากร	2.51	1.29	ปานกลาง	4.96	.20	มากที่สุด	0.98	3
3.3 ด้านการเงิน	2.30	1.23	น้อย	4.95	.34	มากที่สุด	1.15	1
3.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ	2.36	1.15	น้อย	4.97	.17	มากที่สุด	1.11	1
เฉลี่ย	2.61	1.22	ปานกลาง	4.96	.17	มากที่สุด	0.90	

จากตารางที่ 12 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาจำแนกตามผู้ให้ข้อมูล (รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูทำ

หน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน)อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.61$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันรายด้านจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่อันดับแรกการวางแผนด้านการบริหาร ($\bar{X}=3.03$) รองลงมาคือการวางแผนด้านบุคลากร ($\bar{X}=2.97$) และการนำแผนสู่การปฏิบัติด้านบริหาร($\bar{X}=2.82$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาจำแนกตามผู้ให้ข้อมูล (รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.96$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับแรกมี 3 ประเด็น ได้แก่ การวางแผน ด้านบุคลากร ($\bar{X}=4.98$) การนำแผนสู่การปฏิบัติด้าน การบริหาร ($\bar{X}=4.98$)และการนำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านบุคลากร ($\bar{X}=4.98$) ส่วนลำดับที่สองมี 2 ประเด็น ได้แก่ การ นำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านการเงิน ($\bar{X}=4.97$) และการประเมินผลด้านวัสดุ อุปกรณ์ และกายภาพ ($\bar{X}=4.97$) และลำดับที่ 3 มีเพียงประเด็นเดียว ได้แก่ การประเมินผลด้านบุคลากร ($\bar{X}=4.96$)

ในภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามผู้ให้ข้อมูล (รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน) ($\bar{X}=4.96$) สูงกว่าสภาพปัจจุบัน ($\bar{X}=2.61$)

ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ของความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามผู้ให้ข้อมูล (รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน) พบว่า ด้านการวางแผน มี 2 ประเด็นที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{Modified}$ เฉลี่ย ($PNI_{Modified}$ เฉลี่ยภาพรวม = 0.85) ได้แก่ การวางแผนด้านวัสดุ อุปกรณ์ และกายภาพ มีค่าลำดับความสำคัญที่ 1 ($PNI_{Modified} = 0.96$) และการวางแผนด้านการเงิน มีค่าลำดับความสำคัญที่ 2 ($PNI_{Modified} = 0.88$) ส่วนประเด็นการนำแผนสู่การปฏิบัติ พบว่า มี 3 ประเด็นที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{Modified}$ เฉลี่ย ได้แก่ การนำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านบุคลากร มีค่าลำดับความสำคัญที่ 1 ($PNI_{Modified} = 1.05$) การนำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านวัสดุ อุปกรณ์และกายภาพ มีค่าลำดับความสำคัญที่ 2 ($PNI_{Modified} = 1.00$) และการนำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านบุคลากร มีค่าลำดับความสำคัญที่ 3 ($PNI_{Modified} = 1.86$) และประเด็นการประเมินผล พบว่า มี 3 ประเด็นที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{Modified}$ เฉลี่ย ได้แก่การประเมินผล ด้านการเงิน มีค่า

ลำดับความสำคัญที่ 1 ($PNI_{Modified} = 1.15$) การประเมินผลด้านวัสดุ อุปกรณ์และกายภาพ มีค่าลำดับความสำคัญที่ 2 ($PNI_{Modified} = 1.11$) และการประเมินผลด้านบุคลากร มีค่าลำดับความสำคัญที่ 3 ($PNI_{Modified} = 0.98$)

ตารางที่ 13 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง (ครูประจำชั้น)

(N = 391)

การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{Modified}$	ลำดับความสำคัญ
	\bar{X}	S.D	แปลผล	\bar{X}	S.D	แปลผล		
1. การวางแผน								
1.1 ด้านการบริหาร	2.93	1.02	ปานกลาง	4.95	.16	มากที่สุด	0.69	4
1.2 ด้านบุคลากร	2.92	1.15	ปานกลาง	4.97	.13	มากที่สุด	0.70	3
1.3 ด้านการเงิน	2.62	1.14	ปานกลาง	4.94	.21	มากที่สุด	0.89	2
1.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ	2.56	1.15	ปานกลาง	4.95	.18	มากที่สุด	0.93	1
2. การนำแผนสู่การปฏิบัติ								
2.1 ด้านการบริหาร	2.76	1.10	ปานกลาง	4.96	.13	มากที่สุด	0.80	4
2.2 ด้านบุคลากร	2.67	1.24	ปานกลาง	4.97	.13	มากที่สุด	0.86	3
2.3 ด้านการเงิน	2.32	1.23	น้อย	4.97	.17	มากที่สุด	1.14	1
2.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ	2.44	1.20	น้อย	4.98	.10	มากที่สุด	1.04	2
3. การประเมินผล								
3.1 ด้านการบริหาร	2.67	1.17	ปานกลาง	4.93	.27	มากที่สุด	0.85	4
3.2 ด้านบุคลากร	2.48	1.24	น้อย	4.94	.27	มากที่สุด	0.99	3
3.3 ด้านการเงิน	2.32	1.17	น้อย	4.88	.17	มากที่สุด	1.10	1
3.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ	2.35	1.10	น้อย	4.92	.28	มากที่สุด	1.09	2
เฉลี่ย	2.59	1.16	ปานกลาง	4.95	.18	มากที่สุด	0.91	

จากตารางที่ 13 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง (ครูประจำชั้น) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.59$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันรายด้านจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่อันดับแรกการวางแผนด้านการบริหาร ($\bar{X}=2.93$) รองลงมาคือการวางแผนด้านบุคลากร ($\bar{X}=2.92$) และการนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการบริหาร ($\bar{X}=2.76$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง (ครูประจำชั้น) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.95$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับแรก ได้แก่ การนำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ ($\bar{X}=4.98$) ส่วนลำดับที่สองมี 3 ประเด็น ได้แก่ การวางแผน ด้านบุคลากร ($\bar{X}=4.97$) การนำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านบุคลากร ($\bar{X}=4.97$) และการนำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านการเงิน ($\bar{X}=4.97$) และลำดับที่ 3 ได้แก่ การนำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านการบริหาร ($\bar{X}=4.96$)

ในภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง (ครูประจำชั้น) ($\bar{X}=4.95$) สูงกว่าสภาพปัจจุบัน ($\bar{X}=2.59$)

ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ของความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง (ครูประจำชั้น) พบว่า การวางแผน มี 2 ประเด็นที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{Modified}$ เฉลี่ย ($PNI_{Modified}$ เฉลี่ยภาพรวม = 0.85) ได้แก่ การวางแผน ด้านวัสดุ อุปกรณ์และกายภาพ มีค่าลำดับความสำคัญที่ 1 ($PNI_{Modified} = 0.93$) และการวางแผน ด้านการเงิน มีค่าลำดับความสำคัญที่ 2 ($PNI_{Modified} = 0.89$) ส่วนประเด็น การนำแผนสู่การปฏิบัติ พบว่า มี 3 ประเด็นที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{Modified}$ เฉลี่ย ได้แก่ การนำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านการเงิน มีค่าลำดับความสำคัญที่ 1 ($PNI_{Modified} = 1.14$) การนำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และกายภาพ มีค่าลำดับความสำคัญที่ 2 ($PNI_{Modified} = 1.04$) และการนำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านบุคลากร มีค่าลำดับความสำคัญที่ 3 ($PNI_{Modified} = 0.86$) และประเด็นการประเมินผล พบว่ามี 3 ประเด็นที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{Modified}$ เฉลี่ย ได้แก่ การประเมินผล ด้านการเงิน มีค่าลำดับความสำคัญที่ 1 ($PNI_{Modified} = 1.10$) การประเมินผล

ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และกายภาพ มีค่าลำดับความสำคัญที่ 2 ($PNI_{Modified} = 1.09$) และการประเมินผล ด้านบุคลากร มีค่าลำดับความสำคัญที่ 3 ($PNI_{Modified} = 0.99$)

ตารางที่ 14 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง (ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน)

การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา		สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{Modified}$	ลำดับความสำคัญ
		S.D	แปลผล	\bar{X}	S.D	แปลผล		
(N = 391)								
1.	การวางแผน							
1.1	ด้านการบริหาร	3.02	1.10 ปานกลาง	4.96	.15	มากที่สุด	0.64	4
1.2	ด้านบุคลากร	2.89	1.16 ปานกลาง	4.98	.16	มากที่สุด	0.72	3
1.3	ด้านการเงิน	2.52	1.12 ปานกลาง	4.96	.17	มากที่สุด	0.97	2
1.4	ด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ	2.50	1.10 ปานกลาง	4.95	.19	มากที่สุด	0.98	1
2.	การนำแผนสู่การปฏิบัติ							
2.1	ด้านการบริหาร	2.73	1.10 ปานกลาง	4.97	.12	มากที่สุด	0.82	4
2.2	ด้านบุคลากร	2.62	1.24 ปานกลาง	4.98	.09	มากที่สุด	0.90	3
2.3	ด้านการเงิน	2.24	1.23 น้อย	4.96	.15	มากที่สุด	1.21	1
2.4	ด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ	2.33	1.20 น้อย	4.96	.15	มากที่สุด	1.13	2
3.	การประเมินผล							
3.1	ด้านการบริหาร	2.54	1.17 ปานกลาง	4.94	.24	มากที่สุด	0.94	4
3.2	ด้านบุคลากร	2.38	1.22 น้อย	4.97	.14	มากที่สุด	1.09	3
3.3	ด้านการเงิน	2.25	1.20 น้อย	4.97	.17	มากที่สุด	1.21	1
3.4	ด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ	2.26	1.10 น้อย	4.98	.15	มากที่สุด	1.20	2
เฉลี่ย		2.52	1.16 ปานกลาง	4.97	.16	มากที่สุด	0.97	

จากตารางที่ 14 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง (ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.52$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันรายด้านจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่อันดับแรก การวางแผนด้านการบริหาร ($\bar{X}=3.02$) รองลงมา คือการวางแผนด้านบุคลากร ($\bar{X}=2.89$) และการนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการบริหาร ($\bar{X}=2.73$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง (ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.97$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับแรกมี 3 ประเด็น ได้แก่ การวางแผน ด้านบุคลากร ($\bar{X}=4.98$) การนำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านบุคลากร ($\bar{X}=4.98$) และการประเมินผล ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และกายภาพ ($\bar{X}=4.98$) ส่วนลำดับที่สองมี 3 ประเด็น ได้แก่ การ นำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านการบริหาร ($\bar{X}=4.97$) การประเมินผลด้านบุคลากร ($\bar{X}=4.97$) และการประเมินผล ด้านการเงิน ($\bar{X}=4.97$) และลำดับที่ 3 มี 4 ประเด็น ได้แก่ การวางแผน ด้านการบริหาร ($\bar{X}=4.96$) การวางแผน ด้านการเงิน ($\bar{X}=4.96$) การนำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านการเงิน ($\bar{X}=4.96$) และการนำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และกายภาพ ($\bar{X}=4.96$)

ในภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง (ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) ($\bar{X}=4.97$) สูงกว่าสภาพปัจจุบัน ($\bar{X}=2.52$)

ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ของความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง (ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) พบว่า ด้านการวางแผน มี 2 ประเด็นที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{Modified}$ เฉลี่ย ($PNI_{Modified}$ เฉลี่ยภาพรวม = 0.85) ได้แก่ การวางแผนด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ มีค่าลำดับความสำคัญที่ 1 ($PNI_{Modified} = 0.98$) และการวางแผนด้านการเงิน มีค่าลำดับความสำคัญที่ 2 ($PNI_{Modified} = 0.97$) ส่วนประเด็นการนำแผนสู่การปฏิบัติ พบว่า มี 3 ประเด็นที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{Modified}$ เฉลี่ย ได้แก่ การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการเงิน มีค่าลำดับความสำคัญที่ 1 ($PNI_{Modified} =$

1.21) การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ มีค่าลำดับความสำคัญที่ 2 ($PNI_{Modified} = 1.13$) และการนำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านบุคลากร มีค่าลำดับความสำคัญที่ 3 ($PNI_{Modified} = 0.90$) และประเด็นการประเมินผล พบว่ามี 4 ประเด็นที่มี $PNI_{Modified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{Modified}$ เฉลี่ย ได้แก่ การประเมินผล ด้านการเงิน มีค่าลำดับความสำคัญที่ 1 ($PNI_{Modified} = 1.21$) การประเมินผล ด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ มีค่าลำดับความสำคัญที่ 2 ($PNI_{Modified} = 1.20$) การประเมินผล ด้านบุคลากร มีค่าลำดับความสำคัญที่ 3 ($PNI_{Modified} = 1.09$) และการประเมินผล ด้านการบริหาร มีค่าลำดับความสำคัญที่ 4 ($PNI_{Modified} = 9.94$)

ตารางที่ 15 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวางแผนด้านการบริหาร จำแนกเป็นรายชื่อ (N=1,564)

การวางแผน ด้านการบริหาร	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{Modified}$	ลำดับ ความ สำคัญ
	\bar{X}	S.D	แปล ผล	\bar{X}	S.D	แปล ผล		
1. มีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามองค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังต่อไปนี้								
1.1 ความรอบรู้ทางศีลธรรม							0.66	8
1.1.1 ความตระหนักในศีลธรรม	3.14	1.14	ปานกลาง	4.93	.30	มากที่สุด		
1.1.2 ความรอบรู้ค่านิยมทางศีลธรรม	3.16	.98	ปานกลาง	4.95	.24	มากที่สุด		
1.1.3 การรับรู้มุมมองของคนอื่น	2.94	1.14	ปานกลาง	4.94	.26	มากที่สุด		
1.1.4 การมีเหตุผลทางศีลธรรม	2.98	1.08	ปานกลาง	4.95	.24	มากที่สุด		
1.1.5 การตัดสินใจ	2.91	1.28	ปานกลาง	4.95	.24	มากที่สุด		
1.1.6 ความรู้ในตนเอง	2.82	1.25	ปานกลาง	4.97	.16	มากที่สุด		
1.2 ความรู้สึกสำนึกทางศีลธรรม							0.44	11
1.2.1 ทิริโอตตปโป	3.37	.98	ปานกลาง	4.94	.27	มากที่สุด		
1.2.2 การเห็นคุณค่าในตนเอง	3.51	.78	มาก	4.95	.26	มากที่สุด		
1.2.3 การเห็นใจผู้อื่น	3.55	.84	มาก	4.96	.24	มากที่สุด		
1.2.4 รักดี	3.51	.80	มาก	4.97	.16	มากที่สุด		
1.2.5 การควบคุมตนเอง	3.24	.93	ปานกลาง	4.98	.15	มากที่สุด		
1.2.6 ความอ่อนน้อมถ่อมตน	3.45	.90	ปานกลาง	4.97	.16	มากที่สุด		
1.3 การปฏิบัติทางศีลธรรม							0.56	9
1.3.1 สมรรถนะในการปฏิบัติตน	3.24	.92	ปานกลาง	4.95	.23	มากที่สุด		

ตารางที่ 15 (ต่อ)

การวางแผน ด้านการบริหาร	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับ ความ สำคัญ
	\bar{X}	S.D	แปล ผล	\bar{X}	S.D	แปล ผล		
1.3.2 ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติตน	3.19	.97	ปานกลาง	4.96	.20	มากที่สุด		
1.3.3 ลักษณะนิสัยส่วนตัวในการ ปฏิบัติตน	3.09	1.16	ปานกลาง	4.96	.20	มากที่สุด		
2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนด จุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของนักเรียน	3.24	1.04	ปานกลาง	4.97	.18	มากที่สุด	0.53	10
3. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนด จุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของนักเรียน	2.84	.96	ปานกลาง	4.96	.22	มากที่สุด	0.75	6
4. มีการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพิ่มเติมจากที่หลักสูตรแกนกลางกำหนด ดังนี้								
4.1 ความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และ สังคม	2.78	1.36	ปานกลาง	4.95	.23	มากที่สุด	0.78	4
4.2 ความเคารพนับถือต่อตนเอง ผู้อื่น และ สิ่งแวดล้อม	2.72	1.35	ปานกลาง	4.95	.22	มากที่สุด	0.82	3
4.3 อื่น ๆ00	.00	-	.00	.00	-	-	-
5. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนด คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติม	2.81	1.39	ปานกลาง	4.95	.27	มากที่สุด	0.76	5
6. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนด คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติม	2.39	1.11	น้อย	4.93	.25	มากที่สุด	1.06	2
7. นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนด คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติม	2.23	1.24	น้อย	4.92	.28	มากที่สุด	1.21	1
8. มีการวางแผนพัฒนาคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียนระยะสั้นและระยะยาว	2.88	1.10	ปานกลาง	4.94	.25	มากที่สุด	0.72	7
9. มีการวางแผนประชุมชี้แจง และแลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างครูเกี่ยวกับการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	3.17	3.01	ปานกลาง	4.96	.19	มากที่สุด	0.56	9
10. มีการวางแผนประชุมชี้แจง และแลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างครูกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน	2.45	1.28	ปานกลาง	4.96	.21	มากที่สุด	1.02	3
11. มีการวางแผนระบบการประเมินผลการ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน	3.00	1.11	ปานกลาง	4.99	.10	มากที่สุด	0.66	8
เฉลี่ย	3.06	1.02	ปาน กลาง	4.95	.17	มาก ที่สุด	0.62	

จากตารางที่ 15 พบว่า สภาพปัจจุบัน การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา การวางแผนด้านการบริหาร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 รายการ ปานกลาง 21 รายการ และ น้อย 2 รายการ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ มีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามองค์ประกอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความรู้สึกล้านักทางศีลธรรม การเห็นใจผู้อื่น ($\bar{X} = 3.55$) การเห็นคุณค่าในตนเอง และ รักดี ($\bar{X} = 3.51$) ความนอบน้อมถ่อมตน ($\bar{X} = 3.45$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา การวางแผนด้านการบริหาร โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ มีการวางแผนระบบการประเมินผล การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ($\bar{X} = 4.99$) มีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามองค์ประกอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความรู้สึกล้านักทางศีลธรรม การควบคุมตนเอง ($\bar{X} = 4.98$) และความรู้ในตนเอง รักดี ความนอบน้อมถ่อมตน และครูมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ($\bar{X} = 4.97$) ตามลำดับ

ในภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวางแผนด้านการบริหาร จำแนกเป็นรายข้อ ($\bar{X} = 4.95$) สูงกว่าสภาพปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.06$)

ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ของความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวางแผนด้านการบริหาร จำแนกเป็นรายข้อ พบว่ามี 3 ประเด็นที่มีลำดับความสำคัญ และมีค่า $PNI_{Modified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{Modified}$ เฉลี่ย ($PNI_{Modified}$ เฉลี่ย = 0.85) ได้แก่ ลำดับความสำคัญที่ 1 $PNI_{Modified} = 1.21$) นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติม ลำดับความสำคัญที่ 2 ($PNI_{Modified} = 1.06$) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติม และลำดับความสำคัญที่ 3 ($PNI_{Modified} = 1.02$) มีการวางแผนประชุมชี้แจง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ตารางที่ 16 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน การวางแผนด้านบุคลากร จำแนกเป็นรายชื่อ
(N=1,564)

การวางแผน ด้านบุคลากร	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{M0diffed}	ลำดับ ความ สำคัญ
	\bar{X}	S.D	แปล ผล	\bar{X}	S.D	แปล ผล		
12. มีการวางแผนพัฒนาครูให้มีขีดความสามารถในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามจุดมุ่งหมายดังต่อไปนี้								
12.1 ความรอบรู้ทางศีลธรรม							0.59	9
12.1.1 ความตระหนักในศีลธรรม	3.11	1.09	ปานกลาง	4.98	.15	มากที่สุด		
12.1.2 ความรอบรู้ค่านิยมทางศีลธรรม	3.06	1.11	ปานกลาง	4.99	.11	มากที่สุด		
12.1.3 การรับรู้มุมมองของคนอื่น	3.04	1.10	ปานกลาง	4.98	.14	มากที่สุด		
12.1.4 การมีเหตุผลทางศีลธรรม	3.19	.90	ปานกลาง	4.98	.13	มากที่สุด		
12.1.5 การตัดสินใจ	3.23	.85	ปานกลาง	4.97	.17	มากที่สุด		
12.1.6 ความรู้ในตนเอง	3.19	.87	ปานกลาง	4.99	.11	มากที่สุด		
12.2 ความรู้สึกสำนึกทางศีลธรรม							0.58	10
12.2.1 ทริโอตดับปะ	3.23	.94	ปานกลาง	4.97	.17	มากที่สุด		
12.2.2 การเห็นคุณค่าในตนเอง	3.22	.91	ปานกลาง	4.98	.13	มากที่สุด		
12.2.3 การเห็นใจผู้อื่น	3.26	.91	ปานกลาง	4.97	.16	มากที่สุด		
12.2.4 รักดี	3.19	.96	ปานกลาง	4.98	.13	มากที่สุด		
12.2.5 การควบคุมตนเอง	3.02	1.04	ปานกลาง	4.97	.16	มากที่สุด		
1.22.6 ความอ่อนน้อมถ่อมตน	3.01	1.13	ปานกลาง	4.98	.13	มากที่สุด		
12.3 การปฏิบัติทางศีลธรรม							0.80	1
12.3.1 สมรรถนะในการปฏิบัติตน	3.01	.96	ปานกลาง	4.98	.14	มากที่สุด		
12.3.2 ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติตน	2.96	1.06	ปานกลาง	4.97	.17	มากที่สุด		
12.3.3 ลักษณะนิสัยส่วนตัวในการปฏิบัติตน	2.81	1.25	ปานกลาง	4.98	.14	มากที่สุด		
13. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	2.95	1.18	ปานกลาง	4.99	.10	มากที่สุด	0.69	6
14. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	3.11	.97	ปานกลาง	4.97	.17	มากที่สุด	0.60	8

ตารางที่ 16 (ต่อ)

	การวางแผน ด้านบุคลากร	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับ ความ สำคัญ
		\bar{X}	S.D	แปล ผล	\bar{X}	S.D	แปล ผล		
15.	มีการวางแผนพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถในการสอดแทรกคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ลงในบทเรียนในแต่ละ รายวิชาตามความเหมาะสม	2.88	1.29	ปานกลาง	4.99	.11	มากที่สุด	0.73	4
16.	มีการวางแผนพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนอย่างหลากหลายเพื่อพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	2.85	1.31	ปานกลาง	4.95	.21	มากที่สุด	0.74	3
17.	มีการวางแผนพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถในการสอนการแก้ปัญหา ความขัดแย้งด้วยสันติวิธี	2.79	1.27	ปานกลาง	4.97	.17	มากที่สุด	0.78	2
18.	มีการวางแผนพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถในการกำหนดกฎระเบียบใน ห้องเรียนร่วมกัน	2.86	1.21	ปานกลาง	4.99	.09	มากที่สุด	0.74	3
19.	มีการวางแผนพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถในการสร้างบรรยากาศ ห้องเรียนประชาธิปไตย	3.00	1.18	ปานกลาง	4.96	.19	มากที่สุด	0.65	7
20.	มีการวางแผนพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถในการประเมินผลการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	2.89	1.26	ปานกลาง	4.97	.17	มากที่สุด	0.72	8
เฉลี่ย		2.99	1.12	ปาน กลาง	4.98	.10	มาก ที่สุด	0.67	

จากตารางที่ 16 พบว่า สภาพปัจจุบัน การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา การวางแผนด้านบุคลากร จำแนกเป็นรายข้อ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ การเห็นใจผู้อื่น ($\bar{X} = 3.26$) หิริโอตตปัสะ ($\bar{X} = 3.23$) การตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.23$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา การวางแผนด้านบุคลากร โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ความรอบรู้ค่านิยมทางศีลธรรม ความรู้ในตนเอง มีการวางแผนพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถในการสอดแทรก

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ลงในบทเรียนในแต่ละรายวิชาตามความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.99$, S.D.=.11) มีการวางแผนพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาคุณคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ($\bar{X} = 4.99$) และมีการวางแผนพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถในการกำหนดกฎระเบียบในห้องเรียนร่วมกัน ($\bar{X} = 4.99$) ตามลำดับ

ในภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวางแผนด้านบุคลากรจำแนกเป็นรายชื่อ ($\bar{X}=4.98$) สูงกว่าสภาพปัจจุบัน ($\bar{X}=2.99$)

ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ของความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวางแผนด้านบุคลากร จำแนกเป็นรายชื่อพบว่าไม่มีประเด็นใดที่มีลำดับความสำคัญสูงกว่าค่า $PNI_{Modified}$ เฉลี่ย ($PNI_{Modified}$ เฉลี่ย= 0.85)

ตารางที่ 17 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวางแผนด้านการเงิน จำแนกเป็นรายชื่อ (N=1,564)

การวางแผนด้านการเงิน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{Modified}$	ลำดับความสำคัญ
	\bar{X}	S.D	แปลผล	\bar{X}	S.D	แปลผล		
21. มีการวางแผนจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	2.68	1.27	ปานกลาง	4.97	.19	มากที่สุด	0.85	2
22. มีการวางแผนระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	2.56	1.22	ปานกลาง	4.96	.21	มากที่สุด	0.94	1
เฉลี่ย	2.62	1.20	ปานกลาง	4.96	.17	มากที่สุด	0.89	

จากตารางที่ 17 พบว่า สภาพปัจจุบัน การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา การวางแผนด้านการเงิน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีการวางแผนจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ($\bar{X} = 2.68$) มีการวางแผนระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ($\bar{X} = 2.56$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา การวางแผนด้านการเงิน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีการวางแผนจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ($\bar{X} = 4.97$) มีการวางแผนระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ($\bar{X} = 4.96$)

ในภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวางแผนด้านการเงิน จำแนกเป็นรายข้อ ($\bar{X} = 4.96$) สูงกว่าสภาพปัจจุบัน ($\bar{X} = 2.62$)

ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ของความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวางแผนด้านการเงิน จำแนกเป็นรายข้อพบว่า มีลำดับความสำคัญเพียงประเด็นเดียวที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{Modified}$ เฉลี่ย ($PNI_{Modified}$ เฉลี่ย = 0.85) คือ ลำดับความสำคัญที่ 1 ($PNI_{Modified} = 0.94$) มีการวางแผนระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ตารางที่ 18 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวางแผนด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ จำแนกเป็นรายชื่อ

		N=1,564)							
การวางแผน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับความสำคัญ
		\bar{X}	S.D	แปลผล	\bar{X}	S.D	แปลผล		
23.	มีการวางแผนจัดทำ จัดหาสื่อการสอน เพื่อใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	2.67	1.28	ปานกลาง	4.94	.24	มากที่สุด	0.85	3
24.	มีการวางแผนพัฒนาอาคารสถานที่ให้สะอาด ร่มรื่นเอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	3.20	1.05	ปานกลาง	4.95	.21	มากที่สุด	0.55	5
25.	มีการวางแผนจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หรือเอกสารต่างๆ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้ทุกคนได้รับรู้	2.72	1.23	ปานกลาง	4.95	.21	มากที่สุด	0.82	4
26.	มีการวางแผนในเรื่องการนำสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมจากภายนอกโรงเรียนเข้ามาใช้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	2.60	1.19	ปานกลาง	4.94	.23	มากที่สุด	0.90	2
27.	มีการวางแผนดูแลสื่อ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ไม่พึงประสงค์รอบๆ โรงเรียน	2.50	1.21	ปานกลาง	4.95	.22	มากที่สุด	0.98	1
เฉลี่ย		2.58	1.15	ปานกลาง	4.96	.20	มากที่สุด	0.91	

จากตารางที่ 18 พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา การวางแผนด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ โดยรวม และรายชื่ออยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ มีการวางแผนพัฒนาอาคารสถานที่ให้สะอาด ร่มรื่นเอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ($\bar{X} = 3.20$) มีการวางแผนจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หรือเอกสารต่างๆ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้ทุกคนได้รับรู้ ($\bar{X} = 2.72$)

มีการวางแผนจัดทำ จัดหาสื่อการสอน เพื่อใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ($\bar{X} = 2.67$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประถมศึกษา การวางแผนด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีการวางแผนดูแลสื่อป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ไม่พึงประสงค์รอบๆ โรงเรียน ($\bar{X} = 4.95$) มีการวางแผนพัฒนาอาคารสถานที่ ให้สะอาด ร่มรื่นเอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน มีการวางแผนจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หรือเอกสารต่างๆ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้ทุกคนรับรู้ ($\bar{X} = 4.95$) และมีการวางแผนจัดทำจัดหาสื่อการสอน เพื่อใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ($\bar{X} = 4.94$)

ในภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวางแผนด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพจำแนกเป็นรายชื่อ ($\bar{X} = 4.96$) สูงกว่าสภาพปัจจุบัน ($\bar{X} = 2.58$)

ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ของความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวางแผนด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ จำแนกเป็นรายชื่อพบว่า มีลำดับความสำคัญ 2 ประเด็น ที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{Modified}$ เฉลี่ย ($PNI_{Modified}$ เฉลี่ย = 0.85) ได้แก่ ลำดับความสำคัญที่ 1 ($PNI_{Modified} = 0.98$) มีการวางแผนดูแลสื่อป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ไม่พึงประสงค์รอบๆ โรงเรียน และลำดับความสำคัญที่ 2 ($PNI_{Modified} = 0.90$) มีการวางแผนในเรื่องการนำสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมจากภายนอกโรงเรียนเข้ามาใช้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ตารางที่ 19 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การการศึกษาขั้นพื้นฐาน การนำเสนอสู่การปฏิบัติด้านการบริหาร
จำแนกเป็นรายชื่อ

(

N=1,564)

การนำเสนอสู่การปฏิบัติ ด้านการบริหาร	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับ ความ สำคัญ
	\bar{X}	S.D	แปล ผล	\bar{X}	S.D	แปล ผล		
28. มีการกำกับ ติดตามงาน ให้การกำหนดจุด มุ่งหมายในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียนเป็นไปตาม องค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ ดังต่อไปนี้								
28.1 ความรอบรู้ทางศีลธรรม							0.65	12
28.1.1 ความตระหนักในศีลธรรม	3.02	1.06	ปานกลาง	4.98	.14	มากที่สุด		
28.1.2 ความรอบรู้ค่านิยมทาง ศีลธรรม	2.96	1.06	ปานกลาง	4.97	.17	มากที่สุด		
28.1.3 การรับรู้มุมมองของคนอื่น	2.98	1.03	ปานกลาง	4.98	.14	มากที่สุด		
28.1.4 การมีเหตุผลทางศีลธรรม	3.12	.97	ปานกลาง	4.98	.13	มากที่สุด		
28.1.5 การตัดสินใจ	3.06	.94	ปานกลาง	4.97	.16	มากที่สุด		
28.1.6 ความรู้ในตนเอง	3.00	1.01	ปานกลาง	4.96	.18	มากที่สุด		
28.2 ความรู้ลึกสำนึกทางศีลธรรม							0.68	10
28.2.1 ทริโอดดีปะ	2.97	1.59	ปานกลาง	4.97	.16	มากที่สุด		
28.2.2 การเห็นคุณค่าในตนเอง	2.85	1.17	ปานกลาง	4.97	.16	มากที่สุด		
28.2.3 การเห็นใจผู้อื่น	2.98	1.19	ปานกลาง	4.98	.13	มากที่สุด		
28.2.4 รักดี	3.00	1.12	ปานกลาง	4.96	.18	มากที่สุด		
28.2.5 การควบคุมตนเอง	2.90	1.09	ปานกลาง	4.98	.13	มากที่สุด		
28.2.6 ความอ่อนน้อมถ่อมตน	2.98	1.16	ปานกลาง	4.98	.13	มากที่สุด		
28.3 การปฏิบัติทางศีลธรรม							0.79	8
28.3.1 สมรรถนะในการปฏิบัติตน	2.85	1.19	ปานกลาง	4.96	.20	มากที่สุด		
28.3.2 ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติตน	2.74	1.27	ปานกลาง	4.96	.20	มากที่สุด		
28.3.3 ลักษณะนิสัยส่วนตัวในการ ปฏิบัติตน	2.72	1.29	ปานกลาง	4.97	.19	มากที่สุด		
29. มีการจัดกิจกรรมประชุมครูเพื่อการมีส่วนร่วม ในการกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	2.80	1.27	ปานกลาง	4.95	.27	มากที่สุด	0.77	9

ตารางที่ 19 (ต่อ)

	การนำแผนสู่การปฏิบัติ ด้าน การบริหาร	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับ ความ สำคัญ
		\bar{X}	S.D	แปล ผล	\bar{X}	S.D	แปล ผล		
30.	มีการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองเพื่อการมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	2.40	1.31	น้อย	4.94	.28	มากที่สุด	1.06	4
31.	มีการกำกับ ติดตามงาน ให้การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมจากที่หลักสูตรแกนกลางกำหนดเป็นไปตามแผนที่วางไว้ ดังนี้								
31.1	ความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม	2.98	1.04	ปานกลาง	4.98	.14	มากที่สุด	0.67	11
31.2	ความเคารพนับถือต่อตนเอง ผู้อื่น และ สิ่งแวดล้อม	2.95	.98	ปานกลาง	4.96	.19	มากที่สุด	0.68	9
31.3	อื่น ๆ00	.00	-	.00	.00	-	-	-
32.	มีการจัดกิจกรรมประชุมครูเพื่อการมีส่วนร่วมในการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติม	2.59	1.42	ปานกลาง	4.96	.19	มากที่สุด	0.92	5
33.	มีการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองเพื่อการมีส่วนร่วมในการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติม	2.27	1.28	น้อย	4.93	.31	มากที่สุด	1.17	2
34.	มีการจัดกิจกรรมประชุมนักเรียนเพื่อการมีส่วนร่วมในการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติม	2.26	1.32	น้อย	4.96	.20	มากที่สุด	1.19	1
35.	มีการกำกับติดตามงานให้การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเป็นไปตามแผนที่วางไว้ในระยะสั้นและระยะยาว	2.67	1.30	ปานกลาง	4.95	.22	มากที่สุด	0.85	7
36.	มีการจัดกิจกรรมประชุมชี้แจง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	2.77	1.11	ปานกลาง	4.97	.16	มากที่สุด	0.79	8
37.	มีการจัดกิจกรรมประชุมชี้แจง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	2.38	1.30	น้อย	4.97	.16	มากที่สุด	1.09	3
38.	มีการกำกับ ติดตามงานให้ระบบการประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเป็นไปตามแผน	2.64	1.24	ปานกลาง	4.96	.18	มากที่สุด	0.88	6
เฉลี่ย		2.83	1.06	ปาน กลาง	4.97	.12	มาก ที่สุด	0.76	

จากตารางที่ 19 พบว่า สภาพปัจจุบัน การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการบริหาร โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับ ปานกลาง 22 รายการ และ น้อย 4 รายการ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ การมีเหตุผลทางศีลธรรม ($\bar{X} = 3.12$) การตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.06$) ความตระหนักในศีลธรรม ($\bar{X} = 3.02$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการบริหาร โดยรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด ทุกรายการ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ความตระหนักในศีลธรรม การรับรู้มุมมองของคนอื่น ความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม ($\bar{X} = 4.98$) การปฏิบัติทางศีลธรรมลักษณะนิสัยส่วนตัวในการปฏิบัติตน ($\bar{X} = 4.97$) และความรอบรู้ค่านิยมทางศีลธรรม ($\bar{X} = 4.97$) ตามลำดับ

ในภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการบริหารจำแนกเป็นรายชื่อ ($\bar{X} = 4.97$) สูงกว่าสภาพปัจจุบัน ($\bar{X} = 2.83$)

ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ของความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการบริหาร จำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า ประเด็นที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{Modified}$ เฉลี่ย ($PNI_{Modified}$ เฉลี่ย = 0.85) มีทั้งหมด 6 ประเด็น โดยมีลำดับความสำคัญ 3 อันดับ คือลำดับความสำคัญที่ 1 ($PNI_{Modified} = 1.19$) มีการจัดกิจกรรมประชุมนักเรียนเพื่อการมีส่วนร่วมในการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติม ลำดับความสำคัญที่ 2 ($PNI_{Modified} = 1.17$) มีการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองเพื่อการมีส่วนร่วมในการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติม และลำดับความสำคัญที่ 3 ($PNI_{Modified} = 1.09$) มีการจัดกิจกรรมประชุมชี้แจง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ตารางที่ 20 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การการศึกษาขั้นพื้นฐาน การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านบุคลากร
จำแนกเป็นรายชื่อ

(

N=1,564)

การนำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านบุคลากร	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับ ความ สำคัญ
	\bar{X}	S.D	แปล ผล	\bar{X}	S.D	แปล ผล		
39. มีการกำกับ ติดตามงาน ให้การกำหนดจุด มุ่งหมายในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียนเป็นไปตาม องค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ ดังต่อไปนี้								
39.1 ความรอบรู้ทางศีลธรรม							0.83	5
39.1.1 ความตระหนักในศีลธรรม	2.74	1.24	ปานกลาง	4.97	.16	มากที่สุด		
39.1.2 ความรอบรู้ค่านิยมทาง ศีลธรรม	2.70	1.22	ปานกลาง	4.96	.19	มากที่สุด		
39.1.3 การรับรู้มุมมองของคนอื่น	2.67	1.21	ปานกลาง	4.96	.20	มากที่สุด		
39.1.4 การมีเหตุผลทางศีลธรรม	2.70	1.25	ปานกลาง	4.97	.16	มากที่สุด		
39.1.5 การตัดสินใจ	2.74	1.25	ปานกลาง	4.97	.16	มากที่สุด		
39.1.6 ความรู้ในตนเอง	2.71	1.27	ปานกลาง	4.96	.18	มากที่สุด		
39.2 ความรู้ลึกสำนึกทางศีลธรรม							0.78	9
39.2.1 ทัศนคติที่ปะ	2.77	1.28	ปานกลาง	4.98	.13	มากที่สุด		
39.2.2 การเห็นคุณค่าในตนเอง	2.77	1.28	ปานกลาง	4.98	.13	มากที่สุด		
39.2.3 การเห็นใจผู้อื่น	2.77	1.27	ปานกลาง	4.99	.09	มากที่สุด		
39.2.4 รักดี	2.80	1.26	ปานกลาง	4.99	.08	มากที่สุด		
39.2.5 การควบคุมตนเอง	2.82	1.25	ปานกลาง	4.98	.12	มากที่สุด		
39.2.6 ความอ่อนน้อมถ่อมตน	2.80	1.24	ปานกลาง	4.98	.13	มากที่สุด		
39.3 การปฏิบัติทางศีลธรรม							0.82	6
28.3.1 สมรรถนะในการปฏิบัติตน	2.72	1.29	ปานกลาง	4.99	.07	มากที่สุด		
28.3.2 ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติตน	2.80	1.14	ปานกลาง	4.98	.13	มากที่สุด		
28.3.3 ลักษณะนิสัยส่วนตัวในการ ปฏิบัติตน	2.69	1.27	ปานกลาง	4.99	.08	มากที่สุด		
40. มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มี ความรู้ ความสามารถในการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	2.67	1.25	ปานกลาง	4.97	.15	มากที่สุด	0.86	4

ตารางที่ 20 (ต่อ)

	การนำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านบุคลากร	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับ ความ สำคัญ
		\bar{X}	S.D	แปล ผล	\bar{X}	S.D	แปล ผล		
41.	มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน แบบร่วมมือร่วมใจและกระบวนการกลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน	2.61	1.23	ปานกลาง	4.97	.16	มากที่สุด	0.90	2
42.	มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการสอดแทรกคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ลงในบทเรียนในแต่ละ รายวิชาตามความเหมาะสม	2.75	1.28	ปานกลาง	4.99	.11	มากที่สุด	0.81	7
43.	มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการ สอนอย่างหลากหลายเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียน	2.77	1.27	ปานกลาง	4.98	.12	มากที่สุด	0.80	8
44.	มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการสอนการแก้ปัญหาความ ขัดแย้งด้วยสันติวิธี	2.60	1.25	ปานกลาง	4.96	.19	มากที่สุด	0.91	1
45.	มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการกำหนดกฎระเบียบใน ห้องเรียนร่วมกัน	2.94	1.30	ปานกลาง	4.97	.17	มากที่สุด	0.88	3
46.	มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความ สามารถในการสร้างบรรยากาศห้องเรียน ประชาธิปไตย	2.68	1.25	ปานกลาง	4.98	.14	มากที่สุด	0.86	4
47.	มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการประเมินผลการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	2.69	1.27	ปานกลาง	4.99	.09	มากที่สุด	0.86	4
เฉลี่ย		2.71	1.23	ปาน กลาง	4.98	.10	มาก ที่สุด	0.84	

จากตารางที่ 20 พบว่า สภาพปัจจุบัน การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านบุคลากร โดยรวมและรายชื่ออยู่
ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ความรู้สึกสำนึก

ในทางศีลธรรมการควบคุมตนเอง ($\bar{X} = 2.82$) รักดี($\bar{X} = 2.80$) การมอบน้อมถ่อมตน ($\bar{X} = 2.80$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประถมศึกษา การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านบุคลากร โดยรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการสอดแทรกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ลงในบทเรียน ในแต่ละรายวิชาตามความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.99$, S.D.=.11) ความรู้สึกสำนึกในทางศีลธรรม การเห็นใจผู้อื่น มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.99$, S.D.=.09) และมีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการสร้างบรรยากาศห้องเรียนประชาธิปไตย ($\bar{X} = 4.98$, S.D.=.14) ตามลำดับ

ในภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านบุคลากรจำแนกเป็นรายชื่อ ($\bar{X} = 4.98$) สูงกว่าสภาพปัจจุบัน ($\bar{X} = 2.71$)

ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ของความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านบุคลากร จำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า ประเด็นที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{Modified}$ เฉลี่ย ($PNI_{Modified}$ เฉลี่ย = 0.85) มีทั้งหมด 6 ประเด็น โดยมีลำดับความสำคัญ 3 อันดับ คือลำดับความสำคัญที่ 1 ($PNI_{Modified} = 0.91$) มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการสอนการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี ลำดับความสำคัญที่ 2 ($PNI_{Modified} = 0.90$) มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือร่วมใจและกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และลำดับความสำคัญที่ 3 ($PNI_{Modified} = 0.88$) มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการกำหนดกฎระเบียบในห้องเรียนร่วมกัน

ตารางที่ 21 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการเงิน จำแนกเป็นรายข้อ

		N=1,564)							
การนำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านการเงิน		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับ ความ สำคัญ
		\bar{X}	S.D	แปล ผล	\bar{X}	S.D	แปล ผล		
48.	มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	2.49	1.35	น้อย	4.97	.20	มากที่สุด	1.00	2
49.	มีการจัดกิจกรรมระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	2.27	1.28	น้อย	4.98	.16	มากที่สุด	1.19	1
เฉลี่ย		2.38	1.25	น้อย	4.97	.16	มากที่สุด	1.09	

จากตารางที่ 21 พบว่า สภาพปัจจุบัน การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาการนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการเงินโดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับน้อยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ($\bar{X} = 2.49$) มีการจัดกิจกรรมระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน ($\bar{X} = 2.27$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการเงิน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีการจัดกิจกรรมระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ($\bar{X} = 4.98$) มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ($\bar{X} = 4.97$)

ในภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการเงินจำแนกเป็นรายชื่อ ($\bar{X}=4.97$) สูงกว่าสภาพปัจจุบัน ($\bar{X}=2.38$)

ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ของความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการเงิน จำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า มีลำดับความสำคัญ 2 ประเด็น ที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{Modified}$ เฉลี่ย ($PNI_{Modified}$ เฉลี่ย = 0.85) ดังนี้ ลำดับความสำคัญที่ 1 ($PNI_{Modified} = 1.19$) มีการจัดกิจกรรมระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และลำดับความสำคัญที่ 2 ($PNI_{Modified} = 1.00$) มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ตารางที่ 22 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพจำแนกเป็นรายชื่อ

(N=1,564)

	การนำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{Modified}$	ลำดับ ความ สำคัญ
		\bar{X}	S.D	แปล ผล	\bar{X}	S.D	แปล ผล		
50.	มีการจัดทำ และจัดหาสื่อการสอน สำหรับ การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน	2.50	1.73	ปานกลาง	4.97	.18	มากที่สุด	0.99	4
51.	มีการพัฒนาอาคารสถานที่ให้สะอาด ร่มรื่น เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียน	2.74	1.31	ปานกลาง	4.98	.13	มากที่สุด	0.82	5
52.	มีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หรือเอกสารต่างๆ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนได้รับรู้	2.32	1.35	น้อย	4.96	.20	มากที่สุด	1.14	1
53.	มีการนำสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมจาก	2.45	1.31	น้อย	4.97	.15	มากที่สุด	1.03	3

ตารางที่ 22 (ต่อ)

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับ ความ สำคัญ
	\bar{X}	S.D	แปล ผล	\bar{X}	S.D	แปล ผล		
การนำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ								
ภายนอกเข้ามาใช้เพื่อการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน								
54. มีการขอความร่วมมือกับผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเขตเทศบาล / อบต. หรือ เจ้าของสื่อ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ไม่ พึงประสงค์รอบๆ โรงเรียน	2.41	1.17	น้อย	4.98	.15	มากที่สุด	1.07	2
เฉลี่ย	2.45	1.33	น้อย	4.97	.13	มาก ที่สุด	1.03	

จากตารางที่ 22 พบว่า สภาพปัจจุบัน การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ โดยรวม อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 2 รายการ น้อย 3 รายการ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ มีการพัฒนาอาคารสถานที่ให้สะอาด ร่มรื่นเอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ($\bar{X} = 2.74$) มีการจัดทำ และจัดหาสื่อการสอน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ($\bar{X} = 2.50$) มีการนำสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมจากภายนอกเข้ามาใช้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ($\bar{X} = 2.45$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา การวางแผนด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ มีการขอความร่วมมือกับผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเขตเทศบาล / อบต. หรือเจ้าของสื่อ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ไม่พึงประสงค์รอบๆ โรงเรียน ($\bar{X} = 4.98$) มีการพัฒนาอาคารสถานที่ให้สะอาด ร่มรื่นเอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ($\bar{X} = 4.98$) และ มีการจัดทำ และจัดหาสื่อการสอน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ($\bar{X} =$

4.97)

ในภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพจำแนกเป็นรายชื่อ ($\bar{X}=4.97$) สูงกว่าสภาพปัจจุบัน ($\bar{X}=2.45$)

ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ของความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ จำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า มีลำดับความสำคัญ 4 ประเด็น ที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{Modified}$ เฉลี่ย ($PNI_{Modified}$ เฉลี่ย = 0.85) โดยมีลำดับความสำคัญ 3 ลำดับดังนี้ ลำดับความสำคัญที่ 1 ($PNI_{Modified} = 1.14$) มีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หรือเอกสารต่างๆ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนได้รับรู้ลำดับความสำคัญที่ 2 ($PNI_{Modified} = 1.07$) มีการขอความร่วมมือกับผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเขตเทศบาล / อบต. หรือเจ้าของสื่อ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ไม่พึงประสงค์รอบๆ โรงเรียน และลำดับความสำคัญที่ 3 ($PNI_{Modified} = 1.03$) มีการนำสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมจากภายนอกเข้ามาใช้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ตารางที่ 23 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมินผลด้านการบริหาร จำแนกเป็นรายชื่อ

(N=1,564)

การประเมินผล ด้านการบริหาร	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{Modified}$	ลำดับ ความ สำคัญ
	\bar{X}	S.D	แปล ผล	\bar{X}	S.D	แปล ผล		

55. มีการประเมินผลให้การกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเป็นไปตามองค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังต่อไปนี้
55.1 ความรอบรู้ทางศีลธรรม

0.83 11

ตารางที่ 23 (ต่อ)

การประเมินผล ด้านการบริหาร	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{M0} modified	ลำดับ ความ สำคัญ
	\bar{X}	S.D	แปล ผล	\bar{X}	S.D	แปล ผล		
55.1.1 ความตระหนักในศีลธรรม	2.76	1.25	ปานกลาง	4.95	.22	มากที่สุด		
55.1.2 ความรอบรู้ค่านิยมทาง ศีลธรรม	2.65	1.27	ปานกลาง	4.95	.21	มากที่สุด		
55.1.3 การรับรู้มุมมองของคนอื่น	2.68	1.31	ปานกลาง	4.96	.20	มากที่สุด		
55.1.4 การมีเหตุผลทางศีลธรรม	2.70	1.25	ปานกลาง	4.95	.21	มากที่สุด		
55.1.5 การตัดสินใจ	2.68	1.23	ปานกลาง	4.95	.22	มากที่สุด		
55.1.6 ความรู้ในตนเอง	2.73	1.23	ปานกลาง	4.95	.24	มากที่สุด	0.83	11
55.2 ความรู้สึกสำนึกทางศีลธรรม								
55.2.1 หนี้อุดตักปะ	2.75	1.31	ปานกลาง	4.95	.29	มากที่สุด		
55.2.2 การเห็นคุณค่าในตนเอง	2.71	1.32	ปานกลาง	4.93	.31	มากที่สุด		
55.2.3 การเห็นใจผู้อื่น	2.73	1.34	ปานกลาง	4.96	.26	มากที่สุด		
55.2.4 รักดี	2.71	1.39	ปานกลาง	4.96	.26	มากที่สุด		
55.2.5 การควบคุมตนเอง	2.65	1.37	ปานกลาง	4.96	.26	มากที่สุด		
55.2.6 ความอ่อนน้อมต่อมตน	2.64	1.37	ปานกลาง	4.96	.26	มากที่สุด	0.89	9
55.3 การปฏิบัติทางศีลธรรม								
55.3.1 สมรรถนะในการปฏิบัติตน	2.67	1.38	ปานกลาง	4.95	.27	มากที่สุด		
55.3.2 ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติตน	2.58	1.36	ปานกลาง	4.96	.26	มากที่สุด		
55.3.3 ลักษณะนิสัยส่วนตัวในการปฏิบัติ ตน	2.63	1.38	ปานกลาง	4.96	.25	มากที่สุด	0.87	10
56. มีการประเมินผลกิจกรรมประชุมครูเพื่อการ มีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายในการ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	2.65	1.21	ปานกลาง	4.95	.28	มากที่สุด		
57. มีการประเมินผลกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง เพื่อการมีส่วนร่วมในการกำหนด จุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียน	2.52	1.22	น้อย	4.93	.31	มากที่สุด	0.96	6
58. มีการประเมินผลให้การกำหนดคุณลักษณะ อันพึงประสงค์เพิ่มเติมจากที่หลักสูตร แกนกลางกำหนดเป็นไปตามแผนที่วางไว้ ดังนี้								
58.1 ความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และ สังคม	2.57	1.30	ปานกลาง	4.93	.31	มากที่สุด	0.92	7
58.2 ความเคารพนับถือต่อตนเอง ผู้อื่น และ สิ่งแวดล้อม	2.49	1.28	น้อย	4.93	.28	มากที่สุด	0.98	5
58.3 อื่น ๆ00	.00	-	-	-	-	-	-
59. มีการประเมินผลกิจกรรมประชุมครูเพื่อการ มีส่วนร่วมในการกำหนดคุณลักษณะอันพึง ประสงค์เพิ่มเติม	2.41	1.22	น้อย	4.91	.39	มากที่สุด	1.04	4

ตารางที่ 23 (ต่อ)

	การประเมินผล ด้านการบริหาร	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับ ความ สำคัญ
		\bar{X}	S.D	แปล ผล	\bar{X}	S.D	แปล ผล		
60.	มีการประเมินผลกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง เพื่อการมีส่วนร่วมในการกำหนดคุณลักษณะ อันพึงประสงค์เพิ่มเติม	2.23	1.21	น้อย	4.92	.39	มากที่สุด	1.21	1
61.	มีการประเมินผลกิจกรรมประชุมนักเรียน เพื่อการมีส่วนร่วมในการกำหนด คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติม	2.37	1.19	น้อย	4.90	.41	มากที่สุด	1.07	3
62.	มีการประเมินผลให้การพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เป็นไปตามแผนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว	2.37	1.22	น้อย	4.94	.30	มากที่สุด	1.08	2
63.	มีการประเมินผลกิจกรรมประชุมชี้แจง และ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูเกี่ยวกับการ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน	2.62	1.14	ปานกลาง	4.94	.30	มากที่สุด	0.89	9
64.	มีการประเมินผลกิจกรรมประชุมชี้แจง และ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูกับผู้ปกครอง เกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียน	2.60	1.18	ปานกลาง	4.94	.30	มากที่สุด	0.90	8
65.	มีการประเมินผลให้ระบบการ ประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียนเป็นไปตามแผน	2.62	1.19	ปานกลาง	4.95	.27	มากที่สุด	0.89	9
เฉลี่ย		2.68	1.19	ปาน กลาง	4.95	.23	มาก ที่สุด	0.85	

จากตารางที่ 23 พบว่า สภาพปัจจุบัน การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา การประเมินผลด้านการบริหาร โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 20 รายการ และ น้อย 6 รายการ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ การมีเหตุผลทางศีลธรรม ($\bar{X} = 3.12$) การตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.06$) ความตระหนักในศีลธรรม ($\bar{X} = 3.02$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา การประเมินผลด้านการบริหาร โดยรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุดทุก

รายการ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ความรู้สึกสำนึกทางศีลธรรม การเห็นใจผู้อื่น รักดี การควบคุมตนเอง ความนอบน้อมถ่อมตน การปฏิบัติทางศีลธรรม ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติตน ($\bar{X} = 4.96$) การปฏิบัติทางศีลธรรม ลักษณะนิสัยส่วนตัวในการปฏิบัติตน ($\bar{X} = 4.96$) และ ความรอบรู้ทางศีลธรรมการรับรู้มุมมองของคนอื่น ($\bar{X} = 4.96$) ตามลำดับ

ในภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมินผลด้านการบริหาร จำแนกเป็นรายชื่อ ($\bar{X} = 4.95$) สูงกว่าสภาพปัจจุบัน ($\bar{X} = 2.68$)

ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ของความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมินผลด้านการบริหาร จำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า มีลำดับความสำคัญ 12 ประเด็น ที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{Modified}$ เฉลี่ย ($PNI_{Modified}$ เฉลี่ย = 0.85) โดยมีลำดับความสำคัญ 3 ลำดับดังนี้ ลำดับความสำคัญที่ 1 ($PNI_{Modified} = 1.21$) มีการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองเพื่อการมีส่วนร่วมในการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติม ลำดับความสำคัญที่ 2 ($PNI_{Modified} = 1.08$) มีการกำกับติดตามงานให้การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเป็นไปตามแผนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และลำดับความสำคัญที่ 3 ($PNI_{Modified} = 1.07$) มีการจัดกิจกรรมประชุมนักเรียนเพื่อการมีส่วนร่วมในการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติม

ตารางที่ 24 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมินผลด้านบุคลากร
จำแนกเป็นรายชื่อ

การประเมินผล ด้านบุคลากร	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{Modified}$	ลำดับ ความ สำคัญ
	\bar{X}	S.D	แปล ผล	\bar{X}	S.D	แปล ผล		
							(N=1,564)	

66. มีการประเมินผลการจัดประชุมเชิงปฏิบัติกรครูให้มีความรู้ ความสามารถเพื่อ

ตารางที่ 24 (ต่อ)

การประเมินผล ด้านบุคลากร	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับ ความ สำคัญ
	\bar{X}	S.D	แปล ผล	\bar{X}	S.D	แปล ผล		
พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน ดังต่อไปนี้								
66.1 ความรอบรู้ทางศีลธรรม							1.04	1
66.1.1 ความตระหนักในศีลธรรม	2.44	1.26	น้อย	4.98	.15	มากที่สุด		
66.1.2 ความรอบรู้ค่านิยมทาง ศีลธรรม	2.43	1.25	น้อย	4.98	.18	มากที่สุด		
66.1.3 การรับรู้มุมมองของคนอื่น	2.43	1.26	น้อย	4.97	.16	มากที่สุด		
66.1.4 การมีเหตุผลทางศีลธรรม	2.45	1.28	น้อย	4.97	.16	มากที่สุด		
66.1.5 การตัดสินใจ	2.42	1.24	น้อย	4.97	.16	มากที่สุด		
66.1.6 ความรู้ในตนเอง	2.44	1.26	น้อย	4.97	.17	มากที่สุด		
66.2 ความรู้สึกสำนึกทางศีลธรรม							1.01	2
66.2.1 หนี้อุดตักปะ	2.47	1.29	น้อย	4.96	.18	มากที่สุด		
66.2.2 การเห็นคุณค่าในตนเอง	2.46	1.27	น้อย	4.97	.15	มากที่สุด		
66.2.3 การเห็นใจผู้อื่น	2.43	1.25	น้อย	4.96	.18	มากที่สุด		
66.2.4 รักดี	2.53	1.29	ปานกลาง	4.98	.16	มากที่สุด		
66.2.5 การควบคุมตนเอง	2.44	1.27	น้อย	4.96	.19	มากที่สุด		
66.2.6 ความอ่อนน้อมถ่อมตน	2.46	1.28	น้อย	4.98	.16	มากที่สุด		
66.3 การปฏิบัติทางศีลธรรม							0.99	3
66.3.1 สมรรถนะในการปฏิบัติตน	2.46	1.28	น้อย	4.96	.18	มากที่สุด		
66.3.2 ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติตน	2.54	1.17	ปานกลาง	4.97	.15	มากที่สุด		
66.3.3 ลักษณะนิสัยส่วนตัวในการ ปฏิบัติตน	2.50	1.25	ปานกลาง	4.97	.15	มากที่สุด		
67. มีการประเมินผลกิจกรรมมอบหมายความรู้ ความสามารถในการพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียน	2.64	1.27	ปานกลาง	4.95	.22	มากที่สุด	0.88	10
68. มีการประเมินผลกิจกรรมมอบหมายความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน แบบร่วมมือร่วมใจและกระบวนการกลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน	2.64	1.19	ปานกลาง	4.97	.17	มากที่สุด	0.88	10
69. มีการประเมินผลกิจกรรมมอบหมายความรู้ ความสามารถในการสอดแทรกคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ลงในบทเรียนในแต่ละ รายวิชาตามความเหมาะสม	2.61	1.26	ปานกลาง	4.97	.17	มากที่สุด	0.99	9

ตารางที่ 24 (ต่อ)

การประเมินผล ด้านบุคลากร	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับ ความ สำคัญ
	\bar{X}	S.D	แปล ผล	\bar{X}	S.D	แปล ผล		
70. มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อย่างหลากหลายเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียน	2.57	1.22	ปานกลาง	4.96	.24	มากที่สุด	0.93	6
71. มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการสอนการแก้ปัญหาความ ขัดแย้งด้วยสันติวิธี	2.59	1.26	ปานกลาง	4.95	.35	มากที่สุด	0.91	8
72. มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการกำหนดกฎระเบียบใน ห้องเรียนร่วมกัน	2.54	1.28	ปานกลาง	4.95	.21	มากที่สุด	0.95	4
73. มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการสร้าง บรรยากาศห้องเรียนประชาธิปไตย	2.59	1.28	ปานกลาง	4.97	.19	มากที่สุด	0.92	7
74. มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการประเมินผลการ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน	2.55	1.28	ปานกลาง	4.94	.30	มากที่สุด	0.94	5
เฉลี่ย	2.49	1.25	น้อย	4.96	.22	มากที่สุด	0.99	

จากตารางที่ 24 พบว่า สภาพปัจจุบัน การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา การประเมินผลด้านบุคลากร โดยรวม อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 10 รายการ น้อย 13 รายการ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ($\bar{X} = 2.64$) มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือร่วมใจและกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ($\bar{X} = 2.64$) มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการสอดแทรกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ลงในบทเรียนในแต่ละรายวิชาตามความเหมาะสม ($\bar{X} = 2.61$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประถมศึกษา การประเมินผลด้านบุคลากร โดยรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ความรู้สึกสำนึกทางศีลธรรม รำกดี ความนอบน้อมต่อมตน ($\bar{X} = 4.98$) ความรอบรู้ทางศีลธรรม ความตระหนักในศีลธรรม ($\bar{X} = 4.98$) และ มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการสร้างบรรยากาศ ห้องเรียนประชาธิปไตย ($\bar{X} = 4.97$) ตามลำดับ

ในภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมินผลด้านบุคลากร จำแนกเป็นรายชื่อ ($\bar{X} = 4.96$) สูงกว่าสภาพปัจจุบัน ($\bar{X} = 2.49$)

ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ของความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมินผลด้านบุคลากร จำแนกเป็นรายชื่อพบว่ามีลำดับความสำคัญ 11 ประเด็น ที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{Modified}$ เฉลี่ย ($PNI_{Modified}$ เฉลี่ย = 0.85) โดยมีลำดับความสำคัญ 3 ลำดับดังนี้ ลำดับความสำคัญที่ ($PNI_{Modified} = 1.04$) มีการประเมินผลการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการครูให้มีความรู้ ความสามารถเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านความรอบรู้ทางศีลธรรม ลำดับความสำคัญที่ 2 ($PNI_{Modified} = 1.01$) มีการประเมินผลการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการครูให้มีความรู้ ความสามารถเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านความรู้สึกสำนึกทางศีลธรรม และลำดับความสำคัญที่ 3 ($PNI_{Modified} = 0.99$) มีการประเมินผลการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการครูให้มีความรู้ ความสามารถ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านการปฏิบัติทางศีลธรรม

ตารางที่ 25 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมินผลด้านการเงิน จำแนกเป็นรายชื่อ (N=1,564)

	การประเมินผลด้านการเงิน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{M0diffed}	ลำดับความสำคัญ
		\bar{X}	S.D	แปลผล	\bar{X}	S.D	แปลผล		
75.	มีการประเมินผลการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	2.38	1.26	น้อย	4.94	.40	มากที่สุด	1.08	2
76.	มีการประเมินผลกิจกรรมระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	2.28	1.21	น้อย	4.93	.46	มากที่สุด	1.16	1
	เฉลี่ย	2.33	1.21	น้อย	4.93	.42	มากที่สุด	1.12	

จากตารางที่ 25 พบว่า สภาพปัจจุบัน การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาการนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการเงินโดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับน้อยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีการประเมินผลการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ($\bar{X} = 2.38$) มีการประเมินผลกิจกรรมระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน ($\bar{X} = 2.28$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการเงิน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีการประเมินผลการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ($\bar{X} = 4.94$) มีการประเมินผลกิจกรรมระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน ($\bar{X} = 4.93$)

ในภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมินผลด้านการเงิน จำแนกเป็นรายข้อ ($\bar{X}=4.93$) สูงกว่าสภาพปัจจุบัน ($\bar{X}=2.33$)

ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ของความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมินผลด้านการเงิน จำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีลำดับความสำคัญ 2 ประเด็น ที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{Modified}$ เฉลี่ย ($PNI_{Modified}$ เฉลี่ย = 0.85) โดยมีลำดับความสำคัญ ดังนี้ ลำดับความสำคัญที่ 1 ($PNI_{Modified} = 1.16$) มีการประเมินผลกิจกรรมระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และลำดับความสำคัญที่ 2 ($PNI_{Modified} = 1.06$) มีการประเมินผลการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ตารางที่ 26 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมินผลด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ จำแนกเป็นรายข้อ

(N=1,564)

	การประเมินผล ด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{Modified}$	ลำดับความสำคัญ
		\bar{X}	S.D	แปลผล	\bar{X}	S.D	แปลผล		
77.	มีการประเมินผลการจัดทำ และจัดหาสื่อการสอน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	2.49	1.16	น้อย	4.96	.26	มากที่สุด	0.99	4
78.	มีการประเมินผลอาคารสถานที่ให้สะอาด ร่มรื่นเอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	2.59	1.17	ปานกลาง	4.95	.28	มากที่สุด	0.91	5
79.	มีการประเมินผลการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หรือเอกสารต่างๆ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนได้รับรู้	2.36	1.33	น้อย	4.95	.29	มากที่สุด	1.10	3

ตารางที่ 26 (ต่อ)

	การประเมินผล ด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับความสำคัญ
		\bar{X}	S.D	แปลผล	\bar{X}	S.D	แปลผล		
80.	มีการประเมินผลการนำสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมจากภายนอกเข้ามาใช้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	2.23	1.29	น้อย	4.94	.35	มากที่สุด	1.22	2
81.	มีการประเมินผลการขอความร่วมมือกับผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเขตเทศบาล / อบต. หรือเจ้าของสื่อ ป้ายโฆษณา ประชาสัมพันธ์ที่ไม่พึงประสงค์รอบๆ โรงเรียน	2.20	1.23	น้อย	4.96	.19	มากที่สุด	1.25	1
เฉลี่ย		2.34	1.12	น้อย	4.96	.22	มากที่สุด	1.12	

จากตารางที่ 26 พบว่า สภาพปัจจุบัน การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา การประเมินผลด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ โดยรวม อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 1 รายการ น้อย 4 รายการ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ มีการประเมินผลอาคารสถานที่ให้สะอาด ร่มรื่นเอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ($\bar{X} = 2.59$) มีการประเมินผลการจัดทำ และจัดหาสื่อการสอน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ($\bar{X} = 2.49$) มีการประเมินผลการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์แผ่นพับ หรือเอกสารต่างๆ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนได้รับรู้ ($\bar{X} = 2.45$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา การวางแผนด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ มีการประเมินผลการจัดทำ และจัดหาสื่อการสอน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ($\bar{X} = 4.96$) มีการประเมินผลการขอความร่วมมือกับผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงาน

เขตเทศบาล / อบต. หรือเจ้าของสื่อ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ไม่พึงประสงค์รอบๆ โรงเรียน ($\bar{X} = 4.96$) และ มีการประเมินผลการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์แผ่นพับ หรือเอกสารต่างๆ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนได้รับรู้ ($\bar{X} = 4.95$)

ในภาพรวมค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมินผลด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ จำแนกเป็นรายชื่อ ($\bar{X} = 4.96$) สูงกว่าสภาพปัจจุบัน ($\bar{X} = 2.34$)

ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ของความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมินผลด้านการเงิน จำแนกเป็นรายชื่อพบว่ามีลำดับความสำคัญ 5 ประเด็น ที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{Modified}$ เฉลี่ย ($PNI_{Modified}$ เฉลี่ย = 0.85) โดยมีลำดับความสำคัญ 3 ลำดับ ดังนี้ ลำดับความสำคัญที่ 1 ($PNI_{Modified} = 1.25$) มีการประเมินผลการขอความร่วมมือกับผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเขตเทศบาล / อบต. หรือเจ้าของสื่อ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ไม่พึงประสงค์รอบๆ โรงเรียน ลำดับความสำคัญที่ 2 ($PNI_{Modified} = 1.22$) มีการประเมินผลการนำสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมจากภายนอกเข้ามาใช้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และลำดับความสำคัญที่ 3 ($PNI_{Modified} = 1.10$) มีการประเมินผลการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หรือเอกสารต่างๆ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนได้รับรู้

ส่วนที่ 3 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามผู้ให้ข้อมูล 4 กลุ่มจากข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิดจากแบบสอบถามตอนที่ 3 และตอนที่ 5)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามปลายเปิด นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ดังตารางที่ 27

ตารางที่ 27 ความถี่สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ครูประจำชั้น และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากคำถามปลายเปิด (N=1,564)

ประเด็นความคิดเห็น	จำนวนความถี่			
	ผู้อำนวยการโรงเรียน	รองผ.อ./ครูกิจการนักเรียน	ครูประจำชั้น	ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
1. ควรอบรมเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์	1	1	5	-
2. ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่หลากหลายโดยยึดนักเรียนเป็นสำคัญ	7	6	5	-
3. ควรนำบุคลากรภายนอก เช่น ครูพระ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ามาให้ความรู้กับนักเรียน	2	1	2	1
4. ควรพัฒนาอาคารสถานที่ให้สะอาด ร่มรื่น	5	2	2	2
5. ครูควรเป็นแบบอย่างที่ดี	3	1	2	5
6. ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์นอกสถานที่ เช่น ที่วัด ชุมชน เป็นต้น	2	1	1	1
7. ควรมีกิจกรรมเยี่ยมบ้าน	-	-	2	-
8. ควรมีกิจกรรมให้นักเรียนได้ช่วยเหลือผู้อื่นหรือจิตอาสามากขึ้น	7	5	10	3

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	จำนวนความถี่			
	ผู้อำนวยการ โรงเรียน	รองผ.อ./ ครูกิจการ นักเรียน	ครูประจำ ชั้น	ประธาน คณะกรรมการ การศึกษาชั้น พื้นฐาน
9. ควรมีการระดมทรัพยากรจากภายนอกมาช่วย	3	2	1	-
10. ควรมีการนำสื่อจากภายนอกเข้ามาใช้สอนนักเรียน	-	1	3	-
11. ควรมีการประชุมหรือประชาสัมพันธ์เรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่ผู้ปกครอง	-	1	3	2
12. ครูควรเน้นในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์	3	-	-	-
13. ควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับโรงเรียนเพื่อแก้ปัญหาร่วมกันระหว่างบ้านและโรงเรียน	1	2	2	-
14. ควรส่งเสริมผู้ปกครอง และชุมชนให้มีส่วนร่วมในการดูแลความประพฤตินักเรียน	3	3	4	2

จากตารางที่ 27 ความถี่สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ครูประจำชั้น และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากคำถามปลายเปิด พบว่าประเด็นที่ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม มีความคิดเห็นสอดคล้องกันมี 6 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นที่ 1 ควรนำบุคลากรภายนอก เช่น ครูพระ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาให้ความรู้กับนักเรียน ประเด็นที่ 2 ควรพัฒนาอาคารสถานที่ให้สะอาด ร่มรื่น ประเด็นที่ 3 ครูควรเป็นแบบอย่างที่ดี ประเด็นที่ 4 ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์นอกสถานที่ เช่น ที่วัด ชุมชน เป็นต้น ประเด็นที่ 5 ควรมีกิจกรรมให้นักเรียนได้ช่วยเหลือผู้อื่นหรือจิตอาสามากขึ้น และประเด็นที่ 6 ควรส่งเสริมผู้ปกครอง และชุมชนให้มีส่วนร่วมในการดูแลความประพฤตินักเรียน

ส่วนที่ 4 การจัดอันดับความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามปลายเปิด นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ดังตารางที่ 28

ตารางที่ 28 ร้อยละของการจัดอันดับความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน

หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ครูประจำชั้น และ

ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(N=1,564)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	ร้อยละของผู้จัดอันดับความสำคัญ				อันดับ
	ผอ.ร.ร.	รองผอ./ ครูกิจการ นักเรียน	ครู ประจำชั้น	ประธานคณะ กรรมการฯ	
ความเคารพนับถือต่อตนเอง ผู้อื่น และ สิ่งแวดล้อม	0.77	3.58	4.53	2.56	5
ความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและ สังคม	12.28	9.72	10.23	5.37	3
รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	62.92	58.82	58.31	62.15	1
ซื่อสัตย์ สุจริต	3.58	15.86	12.79	13.30	2
มีวินัย	9.72	5.88	5.63	8.18	4
ใฝ่เรียนรู้	3.07	1.02	2.81	1.02	8
อยู่อย่างพอเพียง	2.05	1.79	1.79	2.81	7
มุ่งมั่นในการทำงาน	1.28	0.51	0.51	0.77	10
รักความเป็นไทย	1.02	1.28	1.53	1.53	9
มีจิตสาธารณะ	3.32	1.54	2.05	2.31	6
รวม	100%	100%	100%	100%	

จากตารางที่ 28 พบว่าผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ครูประจำชั้น และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดอันดับความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 10 อันดับ ดังนี้ อันดับที่ 1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อันดับที่ 2 ซื่อสัตย์ สุจริต อันดับที่ 3 ความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม อันดับที่ 4 มีวินัย อันดับที่ 5 ความเคารพนับถือ ต่อตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม อันดับที่ 6 มีจิตสาธารณะ อันดับที่ 7 อยู่อย่างพอเพียง อันดับที่ 8 ใฝ่เรียนรู้ อันดับที่ 9 รักความเป็นไทย และอันดับที่ 10 มุ่งมั่นในการทำงาน

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจากการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้เป็นวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล 4 กลุ่ม ได้แก่ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ครูประจำชั้น และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในซึ่งเป็นจุดแข็ง จุดอ่อน และสภาพแวดล้อมภายนอกซึ่งเป็นโอกาส และภาวะคุกคามในการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 3 เรื่อง 4 ด้าน ดังนี้ 1) การวางแผน ในด้านการบริหาร ด้านบุคลากร ด้านการเงิน และด้านวัสดุอุปกรณ์และกายภาพ 2) การนำแผนสู่การปฏิบัติ ในด้านการบริหาร ด้านบุคลากร ด้านการเงิน และด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ และ 3) การประเมินผล ในด้านการบริหาร ด้านบุคลากร ด้านการเงิน และด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ นำเสนอการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำแนกตามผู้ให้ข้อมูล 4 กลุ่ม

ส่วนที่ 2 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ครูประจำชั้น และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นำเสนอรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำแนกตามผู้ให้ข้อมูล 4 กลุ่ม นำเสนอในตารางที่ 29 - 32

ตารางที่ 29 ความถี่ และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน
จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน

(N = 7)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	7	100
หญิง	0	0
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	0	0
30 - 39 ปี	0	0
40 - 49 ปี	0	0
50 ปีขึ้นไป	7	100
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	0	0
ปริญญาตรี	0	0
สูงกว่าปริญญาตรี	7	100
ประเภทของโรงเรียน		
ประถมศึกษา	2	28.57
ประถมศึกษา ขยายโอกาส	5	71.43

จากตารางที่ 29 พบว่าผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นเพศชาย (ร้อยละ 100) มีอายุ 50 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 100) มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 100) และสังกัดโรงเรียนของผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีจำนวนมากที่สุดคือ โรงเรียนประถมศึกษา ขยายโอกาส (ร้อยละ 71.43)

ตารางที่ 30 ความถี่ และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ตำแหน่งรองผู้อำนวยการ
โรงเรียน หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน
จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน

(N = 7)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	1	14.29
หญิง	6	85.71
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	0	0
30 - 39 ปี	1	14.29
40 - 49 ปี	3	42.86
50 ปีขึ้นไป	3	42.86
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	0	0
ปริญญาตรี	2	28.57
สูงกว่าปริญญาตรี	5	71.43
ประเภทของโรงเรียน		
ประถมศึกษา	2	28.57
ประถมศึกษา ขยายโอกาส	5	71.43

จากตารางที่ 30 พบว่า รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 85.71) มีอายุ 40 - 49 ปี และอายุ 50 ปีขึ้นไปมีจำนวนเท่ากัน (ร้อยละ 42.86) มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 71.43) และสังกัดโรงเรียนของรองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียนที่มีจำนวนมากที่สุดคือ โรงเรียนประถมศึกษา ขยายโอกาส (ร้อยละ 71.43)

ตารางที่ 31 ความถี่ และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ตำแหน่งครูประจำชั้น
จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน

(N = 7)		
ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	2	28.57
หญิง	5	71.43
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	0	0
30 - 39 ปี	0	0
40 - 49 ปี	3	42.86
50 ปีขึ้นไป	4	57.14
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	14.29
ปริญญาตรี	5	71.43
สูงกว่าปริญญาตรี	1	14.29
ประเภทของโรงเรียน		
ประถมศึกษา	2	28.57
ประถมศึกษา ขยายโอกาส	5	71.43

จากตารางที่ 31 พบว่าครูประจำชั้นเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 71.43) มีอายุ 50 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 57.14) มีระดับการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 71.43) และสังกัดโรงเรียนของครูประจำชั้น ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ โรงเรียนประถมศึกษา ขยายโอกาส (ร้อยละ 71.43)

ตารางที่ 32 ความถี่ และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ตำแหน่งประธาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน

(N = 3)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	2	66.67
หญิง	1	33.33
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	0	0
30 - 39 ปี	0	0
40 - 49 ปี	1	33.33
50 ปีขึ้นไป	2	66.67
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2	66.67
ปริญญาตรี	1	33.33
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0
ประเภทของโรงเรียน		
ประถมศึกษา	0	0
ประถมศึกษา ขยายโอกาส	3	100

จากตารางที่ 32 พบว่า ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นเพศชาย (ร้อยละ 66.67) มีอายุ 50 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 66.67) มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 66.67) และสังกัดโรงเรียนของประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ โรงเรียนประถมศึกษา ขยายโอกาส (ร้อยละ 100)

ส่วนที่ 2 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ครูประจำชั้น และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นำเสนอรายละเอียด ดังตารางที่ 33 – 44

ตารางที่ 33 ความถี่ของจุดแข็ง จุดอ่อน ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน การวางแผน

4M

(

N=7)

การวางแผน	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ภาวะคุกคาม
ด้านบริหาร (M1)	มีการวางแผนงานล่วงหน้าทั้งระยะสั้นและระยะยาว	-	สภาพการเมืองที่มีหลายกลุ่มทำให้มีการแข่งขันในการให้ความช่วยเหลือกับโรงเรียน	สภาพสังคมและเศรษฐกิจไม่เอื้อต่อการวางแผนพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ความถี่	7	-	1	3
ด้านบุคลากร (M2)	1.วางแผนให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 2. วางแผนใช้ครูให้ถูกกับความสามารถและความถนัด	จำนวนครูไม่เพียงพอกับความต้องการ	1. วางแผนให้มีวิทยากรภายนอกที่เป็นครูพระ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยสอน 2. ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน	-
ความถี่	7	7	7	
ด้านการเงิน (M3)	วางแผนใช้เงินงบประมาณอย่างระมัดระวัง	เงินงบประมาณรายหัวที่ได้รับไม่เพียงพอ	วางแผนให้ความช่วยเหลือชุมชนก่อนขอรับความช่วยเหลือด้านการเงิน	ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองไม่เอื้อให้ระดมทุนได้
ความถี่	7	7	7	7

ตารางที่ 33 (ต่อ)

การวางแผน	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ภาวะคุกคาม
ด้านวัสดุอุปกรณ์และกายภาพ (M4)	วางแผนดูแลอาคารสถานที่ของโรงเรียนให้สวยงาม	วางแผนใช้สื่อที่เป็นเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียว	1. วางแผนใช้สื่อการสอนภายนอกโรงเรียน 2. วางแผนใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน	อินเทอร์เน็ต ข่าวสารต่างๆ ทางหนังสือพิมพ์ ละครทีวีมีผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
ความถี่	7	4	7	7

จากตารางที่ 33 พบว่า จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน ด้านการวางแผน 4 M ประเด็นจุดแข็งทุกประเด็นมีความถี่สูงสุด คือความถี่ 7 ได้แก่ ด้านการบริหาร (M1) มีการวางแผนล่วงหน้าทั้งระยะสั้นและระยะยาว ด้านบุคลากร (M2) วางแผนให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และวางแผนใช้ครูให้ถูกกับความสามารถและความถนัด ด้านการเงิน (M3) วางแผนใช้เงินงบประมาณอย่างระมัดระวัง และด้านวัสดุอุปกรณ์และกายภาพ (M4) วางแผนดูแลอาคารสถานที่ของโรงเรียนให้สวยงาม ส่วนประเด็นจุดอ่อนมีความถี่สูงสุด 7 ซึ่งมีอยู่สองประเด็น ได้แก่ ด้านบุคลากร (M2) จำนวนครูไม่เพียงพอกับความต้องการ และด้านการเงิน (M3) เงินงบประมาณรายหัวที่ได้รับไม่เพียงพอ ประเด็นโอกาสมีความถี่สูงสุด 7 ซึ่งมีอยู่สามประเด็น ได้แก่ ด้านบุคลากร (M2) วางแผนให้มีวิทยากรภายนอกที่เป็นครูพระ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยสอน และผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ด้านการเงิน (M3) วางแผนให้ความช่วยเหลือชุมชนก่อนขอรับความช่วยเหลือด้านการเงิน และด้านวัสดุอุปกรณ์และกายภาพ (M4) วางแผนใช้สื่อการสอนภายนอกโรงเรียน และวางแผนใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน ประเด็นภาวะคุกคามสองประเด็นเดียว และมีความถี่สูงสุด 7 ได้แก่ ด้านการเงิน (M3) ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองไม่เอื้อให้ระดมทุนได้ และด้านวัสดุอุปกรณ์และกายภาพ (M4) อินเทอร์เน็ต ข่าวสารต่างๆ ทางหนังสือพิมพ์ ละครทีวีมีผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ตารางที่ 34 ความถี่ของจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภาวะคุกคามของการบริหารเพื่อพัฒนา
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัด
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน
ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ 4M

(N = 7)

การนำ แผนสู่ การ ปฏิบัติ	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ภาวะคุกคาม
ด้านบริหาร (M1)	มีการกำกับ ติดตาม งานเป็นระยะ และให้ ผู้รับผิดชอบโครงการ พัฒนาคุณลักษณะ นักเรียนรายงานผล ต่อที่ประชุม	-	กระทรวงศึกษาธิการมี กำหนดแนวทางการปฏิบัติ คุณลักษณะมาให้ทำให้ โรงเรียนสามารถปฏิบัติไป ในแนวทางเดียวกัน	นโยบายประชานิยมของ รัฐบาลสวนทางกับการ ปลูกฝังคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียน
ความถี่	7	-	2	2
ด้าน บุคลากร (M2)	1.ครูมีส่วนร่วมในการ พัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ 2. ครูมีความตั้งใจ และความมุ่งมั่นใน การทำงาน	ครูบรรจุใหม่บางส่วนไม่ มีเทคนิคการสอนที่ดี ขาดจิตวิญญาณความ เป็นครู	1. มีครูพระ และภุมิ ปัญญาท้องถิ่นเข้ามา ช่วยเหลืองานด้านการ พัฒนาคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียน 2. ผู้ปกครอง และชุมชน ให้การช่วยเหลือดูแล สอดส่องความประพฤติ ของนักเรียน 3.จัดกิจกรรมให้ความรู้กับ ผู้ปกครองเกี่ยวกับการดูแล นักเรียนให้มีคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผู้ปกครองบางส่วนไม่มี เวลาดูแลลูกหลานของ ตนเองเพราะเป็นลูกจ้าง ตามโรงงาน เวลาการเข้า ทำงานแต่เช้า และเลิก งานดึก
ความถี่	7	1	7	3
ด้านการเงิน (M3)	โรงเรียนดำเนินการให้ มีกิจกรรมต่างๆ เพื่อ ให้มีเงินใช้ในกิจกรรม ต่างๆ เช่น ร้านขาย ของในโรงเรียน	กิจกรรมบางอย่างไม่ เหมาะกับนักเรียน เช่น การขายน้ำอัดลมหรือ น้ำทำให้นักเรียนไม่ ประหยัด แต่โรงเรียนก็	อบต. ผู้ปกครองและชุมชน รอบโรงเรียนที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจดีให้การ สนับสนุนการเงินเป็นอย่างดี	อบต. บางแห่งหวังให้ โรงเรียนโอนสังกัดไปอยู่ กับอบต. เมื่อโรงเรียน ปฏิเสศ การช่วยเหลือทาง การเงินก็น้อยลง

ตารางที่ 34 (ต่อ)

การนำ แผนสู่ การ ปฏิบัติ	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ภาวะคุกคาม
		ต้องทำเพราะไม่ ดำเนินการโรงเรียนก็ไม่มี เงินดำเนินการกิจกรรมต่างๆ		
ความถี่	7	1	7	1
ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และ กายภาพ (M4)	1. โรงเรียนปรับภูมิ ทัศน์ให้สวยงาม 2. โรงเรียนจัดทำ โครงการต้นไม้พูดได้ ซึ่งเขียนข้อความ เตือนสติต่างๆ ให้กับ นักเรียน	นักเรียนใช้อินเทอร์เน็ต ไปดูข้อมูลที่ไม่เหมาะสม	1. โรงเรียนใช้สื่อการสอน ภายนอกโรงเรียน เช่นจาก อินเทอร์เน็ต 2. โรงเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ ภายนอกโรงเรียน เช่น วัด สถานที่ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ ต่างๆ เป็นต้น	สื่อจากภายนอก เช่น ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ข้อมูลข่าวสารในบางครั้ง มีโทษแฝงเข้ามาด้วย
ความถี่	7	5	7	7

จากตารางที่ 34 พบว่า จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ 4 M ประเด็นจุดแข็ง ทุกประเด็นมีความถี่สูงสุด คือความถี่ 7 ได้แก่ ด้านการบริหาร (M1) มีการกำกับ ติดตามงานเป็นระยะ และให้ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาคุณลักษณะนักเรียนรายงานผลต่อที่ประชุม ด้านบุคลากร (M2) ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และครูมีความตั้งใจและความมุ่งมั่นในการทำงาน ด้านการเงิน (M3) โรงเรียนดำเนินการให้มีกิจกรรมต่างๆ เพื่อ ให้มีเงินใช้ในกิจกรรมต่างๆ เช่น ร้านขายของในโรงเรียน และ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และกายภาพ (M4) โรงเรียนปรับภูมิทัศน์ให้สวยงาม และโรงเรียนจัดทำโครงการต้นไม้พูดได้ ซึ่งเขียนข้อความเตือนสติต่างๆ ให้กับนักเรียน ส่วนประเด็นจุดอ่อน พบความถี่ 1 ซึ่งมีสองประเด็น ได้แก่ ด้านบุคลากร (M2) ครูบรรจุใหม่บางส่วนไม่มีเทคนิคการสอนที่ดี ขาดจิตวิญญาณความเป็นครู และด้านการเงิน (M3) กิจกรรมบางอย่างไม่เหมาะกับนักเรียน เช่น การขายน้ำอัดลมหรือน้ำทำให้นักเรียนไม่ประหยัด แต่โรงเรียนก็ต้องทำเพราะไม่ดำเนินการ

โรงเรียนที่ไม่มีเงินดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้ ส่วนประเด็นโอกาสมีสามประเด็นที่มีความถี่สูงสุด คือความถี่ 7 ได้แก่ ด้านบุคลากร(M2) มีครูพระ และภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยเหลืองานด้านการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนให้การช่วยเหลือดูแล สอดส่องความประพฤติของนักเรียน และจัดกิจกรรมให้ความรู้กับผู้ปกครองเกี่ยวกับการดูแล นักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านการเงิน(M3) อบต. ผู้ปกครองและชุมชน รอบโรงเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีให้การสนับสนุนการเงินเป็นอย่างดี และด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ(M4) โรงเรียนใช้สื่อการสอนภายนอกโรงเรียน เช่นจากอินเทอร์เน็ต และโรงเรียน ใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน เช่น วัด สถานที่ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เป็นต้น ส่วนประเด็น ภาวะคุกคามมีเพียงประเด็นเดียวที่มีความถี่สูงสุด คือความถี่ 7 ได้แก่ ด้านการวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ (M4) สื่อจากภายนอก เช่น ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ข้อมูลข่าวสารในบางครั้งมี โทษแฝงเข้ามาด้วย

ตารางที่ 35 ความถี่ของจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภาวะคุกคามของการบริหารเพื่อพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัด คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน ด้านการประเมินผล4M

(N = 7)

การประเมินผล	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ภาวะคุกคาม
ด้านบริหาร (M1)	1. มีการประเมินผลโครงการต่างๆ อย่างเป็นระบบ 2. มีการประเมินผลการทำงานของครูอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นเรื่องนามธรรมและต้องใช้เวลาในการให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะที่ดี การวัดผล ประเมินผลจึงทำได้ยาก และต้องใช้เวลา	ให้ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลคุณลักษณะ	-
ความถี่	7	4	7	-
ด้านบุคลากร (M2)	ครูประเมินผลคุณลักษณะด้วยวิธีการหลากหลาย	-	1. ผู้ปกครองมีส่วนช่วยในการประเมินผลด้วย 2. มีการประเมินผลกิจกรรมให้ความรู้กับ	ผู้ปกครองขาดความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ

ตารางที่ 35 (ต่อ)

การประเมินผล	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ภาวะคุกคาม
			ผู้ปกครอง	นักเรียน
ความถี่	7	-	7	5
ด้านการเงิน (M3)	มีการประเมินผลการใช้งบประมาณในการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างโปร่งใส	-	1. มีการประเมินผลงบประมาณ และการระดมทุนจากภายนอกอยู่เสมอ 2. ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนในการประเมินผลด้านการเงิน	-
ความถี่	7	-	7	-
ด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ (M4)	โรงเรียนมีการประเมินอาคารสถานที่ให้พร้อมสำหรับการใช้งาน และให้สวยงามร่มรื่นอยู่เสมอ	นักเรียนไม่ช่วยรักษาความสะอาดของโรงเรียนทิ้งขยะไม่เป็นที่	ชุมชน และผู้ปกครอง สนับสนุนช่วยเหลือดูแลรักษาอาคารเรียน สนามหญ้า บริเวณต่างๆ ในโรงเรียนให้สวยงามอยู่เสมอ	สภาพที่อยู่อาศัยของนักเรียนไม่เอื้อต่อการปลูกฝัง(บ้านใต้ถุนเป็นน้ำครำ ผู้ปกครองก็ทิ้งขยะต่างๆ ลงไป นักเรียนจึงติดนิสัยดังกล่าวจากที่บ้านมา
ความถี่	7	1	7	1

จากตารางที่ 35 พบว่า จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน ด้านการประเมินผล 4 M ประเด็นจุดแข็ง ทุกประเด็นมีความถี่สูงสุด คือความถี่ 7 ได้แก่ ด้านการบริหาร(M1) มีการประเมินผลโครงการต่างๆ เป็นระยะๆ และมีการประเมินผลการทำงานของครูอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ด้านบุคลากร(M2) ครูมีการประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านการเงิน(M3) มีการประเมินผลการใช้งบประมาณในการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างโปร่งใส และด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ(M4) โรงเรียนมี

การประเมินอาคารสถานที่ให้พร้อมสำหรับการใช้งาน และให้สวยงาม ร่มรื่นอยู่เสมอ ส่วนประเด็นจุดอ่อน พบความถี่ 4 ได้แก่ ด้านการบริหาร(M1) คุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นเรื่องนามธรรมและต้องใช้เวลาในการให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะที่ดี การวัดผล ประเมินผลจึงทำได้ยาก และต้องใช้เวลา ส่วนประเด็นโอกาสพบความถี่ 7 ได้แก่ ด้านการบริหาร (M1) ให้ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้วย ด้านบุคลากร (M2) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลด้วย และด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการเงิน (M3)มีการประเมินผลงบประมาณ และการระดมทุนจากภายนอกอยู่เสมอ และให้ชุมชนเข้ามามีส่วนในการประเมินผลด้านการเงิน และด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ (M4) ชุมชน และผู้ปกครองสนับสนุนช่วยเหลือดูแลรักษาอาคารเรียน สนามหญ้า บริเวณต่างๆ ในโรงเรียนให้สวยงามอยู่เสมอ ส่วนประเด็นภาวะคุกคาม พบความถี่ 5 ได้แก่ด้านบุคลากร (M3) ผู้ปกครองขาดความรู้ ความเข้าใจในการประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ตารางที่ 36 ความถี่ของจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภาวะคุกคามของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ด้านการวางแผน 4M (N = 7)

การวางแผน	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ภาวะคุกคาม
ด้านบริหาร (M1)	วางแผนร่วมกับผู้บริหาร	-	-	-
ความถี่	7	-	-	-
ด้านบุคลากร (M2)	จัดครูให้ทำงานตามความถนัดและความสามารถ	จำนวนครูไม่เพียงพอกับความต้องการ	วางแผนให้มีวิทยากรภายนอกที่เป็นครูพระ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยสอน	-
ความถี่	3	7	7	-
ด้านการเงิน (M3)	-	งบประมาณมีจำนวนจำกัด	วางแผนระดมทรัพยากรจากนอกโรงเรียนร่วมกับผู้บริหาร	-
ความถี่	-	7	7	-

ตารางที่ 36 (ต่อ)

การวางแผน	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ภาวะคุกคาม
ด้านวัสดุอุปกรณ์และกายภาพ (M4)	มีการวางแผนร่วมกับผู้บริหารในการดูแลอาคารสถานที่ของโรงเรียนให้สวยงาม	วางแผนใช้สื่อที่เป็นเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียว	1. วางแผนใช้สื่อการสอนภายนอกโรงเรียน 2. วางแผนใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน	-
ความถี่	7	4	7	-

จากตารางที่ 36 พบว่า จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ด้านการวางแผน 4 M ประเด็นจุดแข็งมีความถี่สูงสุด คือความถี่ 7 ได้แก่ ด้านการบริหาร (M1) ได้แก่ มีการวางแผนร่วมกับผู้บริหาร ด้านบุคลากร (M2) พบความถี่ 3 ได้แก่ จัดครูให้ทำงานตามความถนัดและความสามารถ และด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ (M4) พบความถี่ 7 ได้แก่ มีการวางแผนร่วมกับผู้บริหารในการดูแลอาคารสถานที่ของโรงเรียนให้สวยงาม ส่วนประเด็นจุดอ่อน พบว่ามีสองประเด็น ซึ่งมีความถี่ 7 ได้แก่ ด้านบุคลากร (M2) จำนวนครูไม่เพียงพอกับความต้องการ และด้านการเงิน (M3) งบประมาณมีจำนวนจำกัด ส่วนประเด็นโอกาส พบความถี่สูงสุด 7 มีสามด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร (M2) ได้วางแผนร่วมกับผู้บริหารให้มีวิทยากรภายนอกที่เป็นครูพระ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยสอน ด้านการเงิน (M3) วางแผนระดมทรัพยากรจากนอกโรงเรียนร่วมกับผู้บริหาร และด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ (M4) วางแผนใช้สื่อการสอนภายนอกโรงเรียน และวางแผนใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน

ตารางที่ 37 ความถี่ของจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภาวะคุกคามของการบริหารเพื่อพัฒนา
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัด
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์รองผู้อำนวยการ
โรงเรียน หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน
ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ 4M

(

N = 7)

การนำ แผนสู่การ ปฏิบัติ	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ภาวะคุกคาม
ด้านบริหาร (M1)	มีการกำกับ ติดตาม งานการพัฒนา คุณลักษณะอันพึง ประสงค์เป็นระยะ ๆ	-	-	-
ความถี่	7	-	-	-
ด้าน บุคลากร (M2)	ครูมีความรู้ ความสามารถในการ สอดแทรกคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ลงใน ทุกกิจกรรมการเรียน การสอน	จำนวนครูไม่เพียงพอกับ ความต้องการ	1. มีวิทยากรภายนอกที่ เป็นครูพระ ภูมิปัญญา ท้องถิ่นเข้ามาช่วยสอน 2. ชุมชนสนับสนุนครูจ้าง มาให้โรงเรียน	-
ความถี่	7	7	7	
ด้านการเงิน (M3)	โรงเรียนดำเนินการ ด้านการเงินอย่าง โปร่งใส	งบประมาณมีไม่เพียงพอ	ชุมชน ให้ความ ช่วยเหลือทางด้าน การเงิน	ฐานะทาง เศรษฐกิจของ ผู้ปกครองไม่เอื้อ ให้ระดมทุนได้
ความถี่	7	7	7	7
ด้านวัสดุ อุปกรณ์และ กายภาพ (M4)	1. ดูแล จัดหาสื่อวัสดุ อุปกรณ์ให้กับครู 2. ช่วยดูแลให้ ห้องเรียน อาคาร สถานที่ให้สวยงาม สะอาดตา ร่มรื่น	-	1. มีการใช้สื่อการสอน ภายนอกโรงเรียน 2. มีการใช้แหล่งเรียนรู้ นอกโรงเรียน	-

ตารางที่ 37 (ต่อ)

การนำ แผนสู่การ ปฏิบัติ	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ภาวะคุกคาม
ความถี่	7	2	7	-

จากตารางที่ 37 พบว่า จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ 4 M ประเด็นจุดแข็งมีความถี่สูงสุด คือความถี่ 7 ได้แก่ ด้านการบริหาร(M1) มีการกำกับ ติดตามงานการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นระยะ ๆ ด้านบุคลากร(M2)ได้แก่ ครูมีความรู้ ความสามารถในการสอดแทรกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ลงในทุกกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการเงิน (M3) โรงเรียนดำเนินการด้านการเงินอย่างโปร่งใส และด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ(M4) ดูแล จัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้กับครู และช่วยดูแลให้ห้องเรียน อาคารสถานที่ให้สวยงามสะอาดตา ร่มรื่น ส่วนประเด็นจุดอ่อนมีสองด้านได้แก่ ด้านบุคลากร(M2) พบความถี่ 7 จำนวนครูไม่เพียงพอกับความต้องการ และด้านการเงิน(M3)งบประมาณมีไม่เพียงพอ ซึ่งมีความถี่ 7 เช่นกัน ส่วนประเด็นโอกาสมีความถี่ 7 ในสามด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร(M2) มีวิทยากรภายนอกที่เป็นครูพระ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยสอน และชุมชนสนับสนุนครูจ้างมาให้โรงเรียน ด้านการเงิน(M3) ชุมชนให้ความช่วยเหลือทางการเงิน และด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ(M4)มีการใช้สื่อการสอนภายนอกโรงเรียน และมีการใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน ส่วนประเด็นภาวะคุกคามมีความถี่ 7 มีเพียงด้านเดียวคือด้านการเงิน(M3) ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองไม่เอื้อให้ระดมทุนได้

ตารางที่ 38 ความถี่ของจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภาวะคุกคามของการบริหารเพื่อพัฒนา
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัด
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์รองผู้อำนวยการ
โรงเรียน หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน
ด้านการประเมินผล 4M

(

N = 7)

การประเมินผล	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ภาวะคุกคาม
ด้านบริหาร (M1)	มีการติดตามงานโครงการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ร่วมกับผู้บริหาร	การวัดผลประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทำได้ยากเพราะเป็นเรื่องนามธรรม	ทางกระทรวงฯมีคู่มือการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์มาให้เป็นแนวทางในการประเมินผลให้กับโรงเรียน	แม้กระทรวงฯจะมีคู่มือการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์มาให้แต่ขั้นตอนการประเมินมีมาก
ความถี่	7	7	7	7
ด้านบุคลากร (M2)	มีการติดตามประเมินผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครู	ครูบางส่วนยังประเมินผลด้วยเครื่องมือประเมินเพียงการสังเกตอย่างเดียว	มีการประเมินผลครูพระและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เข้ามาให้ความรู้กับนักเรียน	วิทยากรภายนอกยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลนักเรียน
ความถี่	7	2	7	5
ด้านการเงิน (M3)	มีการประเมินผลการใช้งบประมาณอย่างเป็นระบบ	-	ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงบประมาณที่ได้จากการระดมทุน	-
ความถี่	5	-	7	-
ด้านวัสดุอุปกรณ์และกายภาพ (M4)	1. มีการประเมินสื่อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่ครูใช้สอน 2. มีการประเมินผลให้ห้องเรียน อาคารสถานที่ให้สวยงามสะอาดตา ร่มรื่น	1. สื่อยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ 2. อาคารสถานที่ยังไม่สะอาด	1. มีการประเมินการใช้สื่อการสอนภายนอกโรงเรียน เช่นจากอินเตอร์เน็ต 2. มีการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน 3. อบต.ให้ความร่วมมือ	นอกโรงเรียนยังมีป้ายที่ไม่พึงประสงค์อยู่อีกมาก

ตารางที่ 38 (ต่อ)

การประเมินผล	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ภาวะคุกคาม
			ในการเก็บป้ายที่ไม่พึงประสงค์รอบบริเวณโรงเรียน	
ความถี่	7	3	7	7

จากตารางที่ 38 พบว่า จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ด้านการประเมินผล 4 M ประเด็นจุดแข็ง มีค่าความถี่ 7 ประกอบด้วยสามด้าน ได้แก่ ด้านการบริหาร (M1) มีการติดตามงานโครงการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ร่วมกับผู้บริหาร ด้านบุคลากร (M2) มีการติดตามประเมินผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครู และด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ (M4) มีการประเมินสื่อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่ครูใช้สอน และมีการประเมินผลให้ห้องเรียน อาคารสถานที่ให้สวยงามสะอาดตา ร่มรื่น ส่วนประเด็นจุดอ่อนที่มีค่าความถี่ 7 ประกอบด้วยสองด้าน ได้แก่ ด้านบริหาร (M1) การวัดผลประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทำได้ยากเพราะเป็นเรื่องนามธรรม ส่วนประเด็นโอกาส มีค่าความถี่ 7 ประกอบด้วยสามด้าน ได้แก่ ด้านบริหาร (M1) ทางกระทรวงฯ มีคู่มือการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์มาให้เป็นแนวทางในการประเมินผลให้กับโรงเรียน ด้านบุคลากร (M2) มีการประเมินผลครูพระ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เข้ามาให้ความรู้กับนักเรียน ด้านการเงิน (M3) ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงบประมาณที่ได้จากการระดมทุน และด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ (M4) มีการประเมินการใช้สื่อการสอนภายนอกโรงเรียน เช่น จากอินเทอร์เน็ต มีการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน และอบต. ให้ความร่วมมือในการเก็บป้ายที่ไม่พึงประสงค์รอบบริเวณโรงเรียน ส่วนประเด็นภาวะคุกคาม มีค่าความถี่ 7 สองด้าน ได้แก่ ด้านการบริหาร (M1) แม้กระทรวงฯ จะมีคู่มือการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์มาให้ แต่ขั้นตอนการประเมินมีมาก และด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ (M4) นอกโรงเรียนยังมีป้ายที่ไม่พึงประสงค์อยู่อีกมาก

ตารางที่ 39 ความถี่ของจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภาวะคุกคามของการบริหารเพื่อพัฒนา
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัด
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์ครูประจำชั้น
ด้านการวางแผน 4M

(

N = 7)

การวางแผน	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ภาวะคุกคาม
ด้านบริหาร (M1)	ผู้บริหารเป็นผู้นำในการพัฒนานักเรียน	-	-	กระทรวงฯ ให้ ความสำคัญด้าน วิชาการมากกว่า เน้นเรื่อง คุณลักษณะอันพึง ประสงค์
ความถี่	7	-	-	6
ด้านบุคลากร (M2)	ครูผู้สอนมีความรู้ ความสามารถในการ วางแผนการสอนเพื่อ พัฒนาคุณลักษณะอัน พึงประสงค์	-	มีการวางแผนให้ภูมิ ปัญญาท้องถิ่นเข้ามา ช่วยพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของ นักเรียน	-
ความถี่	7	-	7	-
ด้านการเงิน (M3)	ผู้บริหารมีการวางแผน จัดสรรงบประมาณให้ ครูได้ดำเนินกิจกรรม พัฒนาคุณลักษณะอัน พึงประสงค์	-	มีการวางแผนให้ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมโดยการ ระดมทุนจากชุมชน ผู้ปกครอง	-
ความถี่	7	-	7	-
ด้านวัสดุ อุปกรณ์และ กายภาพ (M4)	มีการวางแผนจัดหา จัดทำสื่อเพื่อพัฒนา คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ก่อนเปิดเทอม	-	มีการวางแผนใช้สื่อ ภายนอก และแหล่ง เรียนรู้ภายนอกโรงเรียน	-
ความถี่	7	-	7	-

จากตารางที่ 39 พบว่า จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารเพื่อ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์ครูประจำชั้น ด้านการวางแผน 4 M ประเด็นจุดแข็ง มีค่าความถี่ 7 จำนวน 4 ประเด็น ประกอบด้วยด้านการบริหาร (M1) ผู้บริหารเป็นผู้นำในการพัฒนานักเรียน ด้านบุคลากร (M2) ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการวางแผนการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านการเงิน (M3) ผู้บริหารมีการวางแผนจัดสรรงบประมาณให้ครูได้ดำเนินกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ (M4) มีการวางแผนจัดหา จัดทำสื่อเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ก่อนเปิดเทอม ส่วนประเด็นจุดอ่อน ไม่มีประเด็นใดที่เป็นจุดอ่อน ส่วนประเด็นโอกาส มีค่าความถี่ 7 จำนวน 3 ประเด็น ได้แก่ การวางแผนด้านบุคลากร (M2) มีการวางแผนให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านการเงิน (M3) มีการวางแผนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยการระดมทุนจากชุมชน ผู้ปกครอง และด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ (M4) มีการวางแผนใช้สื่อภายนอก และแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน ส่วนประเด็นภาวะคุกคาม มีเพียงประเด็นเดียว ที่มีค่าความถี่ 6 คือ การวางแผนด้านการบริหาร(M1)กระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญด้านวิชาการมากกว่าเน้นเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ตารางที่ 40 ความถี่ของจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภาวะคุกคามของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์ครูประจำชั้นด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ 4M

(

N = 7)

การนำแผนสู่การปฏิบัติ	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ภาวะคุกคาม
ด้านการบริหาร (M1)	มีการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้	-	-	-
ความถี่	7	-	-	-
ด้านบุคลากร (M2)	ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์	จำนวนครูไม่เพียงพอกับความต้องการ	มีวิทยากรภายนอกที่เป็นครูพระ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยสอน	-

ตารางที่ 40 (ต่อ)

การนำ แผนสู่การ ปฏิบัติ	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ภาวะคุกคาม
ความถี่	7	7	7	
ด้านการเงิน (M3)	มีการจัดสรร งบประมาณให้จัด กิจกรรมพัฒนา คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของ นักเรียน	-	ชุมชน ให้ความช่วยเหลือ ทางการเงิน	ฐานะทาง เศรษฐกิจของ ผู้ปกครองไม่เอื้อ ให้ระดมทุนได้
ความถี่	7	-	7	7
ด้านวัสดุ อุปกรณ์และ กายภาพ (M4)	1. มีการจัดหา จัดทำ สื่อเพื่อพัฒนา คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ 2. ดูแลอาคารสถานที่ ห้องเรียนให้สวยงาม	1. นักเรียนเรียนแบบ พฤติกรรมไม่พึงประสงค์ จากการดูละครทีวี 2. นักเรียนดาวน์โฮลด ภาพไม่เหมาะสมจาก อินเทอร์เน็ตมาเก็บไว้ใน โทรศัพท์มือถือ	1. มีการใช้สื่อการสอน ภายนอกโรงเรียน 2. มีการใช้แหล่งเรียนรู้ นอกโรงเรียน	-
ความถี่	7	5	7	-

จากตารางที่ 40 พบว่า จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์ครูประจำชั้น ด้านการแผนสู่การปฏิบัติ 4 M ประเด็นจุดแข็ง มีค่าความถี่ 7 จำนวน 4 ประเด็น ได้แก่ การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการบริหาร (M1) มีการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ ด้านบุคลากร (M2) ครูมีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านการเงิน (M3) มีการจัดสรรงบประมาณให้จัดกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ (M4) มีการจัดหา จัดทำสื่อเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ ดูแลอาคารสถานที่ ห้องเรียนให้สวยงาม ประเด็นจุดอ่อน มีค่าความถี่ 7 คือ ด้านบุคลากร (M3) จำนวนครูไม่เพียงพอกับความต้องการ ส่วนประเด็นโอกาส มีค่าความถี่ 7 มี 3 ประเด็น

ได้แก่ ด้านบุคลากร (M2) มีวิทยากรภายนอกที่เป็นครูพระ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยสอน ด้านการเงิน (M3) ชุมชน ให้ความช่วยเหลือทางด้านการเงิน และด้านวัสดุอุปกรณ์ และ กายภาพ (M4) มีการใช้สื่อการสอนภายนอกโรงเรียน และมีการใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน ประเด็นภาวะคุกคาม มีค่าความถี่ 7 มีประเด็นเดียวได้แก่ ด้านการเงิน (M3) ฐานะทาง เศรษฐกิจของผู้ปกครองไม่เอื้อให้ระดมทุนได้

ตารางที่ 41 ความถี่ของจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภาวะคุกคามของการบริหารเพื่อพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัด คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์ครูประจำชั้น ด้านการประเมินผล 4M

(

N = 7)

การประเมินผล	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ภาวะคุกคาม
ด้านบริหาร (M1)	มีการประเมินการทำงานตามแผนที่วางไว้	-	-	-
ความถี่	7	-	-	-
ด้านบุคลากร (M2)	ครูประเมินผลการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้วยวิธีการหลากหลาย	ครูประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้ค่อนข้างเพราะคุณลักษณะบางข้อเป็นนามธรรม	มีการให้ความรู้กับผู้ปกครองเกี่ยวกับการดูแลนักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์	-
ความถี่	7	5	7	-
ด้านการเงิน (M3)	มีการประเมินผลการใช้งบประมาณเพื่อพัฒนาคุณลักษณะร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครู	-	ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนในการประเมินผลงบประมาณที่ได้จากการระดมทุน	-
ความถี่	7	-	7	-

ตารางที่ 41 (ต่อ)

การประเมินผล	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ภาวะคุกคาม
ด้านวัสดุอุปกรณ์ และ กายภาพ (M4)	มีการประเมินผลการใช้สื่อ	-	ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการดูแลไม่ให้นักเรียนดูสื่อที่ไม่พึงประสงค์	-
ความถี่	7	-	2	-

จากตารางที่ 41 พบว่า จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์ครูประจำชั้น ด้านการประเมินผล 4 M ประเด็นจุดแข็ง มีค่าความถี่ 7 มี 4 ประเด็น ได้แก่ การประเมินผลด้านการบริหาร (M1) มีการประเมินการทำงานตามแผนที่วางไว้ ด้านบุคลากร (M2) ครูประเมินผลการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้วยวิธีการหลากหลาย ด้านการเงิน (M3) มีการประเมินผลการใช้งบประมาณเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครู และด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ (M4) มีการประเมินผลการใช้สื่อ ส่วนประเด็นจุดอ่อน มีค่าความถี่ 5 ได้แก่ ด้านบุคลากร (M2) ครูประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้ค่อนข้างเพราะคุณลักษณะอันพึงประสงค์บางข้อเป็นนามธรรม ส่วนประเด็นโอกาส มีค่าความถี่ 7 มี 2 ประเด็น ได้แก่ ด้านบุคลากร (M2) มีการให้ความรู้กับผู้ปกครองเกี่ยวกับการดูแลนักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และด้านการเงิน (M3) ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนในการประเมินผลงบประมาณที่ได้จากการระดมทุน ส่วนประเด็นภาวะคุกคาม ไม่มีประเด็นที่เป็นภาวะคุกคาม

ตารางที่ 42 ความถี่ของจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภาวะคุกคามของการบริหารเพื่อพัฒนา
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัด
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์ประธาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวางแผน 4M

(

N = 3)

การวางแผน	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ภาวะคุกคาม
ด้านบริหาร (M1)	มีส่วนร่วมในการร่วมวางแผนกับโรงเรียน	-	-	-
ความถี่	3	-	-	-
ด้านบุคลากร (M2)	ครูมีความรู้ความสามารถ	จำนวนครูไม่พอ	วางแผนในการจัดหาวิทยากรให้กับโรงเรียน	-
ความถี่	3	3	3	-
ด้านการเงิน (M3)	มีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการเงินกับโรงเรียน	งบประมาณที่รัฐให้ไม่เพียงพอ	วางแผนระดมทุนจากภายนอกให้กับโรงเรียน	งบประมาณที่จะวางแผนให้กับโรงเรียนบางครั้งมีไม่เพียงพอ
ความถี่	3	3	3	3
ด้านวัสดุอุปกรณ์ และ กายภาพ (M4)	วางแผนดูแลอาคารสถานที่ของโรงเรียนให้สวยงามร่มรื่น	-	วางแผนดูแลสื่อไม่พึงประสงค์รอบโรงเรียน	-
ความถี่	3	-	2	-

จากตารางที่ 42 พบว่า จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวางแผน 4 M ประเด็นจุดแข็ง มีค่าความถี่ 3 ได้แก่ การวางแผนด้านการบริหาร (M1) มีส่วนในการร่วมวางแผนกับโรงเรียน ด้านบุคลากร (M2)ครูมีความรู้ความสามารถ ด้านการเงิน (M3) มีส่วนในการวางแผนด้านการเงินกับโรงเรียน และด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ (M4) วางแผนดูแลอาคารสถานที่ของโรงเรียนให้สวยงามร่มรื่น ส่วนประเด็นจุดอ่อน มีค่าความถี่ 3 ได้แก่ ด้านบุคลากร (M2)จำนวนครูไม่พอ และด้านการเงิน

(M3)งบประมาณที่รัฐให้ไม่เพียงพอ ส่วนประเด็นโอกาส มีความถี่ 3 ได้แก่ ด้านบุคลากร (M2) วางแผนในการจัดหาวิทยากรให้กับโรงเรียน และด้านการเงิน (M3) วางแผนระดมทุนจากภายนอกให้กับโรงเรียน ส่วนประเด็นภาวะคุกคาม มีประเด็นเดียวที่มีความถี่ 3 ได้แก่ ด้านการเงิน (M3)งบประมาณที่จะวางแผนให้กับโรงเรียนบางครั้งมีไม่เพียงพอ

ตารางที่ 43 ความถี่ของจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภาวะคุกคามของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ 4M

(

N = 3)

การนำแผนสู่การปฏิบัติ	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ภาวะคุกคาม
ด้านบริหาร (M1)	ดูแลกำกับให้โรงเรียนดำเนินการตามแผน	-	-	-
ความถี่	3	-	-	-
ด้านบุคลากร (M2)	ครูพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี	-	-	-
ความถี่	3	-	-	-
ด้านการเงิน (M3)	ดูแลกำกับการใช้งบประมาณให้เป็นไปตามแผน	-	ช่วยระดมทุนภายนอกให้กับโรงเรียน	-
ความถี่	3	-	3	-
ด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ (M4)	ช่วยเหลือในการดูแลอาคารสถานที่ให้สวยงาม	-	ดูแลสื่อที่ไม่พึงประสงค์รอบโรงเรียน	-
ความถี่	3	-	3	-

จากตารางที่ 43 พบว่า จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ 4 M ประเด็นจุดแข็ง มีค่าความถี่ 3 ได้แก่ ด้านการบริหาร (M1) ดูแลกำกับให้โรงเรียนดำเนินการตามแผน ด้านบุคลากร (M2) ครูพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ด้านการเงิน (M3) ดูแลกำกับการใช้งบประมาณให้เป็นไปตามแผน และด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ (M4) ช่วยเหลือในการดูแลอาคารสถานที่ให้สวยงาม ประเด็นจุดอ่อน ไม่มีประเด็นที่เป็นจุดอ่อน ส่วนประเด็นโอกาส มีค่าความถี่ 3 ได้แก่ ด้านการเงิน (M3) ช่วยระดมทุนภายนอกให้กับโรงเรียน และด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ (M4) ดูแลสิ่งที่ไม่พึงประสงค์รอบโรงเรียน ส่วนประเด็นภาวะคุกคาม ไม่มีประเด็นที่เป็นภาวะคุกคาม

ตารางที่ 44 ความถี่ของจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภาวะคุกคามของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการประเมินผล 4M

(

N = 3)

การประเมินผล	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ภาวะคุกคาม
ด้านบริหาร (M1)	มีการประเมินผลการทำงานร่วมกับโรงเรียน	-	-	-
ความถี่	3	-	-	-
ด้านบุคลากร (M2)	-	-	ผู้ปกครอง และชุมชนร่วมมือกันดูแลความประพฤติของนักเรียน	-
ความถี่	-	-	3	-
ด้านการเงิน (M3)	มีส่วนประเมินผลด้านงบประมาณ	-	เป็นผู้ประเมินผลงบประมาณที่ระดมทรัพยากรจากภายนอก	-
ความถี่	3	-	3	-

ตารางที่ 44 (ต่อ)

การประเมินผล	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ภาวะคุกคาม
ด้านวัสดุอุปกรณ์ และ กายภาพ (M4)	-	-	เจ้าของร้านอินเทอร์เน็ต รอบโรงเรียนให้ความร่วมมือไม่บริการให้กับนักเรียน	สื่อบางประเภท ยากต่อการควบคุม เช่น ทีวี ข่าวสาร เิงลบต่างๆ
ความถี่	-	-	1	3

จากตารางที่ 44 พบว่า จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการประเมินผล 4 M ประเด็นจุดแข็ง มีค่าความถี่ 3 ได้แก่ ด้านการบริหาร (M1) มีการประเมินผลการดำเนินงานร่วมกับโรงเรียน และด้านการเงิน (M3) มีส่วนประเมินผลด้านงบประมาณ ประเด็นจุดอ่อน ไม่มีประเด็นจุดอ่อน ส่วนประเด็นโอกาส มีค่าความถี่ 3 ได้แก่ ด้านบุคลากร (M2) ผู้ปกครอง และชุมชน ร่วมมือกันดูแลความประพฤติของนักเรียน ส่วนประเด็นภาวะคุกคาม มีค่าความถี่ 3 ได้แก่ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ (M4) สื่อบางประเภทยากต่อการควบคุม เช่น ทีวี ข่าวสารเชิงลบต่างๆ

ตอนที่ 3 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหาร เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยนำเสนอการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจากแบบสอบถาม ตามความเห็นของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจากแบบสัมภาษณ์ ตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม

รายละเอียดของแต่ละส่วน มีดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจากแบบสอบถาม ตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม

ผู้วิจัยวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาจัดกลุ่มค่าดัชนี $PNI_{modified}$ โดยนำค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงสุด ($PNI_{modified}$ ค่าสูงสุด = 1.25) ลบด้วยค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำสุด ($PNI_{modified}$ ต่ำสุด = 0.44) ได้ผลดังนี้ (1.25 - 0.44 = 0.81) นำระยะห่างที่ได้มาจัดกลุ่มค่า $PNI_{modified}$ เป็น 3 กลุ่ม นำผลที่ได้จากการนำค่าคือ $PNI_{modified}$ สูงสุด ลบด้วย $PNI_{modified}$ ต่ำสุดหารด้วย 3 ($0.81 \div 3 = 0.27$) เพื่อกำหนดกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม ซึ่งได้ค่าดังต่อไปนี้

$$\text{กลุ่มที่มีค่าดัชนี } PNI_{modified} \text{ สูง} = 1.00 - 1.27$$

$$\text{กลุ่มที่มีค่าดัชนี } PNI_{modified} \text{ ปานกลาง} = 0.72 - 0.99$$

$$\text{กลุ่มที่มีค่าดัชนี } PNI_{modified} \text{ ต่ำ} = 0.44 - 0.71$$

กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง เป็นจุดอ่อน / ภาวะคุกคามของความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอกลยุทธ์ที่จะขจัด / ลดจุดอ่อนหรือภาวะคุกคาม สำหรับที่มีค่ากลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ปานกลาง และที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ จะเป็นจุดแข็งของความต้องการจำเป็น เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอกลยุทธ์ที่จะเสริมจุดแข็ง แล้วนำผลมาสังเคราะห์เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดกลยุทธ์ (ฉบับร่างที่ 1) ในลำดับต่อไป ผลการจัดกลุ่มและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ดังแสดงในตารางที่ 45

ตารางที่ 45 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ข้อมูลจากแบบสอบถาม

(N = 1,564)

ประเด็นความ ต้องการจำเป็น	สรุปจากมุมมองของ ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
ก. การวางแผน				
ก. 1 การวางแผนด้านการบริหาร				
1. มีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียนตามองค์ประกอบของ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังต่อไปนี้				
1.1 ความรอบรู้ทางศีลธรรม	0.66	ต่ำ	จุดแข็ง	
1.2 ความรู้สึกสำนึกทางศีลธรรม	0.44	ต่ำ	จุดแข็ง	
1.3 การปฏิบัติทางศีลธรรม	0.56	ต่ำ	จุดแข็ง	
2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนด จุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียน	0.53	ต่ำ	จุดแข็ง	
3. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน	0.75	ปานกลาง		โอกาส
4. มีการกำหนดคุณลักษณะอันพึง ประสงค์เพิ่มเติมจากที่หลักสูตร แกนกลางกำหนดดังนี้				
4.1 ความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม	0.78	ปานกลาง	จุดแข็ง	
4.2 ความเคารพนับถือต่อตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม	0.82	ปานกลาง	จุดแข็ง	
4.3 อื่น ๆ	-	-	-	

ตารางที่ 45 (ต่อ)

ประเด็นความ ต้องการจำเป็น	สรุปจากมุมมองของ ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
5. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนด คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติม	0.76	ปานกลาง	จุดแข็ง	
6. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพิ่มเติม	1.06	สูง		ภาวะคุกคาม
7. นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพิ่มเติม	1.21	สูง	จุดอ่อน	
8. มีการวางแผนพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนระยะสั้น และระยะยาว	0.72	ปานกลาง	จุดแข็ง	
9. มีการวางแผนประชุมชี้แจง และ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูเกี่ยวกับ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน	0.56	ต่ำ	จุดแข็ง	
10. มีการวางแผนประชุมชี้แจง และ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูกับ ผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน	1.02	สูง		ภาวะคุกคาม
11. มีการวางแผนระบบการ ประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของนักเรียน	0.66	ต่ำ	จุดแข็ง	

ตารางที่ 45 (ต่อ)

ประเด็นความ ต้องการจำเป็น	สรุปจากมุมมองของ ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
ก. 2 การวางแผนด้านบุคลากร				
12. มีการวางแผนพัฒนาครูให้มีขีด ความสามารถในการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียนตามจุดมุ่งหมาย ดังต่อไปนี้				
12.1 ความรอบรู้ทางศีลธรรม	0.59	ต่ำ	จุดแข็ง	
12.2 ความรู้สึกลำบากทางศีลธรรม	0.58	ต่ำ	จุดแข็ง	
12.3 การปฏิบัติทางศีลธรรม	0.80	ปานกลาง	จุดแข็ง	
13. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน	0.69	ต่ำ	จุดแข็ง	
14. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการ วางแผนกำหนดจุดมุ่งหมายในการ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน	0.60	ต่ำ		โอกาส
15. มีการวางแผนพัฒนาครูให้มี ความรู้ ความสามารถในการ สอดแทรกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ลงในบทเรียนในแต่ละรายวิชาตาม ความเหมาะสม	0.73	ปานกลาง	จุดแข็ง	
16. มีการวางแผนพัฒนาครูให้มี ความรู้ ความสามารถในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนอย่าง หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของนักเรียน	0.74	ปานกลาง	จุดแข็ง	

ตารางที่ 45 (ต่อ)

ประเด็นความ ต้องการจำเป็น	สรุปจากมุมมองของ ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
17. มีการวางแผนพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถในการสอนการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี	0.78	ปานกลาง	จุดแข็ง	
18. มีการวางแผนพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถในการกำหนดกฎระเบียบในห้องเรียนร่วมกัน	0.74	ปานกลาง	จุดแข็ง	
19. มีการวางแผนพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการสร้างบรรยากาศห้องเรียนประชาธิปไตย	0.65	ต่ำ	จุดแข็ง	
20. มีการวางแผนพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถในการประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	0.72	ปานกลาง	จุดแข็ง	
ก.3 การวางแผนด้านการเงิน				
21. มีการวางแผนจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	0.85	ปานกลาง	จุดแข็ง	
22. มีการวางแผนระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	0.94	ปานกลาง		โอกาส

ตารางที่ 45 (ต่อ)

ประเด็นความ ต้องการจำเป็น	สรุปจากมุมมองของ ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
ก. 4 การวางแผนด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ				
23. มีการวางแผนจัดทำ จัดหาสื่อการ สอน เพื่อใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียน	0.85	ปานกลาง	จุดแข็ง	
24. มีการวางแผนพัฒนาอาคาร สถานที่ให้สะอาด ร่มรื่นเอื้อต่อการ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน	0.55	ต่ำ	จุดแข็ง	
25. มีการวางแผนจัดทำป้าย ประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หรือเอกสาร ต่างๆ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียนให้ทุกคนได้รับรู้	0.82	ปานกลาง	จุดแข็ง	
26. มีการวางแผนในเรื่องการนำสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมจาก ภายนอกโรงเรียนเข้ามาใช้เพื่อการ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน	0.90	ปานกลาง		โอกาส
27. มีการวางแผนดูแลสื่อ ป้ายโฆษณา ประชาสัมพันธ์ที่ไม่พึงประสงค์รอบๆ โรงเรียน	0.98	ปานกลาง		โอกาส

ตารางที่ 45 (ต่อ)

ประเด็นความ ต้องการจำเป็น	สรุปจากมุมมองของ ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
ข. การนำแผนสู่การปฏิบัติ				
ข. 1 การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการบริหาร				
28. มีการกำกับ ติดตามงาน ให้การ กำหนดจุดมุ่ง หมายในการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียนเป็นไปตามองค์ประกอบของ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังต่อไปนี้				
28.1 ความรอบรู้ทางศีลธรรม	0.65	ต่ำ	จุดแข็ง	
28.2 ความรู้สึกล้าหนักทางศีลธรรม	0.68	ต่ำ	จุดแข็ง	
28.3 การปฏิบัติทางศีลธรรม	0.79	ปานกลาง	จุดแข็ง	
29. มีการจัดกิจกรรมประชุมครูเพื่อ การมีส่วนร่วมในการกำหนด จุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียน	0.77	ปานกลาง	จุดแข็ง	
30. มีการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง เพื่อการมีส่วนร่วมในการกำหนด จุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียน	1.06	สูง		ภาวะคุกคาม
31. มีการกำกับ ติดตามงาน ให้การ กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพิ่มเติมจากที่หลักสูตรแกนกลาง กำหนดเป็นไปตามแผนที่วางไว้ ดังนี้				
31.1 ความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม	0.67	ต่ำ	จุดแข็ง	
31.2 ความเคารพนับถือต่อตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม	0.68	ต่ำ	จุดแข็ง	

ตารางที่ 45 (ต่อ)

ประเด็นความ ต้องการจำเป็น	สรุปจากมุมมองของ ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
31.3 อื่น ๆ	-	-	-	
32. มีการจัดกิจกรรมประชุมครูเพื่อ การมีส่วนร่วมในการกำหนด คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติม	0.92	ปานกลาง	จุดแข็ง	
33. มีการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง เพื่อการมีส่วนร่วมในการกำหนด คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติม	1.17	สูง		ภาวะคุกคาม
34. มีการจัดกิจกรรมประชุมนักเรียน เพื่อการมีส่วนร่วมในการกำหนด คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติม	1.19	สูง	จุดอ่อน	
35. มีการกำกับติดตามงานให้การ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียนเป็นไปตามแผนทั้งในระยะสั้น และระยะยาว	0.85	ปานกลาง	จุดแข็ง	
36. มีการจัดกิจกรรมประชุมชี้แจง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู เกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียน	0.79	ปานกลาง	จุดแข็ง	
37. มีการจัดกิจกรรมประชุมชี้แจง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูกับ ผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน	1.09	สูง		ภาวะคุกคาม
38. มีการกำกับ ติดตามงานให้ระบบ การประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนตามแผน	0.88	ปานกลาง	จุดแข็ง	

ตารางที่ 45 (ต่อ)

ประเด็นความ ต้องการจำเป็น	สรุปจากมุมมองของ ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
ข. 2 การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านบุคลากร				
39. มีการกำกับ ติดตามงาน ให้การ กำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียนเป็นไปตามองค์ประกอบของ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังต่อไปนี้				
39.1 ความรอบรู้ทางศีลธรรม	0.83	ปานกลาง	จุดแข็ง	
39.2 ความรู้สึกลำบากทางศีลธรรม	0.78	ปานกลาง	จุดแข็ง	
39.3 การปฏิบัติทางศีลธรรม	0.82	ปานกลาง	จุดแข็ง	
40. มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มี ความรู้ ความสามารถในการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน				
41. มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มี ความรู้ ความสามารถในการจัดการ เรียนการสอนแบบร่วมมือร่วมใจและ กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน	0.90	ปานกลาง	จุดแข็ง	
42. มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มี ความรู้ ความสามารถในการสอดแทรก คุณลักษณะอันพึงประสงค์ลงใน บทเรียนในแต่ละรายวิชาตามความ เหมาะสม				

ตารางที่ 45 (ต่อ)

ประเด็นความ ต้องการจำเป็น	สรุปจากมุมมองของ ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
43. มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มี ความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนอย่างหลากหลายเพื่อ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน	0.80	ปานกลาง	จุดแข็ง	
44. มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มี ความรู้ ความสามารถในการสอนการ แก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี	0.91	ปานกลาง	จุดแข็ง	
45. มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มี ความรู้ ความสามารถในการกำหนด กฎระเบียบในห้องเรียนร่วมกัน	0.88	ปานกลาง	จุดแข็ง	
46. มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มี ความรู้ ความสามารถในการสร้าง บรรยากาศห้องเรียนประชาธิปไตย	0.86	ปานกลาง	จุดแข็ง	
47. มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มี ความรู้ ความสามารถในการ ประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของนักเรียน	0.86	ปานกลาง	จุดแข็ง	
ข. 3 การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการเงิน				
48. มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียน	1.00	สูง	จุดอ่อน	
49. มีการจัดกิจกรรมระดมทรัพยากร จากผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงาน อื่นๆ เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียน	1.19	สูง		ภาวะคุกคาม

ตารางที่ 45 (ต่อ)

ประเด็นความ ต้องการจำเป็น	สรุปจากมุมมองของ ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
ข. 4 การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ				
50. มีการจัดทำ และจัดหาสื่อการสอน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของนักเรียน	0.99	ปานกลาง	จุดแข็ง	
51. มีการพัฒนาอาคารสถานที่ให้ สะอาด ร่มรื่นเอื้อต่อการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	0.82	ปานกลาง	จุดแข็ง	
52. มีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หรือเอกสารต่างๆ โดยให้ ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียนให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนได้รับรู้	1.14	สูง		ภาวะคุกคาม
53. มีการนำสื่อ เทคโนโลยี และ นวัตกรรมจากภายนอกเข้ามาใช้เพื่อ การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียน	1.03	สูง		ภาวะคุกคาม
54. มีการขอความร่วมมือกับผู้มีหน้าที่ เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเขต เทศบาล / อบต. หรือเจ้าของสื่อ ป้าย โฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ไม่พึง ประสงค์รอบๆ โรงเรียน	1.07	สูง		ภาวะคุกคาม

ตารางที่ 45 (ต่อ)

ประเด็นความ ต้องการจำเป็น	สรุปจากมุมมองของ ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
ค. การประเมินผล				
ค.การประเมินผลด้านการบริหาร				
55. มีประเมินให้การกำหนดจุดมุ่ง หมายในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียนเป็นไปตาม องค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ ดังต่อไปนี้				
55.1 ความรอบรู้ทางศีลธรรม	0.83	ปานกลาง	จุดแข็ง	
55.2 ความรู้สึกสำนึกทาง ศีลธรรม	0.83	ปานกลาง	จุดแข็ง	
55.3 การปฏิบัติทางศีลธรรม	0.89	ปานกลาง	จุดแข็ง	
56. มีการประเมินผลกิจกรรมประชุม ครูเพื่อการมีส่วนร่วมในการกำหนด จุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียน	0.87	ปานกลาง	จุดแข็ง	
57. มีการประเมินผลกิจกรรมประชุม ผู้ปกครองเพื่อการมีส่วนร่วมในการ กำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน	0.96	ปานกลาง		โอกาส

ตารางที่ 45 (ต่อ)

ประเด็นความ ต้องการจำเป็น	สรุปจากมุมมองของ ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
58. มีการประเมินให้กำหน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพิ่มเติมจากที่หลักสูตรแกนกลาง กำหนดเป็นไปตามแผนที่วางไว้ ดังนี้				
58.1 ความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้ และสังคม	0.92	ปานกลาง	จุดแข็ง	
58.2 ความเคารพนับถือต่อตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม	0.98	ปานกลาง	จุดแข็ง	
58.3 อื่น ๆ	-	-	-	
59. มีการประเมินผลกิจกรรมประชุมครู เพื่อการมีส่วนร่วมในการกำหน คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติม	1.04	สูง		จุดอ่อน
60. มีการประเมินผลกิจกรรมประชุม ผู้ปกครองเพื่อการมีส่วนร่วมในการ กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพิ่มเติม	1.21	สูง		จุดอ่อน
61. มีการประเมินผลกิจกรรมประชุม นักเรียนเพื่อการมีส่วนร่วมในการกำหน คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติม	1.07	สูง		จุดอ่อน
62. มีการประเมินผลให้การพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เป็นไปตามแผนที่ระยะสั้นและ ระยะยาว	1.08	สูง		จุดอ่อน

ตารางที่ 45 (ต่อ)

ประเด็นความ ต้องการจำเป็น	สรุปจากมุมมองของ ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
63. มีการประเมินผลกิจกรรมประชุม ชี้แจง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู เกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียน	0.89	ปานกลาง	จุดแข็ง	
64. มีการประเมินผลกิจกรรมประชุม ชี้แจง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง ครูกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน	0.90	ปานกลาง		โอกาส
65. มีการประเมินผลให้ระบบการ ประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของนักเรียนเป็นไป ตามแผน	0.89	ปานกลาง	จุดแข็ง	
ค. 2 การประเมินผลด้านบุคลากร				
66. มีการประเมินผลการจัดประชุม เชิงปฏิบัติการครูให้มีความรู้ ความสามารถเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของ นักเรียน ดังต่อไปนี้				
66.1 ความรอบรู้ทางศีลธรรม	1.04	สูง		จุดอ่อน
66.2 ความรู้สีก้านักทางศีลธรรม	1.01	สูง		จุดอ่อน
66.3 การปฏิบัติทางศีลธรรม	0.99	ปานกลาง	จุดแข็ง	
67. มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครูให้ มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน	0.88	ปานกลาง	จุดแข็ง	

ตารางที่ 45 (ต่อ)

ประเด็นความ ต้องการจำเป็น	สรุปจากมุมมองของ ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
68. มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครูให้ มีความรู้ ความสามารถในการจัดการ เรียนการสอนแบบร่วมมือร่วมใจและ กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน	0.88	ปานกลาง	จุดแข็ง	
69. มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครูให้ มีความรู้ ความสามารถในการ สอดแทรกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ลงในบทเรียนในแต่ละรายวิชาตาม ความเหมาะสม	0.99	ปานกลาง	จุดแข็ง	
70. มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครูให้ มีความรู้ ความสามารถในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนอย่าง หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียน	0.93	ปานกลาง	จุดแข็ง	
71. มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครูให้ มีความรู้ ความสามารถในการสอน การแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี	0.91	ปานกลาง	จุดแข็ง	
72. มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครูให้ มีความรู้ ความสามารถในการ กำหนดกฎระเบียบในห้องเรียนร่วมกัน	0.95	ปานกลาง	จุดแข็ง	
73. มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครู ให้มีความรู้ ความสามารถในการ สร้างบรรยากาศห้องเรียน ประชาธิปไตย	0.92	ปานกลาง	จุดแข็ง	

ตารางที่ 45 (ต่อ)

ประเด็นความ ต้องการจำเป็น	สรุปจากมุมมองของ ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
74. มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครู ให้มีความรู้ ความสามารถในการ ประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของนักเรียน	0.94	ปานกลาง	จุดแข็ง	
ค. 3 การประเมินผลด้านการเงิน				
75. มีการประเมินผลการจัดสรร งบประมาณเพื่อการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน	1.08	สูง	จุดอ่อน	
76. มีการประเมินผลกิจกรรมระดม ทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชนและ หน่วยงานอื่นๆ เพื่อการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน	1.16	สูง		ภาวะคุกคาม
ค. 4 การประเมินผลด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ				
77. มีการประเมินผลการจัดทำ และ จัดหาสื่อการสอน สำหรับการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน	0.99	ปานกลาง	จุดแข็ง	
78. มีการประเมินผลอาคารสถานที่ให้ สะอาด ร่มรื่นเอื้อต่อการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	0.91	ปานกลาง	จุดแข็ง	

ตารางที่ 45 (ต่อ)

ประเด็นความ ต้องการจำเป็น	สรุปจากมุมมองของ ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	
	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	ภายใน	ภายนอก
79. มีการประเมินผลการจัดทำป้าย ประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หรือเอกสาร ต่างๆ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียนให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนได้รับรู้	1.10	สูง	จุดอ่อน	
80. มีการประเมินผลการนำสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมจาก ภายนอกเข้ามาใช้เพื่อการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน	1.22	สูง		ภาวะคุกคาม
81. มีการประเมินผลการขอความ ร่วมมือกับผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา / อบต. หรือ เจ้าของสื่อ ป้ายโฆษณา ประชาสัมพันธ์ที่ไม่พึงประสงค์รอบๆ โรงเรียน	1.25	สูง		ภาวะคุกคาม

จากตารางที่ 45 พบว่า ในภาพรวมของการวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ และการ
ประเมินผล พบว่ามีประเด็นที่มีผลอยู่ในกลุ่มค่าดัชนี PNI_{modified} สูงจำนวน 29 ประเด็น กลุ่มค่า
ดัชนี PNI_{modified} ปานกลาง จำนวน 57 ประเด็น และกลุ่มค่าดัชนี PNI_{modified} ต่ำ จำนวน 16
ประเด็น แยกเป็นรายด้าน ได้ดังนี้ การวางแผน 4Ms พบว่า แต่ละกลุ่มมีค่าดัชนี PNI_{modified} สูง
3 ประเด็น ปานกลาง 17 ประเด็น และต่ำ 12 ประเด็น ส่วนการนำแผนสู่การปฏิบัติ 4Ms พบว่า
แต่ละกลุ่มมีค่าดัชนี PNI_{modified} สูง 9 ประเด็น ปานกลาง 19 ประเด็น และต่ำ 4 ประเด็น และ

การประเมินผล 4Ms พบว่า แต่ละกลุ่มมีค่ากลุ่มค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง 11 ประเด็น และ ปานกลาง 21 ประเด็น ส่วนกลุ่มต่ำไม่มี

ส่วนประเด็นสภาพแวดล้อมภายใน และภายนอก ในภาพรวมของด้านการวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ และการประเมินผล พบว่า สภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็งมีจำนวน 66 ประเด็น จุดอ่อน 11 ประเด็น ส่วนสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาส 6 ประเด็น และภาวะคุกคาม 12 ประเด็น

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจากแบบสัมภาษณ์ ตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม ผลดังแสดงในตารางที่ 46 - 48

ตารางที่ 46 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ด้านการวางแผน

(N = 24)

จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ภาวะคุกคาม
การวางแผนด้านการบริหาร (M1)			
1. มีการวางแผนงานล่วงหน้าทั้งระยะสั้นและระยะยาว 2. มีการวางแผนร่วมกันจากหลายฝ่าย 3. ผู้บริหารเป็นผู้นำในการพัฒนานักเรียน	-	สภาพการเมืองที่มีหลายกลุ่มทำให้มีการแข่งขันในการให้ความช่วยเหลือกับโรงเรียน	1. สภาพสังคมและเศรษฐกิจไม่เอื้อต่อการวางแผนพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 2. กระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญด้านวิชาการมากกว่าเน้นเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ตารางที่ 46 (ต่อ)

จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ภาวะคุกคาม
การวางแผนด้านบุคลากร (M2)			
1. วางแผนให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 2. วางแผนใช้ครูให้ถูกกับความสามารถและความถนัด 3. ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการวางแผนการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์	จำนวนครูไม่เพียงพอกับความต้องการ	1. วางแผนให้มีวิทยากรภายนอกที่เป็นครูพระ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยสอน 2. ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน	-
การวางแผนด้านการเงิน (M3)			
วางแผนใช้เงินงบประมาณอย่างระมัดระวัง	เงินงบประมาณรายหัวที่ได้รับไม่เพียงพอ	1. วางแผนให้ความช่วยเหลือชุมชนก่อนขอรับความช่วยเหลือจากชุมชน 2. วางแผนระดมทรัพยากรจากนอกโรงเรียน เช่น จากชุมชน ผู้ปกครอง	1. ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองไม่เอื้อให้ระดมทุนได้ 2. งบประมาณที่องค์กรภายนอก เช่น อบต. ได้วางแผนให้กับโรงเรียนบางครั้งมีไม่เพียงพอ
การวางแผนด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ (M4)			
วางแผนดูแลอาคารสถานที่ของโรงเรียนให้สวยงาม	วางแผนใช้สื่อที่เป็นเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียว	1. วางแผนใช้สื่อการสอนภายนอกโรงเรียน 2. วางแผนใช้แหล่งเรียนรู้ นอกโรงเรียน 3. วางแผนดูแลสื่อไม่ทิ้งประสงครอบโรงเรียน	1. อินเทอร์เน็ต ข่าวสารต่างๆ ทางหนังสือพิมพ์ ละครทีวี มีผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ตารางที่ 47 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ

(N = 24)

จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ภาวะคุกคาม
การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการบริหาร (M1)			
1. มีการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ 2. มีการกำกับ ติดตามงาน เป็นระยะๆ และให้ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาคุณลักษณะนักเรียนรายงานผลต่อที่ประชุม	-	กระทรวงศึกษาธิการมีกำหนดแนวทางการปฏิบัติคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาทำให้โรงเรียนสามารถปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน	นโยบายประชานิยมของรัฐสวนทางกับการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านบุคลากร (M2)			
1. ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 2. ครูมีความตั้งใจและความมุ่งมั่นในการทำงาน 3. ครูมีความรู้ความสามารถในการสอดแทรกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ลงในทุกกิจกรรมการเรียนการสอน	1. ครูบรรจุใหม่บางส่วนไม่มีเทคนิคการสอนที่ดี ขาดจิตวิญญาณความเป็นครู 2. จำนวนครูไม่เพียงพอกับความต้องการ	1. มีครูพระ และภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยเหลืองานด้านการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 2. ผู้ปกครอง และชุมชนให้การช่วยเหลือดูแลสอดส่องความประพฤติของนักเรียน 3. ชุมชนสนับสนุนครูจ้างมาให้โรงเรียน 4. จัดกิจกรรมให้ความรู้กับผู้ปกครองเกี่ยวกับการดูแลนักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผู้ปกครองบางส่วนไม่มีเวลาดูแลลูกหลานของตนเองเพราะเป็นลูกจ้างตามโรงงาน เวลาการทำงานแต่เช้า และเลิกงานดึก
การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการเงิน (M3)			
1. โรงเรียนดำเนินการให้มีกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้มีเงินใช้ในกิจกรรมต่างๆ เช่น ร้านขายของในโรงเรียน 2. โรงเรียนดำเนินการด้านการเงินอย่างโปร่งใส 3. มีการจัดสรรงบประมาณในกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์	1. กิจกรรมบางอย่างไม่เหมาะกับนักเรียน เช่น การขายน้ำอัดลมหรือน้ำทำให้นักเรียนไม่ประหยัด แต่โรงเรียนก็ต้องทำเพราะไม่โรงเรียนก็ไม่มีเงินดำเนินกิจกรรมต่างๆ 2. งบประมาณมีไม่	มีกระแสดมทุนจาก อบต. ผู้ปกครอง และชุมชนรอบโรงเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีและได้รับการสนับสนุนการเงินเป็นอย่างดี	1. อบต.บางแห่งหวังให้โรงเรียนโอนไปสังกัดไปอยู่กับอบต. เมื่อโรงเรียนปฏิเสธ การช่วยเหลือทางการเงินก็น้อยลง 2. ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองไม่เอื้อให้ระดมทุนได้

ตารางที่ 47 (ต่อ)

จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ภาวะคุกคาม
ของนักเรียน 4. มีการกำกับการใช้ งบประมาณให้เป็นไปตาม แผน	เพียงพอ		
การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ (M4)			
1. โรงเรียนปรับภูมิทัศน์ทั้ง นอกห้องเรียนและใน ห้องเรียนให้สวยงาม 2. โรงเรียนจัดทำโครงการ ต้นไม้พุดได้ซึ่งเขียนข้อความ เตือนสติต่างๆให้กับนักเรียน 3. มีการดูแล จัดหาสื่อวัสดุ อุปกรณ์ให้กับครู	1. นักเรียนใช้ อินเทอร์เน็ตไปดูข้อมูลที่ ไม่เหมาะสมมีการดาวน์โหลด ภาพไม่เหมาะสม มาเก็บไว้ในมือถือ	1. โรงเรียนใช้สื่อการสอน ภายนอก เช่นจาก อินเทอร์เน็ต 2. โรงเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ ภายนอกโรงเรียน เช่น วัด สถานที่ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ ต่างๆ เป็นต้น	สื่อจากภายนอก เช่น ข้อมูลจาก อินเทอร์เน็ต ข่าวสาร ข้อมูลมี โทษแฝงเข้ามาด้วย

ตารางที่ 48 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ด้านการประเมินผล

(N = 24)

จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ภาวะคุกคาม
การประเมินผลด้านการบริหาร (M1)			
1. มีการประเมินผลโครงการ ต่างๆ อย่างเป็นระบบ 2. มีการประเมินผลการ ทำงานของครูอย่างเป็น ทางการและไม่เป็นทางการ	1. คุณลักษณะอันพึง ประสงค์เป็นเรื่อง นามธรรมและต้องใช้ เวลาในการให้นักเรียน เกิดคุณลักษณะที่ดี การ วัดผล ประเมินผลจึงทำ ได้ยาก และต้องใช้เวลา	1. ให้ผู้ปกครอง ชุมชน เข้า มามีส่วนร่วมในการ ประเมินผลคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ 2. กระทรวงศึกษาธิการมี คู่มือการประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาให้เป็นแนวทางในการ ประเมินผลให้กับโรงเรียน	1. แม้กระทรวงศึกษาธิการจะมี คู่มือการประเมินคุณลักษณะอัน พึงประสงค์มาให้แต่ขั้นตอนการ ประเมินมีมาก
การประเมินผลด้านบุคลากร (M2)			
1. ครูประเมินผลคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้วยวิธีการ	ครูบางส่วนยัง ประเมินผลด้วย	1. ผู้ปกครองมีส่วนช่วยใน การประเมินผลด้วย	1. ผู้ปกครองขาดความรู้ ความ เข้าใจในการประเมินผล

ตารางที่ 48 (ต่อ)

จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	ภาวะคุกคาม
หลากหลาย 2. มีการติดตามประเมินผล การประเมินคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของครู	เครื่องมือประเมินเพียง การสังเกตอย่างเดียว	2. มีการประเมินผลครูพระ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เข้า มาให้ความรู้กับนักเรียน 3. มีการประเมินผลกิจกรรม ให้ความรู้กับผู้ปกครอง เกี่ยวกับการดูแลนักเรียนให้ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน 2. วิทยากรภายนอกขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการ ประเมินผลด้านคุณลักษณะอัน พึงประสงค์
การประเมินผลด้านการเงิน (M3)			
มีการประเมินผลการใช้ งบประมาณในการดำเนิน กิจกรรมหรือโครงการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ อย่างโปร่งใสในรูปแบบ คณะกรรมการ	-	1. มีการประเมินผล งบประมาณ และการระดม ทุนจากภายนอกอยู่เสมอ 2. ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนใน การประเมินผลด้านการเงินที่ ได้จากกรรมการระดมทุน	-
การประเมินผลด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ (M4)			
1. โรงเรียนมีการประเมิน อาคารสถานที่ให้พร้อม สำหรับการใช้งานและให้ สวยงาม ร่มรื่นอยู่เสมอ 2. มีการประเมินสื่อวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆที่ครูใช้สอน	1. นักเรียนบางส่วนไม่ ช่วยรักษาความสะอาด ของโรงเรียน ทั้งขยะไม่ เป็นที่ 2. สื่อยังไม่เพียงพอต่อ ความต้องการ	1. ชุมชน และผู้ปกครอง สนับสนุนช่วยเหลือดูแล รักษาอาคารเรียน สนาม หญ้า บริเวณต่างๆ ใน โรงเรียนให้สวยงามอยู่เสมอ 2. มีการประเมินผลการใช้สื่อ จากภายนอกโรงเรียน เช่น จากอินเทอร์เน็ต แหล่งเรียนรู้ ภายนอก เป็นต้น 3. อบต.ให้ความร่วมมือใน การเก็บป้ายที่ไม่พึงประสงค์ รอบบริเวณโรงเรียน 4. ผู้ปกครองให้ความร่วมมือ ในการดูแลนักเรียนคู่อื่นที่ไม่ พึงประสงค์ 5. เจ้าของร้านอินเทอร์เน็ต รอบโรงเรียนให้ความร่วมมือ ไม่บริการให้กับนักเรียน	1. สภาพที่อยู่อาศัยของนักเรียน ไม่เอื้อต่อการปลูกฝัง คุณลักษณะอันพึงประสงค์(บ้าน ได้ถูกเป็นน้ำครำ ผู้ปกครองก็ทิ้ง ขยะต่างๆ ลงไป นักเรียนจึงติด นิสัยดังกล่าวจากทางบ้านมา 2. นอกโรงเรียนยังมีป้ายที่ไม่พึง ประสงค์อยู่มาก 3. สื่อบางประเภทยากต่อการ ควบคุม เช่น ทีวี ข่าวสารเชิงลบ ต่างๆ

ตอนที่ 4 กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยนำเสนอกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การกำหนดกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยวิธี SWOT Matrix

ส่วนที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับร่างที่ 1)

ส่วนที่ 3 การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ส่วนที่ 4 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับร่างที่ 1)

ส่วนที่ 5 การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รายละเอียดของแต่ละส่วน มีดังนี้

ส่วนที่ 1 การกำหนดกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยวิธี SWOT Matrix การวิเคราะห์ SWOT Analysis นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก มาจัดทำ SWOT Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์การบริหาร เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการจัดทำ SWOT Matrix ในการวิจัยครั้งนี้ตามขั้นตอนของพทฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์(2552) ดังนี้

1.1 จุดแข็ง (Strength = S) วิเคราะห์จากการประเมินความต้องการจำเป็นที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ จะเป็นจุดแข็งของความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาชั้นพื้นฐาน จำแนกตามมุมมองของผู้ให้ข้อมูล 4 กลุ่ม เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอ กลยุทธ์ที่จะเสริมจุดแข็ง

1.2 จุดอ่อน (W= Weaknesses) วิเคราะห์จากการประเมินความต้องการจำเป็นที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง เป็นจุดอ่อนของความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามมุมมองของผู้ให้ข้อมูล 4 กลุ่ม เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอ กลยุทธ์ที่จะขจัด/ลดจุดอ่อน

1.3 โอกาส(O=Opportunities)ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ (Content Analysis)ประกอบกับการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม ตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม โดยหาแนวทางส่งเสริมให้เกิดโอกาส

1.4 ภาวะคุกคาม (T=Threats) ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์(Content Analysis)ประกอบกับการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม ตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม โดยหลีกเลี่ยงแนวทางที่จะก่อให้เกิดภาวะคุกคาม

จากนั้นนำมาจัดทำเป็นตาราง SWOT Matrix ด้วยการจับคู่ ดังนี้

1) จับคู่จุดแข็ง – โอกาส (SO) กำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับช่องนี้เป็น กลยุทธ์ที่ใช้จุดแข็งเพื่อให้ได้รับโอกาสมากที่สุด หรือเรียกว่ากลยุทธ์เชิงรุก (Aggressive Strategy)หรือเป็นสถานการณ์ดาวเด่น(Stars) เพื่อดึงจุดแข็งที่มีอยู่มาเสริมสร้าง มาปรับใช้ และฉกฉวยโอกาสต่าง ๆ ที่เปิดให้มาหาประโยชน์อย่างเต็มที่

2) จับคู่จุดแข็ง – ภาวะคุกคาม(ST) กำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับช่องนี้เป็น กลยุทธ์ที่ใช้จุดแข็งภายในมาใช้เพื่อลดอุปสรรคภายนอก หรือเรียกว่า กลยุทธ์การแตกตัว หรือกระจายกิจการ(Diversification Strategy) หรือเป็นสถานการณ์วัวแม่ลูกอ่อน(Cash Cows) โดยใช้ประโยชน์จากจุดแข็งที่มีอยู่ในการสร้างโอกาสระยะยาว และรอโอกาสที่เหมาะสมในการ ดำเนินกิจการให้เจริญเติบโตต่อไป

3) จับคู่จุดอ่อน – โอกาส (WO) กำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับช่องนี้เป็น กลยุทธ์การพลิกตัว (Turnaround – Oriented Strategy)หรือเป็นสถานการณ์เครื่องหมาย คำถาม (Question Marks) เพื่อขจัดหรือแก้ไขจุดอ่อนภายในต่าง ๆ โดยพิจารณาจากโอกาส ภายนอกที่เป็นผลดีต่อองค์กร

4) จับคู่จุดอ่อน – ภาวะคุกคาม (WT) กำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับช่องนี้ เป็นกลยุทธ์การตั้งรับหรือป้องกันตัว (Defensive Strategy) หรือเป็นสถานการณ์สุนัขจิ้งจอก (Dogs) พยายามลดหรือหลบหลีกภัยอุปสรรคต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ตลอดจนหามาตรการที่จะทำให้องค์กรเกิดความสูญเสียที่น้อยที่สุด รวมทั้งแก้ไขปัญหาลักษณะต่าง ๆ

ในการกำหนดกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนี้ ผู้วิจัยใช้ข้อมูลการจัดลำดับความสำคัญจากตารางที่ 9 - 14 มาใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ SWOT Matrix ซึ่งผลจากการจัดลำดับความสำคัญ และมีค่า $PNI_{M0dified}$ สูงกว่าค่า $PNI_{M0dified}$ เฉลี่ย ($PNI_{M0dified}$ เฉลี่ย = 0.85) ในภาพรวม (ตารางที่ 9) เรียงลำดับค่ามากไปหาน้อยดังนี้ 1) การประเมินผล ($PNI_{M0dified} = 0.97$) 2) การนำแผนสู่การปฏิบัติ ($PNI_{M0dified} = 0.88$)

ส่วนในรายด้าน (ตารางที่ 10) พบว่า นอกจากประเด็นการประเมินผล การนำแผนสู่การปฏิบัติแล้ว ยังมีประเด็นการวางแผนที่มีลำดับความสำคัญเช่นกัน

ส่วนในการจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง (ตารางที่ 11 - 14) พบว่า 3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (รองผู้อำนวยการโรงเรียน/ครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน, ครูประจำชั้น และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) เห็นว่า ในประเด็นการนำแผนสู่การปฏิบัติด้านบุคลากร เป็นประเด็นที่มีความสำคัญ ซึ่งต้องหากกลยุทธ์มาแก้ไขด้วยเช่นกัน

ดังนั้น ประเด็นที่มีความสำคัญ และต้องนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ SWOT Matrix โดยเรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้

1. การประเมินผล มี 3 ด้าน ได้แก่
 - 1.1 การประเมินผลด้านการเงิน ($PNI_{M0dified} = 1.12$)
 - 1.2 การประเมินผลด้านวัสดุ อุปกรณ์และกายภาพ ($PNI_{M0dified} = 1.12$)
 - 1.3 การประเมินผลด้านบุคลากร ($PNI_{M0dified} = 0.99$)
2. การนำแผนสู่การปฏิบัติ มี 3 ด้าน ได้แก่
 - 2.1 การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการเงิน ($PNI_{M0dified} = 1.09$)
 - 2.2 การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านวัสดุ อุปกรณ์และกายภาพ ($PNI_{M0dified} = 1.03$)
 - 2.3 การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านบุคลากร ($PNI_{M0dified} = 0.90$)
3. การวางแผน มี 2 ด้าน ได้แก่
 - 3.1 การวางแผนด้านวัสดุ อุปกรณ์และกายภาพ ($PNI_{M0dified} = 0.91$)

3.2 การวางแผนด้านการเงิน ($PNI_{M0dified} = 0.89$)

ผลดังแสดงในตารางที่ 49 – 52

ตารางที่ 49 การจับคู่ SWOT Matrix สำหรับกลยุทธ์ SO

จุดแข็ง (S)	โอกาส (O)	กลยุทธ์ (SO)
การประเมินผล 4Ms		
การประเมินผลด้านการเงิน (M3)		
มีการประเมินผลการใช้งบประมาณในการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างโปร่งใส ระบุคณะกรรมการ	1. มีการประเมินผลงบประมาณ และการระดมทุนจากภายนอกอยู่เสมอ 2. ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการเงินที่ได้จากการระดมทุน	1. ส่งเสริมการประเมินผลการใช้งบประมาณอย่างโปร่งใสตรวจสอบได้ 2. สนับสนุนการแต่งตั้งคณะกรรมการในการตรวจสอบงบประมาณที่ได้จากการระดมทุน 3. ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้งบประมาณ
การประเมินผลด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ (M4)		
1. มีการประเมินผลอาคารสถานที่ให้สะอาด ร่มรื่นเอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 2. มีการประเมินผลการจัดทำสื่อ และจัดหาสื่อการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	1. ชุมชน และผู้ปกครองสนับสนุนช่วยเหลือดูแลรักษาอาคารเรียน สนามหญ้า บริเวณต่างๆ ในโรงเรียนให้สวยงามอยู่เสมอ 2. มีการประเมินผลการใช้สื่อจากภายนอกโรงเรียน เช่นจากอินเทอร์เน็ต แหล่งเรียนรู้ภายนอก เป็นต้น 3. อบต.ให้ความร่วมมือในการเก็บป้ายที่ไม่พึงประสงค์รอบบริเวณโรงเรียน 4. ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการดูแลนักเรียนดูสื่อที่ไม่พึงประสงค์ 5. เจ้าของร้านอินเทอร์เน็ตรอบโรงเรียนให้ความร่วมมือไม่บริการให้กับนักเรียน	1. ส่งเสริมการประเมินผลความพร้อมของอาคารสถานที่และห้องเรียนให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอยู่เสมอ 2. ส่งเสริมการประเมินผลสื่อ วัสดุอุปกรณ์ นวัตกรรมต่างๆ ที่นำเข้าไปใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างสม่ำเสมอ 3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชน ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผล และดูแลอาคารสถานที่ ห้องเรียนให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 4. ส่งเสริมให้ผู้ปกครองดูแลนักเรียนในเรื่องการบริโภคสื่อที่ไม่พึงประสงค์
การประเมินผลด้านบุคลากร(M2)		
1. มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 2. มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครูให้	1. ผู้ปกครองมีส่วนช่วยในการประเมินผลด้วย 2. มีการประเมินผลครูพระ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เข้ามาให้ความรู้กับ	1. ส่งเสริมการประเมินผลความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ตารางที่ 49 (ต่อ)

จุดแข็ง (S)	โอกาส (O)	กลยุทธ์ (SO)
<p>มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียน การสอนแบบร่วมมือร่วมใจ และ กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>3. มีการประเมินผลกิจกรรมมอบครูให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการกิจกรรม การเรียนการสอนอย่างหลากหลายเพื่อ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน</p> <p>4. มีการประเมินผลกิจกรรมมอบครูให้มีความรู้ ความสามารถในการสอนการ แก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี</p> <p>5. มีการประเมินผลกิจกรรมมอบครูให้มีความรู้ ความสามารถในการกำหนด กฎระเบียบในห้องเรียนร่วมกัน</p> <p>6. มีการประเมินผลกิจกรรมมอบครูให้มีความรู้ความสามารถในการสร้าง บรรยากาศห้องเรียนประชาธิปไตย</p> <p>7. ครูประเมินผลคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ด้วยวิธีการหลากหลาย</p> <p>8. ผู้บริหารมีการประเมินผลการประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครู</p>	<p>นักเรียน</p> <p>3. ประเมินผลกิจกรรมการให้ความรู้ กับผู้ปกครองเกี่ยวกับการดูแล นักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึง ประสงค์</p>	<p>2. ส่งเสริมให้ครูประเมินผลคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนด้วยวิธีการ และเครื่องมืออย่างหลากหลาย</p> <p>3. ส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม ในการประเมินผลคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียน</p> <p>4. ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการ จัดการเรียนการสอนของวิทยากร ภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่าง สม่ำเสมอ</p> <p>5. ส่งเสริมการประเมินผลกิจกรรมให้ ความรู้กับผู้ปกครอง และชุมชนเกี่ยวกับการดูแลนักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึง ประสงค์</p>
การนำแผนสู่การปฏิบัติ4Ms		
การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการเงิน(M3)		
<p>1. โรงเรียนดำเนินการให้มีกิจกรรม ต่างๆ เพื่อให้มีเงินใช้ในกิจกรรม ต่างๆ เช่น ร้านขายของในโรงเรียน</p> <p>2. โรงเรียนดำเนินการด้านการเงิน อย่างโปร่งใส</p> <p>3. มีการจัดสรรงบประมาณใน กิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียน</p> <p>4. มีการกำกับการใช้งบประมาณให้ เป็นไปตามแผน</p>	<p>มีการระดมทุนจาก อบต. ผู้ปกครอง และชุมชนรอบโรงเรียนที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจดีและได้รับการสนับสนุน การเงินเป็นอย่างดี</p>	<p>1. ส่งเสริมการดำเนินการด้าน งบประมาณอย่างโปร่งใสตรวจสอบได้</p> <p>2. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมภายใน โรงเรียนเพื่อเพิ่มรายได้ของโรงเรียน</p> <p>3. ส่งเสริมการระดมทุนจากภายนอก</p>

ตารางที่ 49 (ต่อ)

จุดแข็ง (S)	โอกาส (O)	กลยุทธ์ (SO)
การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ(M4)		
<p>1. มีการพัฒนาอาคารสถานที่ให้สะอาด ร่มรื่นเอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>2. โรงเรียนจัดทำโครงการต้นไม้พุดได้ซึ่งเขียนข้อความเตือนสติต่างๆ ให้กับนักเรียน</p> <p>3. มีการดูแล จัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนเพื่อให้ครูใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p>	<p>1. โรงเรียนใช้สื่อการสอนภายนอก เช่น จากอินเทอร์เน็ต</p> <p>2. โรงเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน เช่น วัด สถานที่ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เป็นต้น</p>	<p>1. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาอาคารสถานที่ให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง</p> <p>2. ส่งเสริมการจัดบรรยากาศทั้งนอกห้องเรียน และในห้องเรียนที่ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>3. สนับสนุนการจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนทั้งภายใน และภายนอกเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <p>4. สนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p>
การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านบุคลากร		
<p>1. มีการกำกับ ติดตามงานให้ทราบจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเป็นไปตามองค์ประกอบ ดังนี้ความรอบรู้ทางศีลธรรม ความรู้สึกสำนึกทางศีลธรรม และการปฏิบัติทางศีลธรรม</p> <p>2. มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>3. มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือร่วมใจและกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p>	<p>1. มีครูพระ และภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยเหลืองานด้านการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>2. ผู้ปกครอง และชุมชนให้การช่วยเหลือดูแลสอดส่องความประพฤติของนักเรียน</p> <p>3. ชุมชนสนับสนุนครูจ้างมาให้โรงเรียน</p> <p>4. จัดกิจกรรมให้ความรู้กับผู้ปกครองเกี่ยวกับการดูแลนักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์</p>	<p>1. ส่งเสริมให้มีการกำกับ ติดตามงาน ให้การอบรมให้ความรู้กับครู ดำเนินไปตามแผนที่กำหนดไว้</p> <p>2. ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ครูพระเข้ามาให้ความรู้กับนักเรียน</p>

ตารางที่ 49 (ต่อ)

จุดแข็ง (S)	โอกาส (O)	กลยุทธ์ (SO)
<p>4. มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ความสามารถในการสอดแทรกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ลงในบทเรียนในแต่ละรายวิชาตามความเหมาะสม</p> <p>4. มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>5. มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ความสามารถในการสอนการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี</p> <p>6. มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ความสามารถในการกำหนดกฎระเบียบในห้องเรียนร่วมกัน</p> <p>7. มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ความสามารถในการสร้างบรรยากาศห้องเรียนประชาธิปไตย</p> <p>8. มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ความสามารถในการประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>9. ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <p>10. ครูมีความตั้งใจและความมุ่งมั่นในการทำงาน</p>		
<p>การวางแผน4Ms</p>		
<p>การวางแผนด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ(M4)</p>		
<p>1. มีการวางแผนจัดทำ จัดหาสื่อการสอนเพื่อใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p>	<p>1. มีการวางแผนในเรื่องการนำสื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรมจากภายนอกโรงเรียนเข้ามาใช้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p>	<p>1. ส่งเสริมให้มีการวางแผนในการจัดทำจัดหาสื่อการเรียนทั้งจากภายใน และภายนอกโรงเรียน เพื่อใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p>

ตารางที่ 49 (ต่อ)

จุดแข็ง (S)	โอกาส (O)	กลยุทธ์ (SO)
2. มีการวางแผนพัฒนาอาคารสถานที่ให้สะอาด ร่มรื่นเอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 3. มีการวางแผนจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หรือเอกสารต่างๆ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้ทุกคนได้รับรู้	2. มีการวางแผนในการใช้แหล่งเรียนรู้ นอกโรงเรียน 3. วางแผนดูแลสื่อไม่พึงประสงค์รอบโรงเรียน	2. ส่งเสริมให้มีการวางแผนพัฒนาอาคารสถานที่ให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 3. ส่งเสริมการวางแผนการจัดทำเอกสารให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้ทุกฝ่ายได้รับทราบ 4. ส่งเสริมการวางแผนดูแลสื่อไม่พึงประสงค์รอบรอบโรงเรียน
การวางแผนด้านการเงิน(M3)		
1. มีการวางแผนจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 2. วางแผนใช้เงินงบประมาณอย่างระมัดระวัง	1. วางแผนให้ความช่วยเหลือชุมชนก่อนขอรับความช่วยเหลือจากชุมชน 2. วางแผนระดมทรัพยากรจากนอกโรงเรียน เช่น จากชุมชน ผู้ปกครอง	1. ส่งเสริมให้มีการวางแผนเรื่องงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างเป็นระบบ 2. สนับสนุนการวางแผนระดมทรัพยากรจากภายนอก

จากตารางที่ 49 พบว่า การจับคู่ SWOT Matrix สำหรับกลยุทธ์ SO การประเมินผล 4M การนำแผนสู่การปฏิบัติ 4Ms และการวางแผน 4M ได้ร่างกลยุทธ์แต่ละด้านดังต่อไปนี้

การประเมินผล 4Ms ได้ร่างกลยุทธ์ด้านการประเมินผลด้านการเงิน(M3) 3 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมการประเมินผลการใช้งบประมาณอย่างโปร่งใสตรวจสอบได้ 2) สนับสนุนการแต่งตั้งคณะกรรมการในการตรวจสอบงบประมาณที่ได้จากการระดมทุน และ 3) ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้งบประมาณ

ได้ร่างกลยุทธ์การประเมินผลด้านวัสดุอุปกรณ์(M4) 4 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมการประเมินผลความพร้อมของอาคารสถานที่และห้องเรียนให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง 2) ส่งเสริมการประเมินผลสื่อ วัสดุอุปกรณ์ นวัตกรรมต่างๆ ที่นำเข้าไปใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างสม่ำเสมอ 3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชน ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนในการประเมินผล และดูแลอาคารสถานที่ ห้องเรียนให้เอื้อต่อ

การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ 4) ส่งเสริมให้ผู้ปกครองดูแลนักเรียนในเรื่องการบริโภคสื่อที่ไม่พึงประสงค์

ได้ร่างกลยุทธ์การประเมินผลด้านบุคลากร(M2) 5 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมการประเมินผลความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 2) ส่งเสริมให้ครูประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้วยวิธีการและเครื่องมืออย่างหลากหลาย 3) ส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 4) ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ และ 5) ส่งเสริมการประเมินผลกิจกรรมให้ความรู้กับผู้ปกครอง และชุมชนเกี่ยวกับการดูแลนักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

การนำแผนสู่การปฏิบัติ 4Ms ได้ร่างกลยุทธ์การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการเงิน (M3) 3 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมการดำเนินการด้านงบประมาณอย่างโปร่งใสตรวจสอบได้ 2) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมภายในโรงเรียนเพื่อเพิ่มรายได้ของโรงเรียน และ 3) ส่งเสริมการระดมทุนจากภายนอก

ได้ร่างกลยุทธ์การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านวัสดุอุปกรณ์(M4) 4 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาอาคารสถานที่ให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง 2) ส่งเสริมการจัดบรรยากาศทั้งนอกห้องเรียน และในห้องเรียนที่ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 3) สนับสนุนการจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนทั้งภายใน และภายนอกเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ 4) สนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ได้ร่างกลยุทธ์การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านบุคลากร(M2)2 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้มีการกำกับ ติดตามงาน ให้การอบรมให้ความรู้กับครู ดำเนินไปตามแผนที่กำหนดไว้ 2) ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และครูพระเข้ามาให้ความรู้กับนักเรียน

การวางแผน4Ms ได้ร่างกลยุทธ์การวางแผนด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ(M4) 4 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้มีการวางแผนในการจัดทำ จัดหาสื่อการเรียนทั้งจากภายใน และภายนอกโรงเรียน เพื่อใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 2) ส่งเสริมให้มีการวางแผนพัฒนาอาคารสถานที่ให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

3) ส่งเสริมการวางแผนการจัดทำเอกสารให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้ทุกฝ่ายได้รับทราบ และ 4) ส่งเสริมการวางแผนดูแลสื่อไม่พึงประสงค์รอบรอบโรงเรียน

ได้ร่างกลยุทธ์การวางแผนด้านการเงิน (M3) 2 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้มีการวางแผนเรื่องงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างเป็นระบบ และ 2) สนับสนุนการวางแผนระดมทรัพยากรจากภายนอก

ตารางที่ 50 การจับคู่ SWOT Matrix สำหรับกลยุทธ์ ST

จุดแข็ง (S)	ภาวะคุกคาม (T)	กลยุทธ์ (ST)
การประเมินผล 4Ms		
การประเมินผลด้านการเงิน (M3)		
มีการประเมินผลการใช้งบประมาณในการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างโปร่งใสรูปคณะกรรมการ	มีการประเมินผลกิจกรรมระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนค่อนข้างน้อย	ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการระดมทรัพยากรจากภายนอกเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างเปิดเผยและโปร่งใส
การประเมินผลด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ (M4)		
1. มีการประเมินผลอาคารสถานที่ให้สะอาด ร่มรื่น เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 2. มีการประเมินผลสื่อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่ครูใช้สอน	1. มีการประเมินผลการนำสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมจากภายนอกเข้ามาใช้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนค่อนข้างน้อย 2. มีการประเมินผลการขอความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น อบต. หรือ เจ้าของสื่อ บ้ายโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ที่ไม่พึงประสงค์รอบๆ โรงเรียนค่อนข้างน้อย 3. สภาพที่อยู่อาศัยของนักเรียนไม่เอื้อต่อการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์(บ้านใต้ถุนเป็นน้ำครำ ผู้ปกครองก็ทิ้งขยะต่างๆ ลงไป นักเรียนจึงติดนิสัยดึงล่าวจากทางบ้านมา 4. นอกโรงเรียนยังมีป้ายที่ไม่พึงประสงค์อยู่อีกมาก	1. ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการนำสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมจากภายนอกเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง 2. ส่งเสริมให้มีการประเมินผลอาคารสถานที่ ให้พร้อมต่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเสมอ 3. ส่งเสริมให้ชุมชน และผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการการประเมินผลสื่อที่เกี่ยวกับการควบคุมของโรงเรียน และสื่อที่ไม่พึงประสงค์รอบโรงเรียน

ตารางที่ 50 (ต่อ)

จุดแข็ง (S)	ภาวะคุกคาม (T)	กลยุทธ์ (ST)
	5. สื่อบางประเภทยากต่อการควบคุม เช่น วีซี ข่าวสารเชิงลบต่างๆ	
การประเมินผลด้านบุคลากร (M2)		
<p>1. มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>2. มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือร่วมใจและกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ลงในบทเรียนในแต่ละรายวิชาตามความเหมาะสม</p> <p>3. มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>4. มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการสอนการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี</p> <p>5. มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการกำหนดกฎกติการะเบียบในห้องเรียนร่วมกัน</p> <p>6. มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการสร้างบรรยากาศห้องเรียนประชาธิปไตย</p> <p>7. มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>8. ครูผู้สอนประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้วยวิธีการหลากหลาย</p>	<p>1. ผู้ปกครองขาดความรู้ ความเข้าใจในการประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>2. วิทยากรภายนอกยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p>	<p>ส่งเสริมการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์กับ</p> <p>ผู้ปกครองและวิทยากร ครูพระ และภูมิปัญญาท้องถิ่น</p>

ตารางที่ 50 (ต่อ)

จุดแข็ง (S)	ภาวะคุกคาม (T)	กลยุทธ์ (ST)
การนำแผนสู่การปฏิบัติ4Ms		
การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการเงิน(M3)		
<p>1. โรงเรียนดำเนินการให้มีกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้มีเงินใช้ในกิจกรรมต่างๆ เช่น ร้านขายของในโรงเรียน</p> <p>2. โรงเรียนดำเนินการด้านการเงินอย่างไร้ประไร</p> <p>3. มีการจัดสรรงบประมาณในกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>4. มีการกำกับค่าใช้จ่ายประมาณให้เป็นไปตามแผน</p>	<p>1. มีการจัดกิจกรรมระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานอื่นๆ เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนค่อนข้างน้อย</p> <p>2. อบต.บางแห่งหวังให้โรงเรียนโอนไปสังกัดไปอยู่กับอบต. เมื่อโรงเรียนปฏิเสธการช่วยเหลือทางการเงินก็น้อยลง</p> <p>3. ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองไม่เอื้อให้ระดมทุนได้</p>	<p>1. ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมระดมทุนจากหน่วยงานภายนอกที่มีศักยภาพเพื่อต่อการสนับสนุนทางการเงินแก่โรงเรียน</p> <p>2. ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมสหกรณ์ ร้านขายของและให้ดำเนินการอย่างไร้ประไร ตรวจสอบได้</p> <p>3. ส่งเสริมให้มีคณะกรรมการกำกับการใช้งบประมาณ</p>
การนำแผนสู่การ ปฏิบัติด้านวัสดุ อุปกรณ์ และกายภาพ(M4)		
<p>1. มีการพัฒนาอาคารสถานที่ให้สะอาด ร่มรื่นเอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>2. โรงเรียนปรับภูมิทัศน์ทั้งนอกห้องเรียนและในห้องเรียนให้สวยงาม</p> <p>3. โรงเรียนจัดทำโครงการต้นไม้พุดได้ซึ่งเขียนข้อความเตือนสติต่างๆ ให้กับนักเรียน</p> <p>4. มีการดูแล จัดหาสื่อวัสดุ อุปกรณ์ให้กับครู</p>	<p>1. มีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หรือเอกสารต่างๆ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนได้รับรู้ค่อนข้างน้อย</p> <p>2. มีการนำสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมจากภายนอกเข้ามาใช้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนค่อนข้างน้อย</p> <p>3. มีการขอความร่วมมือกับผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเขตเทศบาล/อบต. หรือเจ้าของสื่อ ป้ายโฆษณา ประชาสัมพันธ์ที่ไม่พึงประสงค์รอบๆ โรงเรียนค่อนข้างน้อย</p> <p>4. สื่อจากภายนอก เช่น ข้อมูลจาก อินเทอร์เน็ต ข่าวสาร ข้อมูลมีโทษแฝงเข้ามาด้วย</p>	<p>1. ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงอาคารสถานที่ และภูมิทัศน์ทั้งนอกห้องเรียน และในห้องเรียนให้ส่งเสริมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดหาสื่อการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้กับครู</p> <p>3. ส่งเสริมให้มีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หรือเอกสารต่างๆ ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้กับผู้ปกครอง และชุมชนได้รับรู้</p> <p>4. ส่งเสริมการนำสื่อ นวัตกรรมจากภายนอกเข้ามาใช้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์และมีวิธีการควบคุมการใช้สื่ออย่างมีประสิทธิภาพ</p>

ตารางที่ 50 (ต่อ)

จุดแข็ง (S)	ภาวะคุกคาม (T)	กลยุทธ์ (ST)
		5. ส่งเสริมการขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสื่อ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ไม่พึ่งประสงค์รอบๆ โรงเรียน 6. ส่งเสริมการให้ความรู้กับผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนเกี่ยวกับการบริโภคสื่ออย่างสร้างสรรค์
การนำแผนสู่การ ปฏิบัติด้านบุคลากร(M2)		
1. มีการกำกับ ติดตามงานให้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเป็นไปตามองค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ ความรอบรู้ทางศีลธรรม ความรู้สึกล้านักทางศีลธรรม และการปฏิบัติทางศีลธรรม 2. มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 3. มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือร่วมใจและกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ลงในบทเรียนในแต่ละรายวิชาตามความเหมาะสม 4. มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 5. มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ความสามารถในการสอนการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี 6. มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ความสามารถในการกำหนด	ผู้ปกครองบางส่วนไม่มีเวลาดูแลลูกหลานของตนเองเพราะเป็นลูกจ้างตามโรงงาน เวลาการทำงานแต่เช้าและเลิกงานดึก	1. ส่งเสริมให้มีการกำกับ ติดตามงานให้การจัดกิจกรรมอบรมครูเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ 2. โรงเรียนมีการดูแลนักเรียนให้มากขึ้น เช่น โครงการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นต้น

ตารางที่ 50 (ต่อ)

จุดแข็ง (S)	ภาวะคุกคาม (T)	กลยุทธ์ (ST)
<p>กฎระเบียบในห้องเรียนร่วมกัน</p> <p>7. มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ความสามารถในการสร้างบรรยากาศห้องเรียนประชาธิปไตย</p> <p>8. มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ความสามารถในการประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>9. มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ความสามารถในการประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>9. ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <p>10. ครูมีความตั้งใจและความมุ่งมั่นในการทำงาน</p>		
การวางแผน 4Ms		
การวางแผนด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ (M4)		
<p>1. มีการวางแผนจัดทำ จัดหาสื่อการสอน เพื่อใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>2. มีการวางแผนพัฒนาอาคารสถานที่ให้สะอาด ร่มรื่นเอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>3. มีการวางแผนจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หรือเอกสารต่างๆ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้ทุกคนได้รับรู้</p>	<p>1. มีการวางแผนดูแลสื่อ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ไม่พึงประสงค์รอบๆ โรงเรียนค่อนข้างน้อย</p> <p>2. อินเทอร์เน็ต ข่าวสารต่างๆ ทางหนังสือพิมพ์ ละครทีวี มีผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p>	<p>1. ส่งเสริมการวางแผนในการจัดทำจัดหาสื่อการเรียนการสอนเพื่อใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>2. ส่งเสริมการวางแผนพัฒนาอาคารสถานที่ให้สะอาด ร่มรื่นเอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>3. ส่งเสริมการวางแผนการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนได้รับรู้</p> <p>4. ส่งเสริมการวางแผนการดูแลสื่อไม่พึงประสงค์ต่างๆ</p>
การวางแผนด้านการเงิน(M3)		
<p>1. มีการวางแผนจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์</p>	<p>1. ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองไม่เอื้อให้ระดมทุนได้</p>	<p>1. ส่งเสริมให้มีการวางแผนการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะ</p>

ตารางที่ 50 (ต่อ)

จุดแข็ง (S)	ภาวะคุกคาม (T)	กลยุทธ์ (ST)
<p>ของนักเรียน</p> <p>2. วางแผนใช้เงินงบประมาณอย่างระมัดระวัง</p>	<p>2. งบประมาณที่องค์กรภายนอก เช่น อบต. ได้วางแผนให้กับโรงเรียน บางครั้งมีไม่เพียงพอ</p>	<p>อันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>2. ส่งเสริมให้มีการวางแผนการระดมทุนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนจากองค์กรภายนอกโรงเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี</p>

จากตารางที่ 50 พบว่า การจับคู่ SWOT Matrix สำหรับกลยุทธ์ ST การประเมินผล 4M การนำแผนสู่การปฏิบัติ4M และการวางแผน4M ได้ได้ร่างกลยุทธ์แต่ละด้านดังต่อไปนี้

การประเมินผล 4Ms ได้ร่างกลยุทธ์ด้านการประเมินผลด้านการเงิน(M3) 1 กลยุทธ์ ได้แก่ ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการระดมทรัพยากรจากภายนอกเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างเปิดเผยและโปร่งใส

ได้ร่างกลยุทธ์การประเมินผลด้านวัสดุอุปกรณ์(M4) 3 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการนำสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมจากภายนอกเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง 2) ส่งเสริมให้มีการประเมินผลอาคารสถานที่ ให้พร้อมต่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ เสนม และ 3) ส่งเสริมให้ชุมชน และ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลสื่อที่ยากต่อการควบคุมของโรงเรียน และสื่อที่ไม่พึงประสงค์รอบโรงเรียน

ได้ร่างกลยุทธ์การประเมินผลด้านบุคลากร(M2) 1 กลยุทธ์ ได้แก่ ส่งเสริมการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์กับผู้ปกครองและวิทยากร ครูพระ และภูมิปัญญาท้องถิ่น

การนำแผนสู่การปฏิบัติ4Ms ได้ร่างกลยุทธ์การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการเงิน (M3) 3 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมระดมทุนจากหน่วยงานภายนอกที่มีศักยภาพ เพื่อต่อการสนับสนุนทางการเงินแก่โรงเรียน 2) ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมสหกรณ์ ร้านขายของและให้ดำเนินการอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ และ 3) ส่งเสริมให้มีคณะกรรมการกำกับการใช้งบประมาณ

ได้ร่างกลยุทธ์การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ(M4) 6 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงอาคารสถานที่ และภูมิทัศน์ทั้งนอกห้องเรียน และในห้องเรียน

ให้ส่งเสริมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 2) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดหาสื่อการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้กับครู

3) ส่งเสริมให้มีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หรือเอกสารต่างๆ ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้กับผู้ปกครอง และชุมชนได้รับรู้ 4) ส่งเสริมการนำสื่อ นวัตกรรมจากภายนอกเข้ามาใช้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์และมีวิธีการควบคุมการใช้สื่ออย่างมีประสิทธิภาพ 5) ส่งเสริมการขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสื่อ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ไม่พึงประสงค์รอบๆ โรงเรียน และ 6) ส่งเสริมการให้ความรู้กับผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนเกี่ยวกับการบริโภคสื่ออย่างสร้างสรรค์

ได้ร่างกลยุทธ์การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านบุคลากร(M2) 2 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้มีการกำกับ ติดตามงานให้การจัดกิจกรรมอบรมครูเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ และ 2)โรงเรียนมีการดูแลนักเรียนให้มากขึ้น เช่น โครงการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การวางแผน4Ms ได้ร่างกลยุทธ์การวางแผนด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ(M4) 4 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมการวางแผนในการจัดทำ จัดหาสื่อการเรียนการสอนเพื่อใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 2) ส่งเสริมการวางแผนพัฒนาอาคารสถานที่ให้สะอาด ร่มรื่นเอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 3) ส่งเสริมการวางแผนการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนได้รับรู้ และ 4) ส่งเสริมการวางแผนการดูแลสื่อไม่พึงประสงค์ต่างๆ

ได้ร่างกลยุทธ์การวางแผนด้านการเงิน(M3) 2 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้มีการวางแผนการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และ 2) ส่งเสริมให้มีการวางแผนการระดมทุนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนจากองค์กรภายนอกโรงเรียน

ตารางที่ 51 การจับคู่ SWOT Matrix สำหรับกลยุทธ์ WO

จุดอ่อน(W)	โอกาส(O)	กลยุทธ์ (WO)
การประเมินผล(4Ms)		
การประเมินผลด้านการเงิน(M3)		
มีการประเมินผลการจัดสรรงบประมาณ เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนค่อนข้างน้อย	<ol style="list-style-type: none"> มีการประเมินผลงบประมาณ และการระดมทุนจากภายนอกอยู่เสมอ ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนในการประเมินผลด้านการเงินที่ได้จากการระดมทุน 	<ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงบประมาณที่ได้จากการระดมทุนจากภายนอก
การประเมินผลด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ(M4)		
<ol style="list-style-type: none"> มีการประเมินผลการจัดทำ และจัดหาสื่อการสอนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนค่อนข้างน้อย มีการประเมินผลการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หรือเอกสารต่างๆ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนและนักเรียนได้รับรู้ นักเรียนบางส่วนไม่ช่วยรักษาความสะอาดของโรงเรียน ทั้งขยะไม่เป็นที่ สื่อยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ 	<ol style="list-style-type: none"> ชุมชน และผู้ปกครองสนับสนุนช่วยเหลือดูแลรักษาอาคารเรียน สนามหญ้า บริเวณต่างๆ ในโรงเรียนให้สวยงามอยู่เสมอ มีการประเมินผลการใช้สื่อจากภายนอกโรงเรียน เช่นจากอินเทอร์เน็ต แหล่งเรียนรู้ภายนอก เป็นต้น อบต.ให้ความร่วมมือในการเก็บป้ายที่ไม่พึงประสงค์รอบบริเวณโรงเรียน ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการดูแลนักเรียนดูสื่อที่ไม่พึงประสงค์ เจ้าของร้านอินเทอร์เน็ตรอบโรงเรียนให้ความร่วมมือไม่บริการให้กับนักเรียน 	<ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการจัดทำ และการจัดหาสื่อการสอนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการประชาสัมพันธ์การให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่มีต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียน ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน และอบต.มีส่วนร่วมในการประเมินผลสื่อ และดูแลสื่อไม่พึงประสงค์ทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน
การประเมินผลด้านบุคลากร(M2)		
<ol style="list-style-type: none"> มีการประเมินผลการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการครูให้มีความรู้ ความสามารถ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านความรอบรู้ทางศีลธรรมค่อนข้างน้อย มีการประเมินผลการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการครูให้มีความรู้ ความสามารถ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านการปฏิบัติทางศีลธรรม 	<ol style="list-style-type: none"> ผู้ปกครองมีส่วนช่วยในการประเมินผลด้วย มีการประเมินผลครูพระ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เข้ามาให้ความรู้กับนักเรียน มีการประเมินผลการให้ความรู้กับ ผู้ปกครองเกี่ยวกับการดูแลนักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 	<ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการต่างๆ ที่โรงเรียนได้ดำเนินการ ส่งเสริมการให้ความรู้กับครูเกี่ยวกับการประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ตารางที่ 51 (ต่อ)

จุดอ่อน(W)	โอกาส(O)	กลยุทธ์ (WO)
<p>ค่อนข้างน้อย</p> <p>4. มีการประเมินผลกิจกรรมมอบหมายให้มีความรู้ ความสามารถในการสอดแทรกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ลงในบทเรียนในแต่ละรายวิชาตามความเหมาะสมค่อนข้างน้อย</p> <p>5. ครูบางส่วนยังประเมินผลด้วยเครื่องมือประเมินเพียงการสังเกตอย่างเดียว</p>		
การนำแผนสู่การปฏิบัติ 4Ms		
การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการเงิน(M3)		
<p>1. มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนค่อนข้างน้อย</p> <p>2. กิจกรรมบางอย่างไม่เหมาะกับนักเรียน เช่นการขายน้ำอัดลมหรือน้ำทำให้นักเรียนไม่ประหยัด แต่โรงเรียนก็ต้องทำเพราะไม่ทำโรงเรียนก็ไม่มีเงินดำเนินกิจกรรมต่างๆ</p> <p>3. งบประมาณมีไม่เพียงพอ</p>	<p>มีการระดมทุนจากอบต. ผู้ปกครอง และชุมชนรอบโรงเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี และได้รับการสนับสนุนการเงินเป็นอย่างดี</p>	<p>1. ส่งเสริมการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เพียงพอ</p> <p>2. ส่งเสริมให้โรงเรียนหารายได้เพิ่มจากกิจกรรมที่พึงประสงค์ เช่น การปลูกผัก การทำขนม เป็นต้น</p> <p>3. ส่งเสริมให้มีการระดมทุนจากหน่วยงานภายนอกที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ</p>
การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ(M4)		
<p>1. มีการจัดทำ และจัดหาสื่อการสอนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนค่อนข้างน้อย</p> <p>2. นักเรียนใช้อินเตอร์เน็ตไปดูข้อมูลที่ไม่เหมาะสมมีการดาวน์โหลดภาพไม่เหมาะสมมาเก็บไว้ในมือถือ</p>	<p>1. โรงเรียนใช้สื่อการสอนภายนอก เช่น จากอินเตอร์เน็ต</p> <p>2. โรงเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน เช่น วัด สถานที่ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เป็นต้น</p>	<p>1. ส่งเสริมให้มีการจัดทำ จัดหาสื่อและ การใช้แหล่งเรียนการสอนทั้งภายในและภายนอกสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>2. กวดขันเรื่องการใช้อุปกรณ์สื่อสารไปในทางที่ไม่พึงประสงค์</p>

ตารางที่ 51 (ต่อ)

จุดอ่อน(W)	โอกาส(O)	กลยุทธ์ (WO)
การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านบุคลากร		
1. ครูบรรจุใหม่บางส่วนไม่มีเทคนิคการสอนที่ดี ขาดจิตวิญญาณความเป็นครู 2. จำนวนครูไม่เพียงพอกับความต้องการ	1. มีครูพระ และภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยเหลืองานด้านการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 2. ผู้ปกครอง และชุมชนให้การช่วยเหลือดูแลสอดส่องความประพฤติของนักเรียน 3. ชุมชนสนับสนุนครูจ้างมาให้โรงเรียน 4. จัดกิจกรรมให้ความรู้กับผู้ปกครองเกี่ยวกับการดูแลนักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์	1. ส่งเสริมให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์กับครูบรรจุใหม่ 2. ส่งเสริมให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ครูพระ เข้ามาช่วยสอน 3. ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชนให้การช่วยเหลือดูแลสอดส่องความประพฤติของนักเรียน
การวางแผน 4M		
การวางแผนด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ(M4)		
วางแผนใช้สื่อที่เป็นเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียว	1. มีการวางแผนในเรื่องการนำสื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรมจากภายนอกโรงเรียนเข้ามาใช้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 2. มีการวางแผนในการใช้แหล่งเรียนรู้ นอกโรงเรียน 3. วางแผนดูแลสื่อไม่เพียงประสงค์รอบโรงเรียน	1. ส่งเสริมให้มีการวางแผนใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย 2. ส่งเสริมให้มีการวางแผนดูแลสื่อที่ไม่เพียงประสงค์ทั้งนอกและในโรงเรียน
การวางแผนด้านการเงิน(M3)		
เงินงบประมาณรายหัวที่ได้รับไม่เพียงพอ	1. วางแผนให้ความช่วยเหลือชุมชน ก่อนขอความช่วยเหลือจากชุมชน 2. วางแผนระดมทรัพยากรจากนอกโรงเรียน เช่น จากชุมชน ผู้ปกครอง	1. ส่งเสริมการวางแผนในการให้ความช่วยเหลือชุมชนในด้านต่างๆ 2. ส่งเสริมการวางแผนการระดมทรัพยากรจากภายนอกโรงเรียน

จากตารางที่ 51 พบว่า การจับคู่ SWOT Matrix สำหรับกลยุทธ์ WO การประเมินผล 4M การนำแผนสู่การปฏิบัติ4M และการวางแผน4M ได้ได้ร่างกลยุทธ์แต่ละด้านดังต่อไปนี้

การประเมินผล 4Ms ได้ร่างกลยุทธ์ด้านการประเมินผลด้านการเงิน(M3) 2 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึง

ประสงค์ของนักเรียนอย่างเป็นระบบ และ 2) ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผล
 ระบบประเมินที่ได้จากการระดมทุนจากภายนอก

การประเมินผลวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ(M4) 3 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้มีการ
 ประเมินผลการจัดทำ และการจัดหาสื่อการสอนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์
 ของนักเรียน 2) ส่งเสริมให้มีการประเมินผล การประชาสัมพันธ์การให้ความรู้เกี่ยวกับ
 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่มีต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนและนักเรียน และ 3)
 ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน และอบต.มีส่วนร่วมในการประเมินผลสื่อและดูแลสื่อไม่พึงประสงค์
 ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

การประเมินผลด้านบุคลากร(M2) 3 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการ
 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการต่างๆ ที่โรงเรียนได้ดำเนินการ 2) ส่งเสริมการให้ความรู้กับครูเกี่ยวกับ
 การประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และ 3) ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง
 มีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

การนำแผนสู่การปฏิบัติ 4Ms ได้ร่างกลยุทธ์การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการเงิน
 (M3) 3 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึง
 ประสงค์ให้เพียงพอ 2) ส่งเสริมให้โรงเรียนหารายได้เพิ่มจากกิจกรรมที่พึงประสงค์ เช่น การปลูก
 ผัก การทำขนม เป็นต้น และ 3) ส่งเสริมให้มีการระดมทุนจากหน่วยงานภายนอกที่มีฐานะทาง
 เศรษฐกิจ

การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ (M4)2 กลยุทธ์ ได้แก่ 1)
 ส่งเสริมให้มีการจัดทำ จัดหาสื่อและการใช้แหล่งเรียนการสอนทั้งภายใน และภายนอกสำหรับ
 การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และ 2) กวดขันเรื่องการใช้เครื่องมือสื่อสาร
 ไปในทางที่ไม่พึงประสงค์

การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านบุคลากร(M2) 3 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้มีการอบรม
 ให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์กับครูบรรจุใหม่ 2) ส่งเสริมให้ภูมิ
 ปัญญาท้องถิ่น และครูพระเข้ามาช่วยสอน และ 3) ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชนให้การช่วยเหลือ
 ดูแลสอดส่องความประพฤติของนักเรียน

การวางแผน 4M ได้ร่างกลยุทธ์การวางแผนด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ(M4) 2
 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้มีการวางแผนใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้อย่าง
 หลากหลาย และ 2) ส่งเสริมให้มีการวางแผนดูแลสื่อที่ไม่พึงประสงค์ทั้งนอกและในโรงเรียน

ได้ร่างกลยุทธ์การวางแผนด้านการเงิน(M3) 2 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมการวางแผนในการให้ความช่วยเหลือชุมชนในด้านต่างๆ และ 2) ส่งเสริมการวางแผนการระดมทรัพยากรจากภายนอกโรงเรียน

ตารางที่ 52 การจับคู่ SWOT Matrix สำหรับกลยุทธ์ WT

จุดอ่อน(W)	ภาวะคุกคาม(T)	กลยุทธ์ (WT)
การประเมินผล(4Ms)		
การประเมินผลด้านการเงิน(M3)		
มีการประเมินผลการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนค่อนข้างน้อย	มีการประเมินผลกิจกรรมระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนค่อนข้างน้อย	1. ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอย่างเป็นระบบ 2. ส่งเสริมให้มีการประเมินผลกิจกรรมการระดมทรัพยากรจากภายนอกอย่างเป็นระบบ
การประเมินผลวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ(M4)		
1. มีการประเมินผลการจัดทำ และจัดหาสื่อการสอนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนค่อนข้างน้อย 2. มีการประเมินผลการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หรือเอกสารต่างๆ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนและนักเรียนได้รับรู้ 3. นักเรียนบางส่วนไม่ช่วยรักษาความสะอาดของโรงเรียน ทั้งขยะไม่เป็นที่ 4. สื่อยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ	1. มีการประเมินผลการนำสื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรมจากภายนอกเข้ามาใช้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนค่อนข้างน้อย 2. มีการประเมินผลการขอความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเทศบาล/อบต. หรือเจ้าของสื่อ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ไม่พึงประสงค์รอบๆ โรงเรียนค่อนข้างน้อย 3. สภาพที่อยู่อาศัยของนักเรียนไม่เอื้อต่อการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์(บ้านใต้ถุนเป็นน้ำครำ ผู้ปกครองก็ทิ้งขยะต่างๆ ลงไป นักเรียนจึงติดนิสัยดังกล่าวจากทางบ้านมา) 4. นอกโรงเรียนยังมีป้ายที่ไม่พึงประสงค์อยู่มาก 5. สื่อบางประเภทยากต่อการควบคุม เช่น ทีวี ข่าวสารเชิงลบต่างๆ	1. ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการจัดทำจัดหาสื่อสำหรับการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และภายนอกเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้ได้อย่างเพียงพอ 2. ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการประชาสัมพันธ์การให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนและนักเรียน 3. ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการขอความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเทศบาล/อบต. หรือเจ้าของสื่อ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ไม่พึงประสงค์รอบๆ โรงเรียน 4. ส่งเสริมให้มีการให้ความรู้กับผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนในการจัดสภาพแวดล้อมทางบ้านเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ตารางที่ 52 (ต่อ)

จุดอ่อน(W)	ภาวะคุกคาม(T)	กลยุทธ์ (WT)
การประเมินผลด้านบุคลากร(M2)		
<p>1. มีการประเมินผลการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการครูให้มีความรู้ ความสามารถ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนด้านความรู้ทาง ศีลธรรมค่อนข้างน้อย</p> <p>2. มีการประเมินผลการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการครูให้มีความรู้ ความสามารถ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนด้านความรู้สึกล้านักทาง ศีลธรรมค่อนข้างน้อย</p> <p>3. มีการประเมินผลการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการครูให้มีความรู้ ความสามารถ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนด้านการปฏิบัติทางศีลธรรม ค่อนข้างน้อย</p>	<p>1. ผู้ปกครองขาดความรู้ ความเข้าใจใน การประเมินผลคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียน</p> <p>2. วิทยากรภายนอกขาดความรู้ ความ เข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลด้าน คุณลักษณะอันพึงประสงค์</p>	<p>1. ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการจัด ประชุมเชิงปฏิบัติการต่างๆ ที่โรงเรียน ดำเนินการ</p> <p>2. ส่งเสริมให้ความรู้กับผู้ปกครอง และ วิทยากรภายนอกในเรื่องการวัดและ ประเมินผลด้านคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียน</p>
การนำแผนสู่การปฏิบัติ 4Ms		
การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการเงิน(M3)		
<p>1. มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียนค่อนข้างน้อย</p> <p>2. กิจกรรมบางอย่างไม่เหมาะกับ นักเรียน เช่นการขายน้ำอัดลมหรือน้ำ ทำให้นักเรียนไม่ประหยัด แต่โรงเรียนก็ ต้องทำเพราะไม่ทำโรงเรียนก็ไม่มีเงิน ดำเนินกิจกรรมต่างๆ</p> <p>3. งบประมาณมีไม่เพียงพอ</p>	<p>1. มีการระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานอื่นๆ เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียนค่อนข้างน้อย</p> <p>2. อบต.บางแห่งหวังให้โรงเรียนโอนไป สังกัดไปอยู่กับอบต. เมื่อโรงเรียน ปฏิเสธ การช่วยเหลือทางการเงินก็ น้อยลง</p> <p>2. ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ไม่เอื้อให้ระดมทุนได้</p>	<p>1. ส่งเสริมให้มีการจัดสรรงบประมาณ เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียนอย่างเพียงพอ</p> <p>2. ส่งเสริมให้โรงเรียนหารายได้เพิ่มจาก กิจกรรมที่พึงประสงค์ เช่น การปลูกผัก การทำขนม เป็นต้น</p> <p>3. ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรจาก ภายนอกที่มีฐานะทางเศรษฐกิจพอที่จะ ช่วยเหลือโรงเรียนได้</p>

ตารางที่ 52 (ต่อ)

จุดอ่อน(W)	ภาวะคุกคาม(T)	กลยุทธ์ (WT)
การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ(M4)		
<p>1. มีการจัดทำ และจัดหาสื่อการสอน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนค่อนข้างน้อย</p> <p>2. นักเรียนใช้อินเตอร์เน็ตไปดูข้อมูลที่ไม่เหมาะสมมีการดาวน์โหลดภาพไม่เหมาะสมมาเก็บไว้ในมือถือ</p>	<p>1. มีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หรือเอกสารต่างๆ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนได้รับรู้ค่อนข้างน้อย</p> <p>2. มีการนำสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมจากภายนอกเข้ามาใช้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนค่อนข้างน้อย</p> <p>3. มีการขอความร่วมมือกับผู้นำที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเทศบาล/ อบต. หรือเจ้าของสื่อ ป้ายโฆษณาที่ไม่พึงประสงค์รอบๆ โรงเรียนค่อนข้างน้อย</p> <p>4. สื่อจากภายนอก เช่น ข้อมูลจากอินเตอร์เน็ต ข่าวสาร ข้อมูลมีโทษแฝงเข้ามาด้วย</p>	<p>1. ส่งเสริมให้มีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หรือเอกสารต่างๆ ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้กับผู้ปกครอง และชุมชนได้รับรู้</p> <p>2. ส่งเสริมการขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสื่อ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ไม่พึงประสงค์รอบๆ โรงเรียน</p> <p>3. ส่งเสริมให้มีการนำสื่อ นวัตกรรมจากภายนอกเข้ามาใช้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และมีวิธีการควบคุมการใช้สื่ออย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>4. ส่งเสริมให้ความรู้กับผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนเกี่ยวกับการบริโภคสื่ออย่างสร้างสรรค์</p>
การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านบุคลากร		
<p>1. ครูบรรจุใหม่บางส่วนไม่มีเทคนิคการสอนที่ดี ขาดจิตวิญญาณความเป็นครู</p> <p>2. จำนวนครูไม่เพียงพอกับความต้องการ</p>	<p>1. ผู้ปกครองขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>2. วิทยากรภายนอกขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์</p>	<p>ส่งเสริมให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์กับครูบรรจุใหม่ วิทยากรภายนอก</p>
การวางแผน4Ms		
การวางแผนด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ(M4)		
<p>วางแผนใช้สื่อที่เป็นเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียว</p>	<p>1. มีการวางแผนดูแลสื่อ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ไม่พึงประสงค์รอบๆ โรงเรียนค่อนข้างน้อย</p> <p>2. ข่าวสารต่างๆ จากอินเตอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ ละครทีวี มีผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p>	<p>1. ส่งเสริมให้มีการวางแผนใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย</p> <p>2. ส่งเสริมให้มีการวางแผนดูแลสื่อที่ไม่พึงประสงค์ทั้งนอกและในโรงเรียน</p>

ตารางที่ 52 (ต่อ)

จุดอ่อน(W)	ภาวะคุกคาม(T)	กลยุทธ์ (WT)
การวางแผนด้านการเงิน(M3)		
เงินงบประมาณรายหัวที่ได้รับไม่เพียงพอ	1. ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองไม่เอื้อให้ระดมทุนได้ 2. งบประมาณที่องค์กรภายนอก เช่น อบต. ได้วางแผนให้กับโรงเรียนบางครั้งมีไม่เพียงพอ	ส่งเสริมให้มีการวางแผนระดมทุนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนจากองค์กรภายนอกโรงเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี

จากตารางที่ 52 พบว่า การจับคู่ SWOT Matrix สำหรับกลยุทธ์ WT การประเมินผล 4M การนำแผนสู่การปฏิบัติ4M และการวางแผน4M ได้ได้ร่างกลยุทธ์แต่ละด้านดังต่อไปนี้

การประเมินผล 4Ms ได้ร่างกลยุทธ์ด้านการประเมินผลด้านการเงิน (M3) 2 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และ 2) ส่งเสริมให้มีการประเมินผลกิจกรรมการระดมทรัพยากรจากภายนอกอย่างเป็นระบบ

ได้ร่างกลยุทธ์การประเมินผลด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ(M4) 4กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการจัดทำ จัดหาสื่อสำหรับการเรียนเรียน การสอนทั้งภายใน และภายนอกเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ให้มีอย่างเพียงพอ 2) ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการประชาสัมพันธ์การให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนและนักเรียน3) ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการขอความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเทศบาล/อบต. หรือเจ้าของสื่อ ป้ายโฆษณา ประชาสัมพันธ์ที่ไม่พึงประสงค์รอบๆ โรงเรียน และ 4) ส่งเสริมให้มีการให้ความรู้กับผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนในการจัดสภาพแวดล้อมทางบ้านเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ได้ร่างกลยุทธ์การประเมินผลด้านบุคลากร (M2) 2 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการต่างๆ ที่โรงเรียนดำเนินการและ 2) ส่งเสริมให้ความรู้กับผู้ปกครอง และวิทยากรภายนอกในเรื่องการวัดและประเมินผลด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

การนำแผนสู่การปฏิบัติ 4Ms ได้ร่างกลยุทธ์การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการเงิน (M3) 3 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึง

ประสงค์ของนักเรียนอย่างเพียงพอ 2) ส่งเสริมให้โรงเรียนหารายได้เพิ่มจากกิจกรรมที่พึงประสงค์ เช่น การปลูกผัก การทำขนม เป็นต้น และ 3) ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรจากภายนอกที่มีฐานะทางเศรษฐกิจพอที่จะช่วยเหลือโรงเรียนได้

ได้ร่างกลยุทธ์การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ (M4)4 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้มีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หรือเอกสารต่างๆ ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้กับผู้ปกครอง และชุมชนได้รับรู้ 2) ส่งเสริมการขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสื่อ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ไม่พึงประสงค์รอบๆ โรงเรียน 3) ส่งเสริมให้มีการนำสื่อ นวัตกรรมจากภายนอกเข้ามาใช้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนและมีวิธีการควบคุมการใช้สื่ออย่างมีประสิทธิภาพ และ 4) ส่งเสริมให้ความรู้กับผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนเกี่ยวกับการบริโภคสื่ออย่างสร้างสรรค์

ได้ร่างกลยุทธ์การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านบุคลากร(M2)คือส่งเสริมให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์กับครูบรรจุใหม่ และวิทยากรภายนอก

การวางแผน 4Ms ได้ร่างกลยุทธ์การวางแผนด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ 2 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้มีการวางแผนใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และ 2) ส่งเสริมให้มีการวางแผนดูแลสื่อที่ไม่พึงประสงค์ทั้งนอกและในโรงเรียน

ได้ร่างกลยุทธ์การวางแผนด้านการเงิน (M3) 1 กลยุทธ์ ได้แก่ ส่งเสริมให้มีการวางแผนระดมทุนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนจากองค์กรภายนอก โรงเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี

ผู้วิจัยนำผลการสรุปกลยุทธ์ที่ได้จากการ SWOT Matrix จากตารางที่ 53 - 56 โดยนำจุดแข็งมาวิเคราะห์เพื่อนำเสนอกลยุทธ์หลัก และกลยุทธ์รอง เพื่อมาเสริมจุดแข็ง และนำจุดอ่อนมาวิเคราะห์แล้วเสนอกลยุทธ์หลัก และกลยุทธ์รอง เพื่อมาลด/ขจัดจุดอ่อน พร้อมทั้งเสนอวิธีการดำเนินการ ดังแสดงในตารางที่ 53

ตารางที่ 53 กลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง และวิธีดำเนินการสำหรับการบริหารเพื่อพัฒนา
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับที่ 1)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
1. กลยุทธ์มุ่งเน้น การประเมินผลเพื่อ พัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	1.1 กลยุทธ์การประเมินผลด้านการเงิน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดให้มีการประเมินผลการจัดสรร งบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของนักเรียนโดยให้ชุมชนร่วม เป็นคณะกรรมการประเมินผล 2. จัดให้มีการประเมินผลกิจกรรมระดม ทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชนและ หน่วยงานอื่นๆ เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
	1.2 กลยุทธ์การประเมินผลด้านวัสดุ อุปกรณ์และกายภาพเพื่อพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดให้มีการประเมินผลการจัดทำ การ จัดหาสื่อการสอนสำหรับการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เป็นต้น 2. จัดให้มีการประเมินผลอาคารสถานที่ให้ สะอาด ร่มรื่นเอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนจากผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง เช่น ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และ ชุมชน เป็นต้น 3. จัดให้มีการประเมินผลการจัดทำป้าย ประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หรือเอกสารต่างๆ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียนผู้ปกครอง และนักเรียน ได้รับรู้ โดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมใน การประเมิน

ตารางที่ 53 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
		<p>4. จัดให้มีการประเมินผลการนำสื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรมจากภายนอกเข้ามาใช้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยครูผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน เป็นต้น</p> <p>5. จัดให้มีการประเมินผลการขอความร่วมมือกับผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเทศบาล / อบต. หรือเจ้าของสื่อ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ไม่พึงประสงค์รอบๆ โรงเรียน โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง</p>
	<p>1.3 กลยุทธ์การประเมินผลด้านบุคลากรเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p>	<p>1. จัดให้มีการประเมินผลการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการครูให้มีความรู้ความสามารถเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านความรู้ ทักษะทางศีลธรรม ความรู้สำนึกทางศีลธรรม และการปฏิบัติทางศีลธรรม</p> <p>2. จัดให้มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>3. จัดให้มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือร่วมใจและกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>4. จัดให้มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการสอดแทรกคุณลักษณะ</p>

ตารางที่ 53 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
		<p>อันพึงประสงค์ลงในบทเรียนในแต่ละรายวิชาตามความเหมาะสม</p> <p>5. จัดให้มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครู ให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>6. จัดให้มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครู ให้มีความรู้ ความสามารถในการสอนการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี</p> <p>7. จัดให้มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครู ให้มีความรู้ ความสามารถในการกำหนดกฎระเบียบในห้องเรียนร่วมกัน</p> <p>8. จัดให้มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครู ให้มีความรู้ ความสามารถในการสร้างบรรยากาศห้องเรียนประชาธิปไตย</p> <p>9. จัดให้มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครู ให้มีความรู้ ความสามารถในการประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p>
<p>2. กลยุทธ์มุ่งเน้นการนำแผนสู่การปฏิบัติเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์</p>	<p>2.1 กลยุทธ์การนำแผนด้านการเงินสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p>	<p>1. จัดให้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอย่างเพียงพอ</p> <p>2. จัดให้มีการจัดกิจกรรมระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานอื่นๆ เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนจากแหล่งทุนภายนอกที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ เช่น จากศิษย์เก่า คหบดี วัด</p>

ตารางที่ 53 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
		<p>และอบต. เป็นต้น ด้วยกิจกรรม ทอดผ้าป่าการศึกษา กิจกรรมวันปีใหม่ ไต้ะจีน เลี้ยงน้ำชา (สำหรับผู้นับถือ ศาสนาอิสลาม)</p> <p>3. การทำโครงการโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการปลูกผัก เลี้ยงปลา เลี้ยงกบ ทำขนม เป็นต้น เพื่อเสริม รายได้ให้โรงเรียนและนักเรียน</p>
	<p>2.2 กลยุทธ์การนำแผนด้านวัสดุ อุปกรณ์ และกายภาพสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดให้มีการจัดทำ และจัดหาสื่อการ สอนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของนักเรียน 2. จัดให้มีการพัฒนาอาคารสถานที่ให้ สะอาด ร่มรื่นให้เอื้อต่อการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 3. จัดให้มีการทำป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หรือเอกสารต่างๆ โดยให้ ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียนให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนได้รับรู้ 4. จัดให้มีการนำสื่อ เทคโนโลยี และ นวัตกรรมจากภายนอกเข้ามาใช้เพื่อการ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน 5. ให้มีการขอความร่วมมือกับผู้มีหน้าที่ เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเขตเทศบาล/ อบต.หรือเจ้าของสื่อ ป้ายโฆษณา ประชาสัมพันธ์ที่ไม่พึงประสงค์รอบๆ โรงเรียน

ตารางที่ 53 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
		<p>6. จัดให้มีการจัดทำโครงการต้นไม้พูดได้ ซึ่งเขียนข้อคิดคำคม สุภาษิต พุทธสุภาษิต เป็นต้น เพื่อเตือนใจให้ทุกคนได้อ่าน</p> <p>7. จัดให้มีการจัดทำโครงการแทนคุณแผ่นดิน ด้วยการให้นักเรียนทำความดี เช่น การเก็บขยะ การกวาดขยะ เป็นต้น</p> <p>8. จัดให้มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งนอก และในโรงเรียนเป็นข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ เพื่อให้บุคลากรทุกคนสามารถนำไปใช้ได้</p> <p>9. จัดกิจกรรมการให้ความรู้กับนักเรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนในเรื่องการเลือกบริโภคสื่อทุกประเภทอย่างสร้างสรรค์</p> <p>10. จัดให้มีคณะทำงานในการจัดหาจัดทำ และรวบรวมสื่อการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้บริการบุคลากร</p> <p>11. จัดให้มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความสามารถในการผลิตสื่อเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์มาให้ความรู้</p> <p>12. จัดให้มีการประชุมชี้แจง ประชาสัมพันธ์ให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง กวดขันในเรื่องการใช้เทคโนโลยี เช่น อินเทอร์เน็ต มือถือของนักเรียน เป็นต้น</p>

ตารางที่ 53 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
		13. ให้มีการประสานความร่วมมือกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
	2.3 กลยุทธ์การนำแผนด้านบุคลากรสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียน	<p>1. ให้มีการกำกับ ติดตามงานให้การกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้เป็นไปตามองค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ ความรอบรู้ทางศีลธรรม ความรู้สึกสำนึกทางศีลธรรม และการปฏิบัติทางศีลธรรม</p> <p>2. ให้มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>3. ให้มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือร่วมใจและกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>4. ให้มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ความสามารถในการสอดแทรกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ลงในบทเรียนในแต่ละรายวิชาตามความเหมาะสม</p> <p>5. ให้มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p>

ตารางที่ 53 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
		<p>6. ให้มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ความสามารถในการสอนการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี</p> <p>7. ให้มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ความสามารถในการกำหนดกฎระเบียบในห้องเรียนร่วมกัน</p> <p>8. ให้มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการสร้างบรรยากาศห้องเรียนประชาธิปไตย</p> <p>9. ให้มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการประเมินผล การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>10. ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และครูพระเข้ามาให้ความรู้กับนักเรียน</p> <p>11. ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชนให้การช่วยเหลือดูแลสอดส่องความประพฤติของนักเรียน</p> <p>12. ส่งเสริมการให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์กับครูบรรจุใหม่ และภูมิปัญญาท้องถิ่น</p>
3. กลยุทธ์มุ่งเน้นการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์	3.1 กลยุทธ์การวางแผนด้านวัสดุ อุปกรณ์ และกายภาพเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	<p>1. ให้มีการวางแผนจัดทำ จัดหาสื่อการสอน เพื่อใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>2. ให้มีการวางแผนพัฒนาอาคารสถานที่ให้สะอาด ร่มรื่นเอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p>

ตารางที่ 53 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
		<p>3. ให้มีการวางแผนจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หรือเอกสารต่างๆ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้ทุกคนได้รับรู้</p> <p>4. ให้มีการวางแผนในเรื่องการนำสื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรมจากภายนอกโรงเรียนเข้ามาใช้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>5. ให้มีการวางแผนดูแลสื่อ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ไม่พึงประสงค์รอบๆ โรงเรียน</p> <p>6. ให้มีการสำรวจ และตรวจสอบความพร้อมของสื่อ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนก่อนเปิดภาคเรียนทุกครั้ง</p> <p>7. ให้มีการตรวจสอบความพร้อมของสภาพทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนก่อนเปิดภาคเรียนทุกครั้ง</p> <p>8. ให้มีการวางแผนติดต่อประสานความร่วมมือกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนในการดูแลนักเรียนในเรื่องความประพฤติ การใช้เทคโนโลยี และการบริโภคสื่ออย่างชาญฉลาด</p>
	3.2 กลยุทธ์การวางแผนด้านการเงินเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	<p>1. จัดให้มีการวางแผนจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>2. จัดให้มีการวางแผนระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงาน</p>

ตารางที่ 53 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
		อื่นๆ เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 3. จัดให้มีการวางแผนช่วยเหลือกิจกรรมของผู้ปกครอง ชุมชน และวัดอย่างสม่ำเสมอ เช่น การนำนักเรียนไปสวัสดีปีใหม่กับชุมชนรอบโรงเรียน การนำนักเรียนไปช่วยบริการในงานที่ผู้ปกครอง และชุมชนจัดขึ้น อาทิ กิจกรรมของวัด งานสวดพระอภิธรรม เป็นต้น 4. วางแผนส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามาใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียน

จากตารางที่ 53 พบว่า กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการจัดกลุ่มร่างกลยุทธ์หลัก ร่างกลยุทธ์รอง และวิธีดำเนินการ สามารถกำหนดเป็นร่างกลยุทธ์หลัก 3 กลยุทธ์หลัก 8 กลยุทธ์รอง และ 55 วิธีดำเนินการ กลยุทธ์หลัก 3 กลยุทธ์ ประกอบด้วย

1) กลยุทธ์มุ่งเน้นการประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์รอง ได้แก่ (1) กลยุทธ์การประเมินผลด้านการเงินเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน มีวิธีดำเนินการ 2 วิธี (2) กลยุทธ์การประเมินผลด้านวัสดุ อุปกรณ์และกายภาพเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน มีวิธีดำเนินการ 5 วิธี และ (3)กลยุทธ์การประเมินผลด้านบุคลากรเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน มีวิธีดำเนินการ 9 วิธี

2) กลยุทธ์มุ่งเน้นการนำแผนสู่การปฏิบัติเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์รอง ได้แก่ (1) กลยุทธ์การนำแผนด้านการเงินสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน มีวิธีดำเนินการ 3 วิธี (2) กลยุทธ์การนำแผนด้านวัสดุ อุปกรณ์และกายภาพสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

มีวิธีดำเนินการ 13 วิธี และ (3) กลยุทธ์การนำแผนด้านบุคลากรสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน มีวิธีดำเนินการ 12 วิธี

3) กลยุทธ์มุ่งเน้นการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง ได้แก่ (1) กลยุทธ์การวางแผนด้านวัสดุ อุปกรณ์และกายภาพเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน มีวิธีการดำเนินการ 8 วิธี และ (2) กลยุทธ์การวางแผนด้านการเงินเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน มีวิธีการดำเนินการ 4 วิธี

ส่วนที่ 4 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับร่างที่ 2) ผู้วิจัยตรวจสอบกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2 วิธีตามลำดับดังนี้

วิธีที่ 1 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับที่ 2) จากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยนำกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 8 ท่าน (ภาคผนวก ข) ได้แก่ ผู้ทรงคุณด้านบริหารสถานศึกษา จำนวน 1 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านรองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านครูชำนาญการพิเศษ จำนวน 3 ท่าน โดยวิธีการส่งเอกสารทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e - mail) และการส่งเอกสารด้วยตนเอง ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับร่างที่ 2) จากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังแสดงในตารางที่ 54

ตารางที่ 54 ความถี่และร้อยละของการตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหาร เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับที่ 2) จากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

(N=8)

ผู้ทรงคุณวุฒิ	กลยุทธ์หลัก				กลยุทธ์รอง				วิธีดำเนินการ			
	เหมาะสม	คิดเป็นร้อยละ	ปรับปรุง	คิดเป็นร้อยละ	เหมาะสม	คิดเป็นร้อยละ	ปรับปรุง	คิดเป็นร้อยละ	เหมาะสม	คิดเป็นร้อยละ	ปรับปรุง	คิดเป็นร้อยละ
1. ผู้อำนวยการโรงเรียน	1	12.50	0	0	1	12.50	0	0	1	12.50	0	0
2. นักวิชาการบริหารการศึกษา	2	25.00	0	0	2	25.00	0	0	2	25.00	0	0
3. รองผู้อำนวยการโรงเรียน	2	25.00	0	0	2	25.00	0	0	1	12.50	1	12.50
4. ครูประจำชั้น	3	37.50	0	0	3	37.50	0	0	2	25.00	1	12.50
รวม	8	100	0	0	8	100	0	0	7	75.00	1	25.00

จากตารางที่ 54 ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 8 คน มีความคิดเห็นว่า กลยุทธ์หลักมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 100 กลยุทธ์รองมีความคิดเห็นว่าเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนวิธีดำเนินการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องส่วนใหญ่มีความเห็นว่ามีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 75.00 มีเพียง 25.00 มีความคิดเห็นว่าวิธีดำเนินการมีส่วนที่ควรปรับปรุง

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับร่างที่

1) จากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

1. กลยุทธ์หลัก มีความเหมาะสม ครอบคลุมประเด็นการบริหารที่เป็นประเด็นปัญหา ได้แก่ 1) กลยุทธ์มุ่งเน้นการประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 2) กลยุทธ์มุ่งเน้น

การนำแผนสู่การปฏิบัติเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ 3) กลยุทธ์มุ่งเน้นการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2. กลยุทธ์รอง มีความเหมาะสมครอบคลุมทุกประเด็นที่เป็นปัญหา ได้แก่ 1) กลยุทธ์การประเมินผลด้านการเงินเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 2) กลยุทธ์การประเมินผลด้านวัสดุ อุปกรณ์และกายภาพเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 3) กลยุทธ์การประเมินผลด้านบุคลากรเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 4) กลยุทธ์การนำแผนด้านการเงินสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 5) กลยุทธ์การนำแผนด้านวัสดุ อุปกรณ์และกายภาพสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 6) กลยุทธ์การแผนด้านบุคลากรสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 7) กลยุทธ์การวางแผนด้านวัสดุ อุปกรณ์และกายภาพเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และ 8) กลยุทธ์การวางแผนด้านการเงินเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

กลยุทธ์รองมีความสอดคล้องกับกลยุทธ์หลัก

3. วิธีดำเนินการ ควรมีการเพิ่มเติมวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมที่โรงเรียนแต่ละแห่งตั้งอยู่ เช่น สังคมเมือง สังคมชนบท เป็นต้น นอกจากนี้วิธีดำเนินการในกลยุทธ์การวางแผนด้านการเงินเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ควรมีวิธีดำเนินการให้มากกว่านี้ ควรเพิ่มวิธีดำเนินการ เช่น จัดให้มีการวางแผนจัดกิจกรรมของนักเรียนเพื่อหารายได้ทั้งในและนอกโรงเรียน ได้แก่ ส่งเสริมการทำการเกษตร การแสดงของนักเรียน เป็นต้น แล้วนำเงินที่ได้มาพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนต่อไป และในบางประเด็นให้นำมาจัดกลุ่มรวมกัน

ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะที่ได้รับจากผู้ทรงคุณและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไปใช้ในการแก้ไขปรับปรุงกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับร่างที่ 2)

วิธีที่ 2 การสนทนากลุ่มโดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้วิจัยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 10 คน (ภาคผนวก ข) ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษาและนักวิชาการ จำนวน 3 คน

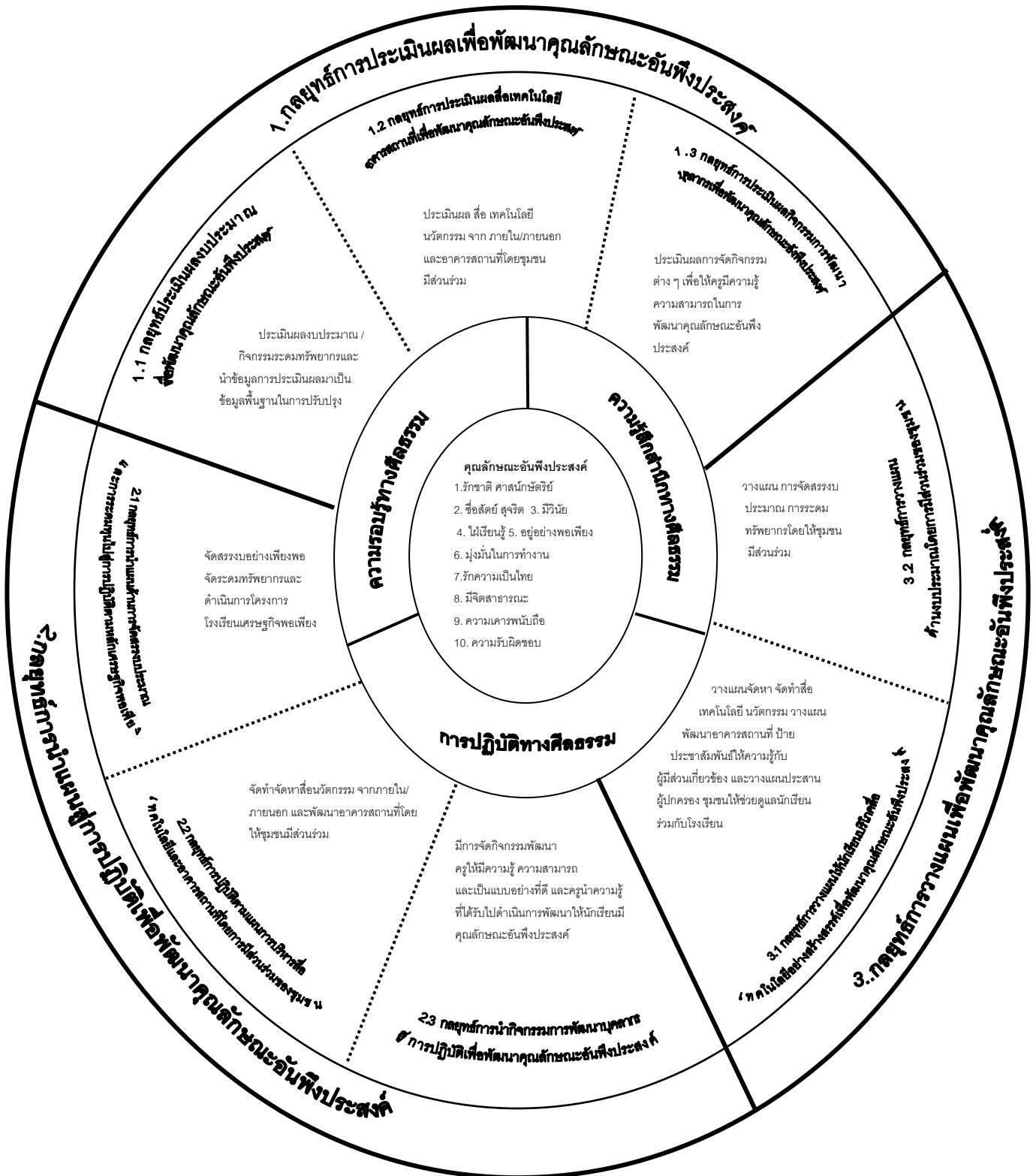
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านรองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านครูประจำชั้น จำนวน 3 คน

ผลการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

1. ปรับชื่อกลยุทธ์ของให้น่าสนใจ และให้สอดคล้องกับวิธีดำเนินการ
2. วิธีดำเนินการ จัดกลุ่มวิธีดำเนินการที่คล้ายกันรวมไว้ด้วยกัน และเพิ่ม

วิธีดำเนินการเพื่อให้การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประสบความสำเร็จ ยิ่งขึ้น เช่น การเพิ่มกิจกรรม โครงการต่างๆ ที่จะจัดให้นักเรียน การสร้างแบบอย่างที่ดี การพัฒนาสื่อ อุปกรณ์ต่างๆ การแสวงหาความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และในด้านการประเมินผล ควรเพิ่มการนำผลการประเมินมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปฏิบัติกิจกรรมครั้งต่อไป เป็นต้น

ส่วนที่ 5 การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสมบูรณ์ ดังแสดง ในภาพที่ 10

ภาพที่ 10 กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากภาพที่ 10 กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีกลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง และวิธีดำเนินการ ตามลำดับความสำคัญ ดังนี้

1. กลยุทธ์หลัก : กลยุทธ์การประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กลยุทธ์รอง

1.1 กลยุทธ์การประเมินผลงบประมาณเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

วิธีดำเนินการ

1. จัดให้มีการประเมินผลการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยให้ชุมชนร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินผล
2. จัดให้มีการประเมินผลกิจกรรมระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
3. มีการนำผลการประเมินผลมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงการดำเนินงานในกิจกรรมครั้งต่อไป

1.2 กลยุทธ์การประเมินผลสื่อ เทคโนโลยีและอาคารสถานที่เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

วิธีดำเนินการ

1. จัดให้มีการประเมินผลการจัดทำ การจัดหาสื่อการสอนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เป็นต้น
2. จัดให้มีการประเมินผลอาคารสถานที่ให้สะอาดร่มรื่นเอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นผู้ประเมิน ได้แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เป็นต้น
3. จัดให้มีการประเมินผลการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หรือเอกสารต่างๆ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผู้ปกครอง และนักเรียนได้รับรู้ โดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมิน
4. จัดให้มีการประเมินผลการนำสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมจากภายนอกเข้ามาใช้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยครูผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน เป็นต้น

5. จัดให้มีการประเมินผลการการให้ร่วมมือ สำนักงานเทศบาล / อบต. หรือเจ้าของสื่อ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ไม่พึงประสงค์รอบๆ โรงเรียน โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

6. มีการนำข้อมูลการประเมินผลด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ เช่น การประเมินด้าน สื่อการเรียนการสอน นวัตกรรม สภาพแวดล้อม เป็นต้น เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการ ดำเนินการครั้งต่อไป

1.3 กลยุทธ์การประเมินผลกิจกรรมการพัฒนาคูคณาจารย์เพื่อพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

วิธีดำเนินการ

1. จัดให้มีการประเมินผลการประชุมเชิงปฏิบัติการครูให้มีความรู้ ความสามารถเพื่อ พัฒนาคูคณาจารย์อันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยเน้นกิจกรรมหลัก ๆ ดังนี้

1.1 การให้ตามองค์ประกอบของ good character ได้แก่ ความรอบรู้ทาง ศีลธรรม ความรู้สำนึกทางศีลธรรม และการปฏิบัติทางศีลธรรม

1.2 จัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือร่วมใจและกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1.3 การสอดแทรกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ลงในบทเรียนในแต่ละรายวิชา ตามความเหมาะสม

1.4 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย

1.5 การแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี

1.6 การกำหนดกฎระเบียบในห้องเรียนร่วมกัน

1.7 การสร้างบรรยากาศห้องเรียนประชาธิปไตย เป็นต้น

2. จัดให้มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการ ประเมินผลการพัฒนาคูคณาจารย์อันพึงประสงค์ของนักเรียน

3. มีการนำข้อมูลการประเมินผลด้าน บุคลากรมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินการ ด้านบุคลากรในครั้งต่อไป

2. กลยุทธ์หลัก : กลยุทธ์การนำแผนสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคูคณาจารย์อัน พึงประสงค์

กลยุทธ์รอง

2.1 กลยุทธ์การนำแผนด้านการจัดสรรงบประมาณและการระดมทุนไปสู่การ ปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

วิธีดำเนินการ

1. จัดให้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอย่างเพียงพอ
2. จัดให้มีการจัดกิจกรรมระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานอื่นๆ เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนจากแหล่งทุนภายนอกที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ เช่น จากศิษย์เก่า คหบดี วัดและอบต. เป็นต้น ด้วยกิจกรรมทอดผ้าป่าการศึกษา กิจกรรมวันปีใหม่ ไต่เงิน เลี้ยงน้ำชา (สำหรับผู้นับถือศาสนาอิสลาม)
3. การทำโครงการโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการปลูกผัก เลี้ยงปลา เลี้ยงกบ ทำขนม เป็นต้น เพื่อเสริมรายได้ให้โรงเรียนและนักเรียน

2.2 กลยุทธ์การปฏิบัติตามแผนการบริหารสื่อ เทคโนโลยี และอาคารสถานที่ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

วิธีดำเนินการ

1. จัดให้มีการจัดทำ และจัดหาสื่อการสอนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
2. จัดให้มีการพัฒนาอาคารสถานที่ให้สะอาด ร่มรื่นให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
3. จัดให้มีการทำป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หรือเอกสารต่างๆ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนได้รับรู้
4. จัดให้มีการนำสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมจากภายนอกเข้ามาใช้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
5. ให้มีการขอความร่วมมือกับผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเขตเทศบาล/อบต. หรือเจ้าของสื่อ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ไม่พึงประสงค์รอบๆโรงเรียน
6. จัดให้มีการจัดทำโครงการต้นไม้พูดได้ ซึ่งเขียนข้อคิดคำคม สุภาษิต พุทธสุภาษิต เป็นต้น เพื่อเตือนใจให้ทุกคนได้อ่าน
7. จัดให้มีการจัดทำโครงการแทนคุณแผ่นดิน ด้วยการให้นักเรียนทำความดี เช่น การเก็บขยะ การกวาดขยะ เป็นต้น
8. จัดให้มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ต่างๆทั้งนอก และในโรงเรียนเป็นข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศเพื่อให้บุคลากรทุกคนสามารถนำไปใช้ได้

9. จัดกิจกรรมการให้ความรู้กับนักเรียนพ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนในเรื่องการเลือกบริโภคสื่อทุกประเภทอย่างสร้างสรรค์
10. จัดให้มีคณะทำงานในการจัดหาจัดทำ และรวบรวมสื่อการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้บริการบุคลากร
11. จัดให้มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตนเองเพื่อเป็นแหล่งข้อมูลต่อไป
12. จัดให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความสามารถในการผลิตสื่อเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์มาให้ความรู้
13. จัดให้มีการประชุมชี้แจง ประชาสัมพันธ์ให้พ่อแม่ ผู้ปกครองทราบบรรยากาศในเรื่องการใช้เทคโนโลยี เช่น อินเทอร์เน็ต มือถือของนักเรียน เป็นต้น
14. ให้มีการประสานความร่วมมือกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

2.3 กลยุทธ์การนำกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

วิธีดำเนินการ

1. ให้มีการกำกับ ติดตามงานให้การประชุมเชิงปฏิบัติการครูให้มีความรู้ ความสามารถ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยเน้นกิจกรรมหลัก ๆ ดังนี้
 - 1.1 การให้อบรมให้ความรู้ตามองค์ประกอบของ good character ได้แก่ ความรอบรู้ทางศีลธรรม ความรู้สำนึกทางศีลธรรม และการปฏิบัติทางศีลธรรม เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
 - 1.2 จัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือร่วมใจและกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์
 - 1.3 การสอดแทรกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ลงในบทเรียนในแต่ละรายวิชาตามความเหมาะสม
 - 1.4 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย
 - 1.5 การแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี
 - 1.6 การกำหนดกฎระเบียบในห้องเรียนร่วมกัน
 - 1.7 การสร้างบรรยากาศห้องเรียนประชาธิปไตย เป็นต้น

2. ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และครูพระเข้ามาให้ความรู้กับนักเรียนส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชนให้การช่วยเหลือดูแลสอดส่องความประพฤติของนักเรียน

3. กำกับ ดูแล และส่งเสริมให้ครูนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปจัดกิจกรรมต่างๆ ให้กับนักเรียน ดังนี้

3.1 การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามองค์ประกอบของ Good Character ได้แก่ ความรอบรู้ทางศีลธรรม ความรู้สำนึกทางศีลธรรม และการปฏิบัติทางศีลธรรม เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

3.2 จัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือร่วมใจและกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3.3 การสอดแทรกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ลงในบทเรียนในแต่ละรายวิชาตามความเหมาะสม

3.4 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย

3.5 การแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี

3.6 การกำหนดกฎระเบียบในห้องเรียนร่วมกัน

3.7 การสร้างบรรยากาศห้องเรียนประชาธิปไตย เป็นต้น

4. ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรม โครงการเสริมอื่นๆ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

4.1 กิจกรรมค้นหาคนดีระดับห้องเรียน ระดับโรงเรียน เป็นต้น

4.2 กิจกรรมจิตอาสา

4.3 กิจกรรมของหายได้คืน

4.4 กิจกรรมหนุนอ่อนน้อม

4.5 กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ เช่น วันสำคัญทางศาสนา วันสำคัญของชาติ วันพ่อ วันแม่ของชาติ เป็นต้น

4.6 กิจกรรมสวดมนต์ แผ่เมตตาฝึกสมาธิ

4.7 กิจกรรมบันทึกความดี เป็นต้น

5. ส่งเสริมการให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์กับครู บรรจุใหม่ และภูมิปัญญาท้องถิ่น

6. ส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้กับนักเรียน

7. ส่งเสริมให้มีเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชนเพื่อเข้ามาช่วยพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนร่วมกับโรงเรียน

3. กลยุทธ์หลัก : กลยุทธ์การวางแผนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กลยุทธ์รอง

3.1 กลยุทธ์การวางแผนให้นักเรียนเลือกบริโภคสื่อ และเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

วิธีดำเนินการ

1. ให้มีการวางแผนจัดทำ จัดหาสื่อการสอน เพื่อใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
 2. ให้มีการวางแผนพัฒนาอาคารสถานที่ให้สะอาด ร่มรื่นเอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
 3. ให้มีการวางแผนจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หรือเอกสารต่างๆ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้ทุกคนได้รับรู้
 4. ให้มีการวางแผนในเรื่องการนำสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมจากภายนอกโรงเรียนเข้ามาใช้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
 5. ให้มีการวางแผนดูแลสื่อ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ไม่พึงประสงค์รอบๆ โรงเรียน
 6. ให้มีการสำรวจ และตรวจสอบความพร้อมของสื่อ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนก่อนเปิดภาคเรียนทุกครั้ง
 7. ให้มีการตรวจสอบความพร้อมของสภาพทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนก่อนเปิดภาคเรียนทุกครั้ง
 8. ให้มีการวางแผนติดต่อประสานความร่วมมือกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน ในการดูแลนักเรียนในเรื่องความประพฤติ การใช้เทคโนโลยี และการบริโภคสื่ออย่างชาญฉลาด
- #### 3.2 กลยุทธ์การวางแผนด้านงบประมาณโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
- ##### วิธีดำเนินการ
1. จัดให้มีการวางแผนจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

2. จัดให้มีการวางแผนระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานอื่นๆ เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
3. จัดให้มีการวางแผนช่วยเหลือกิจกรรมของผู้ปกครอง ชุมชน และวัดอย่างสม่ำเสมอ เช่น การนำนักเรียนไปสวดสัปดาห์ใหม่กับชุมชนรอบโรงเรียน การนำนักเรียนไปช่วยบริการในงานที่ผู้ปกครอง และชุมชนจัดขึ้น อาทิ กิจกรรมของวัด งานสวดพระอภิธรรม เป็นต้น
4. วางแผนส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามาใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียน
5. วางแผนจัดกิจกรรมของนักเรียนเพื่อหารายได้ทั้งในและนอกโรงเรียน ได้แก่ ส่งเสริมการทำเกษตร การแสดงของนักเรียนเพื่อนำรายได้มาพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 28,295 โรงเรียน โดยพิจารณาจากการจัดเป็นกลุ่มจังหวัดทั้งหมด 18 กลุ่มจังหวัด และกรุงเทพมหานคร 1 กลุ่ม รวมเป็น 19 กลุ่มจังหวัด

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดโดยคำนวณจากสูตรการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (อ้างถึงใน วรวิณี แกมเกตุ, 2551) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวน 395 โรงเรียน

ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ สถานศึกษา จำนวน 391 คน รองผู้อำนวยการ สถานศึกษา หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน จำนวน 391 คน ครูประจำชั้น จำนวน 391 คน และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 391 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 1,564 คน

การวิจัยนี้ใช้เครื่องมือ ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบตรวจสอบร่างกลยุทธ์

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์ข้อมูลด้วย สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการใช้เทคนิค Priority Need Index (PNI_{modified}) ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตอนที่ 2 การจัดอันดับความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน รองผู้อำนวยการ

โรงเรียน หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ครูประจำชั้น และประธานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และตอนที่ 3 กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีสาระ ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของ การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.95$) สูงกว่าสภาพปัจจุบัน ($\bar{X}=2.67$) เรียงลำดับสภาพที่พึงประสงค์จากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) การนำแผนสู่การปฏิบัติ ($\bar{X}=4.97$) 2) การวางแผน และการประเมินผลมีค่าเฉลี่ย เท่ากัน ($\bar{X}=4.95$) ส่วนสภาพปัจจุบัน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) การวางแผน ($\bar{X}=2.82$) 2) การนำแผนสู่การปฏิบัติ ($\bar{X}=2.64$) และ 3) การประเมินผล ($\bar{X}=2.51$)

ส่วนในรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร เพื่อพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.96$) สูงกว่าสภาพปัจจุบัน ($\bar{X}=2.62$) เรียงลำดับสภาพที่พึง ประสงค์จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 มี 2 ประเด็นคือ การวางแผนด้านบุคลากร ($\bar{X}=4.98$) และการนำแผนสู่การปฏิบัติด้านบุคลากร ($\bar{X}=4.98$) ลำดับที่ 2 มี 3 ประเด็น คือ การนำแผนสู่การ ปฏิบัติด้านการบริหาร ($\bar{X}=4.97$) การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการเงิน ($\bar{X}=4.97$) และการนำแผนสู่ การปฏิบัติด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ ($\bar{X}=4.97$) ส่วนลำดับที่ 3 มี 3 ประเด็น คือ การวางแผน ด้านการเงิน ($\bar{X}=4.96$) การประเมินผลด้านบุคลากร ($\bar{X}=4.96$) และการประเมินผลด้านวัสดุ อุปกรณ์ และกายภาพ ($\bar{X}=4.96$) ลำดับที่ 4 มี 2 ประเด็น คือ การวางแผนด้านการบริหาร ($\bar{X}=4.95$) และการประเมินผลด้านการบริหาร ($\bar{X}=4.95$) ลำดับที่ 5 คือ การวางแผนด้านวัสดุ อุปกรณ์ และกายภาพ ($\bar{X}=4.94$) และลำดับที่ 6 คือ การประเมินผลด้านการเงิน ($\bar{X}=4.93$) ส่วน สภาพปัจจุบัน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 การวางแผนด้านการบริหาร ($\bar{X}=3.06$) ลำดับที่ 2 การวางแผนด้านบุคลากร ($\bar{X}=2.99$) ลำดับที่ 3 การนำแผนสู่การปฏิบัติด้าน การบริหาร ($\bar{X}=2.83$) ลำดับที่ 4 การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านบุคลากร ($\bar{X}=2.71$) ลำดับที่ 5 การ ประเมินผลด้านการบริหาร ($\bar{X}=2.68$) ลำดับที่ 6 การวางแผนด้านการเงิน ($\bar{X}=2.62$) ลำดับที่ 7 การวางแผนด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ ($\bar{X}=2.58$) ลำดับที่ 8 การประเมินผลด้านบุคลากร ($\bar{X}=2.49$) ลำดับที่ 9 การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ ($\bar{X}=2.45$) ลำดับที่

10 การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการเงิน ($\bar{X}=2.38$) ลำดับที่ 11 การประเมินผลด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ ($\bar{X}=2.34$) และลำดับที่ 12 การประเมินผลด้านการเงิน ($\bar{X}=2.33$)

2. การจัดอันดับความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 10 ข้อ ได้แก่ 1) ความเคารพนับถือต่อตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม 2) ความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม 3) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 4) ซื่อสัตย์ สุจริต 5) มีวินัย 6) ใฝ่เรียนรู้ 7) อยู่อย่างพอเพียง 8) มุ่งมั่นในการทำงาน 9) รักความเป็นไทย และ 10) มีจิตสาธารณะ ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ครูประจำชั้น และ ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ในภาพรวม ของการจัดลำดับ เรียงลำดับจากที่ 1 ถึง 10 ดังนี้ ลำดับที่ 1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ลำดับที่ 2 ซื่อสัตย์ สุจริต ลำดับที่ 3 ความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม ลำดับที่ 4 มีวินัย ลำดับที่ 5 ความเคารพนับถือต่อตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม ลำดับที่ 6 มีจิตสาธารณะ ลำดับที่ 7 อยู่อย่างพอเพียง ลำดับที่ 8 ใฝ่เรียนรู้ ลำดับที่ 9 รักความเป็นไทย และลำดับที่ 10 มุ่งมั่นในการทำงาน

3. กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลยุทธ์การบริหาร เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย กลยุทธ์หลัก 3 กลยุทธ์ เรียงลำดับตามความต้องการจำเป็น (ค่า $PNI_{Modified}$) ดังนี้ 1) กลยุทธ์การประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 2) กลยุทธ์การนำแผนสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และ 3) กลยุทธ์การวางแผนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

กลยุทธ์หลักแต่ละกลยุทธ์ มีกลยุทธ์รอง ดังนี้

1) กลยุทธ์การประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประกอบด้วย กลยุทธ์รอง 3 กลยุทธ์ ได้แก่

1.1) กลยุทธ์การประเมินผลงบประมาณเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

1.2) กลยุทธ์การประเมินผลสื่อ เทคโนโลยีและอาคารสถานที่เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

1.3) กลยุทธ์การประเมินผลกิจกรรมการพัฒนาคูคณาจารย์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

- 2) กลยุทธ์การนำแผนสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์รอง ได้แก่
- 2.1) กลยุทธ์การนำแผนด้านการจัดสรรงบประมาณและการระดมทุนไปสู่การปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.2) กลยุทธ์การปฏิบัติตามแผนการบริหารสื่อ เทคโนโลยี และอาคารสถานที่โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
 - 2.3) กลยุทธ์การนำกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
- 3) กลยุทธ์การวางแผนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง ได้แก่
- 3.1) กลยุทธ์การวางแผนให้นักเรียนเลือกบริโภคสื่อ และเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์
 - 3.2) กลยุทธ์การวางแผนด้านงบประมาณโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของ การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ และการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1.1 ประเด็นการวางแผน พบว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการวางแผนเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมีการวางแผน และการกำหนดเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนประถมศึกษา ซึ่งจากการสัมภาษณ์โรงเรียนที่ได้รับรางวัลดีเด่นด้านคุณธรรมจริยธรรม ประจำปี 2554 ผู้ตอบในกลุ่มผู้บริหารให้ความเห็นว่า ทุกโรงเรียนต้องมีการวางแผนระยะสั้น ระยะยาว และแผนปฏิบัติการประจำปี แผนดังกล่าวนี้ต้องขออนุมัติจากคณะกรรมการสถานศึกษา และเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพ การวางแผนทำให้ทุกคนในโรงเรียนรวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบว่าโรงเรียนจะพัฒนาด้านใด พัฒนาอย่างไรเป็น ต้น ซึ่งในประเด็นนี้ เสนาะ ตีเยาว์(2544)กล่าวถึงความสำคัญของการวางแผนว่า การวางแผนทำให้รู้ทิศทางในการ

ดำเนินงาน เมื่อผู้ปฏิบัติงานรู้ ทิศทางการทำงานก็สามารถประสานงานกัน รู้ว่าควรทำอะไรจะ
ได้ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ หากไม่มีการวางแผน นอกจากไม่รู้ว่าจะจุดหมายปลายทางอยู่ที่ไหน
แล้วก็ยากจะให้เกิดการสูญเสียหรือสิ่งเปลี่ยนแปลงทรัพยากรอีกด้วย นอกจากนี้ การวางแผนยังมี
ความสำคัญในการช่วยทำให้เกิดการประหยัดในการบริหาร เช่น คน เงิน วัสดุ และการจัดการ แทนที่
จะต้องเสียเวลาดำเนินการไปโดยไม่มีทิศทางที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของ
องค์การซึ่งจะทำให้เสียหายต่อทรัพยากรในการบริหาร(พิชัย ไชยสงคราม ,2550) นอกจาก
ความสำคัญดังกล่าวแล้ว การวางแผนยังมีความสำคัญกับโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง เนื่องด้วยระบบ
ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการวางแผน โรงเรียนทุกโรงเรียนต้องมี
แผนงานต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานต่างๆ ดังนั้น โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีสภาพปัจจุบันในการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ของนักเรียนระดับปานกลางซึ่งสอดคล้องกับพรพรตฤต เพชรวิวรรณ์(2545) ได้ศึกษาการ
ปลูกฝังคุณธรรมให้แก่เด็กนักเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ทุกโรงเรียนมี
แผนการดำเนินงานเพื่อปลูกฝังและส่งเสริมคุณธรรมแก่นักเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่มีแผนงานการ
นิเทศการสอนเป็นอย่างดี

1.2 ประเด็นการนำแผนสู่การปฏิบัติ พบว่า โรงเรียนในสังกัด สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการนำแผนสู่การปฏิบัติเพื่อการ พัฒนาคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
อยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าโรงเรียนมีการวางแผน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ
นักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่การนำ
แผนสู่การปฏิบัติยังไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้เท่าที่ควร แม้ว่าการนำแผนสู่การปฏิบัติจะเป็น
กระบวนการที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งก็ตาม ซึ่งจากการสัมภาษณ์โรงเรียนที่ได้รับรางวัลดีเด่น ด้าน
คุณธรรมและจริยธรรม ประจำปี 2554 ผู้ตอบในกลุ่มผู้บริหาร และครูให้ความเห็นว่า การ
ดำเนินการในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่ต้องการนั้น กระทำ
ได้ค่อนข้างยากเพราะเรื่องของคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นเรื่องนามธรรม เห็นผลยาก การทำให้
นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต้องใช้เวลา นานกว่าจะเห็นผล แม้ว่าการนำแผนสู่การปฏิบัติ
จะมีความสำคัญเพียงใดก็ตาม นอกจากนี้ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จากการสัมภาษณ์ ยังกล่าวอีกว่า การ
พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้นแม้จะมีความสำคัญ แต่ทางกระทรวงศึกษาธิการให้
ความสำคัญกับความรู้ในเนื้อหาวิชาการมากกว่าการให้ความสำคัญกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์
เพราะการสอบวัดความรู้ของนักเรียนในระดับชาติ (O-NET , NT)ต่างก็วัดเนื้อหาวิชาการ ดังนั้น

โรงเรียนจึงให้ความสำคัญในการสอนเนื้อหาวิชาการมากกว่า แม้ว่าเรื่องของคุณลักษณะอันพึงประสงค์จะมีความสำคัญก็ตาม ในประเด็นการนำแผนสู่การปฏิบัติเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนซึ่งโรงเรียนมีการปฏิบัติได้ไม่ได้นัก ปัญหาสำคัญประการหนึ่งคือ ครูผู้สอนมีภาระงานมาก เนื่องจากจำนวนครูไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน จึงทำให้ครูไม่ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเท่าที่ควรจะเป็น

1.3 ประเด็นการประเมินผล พบว่า โรงเรียนมีการประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับปานกลาง แสดงว่าโรงเรียนมีการวางแผน มีการนำแผนสู่การปฏิบัติ แต่ยังไม่ได้มีการประเมินผล และตรวจสอบการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้ประเด็นในเรื่องการประเมินผลเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่า $PNI_{modified}$ สูงกว่าประเด็นการวางแผน และการนำแผนสู่การปฏิบัติ จากการที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงแสดงให้เห็นว่า ในประเด็นการประเมินผลเพื่อ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นจุดอ่อนที่ต้องมีกลยุทธ์เข้ามาเพื่อแก้ไขเรื่องดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ James Lewis(1983) ได้แสดงให้เห็นว่า สาเหตุของการด้อยประสิทธิภาพในการประเมินผลมาจากสาเหตุหลายประการได้แก่ การขาดการเชื่อมโยงประสานระหว่างผู้ปฏิบัติกับผู้บริหาร ผู้บริหารไม่อำนวยความสะดวกในการประเมินผล ผู้บริหารไม่ใช้เครื่องมือการประเมินผล จากสาเหตุดังกล่าวจึงส่งผลให้โรงเรียนมีการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง

2. สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ และการประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

2.1 ประเด็นการวางแผน พบว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการวางแผนเพื่อการ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนให้ความสำคัญในการวางแผนเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอนันต์ เกตุวงศ์ (2543) ได้แสดงให้เห็นว่า การวางแผนจะช่วยให้ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานมองไปในอนาคตและ

เห็นโอกาสที่จะแสวงหาประโยชน์หรือการกระทำต่างๆ ให้สำเร็จตามมุ่งหมายได้ ทั้งยังทำให้มองเห็นปัญหาอุปสรรคและภาวะคุกคามต่างๆ เพื่อที่จะได้หาทางป้องกัน ตลอดจนการลดภาวะความเสี่ยงต่างๆ ได้ด้วย

2.2 ประเด็นการนำแผนสู่การปฏิบัติ พบว่าโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการนำแผนสู่การปฏิบัติเพื่อการ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่าโรงเรียนให้ความสำคัญกับการนำแผนสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพิชัย ไชยสงคราม(2550)ได้แสดงความเห็นว่าการนำแผนสู่การปฏิบัติ เป็นการนำสิ่งที่ได้วางแผนในการที่จะพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาไปดำเนินการให้เกิดผลตามที่ได้วางแผนไว้ หากมีการวางแผน แต่ไม่ได้ลงมือปฏิบัติ โอกาสในการประสบผลสำเร็จตามแผนก็ยากที่จะเกิดขึ้นได้ ดังนั้นเพื่อให้การนำแผนสู่การปฏิบัติประสบผลสำเร็จ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีการควบคุมงาน ดูแลงานให้ดำเนินไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ตามแผนที่กำหนดไว้

2.3 ประเด็นการประเมินผล พบว่า โรงเรียนในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการประเมินผลเพื่อการ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากว่าโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นให้ความสำคัญกับการประเมินผลเป็นประเด็นหลักซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของภารดี อนันต์นาวิ(2552) ได้แสดงความเห็นว่าการประเมินผลเป็นวิธีการที่จะทำให้ทราบว่ามีการทำงานตรงตามเป้าหมาย ความมุ่งหมาย วัตถุประสงค์หรือไม่ และถ้าไม่มี การประเมินผลก็ย่อมจะไม่ทราบว่าผลงานนั้นเป็นอย่างไรดีหรือเลว และมีอะไรที่ควรจะต้องปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นบ้าง

ในรายด้าน ผู้วิจัยขออภิปรายประเด็นที่น่าสนใจ ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในรายด้าน

1.1 ด้านการวางแผน ในสภาพปัจจุบันของ การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ในรายด้านของการวางแผน 4Msของสภาพปัจจุบันของการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา ระดับปานกลางทุกข้อ เนื่องจากโรงเรียนมีการวางแผน

เกี่ยวกับการบริหาร บุคลากร การเงิน และวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพไม่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนเท่าที่ควร เพราะผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์น้อย ตลอดจนนักเรียนก็มีส่วนร่วมในการวางแผนน้อย ซึ่งสอดคล้องกับพรตณฤณ เพชรวิวรรธน์ (2545) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าคุณธรรมให้แก่นักเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า แม้ทุกโรงเรียนจะกำหนดนโยบายและวางแผนในการปลูกฝังคุณธรรมหากยังไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์อย่างแท้จริง โรงเรียนมีแผนนโยบาย หรือมีการวางแผน แต่ขาดการเอาใจใส่ในการปฏิบัติ ซึ่งในประเด็นการวางแผนด้านบุคลากร เป็นประเด็นที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะบุคลากรหรือครูเป็นตัวขับเคลื่อนให้การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประสบผลสำเร็จ ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการวางแผนจัดส่งครูอาจารย์ให้เข้ารับการอบรมและสัมมนาอย่างเพียงพอทั้งทางด้านวิชาการและกิจกรรมนักเรียน สร้างแรงจูงใจ เช่น การมอบทุนการศึกษา การส่งเสริมให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ให้บุคลากรได้พัฒนาความรู้และทักษะในวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ เสียสละและมีความรับผิดชอบต่อการสอนและการฝึกอบรมนักเรียนเป็นอย่างดี (ยุวรี ผลพันธุ์ ,2551)

1.2 ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติในสภาพปัจจุบันของ การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ในรายด้านของการนำแผนสู่การปฏิบัติ 4Ms ของสภาพปัจจุบันส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ประเด็นการบริหารและบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง เพราะโรงเรียนมีการกำกับ ติดตามงานให้การดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ไม่ว่าจะเป็นการจัดกิจกรรมประชุมครู ผู้ปกครอง หรือนักเรียนก็ตาม มีการปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ นอกจากนี้การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การอบรมให้ครูมีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ก็มีการดำเนินการไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์โรงเรียนที่ได้รับรางวัลดีเด่น ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ประจำปี 2554 ผู้ตอบในกลุ่มผู้บริหาร และครูให้ความเห็นว่า ครูมีภาระงานมากซึ่งสอดคล้องกับ สุจิตรา โปร่งแสง(2545) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าการดำเนินงานการใช้หลักสูตรตามแนวโครงการบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการสอนอาชีวศึกษาของสถานศึกษานำร่อง กรมอาชีวศึกษา พบว่า โรงเรียนมีกิจกรรมต่างๆ มาก ครูผู้สอนมีภาระมาก จึงทำให้โรงเรียนไม่สามารถนำแผนไปสู่การปฏิบัติด้านการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ไปปฏิบัติได้ครบทุกกิจกรรม ส่วนประเด็นการนำแผนด้านการเงิน และวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพสู่การปฏิบัติ ผล

การศึกษาพบว่าอยู่ในระดับน้อย ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โรงเรียนที่ได้รับรางวัลดีเด่น ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ประจำปี 2554 ผู้ตอบในกลุ่มผู้บริหาร ให้ความเห็นว่างบประมาณ หรือการเงินเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษามีค่อนข้างจำกัดงบประมาณที่รัฐจัดสรรให้กับนักเรียน หรือเรียกว่าเงินรายหัวนั้น คำนวณจากจำนวนนักเรียนที่มีอยู่ในโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนจะได้รับการจัดสรรค่อนข้างน้อย เพราะจำนวนนักเรียนมีน้อย และงบประมาณจำนวนนี้หมดไปกับค่าสาธารณูปโภคของโรงเรียน ทำให้เหลืองบประมาณมาบริหารเพื่อพัฒนาพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนค่อนข้างน้อย โรงเรียนต้องแก้ไขโดยการระดมทรัพยากรจากภายนอกเข้ามาเพื่อบริหารจัดการในโรงเรียน ซึ่งหากโรงเรียนใดตั้งอยู่ในบริบทที่ผู้ปกครองมีฐานะ การระดมทรัพยากรก็ทำได้ไม่ยากนัก บางโรงเรียนก็ต้องขอความช่วยเหลือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้จัดสรรงบประมาณมาช่วยเหลือในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งส่วนใหญ่มีตำแหน่ง เช่น เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเป็นสมาชิกในองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น(อบต.)ได้ให้ข้อมูลว่า ทางองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นมีการจัดสรรงบประมาณมาให้กับโรงเรียน จำนวนมากน้อยขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจของแต่ละอบต. และความสามารถในการติดต่อประสานงานของผู้บริหารโรงเรียนกับอบต. แต่ถึงอย่างไรก็ตามงบประมาณที่ได้จากการระดมทรัพยากรภายนอกเข้ามาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในแต่ละโรงเรียนนั้นก็ยังมีจำนวนจำกัด และโรงเรียนก็ไม่ได้นำงบประมาณที่ได้จากการระดมทรัพยากรเข้ามาดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเพียงอย่างเดียว แต่โรงเรียนได้นำงบประมาณดังกล่าวไปใช้ในกิจกรรมอื่นๆ ด้วย ส่วนในประเด็นการนำแผนสู่การปฏิบัติด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ (Material) มีการดำเนินการค่อนข้างน้อย การที่โรงเรียนมีการดำเนินการในประเด็นนี้ค่อนข้างน้อย เนื่องจากโรงเรียนมีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หรือเอกสารต่างๆ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนได้รับรู้ค่อนข้างน้อย นอกจากนี้โรงเรียนมีการนำสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมจากภายนอกเข้ามาใช้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนค่อนข้างน้อย และโรงเรียนมีการขอความร่วมมือกับผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเขตเทศบาล/อบต. หรือเจ้าของสื่อ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ไม่พึงประสงค์รอบๆ โรงเรียนค่อนข้างน้อย ซึ่งในประเด็นนี้ จากการสัมภาษณ์โรงเรียนที่ได้รับรางวัลดีเด่น ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ประจำปี 2554 ผู้ตอบในกลุ่มผู้บริหาร ให้ความเห็นว่าผู้บริหารต้องคอยสอดส่องว่ามีสื่อที่ไม่พึงประสงค์รอบโรงเรียนหรือไม่ หากมีก็จะประสานไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลให้ทำการรื้อป้ายดังกล่าวออกเสีย ซึ่งก็สามารถดูแลได้เพียงรอบๆ โรงเรียน

เท่านั้น หากสื่อไม่พึงประสงค์ดังกล่าวอยู่นอกเหนืออำนาจการดูแลของโรงเรียน โรงเรียนก็ไม่สามารถจัดการได้ และโดยส่วนมากสื่อที่ไม่พึงประสงค์ต่างๆ ก็อยู่นอกเหนือการควบคุมดูแลของโรงเรียน โรงเรียนทำได้เพียงแนะนำนักเรียนให้เลือกบริโภคสื่ออย่างสร้างสรรค์เท่านั้น นอกจากนี้ไม่พึงประสงค์ดังกล่าวแล้ว ร้านเกมต่างๆ ที่มีอยู่ใกล้โรงเรียนก็เป็นลักษณะทางกายภาพที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนและเป็นเรื่องที่อยู่นอกเหนืออำนาจของโรงเรียน ในประเด็นนี้ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โรงเรียนที่ได้รับรางวัลดีเด่น ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ประจำปี 2554 ผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มผู้บริหาร ได้แก้ปัญหาโดยการไปขอความร่วมมือกับเจ้าของร้านว่าไม่ให้เจ้าของร้านอนุญาตให้นักเรียนเข้าไปเล่นเกมในร้าน โดยทางร้านก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ซึ่งผู้บริหารที่ให้ข้อมูลเสนอแนะว่าการจะดำเนินการขอความร่วมมือกับทางร้านเกมได้ก็เพราะเจ้าของร้านเป็นคนในชุมชน เป็นผู้ปกครองของนักเรียนเอง และผู้บริหารมีความรู้จักสนิทสนมกันเป็นอย่างดี จึงสามารถแก้ปัญหาได้ แต่หากเป็นสังคมในเมืองที่ต่างไม่รู้จักกัน การแก้ปัญหาดังกล่าวก็กระทำได้ยาก ต้องอาศัยให้ผู้มีอำนาจในการบริหารสั่งการ หรือออกกฎหมายคุ้มครอง ไม่ให้มีสื่อ หรือสถานที่ที่ไม่พึงประสงค์อยู่ใกล้โรงเรียน

1.3 ด้านการประเมินผลในสภาพปัจจุบันของ การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ในรายด้านของการประเมินผล 4Ms ประเด็นการบริหารและบุคลากรอยู่ในระดับปานกลางและน้อยตามลำดับ เพราะโรงเรียนยังขาดการประเมินผลกิจกรรมต่างๆ ที่ได้ดำเนินการไปอย่างเป็นระบบผู้บริหารไม่มีเวลาเพียงพอในการนิเทศ ประเมินผล แม้ว่าจะวางแผนกำหนดวันเวลาสำหรับกรนิเทศ ประเมินผลไว้แล้วก็ตาม แต่ผู้บริหารก็มักติดภารกิจเร่งด่วนอยู่เสมอ (พชรตณฺณ เพชรวิวรรณ์ ,2545) ซึ่งในประเด็นนี้ จากการสัมภาษณ์โรงเรียนที่ได้รับรางวัลดีเด่น ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ประจำปี 2554 ผู้ตอบในกลุ่มผู้บริหาร ให้ความเห็นว่าผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการประเมินผล การประเมินผลสามารถทำได้หลายวิธี เช่นการให้ครูผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายงานผลการดำเนินงานต่อที่ประชุม และจัดทำเอกสารสรุปผลการดำเนินงานส่งต่อผู้บริหาร ส่วนครูประจำชั้นก็ต้องรายงานผลการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้วยเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิตรา โปรงแสง (2545) ได้ทำการศึกษาคำแนะนำงานการใช้หลักสูตรตามแนวโครงการบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการสอนอาชีวศึกษาของสถานศึกษานำร่อง กรมอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีการประเมินแผนการสอนที่นำไปใช้กับสถานการณ์จำลอง และนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแผนการสอนในครั้ง

ต่อไป ส่วนประเด็นการเงิน และวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพอยู่ในระดับน้อยเพราะโรงเรียนขาดการประเมินผลการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และขาดการประเมินผลกิจกรรมระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

2. สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในรายด้าน

2.1 ด้านการวางแผน ในสภาพที่พึงประสงค์ของ การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ในรายด้านของการวางแผน 4Msของสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เพราะโรงเรียนให้ความสำคัญกับการวางแผนในด้านต่างๆ เป็นอย่างมาก เช่น โรงเรียนให้ความสำคัญกับการวางแผนด้านการบริหาร มีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีการให้ความสำคัญกับการให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์เข้ามาร่วมวางแผนในการพัฒนาดังกล่าว ส่วนประเด็นการวางแผนด้านบุคลากรนั้น โรงเรียนก็ให้ความสำคัญในการวางแผนเตรียมบุคลากรให้พร้อมเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เพราะครูก็เป็นผู้มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์มากที่สุด ครูต้องมีความรับผิดชอบ มีการพัฒนาตนเอง มีความเป็นมิตรต่อผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของมยุรีเศวตนิย (2541)ศึกษาถึง คุณลักษณะของครูที่ดีตามแนวคิดของนักเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ครูมีรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความรู้ดี แต่งกายสะอาด สุขภาพดี ยิ้มแย้มแจ่มใส และอารมณ์ดี ด้านวิชาชีพ ครูควรวางตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี สอนดี สอนให้นักเรียนแก้ปัญหาได้ มีประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม จริยธรรม ครูควรเป็นผู้ให้ คำปรึกษาให้ความยุติธรรม ให้อภัย เห็นคุณค่าของศิษย์ ซื่อสัตย์สุจริต และเมตตากรุณาต่อศิษย์ทุกคน ดังนั้นโรงเรียนจึงควรต้องมีการวางแผนบุคลากรให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้วยเช่นกัน ส่วนประเด็นการวางแผนด้านการเงินนั้น โรงเรียนก็ต้องทำให้เกิดการวางแผนในการจัดงบประมาณ และมีการระดมทรัพยากรจากภายนอกโรงเรียนเข้ามาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ในประเด็นการวางแผนด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพนั้นโรงเรียนก็ให้ความสำคัญด้วยเช่นกันเพราะการวางแผนในการจัดหา จัดทำสื่อต่างๆ ก็มีความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเพราะสื่อจะช่วยให้ นักเรียนเรียนรู้และพัฒนาได้ดี ซึ่งและสอดคล้องกับงานวิจัยของภาวินี ไสธายะเพ็ชร(2549) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมคุณธรรม

เกี่ยวกับความมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบให้กับนักเรียนประถมศึกษา โรงเรียนในเครือ เซนต์ปอลเดอซาร์ตอร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการจัดทำสื่อเป็นภาพประกอบเรื่อง ประกอบตามหลักธรรมและจริยธรรมต่างๆ และหากโรงเรียนมีการวางแผนจัดทำสื่อจึงส่งผลให้นักเรียนมีการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ส่วนในเรื่องการวางแผนทางกายภาพ ซึ่งได้แก่ การวางแผนอาคารสถานที่ให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ก็มีความสำคัญที่โรงเรียนต้องการเช่นกัน และสอดคล้องกับแนวคิดของ วิรัช วรรณรัตน์ (2523) ได้กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมนักเรียนที่สำคัญ อย่างหนึ่ง การจัดสภาพแวดล้อมให้โรงเรียนน่าอยู่ สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย จะมีส่วนช่วยให้นักเรียนได้ประสบการณ์ที่เจริญงอกงามต่อไป ดังนั้น โรงเรียนจึงให้ความสำคัญกับประเด็นนี้เป็นอย่างยิ่ง

2.2 ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติในสภาพที่พึงประสงค์ของ การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ในรายด้านของการนำแผนสู่การปฏิบัติ 4Ms ของสภาพปัจจุบันของการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา ระดับมากที่สุดทุกข้อ เพราะโรงเรียนให้ความสำคัญกับประเด็นการนำแผนสู่การปฏิบัติในด้านการบริหาร โดยมีการกำกับให้การดำเนินงานในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ซึ่งในประเด็นนี้สอดคล้องกับพรตฤณ เพชรวิวรรณ(2545) ได้ทำการศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมให้แก่ นักเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการบริหารงานตามนโยบายของต้นสังกัดและกระทรวงศึกษาธิการและทุกโรงเรียนต่างมีนโยบายที่เน้นการปลูกฝังและส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียนด้วย ส่วนประเด็นการนำแผนสู่การปฏิบัติด้านบุคลากรนั้น โรงเรียนก็ให้ความสำคัญเป็นอย่างมากเช่นกัน เพราะบุคลากรหรือครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการนำแผนสู่การปฏิบัติ ครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน ครูต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของครูกับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับน้อมพร เสน่ห์ธรรมศิริ(2551) ได้ทำการศึกษาผลของการจัดประสบการณ์ส่งเสริมพฤติกรรมมารีวินัยอย่างต่อเนื่องโดยความร่วมมือระหว่างครูและผู้ปกครองที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ พบว่า ความสัมพันธ์ที่ดีของครูกับนักเรียนทำให้บรรยากาศในห้องเรียนผ่อนคลายไม่อึดอัด เมื่อนักเรียนเกิดศรัทธา มีความไว้วางใจและยอมรับในตัวครู ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และสอดคล้องกับแนวคิดของ Sockett (1996) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการสอนให้นักเรียนเกิดคุณธรรม พบว่า ประเด็นที่ต้องคำนึงถึงในการสอนให้นักเรียนมีคุณธรรมเพื่อนำไปสู่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประเด็นแรก

ครูต้องมีความรู้ ความเข้าใจในศีลธรรม ครูสามารถถ่ายทอดศีลธรรมที่เข้าใจยากแก่นักเรียน และนักเรียนสามารถให้นำศีลธรรมมาใช้ในชีวิตจริงได้ และประเด็นที่สองสภาวะของเด็ก ครูต้องสอนให้นักเรียนรู้เท่าทันสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงทั้งในและนอกโรงเรียนได้ และสอดคล้องกับแนวคิดของ Adalbjarnardottri and Selman (1997) ได้ทำการวิเคราะห์พัฒนาการวิชาชีพครูว่าควรมีลักษณะอย่างไร ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะงานของครูเป็นงานส่งเสริมจริยธรรมทางสังคมให้กับเด็ก การสอนมีการใช้อุปกรณ์ในการสอนเช่นใช้โปรแกรมการสอน และครูมีพฤติกรรมลดการใช้อำนาจ รั้งเด็ก และเป็นมิตรกับเด็กมากขึ้น ซึ่งพฤติกรรมการสอนที่เปลี่ยนไปของครูมีผลต่อการพัฒนาอารมณ์ และจริยธรรมของนักเรียนให้เป็นที่ไปในทางที่ดีขึ้น ส่วน (สุมน อมรวิวัฒน์ และสมพงษ์ จิตระดับ (2529) กล่าวว่า ครูต้อง แทรกคตินิยมในแบบเรียน และหนังสือให้นักเรียนอ่านทุกชนิด คือ ทั้งหนังสือเรียน และหนังสือที่อ่านในเวลาว่าง ให้เหมาะสมกับเรื่องราวในแบบเรียนหรือในหนังสือนั้น นอกจากนี้ ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนนั้น กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนของครูก็มีความสำคัญเช่นกัน และสอดคล้องกับแนวคิดของ Schulze (1987) วิจัยเรื่อง “ผลกระทบจากวิธีการสอนที่แตกต่างกันเรื่องความซื่อสัตย์ในโรงเรียนอนุบาลและนักเรียนเกรดสอง” โดยใช้วิธีการศึกษา 4 วิธีคือ ให้เพื่อนเป็นแบบอย่างและให้ครูอธิบายตามตัวแบบ ใช้หุ่นเชิดเป็นตัวแบบและครูอธิบายตามตัวแบบ ให้เพื่อนแสดงแบบและครูสอนโดยตรง และใช้หุ่นเชิดเป็นตัวแบบและครูสอนโดยตรง ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่ครูใช้อุปกรณ์ เช่นหุ่นเชิดสอนนั้น มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เรื่องความซื่อสัตย์สูงขึ้น ซึ่งในประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของน้อมพร เสน่ห์ธรรมศิริ(551)ได้ทำการศึกษาผลของการจัดประสบการณ์ส่งเสริมพฤติกรรมกาวมีวินัยอย่างต่อเนื่องโดยความร่วมมือระหว่างครูและผู้ปกครองที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า กิจกรรมที่ครูควรใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนคือกิจกรรมเกม การเล่านิทาน เมื่อเล่านิทานจบ หรือเล่นเกมจบต้องมีการอภิปรายร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน การเชิญชวนให้ปฏิบัติตามข้อตกลงที่ได้ร่วมกันสร้างขึ้น เป็นต้น ส่วนประเด็นการนำแผนสู่ การปฏิบัติด้านการเงินนั้นโรงเรียนได้ให้ความสำคัญและต้องการให้เกิดขึ้นในโรงเรียนเพราะหากมีการจัดสรรงบประมาณ หรือหากระดมทรัพยากรได้เพียงพอ ก็สามารถนำเงินมาใช้จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนได้ ส่วนการนำแผนสู่การปฏิบัติด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ โรงเรียนได้ให้ความสำคัญและต้องการเพราะสื่อการเรียนการสอนทั้งจากภายในและภายนอกโรงเรียนต่างก็มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนควรจัดสถานที่ ให้สะอาด เรียบร้อย เป็นส่วนดี มีการดูแลรักษา ตกแต่งอยู่เป็นนิจ ไม่ให้มีสภาพสกปรก รุงรัง มีการดูแลรักษาซ่อมแซมรั้ว ถนน

ทางเดิน สนาม ใต้ถุนอาคาร อย่างสม่ำเสมอ อาคารเรียน อาคารประกอบ และอาคารอื่น ๆ ในบริเวณโรงเรียนต้องได้รับการดูแลรักษาซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพดี แข็งแรง ไม่มีสภาพชำรุดทรุดโทรมหรือเสื่อมโทรมให้เด็กเห็น และสร้างสุขนิสัยในการใช้อาคารสถานที่ให้แก่นักเรียน ครู และบุคคลอื่น ๆ ในโรงเรียนเป็นประจำ และห้องเรียน ห้องประชุม และห้องอื่น ๆ ในอาคารเรียน ต้องสะอาดเรียบร้อย เป็นประโยชน์ต่อการเรียนวิชาต่าง ๆ และจริยศึกษาของนักเรียนทุกเวลา จัดให้นักเรียนช่วยกันรักษาความสะอาด ตกแต่งและช่วยกันรักษาไม่ให้สกปรกหรือเสื่อมโทรม จนเกิดสุขนิสัยในการอยู่การใช้ห้องนั้น ๆ อย่างมีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน(กรมการศาสนา, 2522)

2.3 ด้านการประเมินผลในสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ในรายด้านการประเมินผล 4Ms ของสภาพปัจจุบันของการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา ระดับมากที่สุดทุกข้อ เพราะโรงเรียนให้ความสำคัญกับการประเมินผลด้านการบริหาร ซึ่งการติดตามและประเมินผลต้องทำอย่างเป็นระบบ(กรมสามัญศึกษา, 2535) โรงเรียนควรมีการประเมินผลกิจกรรมที่ได้ดำเนินการไป ไม่ว่าจะ เป็นกิจกรรมการอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หรือ การมีความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ส่วนการประเมินผลด้านบุคลากร โรงเรียนให้ความสำคัญ เพราะการประเมินผลบุคลากรจะเป็นเครื่องชี้วัดได้ว่าครูมีการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้กับนักเรียนหรือไม่ อย่างไร ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์หรือไม่ นอกจากนี้ ควรมีการประเมินผลว่าครูได้ส่วนด้านการเงิน หากมีการประเมินผลก็จะทำให้ทราบว่า โรงเรียนมีเงินในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเพียงพอหรือไม่ อย่างไร และการประเมินผลด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ โรงเรียนให้ความสำคัญเพราะหากมีการประเมินผลวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพในเรื่องอาคารสถานที่ จะทำให้โรงเรียนมีความพร้อมในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพราะบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และแบบอย่างที่ดีเอื้อต่อการปลูกฝังคุณธรรม

3. การจัดอันดับความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 10 ข้อ มีประเด็นที่จะอภิปรายดังนี้ การจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 10 อันดับนั้น ผู้ให้ข้อมูลได้จัดอันดับ ดังนี้อันดับที่ 1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อันดับที่ 2 ซื่อสัตย์ สุจริต อันดับที่ 3 ความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม อันดับที่ 4 มีวินัย อันดับที่ 5 ความเคารพนับถือต่อตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม อันดับที่ 6 มีจิตสาธารณะ อันดับที่ 7 อยู่อย่างพอเพียง อันดับที่ 8 ใฝ่เรียนรู้

อันดับที่ 9 รักความเป็นไทย และอันดับที่ 10 มุ่งมั่นในการทำงาน จากการจัดอันดับความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยขออภิปรายใน 3 อันดับแรก และอันดับสุดท้าย ดังนี้

3.1 ผู้ให้ข้อมูลให้ความสำคัญกับประเด็นรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มาเป็นอันดับที่ 1 เพราะการรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ มีความรักศรัทธา ยึดมั่นในศาสนา เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งทั้งสามสถาบัน ได้แก่ สถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันหลักที่ประชาชนชาวไทยทั้งหลายให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นผู้ให้ข้อมูลจึงจัดลำดับความสำคัญไว้เป็นที่หนึ่ง

3.2 อันดับที่ 2 ชื่อสัตย์ สุจริต เป็นคุณลักษณะที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่ต้องปลูกฝังให้เกิดกับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับบทิมา เรื่องสกุล (2550) ได้ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านวัฒนธรรม จริยธรรมของเด็กปฐมวัย พบว่าคุณธรรม จริยธรรมที่ผู้ปกครองต้องการให้เกิดกับนักเรียนมากที่สุดคือ ความชื่อสัตย์ สุจริต

3.3 ความรับผิดชอบ เป็นอันดับความสำคัญที่ 3 ซึ่งความรับผิดชอบเป็นคุณลักษณะที่มีความสำคัญที่จะต้องปลูกฝังให้เกิดกับทุกคน เพราะความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นลักษณะของความเป็นพลเมืองดีที่สำคัญอย่างยิ่งจะช่วยให้สังคมสงบสุข เจริญก้าวหน้า ปัญหาสังคมก็จะลดน้อยลง ปัญหาทุจริตและคอร์รัปชันก็จะไม่เกิดขึ้น สังคมจะสงบสุข มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว(ดาวณา กิตติสาโร, 2546 และพัฒนาวดี อนุสรณ์เทวินทร์ , 2544) ความรับผิดชอบเป็นคุณสมบัติที่สำคัญยิ่งของคน เพราะเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จ กิจกรรมที่สำคัญย่อมต้องการผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง หากขาดความรับผิดชอบต่อความเสียหายจะเกิดขึ้น (วันทนี อุบลแย้ม, 2545) คุณลักษณะเรื่องความรับผิดชอบเป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่ควรปลูกฝังให้กับนักเรียน และชุมชนต้องการให้ปลูกฝังให้เกิดกับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับทิพวรรณ วรณภักดี (2551)ทำการศึกษาความต้องการของชุมชนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กวัยอนุบาลในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า คนในชุมชนส่วนมากต้องการให้ปลูกฝังเรื่องการมีความรับผิดชอบ ดังนั้นคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบจึงอยู่ในอันดับที่ 3

3.4 อันดับสุดท้าย คืออันดับที่ 10 มุ่งมั่นในการทำงาน การที่ความมุ่งมั่นในการทำงานอยู่ในอันดับที่ 10 เพราะผู้ให้ข้อมูลเห็นว่านักเรียนประถมศึกษาอยู่ในวัยที่ยังเล็ก และไม่อยู่ในวัยทำงาน ดังนั้น คุณลักษณะในข้อนี้จึงยังไม่มีมีความสำคัญกับนักเรียนมากนัก

4. กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีประเด็นอภิปรายดังนี้

4.1 กลยุทธ์การประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประกอบด้วยกลยุทธ์รอง 3 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) กลยุทธ์การประเมินผลงบประมาณเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 2) กลยุทธ์การประเมินผลสื่อ เทคโนโลยีและอาคารสถานที่เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และ3)กลยุทธ์การประเมินผลกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน จากการศึกษาวิจัยได้ข้อค้นพบว่า กลยุทธ์ที่น่าสนใจและโรงเรียนต้องให้ความสำคัญในด้านการประเมินผลคือ กลยุทธ์การประเมินผลงบประมาณเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ซึ่งในประเด็นนี้โรงเรียนมีจุดอ่อนเกี่ยวกับการประเมินผลด้านงบประมาณการเงินเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งเนื่องมาจากโรงเรียนขาดการประเมินผลด้านการเงินไม่ว่าจะเป็นเงินงบประมาณ หรือเงินที่ได้จากการระดมทรัพยากรจากภายในและภายนอกโรงเรียนทั้งที่ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2548 (สำนักงานประมาณ,2555 : ออนไลน์)ได้กำหนดให้หน่วยงานราชการต้องมีการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและการดำเนินงาน โดยกำหนดให้หน่วยงานราชการมีการจัดทำแผนการตรวจสอบ ติดตามการใช้เงินทั้งเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ และแผนการใช้งบประมาณ รายไตรมาส สถานศึกษาต้องมีการจัดทำแผนการตรวจสอบ ติดตามการใช้เงิน ต้องมีการสร้างเครื่องมือเพื่อการประเมินผล ผลผลิตตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ตามข้อตกลงของการให้บริการผลผลิตของสถานศึกษา ต้องมีการรายงานผลการประเมินต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและเขตพื้นที่การศึกษา ส่วนในเรื่องของการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อศึกษานั้นตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2548 ก็มีแนวปฏิบัติในการประเมินผลว่าสถานศึกษาต้องมีการประเมินผลด้วยเช่นเดียวกัน ดังนั้น ในการวางแผนดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนควรต้องเน้นเรื่องการประเมินผลด้านการเงินไว้และ โรงเรียนควรต้องให้ความสำคัญในการกำหนดกลยุทธ์ประเมินผลด้านการเงินเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนไว้เป็นลำดับต้นๆ

4.2 กลยุทธ์การนำแผนสู่การปฏิบัติเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์รอง ได้แก่ 1) กลยุทธ์การนำแผนด้านการจัดสรรงบประมาณและการระดมทุนไปสู่การปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง 2) กลยุทธ์การปฏิบัติตามแผนการบริหารสื่อ เทคโนโลยี และอาคารสถานที่โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน และ 3) กลยุทธ์การนำกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน พบว่า กลยุทธ์ที่น่าสนใจและโรงเรียนต้องให้ความสำคัญในด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติคือ กลยุทธ์การนำแผน

ด้านการจัดสรรงบประมาณและการระดมทุนไปสู่การปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งในประเด็นนี้โรงเรียนมีจุดอ่อนเกี่ยวกับการนำแผนด้านการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมากที่สุด ในประเด็นด้านงบประมาณการเงิน ไม่ว่าจะเป็นด้านการประเมินผลด้านการเงิน หรือการนำแผนสู่การปฏิบัติเป็นประเด็นที่เป็นจุดอ่อนของโรงเรียน โรงเรียนควรมีการใช้จ่ายงบประมาณ ทั้งเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณ หรือเงินที่ได้จากการระดมทรัพยากรจากภายในและภายนอกโรงเรียน โรงเรียนต้องดำเนินการให้เป็นไปตามแผนด้านการจัดสรรงบประมาณการเงินที่ได้วางแผนไว้ โดยข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โรงเรียนที่ได้รับรางวัลดีเด่น ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ประจำปี 2554 ผู้ตอบในกลุ่มผู้บริหาร ให้ความเห็นว่างบประมาณ หรือการเงินเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาที่มีค่อนข้างจำกัด งบประมาณที่รัฐจัดสรรมีไม่เพียงพอ ดังนั้นการนำแผนด้านการเงินสู่การปฏิบัติจึงทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร แม้ว่าโรงเรียนจะแก้ปัญหาด้วยการระดมทรัพยากรจากภายนอกแล้วก็ตาม แต่เงินที่ได้จากการระดมทรัพยากรก็มีจำนวนจำกัด โรงเรียนมีค่าใช้จ่ายต่างๆ เป็นจำนวนมาก และโรงเรียนไม่ได้นำเงินที่ได้จากการระดมทรัพยากรมาดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพียงอย่างเดียว ซึ่งโรงเรียนแก้ปัญหาดังกล่าวโดยการใช้งบประมาณอย่างประหยัด และคุ้มค่า และโรงเรียนมีการดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดสรรที่ดินของโรงเรียนดำเนินการเลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ เลี้ยงกบ ปลูกผัก เป็นต้น เพื่อนำผลผลิตที่ได้มาเข้าใช้ในโครงการอาหารกลางวัน และผลผลิตที่เหลือนำไปขายเป็นรายได้ให้กับโรงเรียนและนักเรียน ส่วนการระดมทุนนั้น หากโรงเรียนอยู่ในชุมชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี การระดมทุนก็สามารถทำได้ แต่ส่วนใหญ่การระดมทุนทำได้อย่างมีข้อจำกัด ดังนั้นในประเด็นการนำแผนด้านการจัดสรรงบประมาณและการระดมทุนไปสู่การปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจึงปฏิบัติได้ไม่ดีเท่าที่ควรจะเป็น ดังนั้น โรงเรียนควรต้องให้ความสำคัญในการกำหนดกลยุทธ์การนำแผนด้านการจัดสรรงบประมาณและการระดมทุนไปสู่การปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงไว้เป็นลำดับต้นๆ เช่นกัน

4.3 กลยุทธ์การวางแผนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง ได้แก่ 1) กลยุทธ์การวางแผนให้นักเรียนเลือกบริโภคสื่อ และเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ 2) กลยุทธ์การวางแผนด้านงบประมาณโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า กลยุทธ์ที่น่าสนใจและโรงเรียนต้องให้ความสำคัญในด้านการวางแผนคือ กลยุทธ์การวางแผนให้นักเรียนเลือกบริโภคสื่อ และเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ซึ่งในประเด็นนี้โรงเรียนมีจุดอ่อน เนื่องจากการขาดการวางแผนเกี่ยวกับการดูแลสื่อ ป้ายโฆษณาที่ไม่พึงประสงค์รอบ ๆ โรงเรียน การขาดการวางแผนในการนำสื่อ

เทคโนโลยีและนวัตกรรมจากภายนอกเข้าใช้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เป็นต้น และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โรงเรียนที่ได้รับรางวัลดีเด่น ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ประจำปี 2554 ผู้ตอบในทุกกลุ่มของผู้ข้อมูล ซึ่งประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ครูประจำชั้น และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่างให้ข้อมูลที่น่าสนใจว่า สื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อจากหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ หรือสื่อจากอินเทอร์เน็ต มีผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เพราะนักเรียนจะเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์จากทางโทรทัศน์ จากคลิปวิดีโอซึ่งนักเรียนสามารถเปิดดูได้ทั้งจากในโรงเรียนและที่บ้าน ดังนั้น ทั้งทางโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนควรมีการวางแผนร่วมกันในการแก้ปัญหาดังกล่าว ซึ่งในประเด็นเรื่องการให้ความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์นี้ Thomas Lickona(1992) ได้เสนอไว้ว่าควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมกับโรงเรียน โดยการส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ทวนดูแลความประพฤติของนักเรียน และส่งเสริมให้มีเครือข่ายต่างๆ เช่นเครือข่ายผู้ปกครอง เครือข่ายครูเพื่อเป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยมีโรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชนในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งในประเด็นนี้ อรุณณี พรพงษ์(2547) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของครูประถมศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่าการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ครูควรศึกษาหาความรู้ในการวิจัยโดยเข้าอบรม ปรึกษากับเพื่อนครู ควรมีการสร้างเครือข่ายเพื่อนครูนักวิจัย ดังนั้น ในการวางแผนดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนควรต้องเน้นเรื่องการวางแผนด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ และโรงเรียนควรต้องให้ความสำคัญในการกำหนดกลยุทธ์ประเมินผลด้านการเงินเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้วยเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยมี 2 สาระสำคัญ คือ ข้อเสนอแนะในการนำไปปฏิบัติ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้มีการประเมินผลด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประถมศึกษา

จากผลการวิจัย พบว่าการประเมินผลด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ ในประเด็นของการประเมินผลการจัดทำ จัดหาสื่อการสอน การนำเทคโนโลยี และนวัตกรรมทั้งจากภายในและภายนอก รวมทั้งการประเมินการขอความร่วมมือจากผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องในการดูแลป้ายโฆษณาที่ไม่พึงประสงค์รอบๆ โรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน พบว่าในสภาพปัจจุบันมีการประเมินผลน้อย และเมื่อพิจารณาลำดับความต้องการจำเป็นตามค่า $PNI_{modified}$ ก็พบว่าในด้านการประเมินผลด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา มีค่า $PNI_{modified}$ อยู่ในระดับสูง ($PNI_{modified} = 1.12$) และมีลำดับความสำคัญอยู่ในลำดับที่ 1 ซึ่งถือว่ามีค่าสำคัญจำเป็นในระดับสูง ดังนั้นผู้บริหารจึงควรสนับสนุนให้ประเมินผลในเรื่องนี้เป็นลำดับแรกๆ เช่น ส่งเสริมให้ครูประจำชั้นประเมินผลการนำสื่อการเรียนการสอนเข้ามาใช้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้งสื่อจากภายใน และภายนอกโรงเรียน สนับสนุนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการดูแลอาคารสถานที่ซึ่งเป็นลักษณะทางกายภาพ เช่น เจ้าหน้าที่ดูแลอาคารสถาน ผู้ปกครอง และชุมชนได้เข้ามาประเมินผลลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนว่ามีลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์หรือไม่ อย่างไรและควรมีการปรับปรุง แก้ไขลักษณะทางกายภาพอย่างไรให้เอื้อต่อการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีการประเมินผลด้านการเงินเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา

จากผลการวิจัย พบว่าการประเมินผลด้านการเงินเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา มีการประเมินผลน้อย และเมื่อพิจารณาลำดับความต้องการจำเป็นตามค่า $PNI_{modified}$ ก็พบว่าในด้านการประเมินผลด้านการเงินเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา มีค่า $PNI_{modified}$ อยู่ในระดับสูง ($PNI_{modified} = 1.12$) และมีลำดับความสำคัญอยู่ในลำดับที่ 1 ซึ่งถือว่ามีค่าสำคัญจำเป็นในระดับสูง ดังนั้นผู้บริหารจึงควรสนับสนุนให้ประเมินผลในเรื่องนี้เป็นลำดับแรกๆ เช่นกัน ซึ่งสามารถทำได้โดยการส่งเสริมให้ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ประเมินด้านการเงินอย่างสม่ำเสมอ โดยมีการประเมินผลด้านการเงินทั้งเงินในงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ โดยผู้บริหารมีการติดตาม ตรวจสอบอย่างใกล้ชิด

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้โรงเรียนรักษาจุดแข็งของการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาไว้ และมีการพัฒนาจุดอ่อนอย่างต่อเนื่อง

จากผลการวิจัย พบว่า จุดแข็งของการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การวางแผน

ด้านการบริหาร และการวางแผนด้านบุคลากร ซึ่งเป็นประเด็นที่โรงเรียนทำได้ดี และเป็นจุดแข็งอยู่แล้ว ซึ่งโรงเรียนควรรักษาจุดแข็งในประเด็นการวางแผนด้านการบริหาร คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาไว้ พร้อมกับพัฒนาจุดอ่อนอย่างต่อเนื่อง

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในเรื่องความมุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และใฝ่เรียนรู้

จากผลการวิจัย การจัดเรียงอันดับความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือ ครูผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ครูประจำชั้น และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดอันดับความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดย 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ อันดับ 10 ความมุ่งมั่นในการทำงาน อันดับ 9 รักความเป็นไทย และอันดับ 8 ใฝ่เรียนรู้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 3 คุณลักษณะนั้นผู้ตอบให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าวน้อย ซึ่งอาจส่งผลถึงการจัดกิจกรรม หรือการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะดังกล่าวน้อยกว่าคุณลักษณะในข้ออื่น ๆ

1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการปลูกฝังคุณธรรมให้เกิดขึ้นกับทุกโรงเรียน ทุกระดับการศึกษา

โรงเรียนทุกระดับการศึกษา ควรปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับนักเรียน ทุกโรงเรียน ทุกระดับการศึกษา ตามแนวคิดของ Lickona, Thomas(1992) ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ว่าการจะพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้นต้องมีองค์ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ความรอบรู้ด้านศีลธรรม (Moral Knowing) สำนึกทางจริยธรรม (Moral Feeling) และการปฏิบัติทางศีลธรรม(Moral Action)ซึ่งหากโรงเรียนได้พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามแนวทางดังกล่าวจะส่งผลให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่ดีตามที่สังคมต้องการ

1.6 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่ส่งเสริมความเข้มแข็งทางคุณธรรมนำความรู้

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาควรจัดหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ส่งเสริมความเข้มแข็งทางคุณธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการตามที่หลักสูตรแกนกลางกำหนดไว้ แนวทางหนึ่งสำหรับการพัฒนาคือการส่งเสริมความเข้มแข็งทางคุณธรรมนำความรู้ให้เข้าไปอยู่ในหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตร

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยวิธีการแทรกในการเรียนการสอนตามกลุ่มสาระทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และเน้นการปฏิบัติเพิ่มเติมในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมชมรม กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นต้น

1. 7 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน วัด เข้ามามีส่วนในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลจากการวิจัยพบว่า บ้าน ชุมชน วัด และโรงเรียนมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน วัด ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา โดยกระทรวงศึกษาธิการได้เสนอ แผนนโยบายเกี่ยวกับ “บวร”(บ้าน วัด โรงเรียน) ซึ่งเป็นนโยบายที่สามารถพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาได้เป็นอย่างดี

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในโรงเรียนที่เปิดทำการสอนในระดับอื่นๆ เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา และเป็นเพียงส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาที่เปิดสอนจริงในปัจจุบัน ซึ่งยังไม่ครอบคลุมถึงโรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.2 ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา และโรงเรียน สังกัดเอกชน ซึ่งปัจจุบันโรงเรียนเอกชนได้เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาอย่างมาก เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการวิจัยเฉพาะโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพียงอย่างเดียว จึงยังไม่ครอบคลุมปัญหาในโรงเรียนระดับการศึกษาอื่นๆ

2.3 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาของโรงเรียนที่มีบริบทต่างกัน เช่นโรงเรียนในเมือง และโรงเรียนที่อยู่นอกเมืองซึ่งมีบริบทในการศึกษาแตกต่างกันและควรศึกษาตามขนาดโรงเรียนเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษในเรื่องของกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีการจัดการศึกษาหรือมีสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กนกพรรณ บุญธรรม(2540).**พฤติกรรมของครูในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กวี วงศ์พุ่ม. (2539). **การพัฒนาบุคลิกภาพ.**กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ตำราอาจารย์นิสิต จิ๋วสันติการ.
- การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์,กระทรวง.(2554).**รายงานสถิติตัวบ่งชี้สภาวะการณืเด็กและเยาวชนระหว่าง พ.ศ. 2549 – 2550.**[online] แหล่งที่มา: [http:// www. Msociety.go.th/.content_stat_detail.php?pageid = 551](http://www.Msociety.go.th/.content_stat_detail.php?pageid=551) [20 มีนาคม 2554]
- การศาสนา, กรม. (2538). กระทรวงศึกษาธิการ.**การจัดจรรยาศึกษา.**กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา.
- การศาสนา, กรม. (2522). **คู่มือจรรยาธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน(2536).**คู่มือการปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา(ฉบับปรับปรุง).**พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,สำนักงาน(2554). **ข้อมูลจำนวนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.**กระทรวงศึกษาธิการ.
- คณะกรรมการการอุดมศึกษา,สำนักงาน(2547).**เอกสารสาระการเรียนรู้ประกอบชุดวิชา การพัฒนาการบริหารสถาบันการศึกษา.**พิมพ์ครั้งที่ 2. กระทรวงศึกษาธิการ.
- คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน,สำนักบริหารงาน. (2553).**สถิติการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2553.** สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ.(อัดสำเนา).
- งบประมาณ,สำนัก.(2555).**ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2548.** [online] แหล่งที่มา: [http:// www. bb.go.th/Support/bud_law/bud_ad/bud_ad48/bud_ad48.pdf](http://www.bb.go.th/Support/bud_law/bud_ad/bud_ad48/bud_ad48.pdf). [2 ตุลาคม 2555]

จรรยา สุวรรณทัต ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจักษ์.(2521).**พฤติกรรม**

ศาสตร์ เล่ม 1 : พื้นฐานความเข้าใจทางจิตวิทยา.กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

จิตจำนง รัตนสกุล.(2538).**การศึกษาเนื้อหาคุณธรรมในหนังสือการ์ตูนไทย – อังกฤษ.**

วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต,สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณัฐพันธุ์ เขจรันท์.(2544). **ยอดกลยุทธ์การบริหารสำหรับองค์กรยุคใหม่.**

กรุงเทพมหานคร: ด้านสุทธาการพิมพ์.

ดาวนภา กิตติสาโร.(2546).**การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อ**

ความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่ม

เจ้าพระยา โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงคาโนคอล. วิทยานิพนธ์ปริญญา

การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิจัยและสถิติทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2538). **ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม : การวิจัยและการพัฒนาบุคคล.**

กรุงเทพมหานคร: โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ทศพร ศิริสัมพันธ์.(2539). **การวางแผนเชิงกลยุทธ์.**กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.

ทองพล ไสภณ. (2546). **การพัฒนากลยุทธ์การจัดการทรัพยากรบุคคลในสถาบันราชภัฏ.**

วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิพวรรณ วรรณภักดี.(2551). **การศึกษาความต้องการของชุมชนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึง**

ประสงค์ของเด็กวัยอนุบาลในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น.วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิพวรรณ ประเสริฐอำไพสกุล. (2544). **การเปรียบเทียบผลการประเมินความต้องการ**

จำเป็นและการยอมรับในผลการประเมินของครูคณิตศาสตร์ระหว่างการประเมิน

ความต้องการจำเป็นแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม. วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทีศนา แชมมณี.(2546). **การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม: จากทฤษฎีสู่การ**

ปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธงชัย สันติวงษ์.(2533).**การบริหารเชิงกลยุทธ์.**กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

- ธงชัย สันติวงษ์. (2540). การวางแผนเชิงกลยุทธ์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2546). การบริหารทุนมนุษย์ (Human Capital Management). กรุงเทพมหานคร : ประชุมช่าง.
- ธนวัฒน์ สุวรรณจรัส.(2548).การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาคุณธรรมในนิสิต **นักศึกษาไทยระดับปริญญาบัณฑิต**.วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชา
อุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนา นิลชัยโกวิทย์.(2551). การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงและจิตตปัญญาศึกษา
Transformative Learning and Contemplative Education. ในจิตตปัญญาศึกษา:
การศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ธิติมา เรื่องสกุล.(2550).**ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านวัฒนธรรม
จริยธรรมของเด็กปฐมวัย**.วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- นายกรัฐมนตรี้,สำนัก.(2554).การกำหนดกลุ่มจังหวัดและเขตตรวจราชการ.[online]
แหล่งที่มา: [http:// ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2552](http://ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2552) [1 กรกฎาคม 2554]
- น้อมพร เสน่ห์ธรรมศิริ.(2551).**ผลของการจัดประสบการณ์ส่งเสริมพฤติกรรมการมีวินัยอย่าง
ต่อเนื่องโดยความร่วมมือระหว่างครูและผู้ปกครองที่มีต่อความรับผิดชอบของ
นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาประถมศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุล.(2534).**ก้าวเข้าสู่ผู้บริหารการศึกษา**.กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์.
- นภดล ภานะวิเชียร.(2540).**การศึกษาค่านิยมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้รับการสร้างเสริมด้วยกระบวนการที่พัฒนาตามแนวคิด
ของไอเซ็นและแรทส์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและ
การสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทกา จิรานันท์. (2551).**ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนคุณลักษณะด้านความสามัคคี
ความรับผิดชอบ ความมีน้ำใจ และความกล้าแสดงออก ที่มีต่อความสำเร็จในการ
ทำกิจกรรมกลุ่ม ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4**.วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด.(2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

- ประเวศ วะสี.(2549). **ระบบการเรียนรู้ใหม่ไปให้พ้นวิกฤตแห่งยุคสมัย**. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ.
- ป๋อธส มาลากุล ณ อยุธยา.(2554). **การจัดการเชิงกลยุทธ์**. [online] แหล่งที่มา: [http:// issuu.com/banky/docs/10-11-54_03](http://issuu.com/banky/docs/10-11-54_03) [12 ตุลาคม 2554]
- พงษ์ศิริ แก้วขอนแก่น. (2546). **คุณลักษณะเชิงบริหารที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะวิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- พรตณณ เพชรวิวรรณ. (2545). **การศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมให้แก่นักเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์.(2552). **การบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อโลกใบเล็ก.แนวคิดและหลักการจัดทำแผนกลยุทธ์(Strategic Planning)**.กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- พระเทพวิสุทธิเมธี (พุทธทาสภิกขุ).(2529). **ธรรมสำหรับครู**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2548). **ธรรมนุญชีวิต**.พิมพ์ครั้งที่ 2.กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต).(2543). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์** พิมพ์ครั้งที่ 9.กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- พัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา,สำนัก.(2548). **แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ** พิมพ์ครั้งที่ 7 .กรุงเทพมหานคร ออปป้า.
- พัฒนานวดี อนุสรณ์เทวินทร์. (2544). **การใช้กลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่6 โรงเรียนลุมพุก(วันครู 2503)อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิจิตรา พงษ์จินดากร.(2525). **การทดลองสอนความรับผิดชอบแก่เด็กที่มีระดับพัฒนาการทางสติปัญญาต่างกันโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์**วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

- พิชัย ไชยสงคราม.(2550).**หลักการบริหารการศึกษา**.เอกสารคำสอน รายวิชา หลักการบริหารการศึกษา.โครงการตำราวิชาการเฉลิมพระเกียรติ วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2542).**การบริหารจัดการอุดมศึกษา หลักและแนวทางตามแนวปฏิรูป** เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (อัดสำเนา).
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์และคณะ. (2550). **คุณลักษณะของบุคคลที่พึงประสงค์ (4ร.)**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพเราะ ไตรติลานันท์.(2549).**การพัฒนาแผนกลยุทธ์ของสถาบันอุดมศึกษาท้องถิ่นที่เน้นความร่วมมือกับชุมชนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการป้องกันการติดยาเสพติด: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์**.วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัสรา อรุณมีศรี.(2533).**การพัฒนาแบบวัดความรับผิดชอบสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวัดและประเมินผลทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาวดี อนันต์นาวี. (2552). **หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา**. ชลบุรี: สำนักพิมพ์มนตรี.
- ภาวิณี ไสธายะเพ็ชร. (2549). **การศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมคุณธรรมเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบให้กับนักเรียนประถมศึกษา โรงเรียนในเครือเซนต์ปอล เดอ ชาร์เตอร์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาณุภัทร ลิมจำรูญ. (2551). **การพัฒนาชุดเครื่องมือวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น**.วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัย การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภูมิพลอุบลเดช, พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา. (2543). **คำพอสอน ประมวลพระบรมราชโองการและพระราชดำรัสเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรุงเทพ.

- มยุรี เสวตน้อย.(2541).**คุณลักษณะของครูที่ดีตามแนวคิดของนักเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**
- มหามกุฏราชวิทยาลัย,มหาวิทยาลัย.(2554).**จริยธรรม.**[online] แหล่งที่มา:
<http://www.jariyatam.com/ethics-01/328-2009-07-17-07-24-38> [10 สิงหาคม 2554]
- มหิดล, มหาวิทยาลัย.(2554).**ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา.**[online] แหล่งที่มา:
http://www.mahidol.ac.th/aboutus/ce_th.php [10 สิงหาคม 2554]
- มาลัยพร นนท์แก้ว.(2551).**พัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุความมีคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย: การวิเคราะห์กลุ่มพหุ.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยนต์ ชุ่มจิต.(2544).**การศึกษาและความเป็นครูไทย.**กรุงเทพมหานคร: โอ เอส พรีนติ้งเฮ้าส์.
- ยุวรี ผลพันธิน.(2551). **การวิเคราะห์สภาพและแนวทางในการส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนอาชีวศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดี.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542).**การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย.** กรุงเทพมหานคร: แม็ค จำกัด.
- ลีลา สุวรรณนิมิต (2533). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในโรงเรียนอนุบาลตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนอนุบาลของรัฐ.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เลขาธิการสภาการศึกษา,สำนักงาน. (2551). **รายงานการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวโน้มบริบทการเปลี่ยนแปลงสังคมโลกและสังคมไทย ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ด้านสังคม.** กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- เลขาธิการสภาการศึกษา,สำนักงาน. (2550). **รายงานการประชุมรับฟังความคิดเห็นการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ่อแม่ ผู้ปกครองและการศึกษาทางเลือก.**กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- เลขาธิการวุฒิสภา,สำนักงาน. (2550). **สอนคุณธรรมอย่างไรให้ดำรงสามัคคี.** กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- วรรณิ แกมเกตุ. (2551).**วิถีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์.**กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วัลลภ กันทรัพย์ และคณะ.(2530).**การประเมินจริยธรรมโดยใช้เครื่องมือมาตรฐาน เอกสารการสอนชุดวิชาจริยธรรม หน่วยที่ 13.**นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วันทนีย อุบลแย้ม.(2545). **ปัจจัยลักษณะพื้นฐานและสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวังนนทบุรี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชา วิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิทย์ วิศเวทย์ และเสถียรพงษ์ วรรณปก.(2525).**สังคมศึกษา(ส 402).**กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.
- วิกิพีเดีย.(2554).**จิตตปัญญาศึกษา.** [online] แหล่งที่มา: <http://www.th.wikipedia.org/wiki/จิตตปัญญาศึกษา>. [10 สิงหาคม 2554]
- วิชาการและมาตรฐานการศึกษา,สำนัก. (2551). **แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.**กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- วิเชียร รักการ. (2529).**วัฒนธรรมและพฤติกรรมของไทย.** กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- วิรัช วรรณรัตน์.(2523) **สิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก.** วารสารครู. 5 กรกฎาคม.
- วิไล วิทย์ประเสริฐกุล.(2549). **การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลลภ กันทรัพย์และคณะ.(2530). **การประเมินจริยธรรมโดยใช้เครื่องมือมาตรฐาน เอกสารการสอนชุดวิชาจริยศึกษา หน่วยที่ 13.**กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ศักดิ์ศรี ปาณะกุล.(2550).**การประเมินความต้องการจำเป็นของหลักสูตร. วารสารรามคำแหง.** ปีที่ 24,ฉบับที่ 1 (ม.ค. – มี.ค. 2550):174-193.
- ศึกษาธิการ,กระทรวง.(2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับปรับปรุงที่ 2) พ.ศ. 2545.**กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ.).
- สถิติแห่งชาติ,สำนักงาน.(2554). **รายงานการสำรวจข้อมูลอาชญากรรม.**[online] แหล่งที่มา: [http:// www. statcms.nso.go.th/nsocms](http://www.statcms.nso.go.th/nsocms) . [19 มีนาคม 2554]

- เสนาะ ตีเยาว์.(2544). **หลักการบริหาร**.พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมาน อัครภูมิ.(2549).**การบริหารการศึกษาสมัยใหม่: แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. อุบลราชธานี: อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.
- สหัทยา พลปัดพี.(2548).**การนำเสนอแนวทางการพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์บัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สามัญศึกษา,กรม.(2535). **คู่มือการพัฒนาการเรียนการสอนตามหลักสูตร**. กรุงเทพมหานคร: มิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอ.
- สมคิด บางโม. (2544).**หลักบริหารการศึกษา**.(พิมพ์ครั้งที่ 4).กรุงเทพมหานคร:สถาบันราชภัฏพระนคร.
- สมยศ นาวิการ.(2545).**การบริหาร**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ1991.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2544). **เทคนิคการบริหารจัดการศึกษายุคใหม่**.เอกสารการเรียนการสอนวิชาหลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุจิตรา โปร่งแสง.(2545). **การศึกษาการดำเนินงานการใช้หลักสูตรตามแนวโครงการบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการสอนอาชีวศึกษาของสถานศึกษานำร่อง กรมอาชีวศึกษา**.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษาและพัฒนาศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพิตรา เศลัดต้นกุล.(2550). **การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานกิจการนิสิตนักศึกษา ตามแนวศัพทราชาธรรม**.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์บัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภารัตน์ ม่วงศิริ. (2547). **การศึกษาภาพลักษณ์ที่เป็นจริงและพึงประสงค์ของโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปกครอง**.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมน อมรวิวัฒน์ และสมพงษ์ จิตระดับ(2529). "หน่วยที่ 11 โรงเรียนประถมศึกษากับการพัฒนาจริยธรรม".เอกสารการสอนชุดวิชาจริยศึกษา หน่วยที่ 11-15 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : บางกอกบลิ๊อค.

- สุรธานี ปาจารย์. (2552). **การวิจัยและพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1: การประยุกต์ใช้กระบวนการแผนที่ผลลัพธ์.**วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น.**(พิมพ์ครั้งที่ 2)
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2514).**การศึกษากับการพัฒนาประเทศ.**(อัดสำเนา).
- สันติ บุญภิรมย์. (2547). **เอกสารคำสอน รายวิชาหลักการบริหารการศึกษา.**คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์. (2549). **การบริหารทรัพยากรมนุษย์(Human Resource Management).**
กรุงเทพมหานคร: เอ็ม.ที.เพรส.
- สำนักนายกรัฐมนตรี.(2554).**ประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ.**[online] แหล่งที่มา : <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2552/E/028/33.PDF>. [1 กรกฎาคม 2554]
- สำเริง เฉลิมเฒ่า. (2527). **การบริหารโรงเรียนกับการสอนจริยธรรม.** วารสารวิทยาจารย์. (กุมภาพันธ์).
- อนันต์ เกตุวงศ์. (2543). **หลักและเทคนิคการวางแผน.**พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อรุณณี พรพงศ์. (2547). **การปฏิบัติงานวิชาการของครูประถมศึกษาในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน.**วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาเทคนิคการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอมอัชมา วัฒนบูรานนท์.(2554).**การจัดการเรียนรู้สุขศึกษาแบบจิตตปัญญาศึกษา.**
[online] แหล่งที่มา: [http:// www. chulapedia. chula. ac. th/การจัดการเรียนรู้สุขศึกษาแบบจิตตปัญญาศึกษา](http://www.chulapedia.chula.ac.th/การจัดการเรียนรู้สุขศึกษาแบบจิตตปัญญาศึกษา). [10 สิงหาคม 2554]
- อัคพงษ์ สุขมาตย์.(2553).**การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา.**ปริญญาการศึกษาดุษฎบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภาษาอังกฤษ

- Adalbjarnardottr,S. and Selman,R. (1997). **I fell I have received a new vision : An Analysis of Teacher's professional development as they work with student on Interpersonal issues.** Teaching and teacher education. 13(4) : 409 – 428.
- Boxall, Peter and Purcell,John. (2008). **Strategy and Human resource Management.** (2nd Edition) New York: Palgrave Macmillan.
- Certo,Samuel.,and Peter,J.paul. (1991). **Strategic Management : Concept and Applications.** New York : McGraw-Hill.
- Devine, Tony and others. (2001). **Cultivating Heart and Character :Educating for Life's Most Essential Goals.**North Carolina:Chapel Hill.
- Greenwood,W.T. (1965). **Management and Organization Behavior Theories: An Interdisciplinary Approach.** New York : South – Western.
- Good,Carter V. (1973).**Dictionary of education.** 3rd ed. New York: McGrew-Hill Book Company.
- Greenley,Gordon E. (1989). **Strategic Management.** United King : Prentice-Hall.
- Kearns, Paul. (2003). **HR Strategy.**Great Britain: Biddles.
- Kolter,phillip,and Murphy,Patric,E.(1981).Strategic planning for higher education. **Journal of Higher Education.** 52: 470-489.
- Leveriza,J.P. (1986). **The Management of Organization.** Metromanila: Navotas.
- Lewis,James Jr.(1983).**long-Range and Short-Range Planning for Educational Administrators.**USA: Allyn and Bacon,Inc.
- Lickona, Thomas. (1992). **Education for Character : How Our Schools can Teach Respect and Responsibility.** New York: Bantam Book.
- Noe , A Raymond, Hollenbeck ,R John.,Barry Gerhat,and Patrick M Wright. (2006). **Human Resource Management : Gaining a Competitive Advantage.** 5th.ed. New York: McGraw – Hill.
- Robert,K. (1978). **A Comparison of Perceptions of School Discipline between Student, Parent, Teacher and School Administrators.** Dissertation Abstracts International. 50(12) : 3826-A.

- Schulze,C.B. (1987). **The Effect of different Method of Modeling and Instruction on Honesty Behavior in Kindergarten and Second Grade Children.** Dissertation Abstracts International.48(July) : 43-A.
- Shirley.R.C. (1988).**Strategic planning: An overview.** New Direction for Higher Education.
- Sockett. (1996). Can Virtue Be Taught?. **The educational Forum.**60 : 124 – 129.
- Turiel,E. (1966) . “An Experiment Test of the Sequentially of Development Stages in the Child’s Moral Judgment” **Journal of Personality and Social Psychology.** (June):611- 618.
- Warshaw,R. (1978). **Moral Reasoning of Children in Fourth and Sixth Grades in two Different Educational Environment.** Dissertation Abstracts International. 39(5): 1450 - 1451.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

.....

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาลักษณะโครงสร้างหลักสูตรระดับประถมศึกษา สาขาวิชาบริหาร การศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา

2. การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา หมายถึง แนวทาง เจริญรุ่งเรืองในการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประกอบด้วย การวางแผน การนำ แผนสู่การปฏิบัติ และการประเมินผล ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร ด้านการเงิน และด้าน วัสดุอุปกรณ์และกายภาพ

3. ทฤษฎีการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในการวิจัยครั้งนี้ใช้แนวคิดของ Thomas Lickona (1992) ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือความรอบรู้ทางศีลธรรม ความรู้สึกสำนึกทาง ศีลธรรม และการปฏิบัติทางศีลธรรม ดังนี้

3.1 ความรอบรู้ทางศีลธรรม ประกอบด้วย

- 3.1.1 ความตระหนักในศีลธรรม (รู้ถูก – ผิด ดี – ชั่ว)
- 3.1.2 ความรอบรู้ค่านิยมทางศีลธรรม (มีความรอบรู้ในคุณธรรม ค่านิยมต่างๆ)
- 3.1.3 การรับรู้มุมมองของคนอื่น (รับรู้ว่าจะเพราะเหตุใดคนอื่นจึงคิดและทำอย่างนั้น ด้วยใจที่เป็นธรรม)
- 3.1.4 การมีเหตุผลทางศีลธรรม (เข้าใจว่าทำไมคนเราต้องมีศีลธรรม)
- 3.1.5 การตัดสินใจ (การตัดสินใจในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมอย่างถูกต้องด้วยตนเอง ไม่ตัดสินใจตามเพื่อน)

3.1.6 ความรู้ในตนเอง (รู้จุดแข็ง จุดอ่อนของตนเองในด้านศีลธรรม)

3.2 ความรู้สึกสำนึกทางศีลธรรม ประกอบด้วย

- 3.2.1 หิริโอตตปปะ (ความละอายเกรงกลัวไม่กล้าทำผิด)
- 3.2.2 การเห็นคุณค่าในตนเอง (เห็นคุณค่าและเคารพตนเอง)
- 3.2.3 ความเห็นใจผู้อื่น (รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา)
- 3.2.4 รักดี (รักที่จะทำแต่ความดี)
- 3.2.5 การควบคุมตนเอง (การควบคุมตนเองไม่ให้คิด และทำผิด)
- 3.2.6 ความนอบน้อมถ่อมตน

3.3 การปฏิบัติทางศีลธรรม ประกอบด้วย

3.3.1 สมรรถนะในการปฏิบัติตน (ความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆด้วยหลักแห่งศีลธรรมจริยธรรม)

3.3.2 ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติตน (ความตั้งมั่น ตั้งใจที่จะทำแต่ความดีและเป็นคนดี)

3.3.3 ลักษณะนิสัยส่วนตัวในการปฏิบัติตน (ลักษณะนิสัยที่ดีมีคุณธรรมจริยธรรม)

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ใช้แนวคิดดังนี้

4.1 คุณลักษณะตามแนวคิดหลักสูตรแกนกลาง 8 ประการได้แก่ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย และ 8) มีจิตสาธารณะ

4.2 คุณลักษณะเพิ่มเติมตามแนวคิด Good Character ของ Thomas Lickona (1992) ซึ่งประกอบด้วย 1) ความเคารพนับถือต่อตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม 2) ความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม และคุณลักษณะอื่นๆ ที่โรงเรียนกำหนดเพิ่มเติมอีก (ถ้ามี)

5. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียน
ประถมศึกษา

ตอนที่ 3 สิ่งที่โรงเรียนทำได้ดี และที่ควรแก้ไขปรับปรุง

ตอนที่ 4 การจัดอันดับความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ตอนที่ 5 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

6. ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ ความคิดเห็นของท่านมีคุณค่าและความสำคัญต่อการพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาของประเทศอย่างยิ่ง และข้อมูลที่ตอบจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้นต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ของท่าน ดังนั้น จึงขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงหรือตามความต้องการที่แท้จริงของท่านให้ครบทุกข้อ เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาของประเทศให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ต่อไป

7. ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านตอบแบบสอบถามแต่ละตอนที่ กำหนดให้ครบถ้วน และได้โปรดนำแบบสอบถามของผู้อำนวยการ จำนวน 1 ฉบับ รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน จำนวน 1 ฉบับ ครูประจำชั้น จำนวน 1 ฉบับ และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 ฉบับ รวมทั้งสิ้นจำนวน 4 ฉบับ ใส่ซองที่แนบมาพร้อมนี้ โดยใส่ในซองเดียวกันทั้งหมด และขอความกรุณาโปรดส่งคืนผู้วิจัยด้วย จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นางสุรดา ไชยสงคราม

นิสิตดุขุฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณากรอกข้อมูลหรือทำเครื่องหมาย ✓ ใน ช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. ตำแหน่ง
 - 1.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน
 - 1.2 รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือ ครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน
 - 1.3 ครูประจำชั้น (ไม่ต้องตอบข้อ 6)
 - 1.4 ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ไม่ต้องตอบข้อ 5-6)

2. เพศ ชาย หญิง

3. อายุ น้อยกว่า 30 ปี 30 – 39ปี 40 – 49ปี 50ปี ขึ้นไป

4. ระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญา ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

5. ประสบการณ์การทำงาน
 น้อยกว่า 10 ปี 10-19 ปี 20- 29 ปี 30 ปีขึ้นไป

6. ประสบการณ์บริหาร
 น้อยกว่า 10 ปี 10 - 19 ปี มากกว่า 20 ปีขึ้นไป

7. ประเภทของโรงเรียน
 ประถมศึกษา ประถมศึกษา ขยายโอกาส

**ตอนที่ 2 สภาพการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
ประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน
ช่อง “สภาพปัจจุบัน” และ “สภาพที่พึงประสงค์”

เกณฑ์ค่าระดับคะแนนในช่อง “สภาพปัจจุบัน”

ระดับ 5	หมายถึง	สภาพที่ตรงกับความเป็นจริงในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	สภาพที่ตรงกับความเป็นจริงในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	สภาพที่ตรงกับความเป็นจริงในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	สภาพที่ตรงกับความเป็นจริงในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	สภาพที่ตรงกับความเป็นจริงในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ค่าระดับคะแนนในช่อง “สภาพที่พึงประสงค์”

ระดับ 5	หมายถึง	สภาพที่พึงประสงค์ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	สภาพที่พึงประสงค์ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	สภาพที่พึงประสงค์ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	สภาพที่พึงประสงค์ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	สภาพที่พึงประสงค์ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ ที่	การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนระดับประถมศึกษา	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.	ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติม										
6.	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติม										
7.	นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติม										
8.	มีการวางแผนพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ในระยะสั้น และระยะยาว										
9.	มีการวางแผนประชุมชี้แจง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู เกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน										
10.	มีการวางแผนประชุมชี้แจง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู กับผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียน										
11.	มีการวางแผนระบบการประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของนักเรียน										
ก.2 ด้านบุคลากร (Man)											
12.	มีการวางแผนการพัฒนาครูให้มีขีดความสามารถในการ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามจุดมุ่งหมาย ดังต่อไปนี้										
	12.1 ความรอบรู้ทางศีลธรรม										
	12.1.1 ความตระหนักในศีลธรรม.....
	12.1.2 ความรอบรู้ค่านิยมทางศีลธรรม.....
	12.1.3 การรับรู้มุมมองของคนอื่น.....
	12.1.4 การมีเหตุผลทางศีลธรรม.....
	12.1.5 การตัดสินใจ.....
	12.1.6 ความรู้ในตนเอง.....
	12.2 ความรู้สึกสำนึกทางศีลธรรม										
	12.2.1 หิริโอตตปัสสะ.....
	12.2.2 การเห็นคุณค่าในตนเอง.....
	12.2.3 ความเห็นใจผู้อื่น.....
	12.2.4 รักดี.....
	12.2.5 การควบคุมตนเอง.....
	12.2.6 ความนอบน้อมถ่อมตน.....

ข้อ ที่	การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนระดับประถมศึกษา	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ค.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ (Materials)											
77.	มีการประเมินผลการจัดทำ และจัดหาสื่อการสอนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน										
78.	มีการประเมินผลอาคารสถานที่ให้สะอาด ร่มรื่นเอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน										
79.	มีการประเมินผลการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หรือเอกสารต่างๆ ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนรับรู้										
80.	มีการประเมินผลการนำสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมจากภายนอกเข้ามาใช้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน										
81.	มีการประเมินผลการขอความร่วมมือกับผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเขต / เทศบาล / อบต. หรือเจ้าของสื่อ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ไม่พึงประสงค์รอบๆ โรงเรียน										

ตอนที่ 3 สิ่งที่ท่านคิดว่า **โรงเรียนทำได้ดีแล้ว** ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

สิ่งที่คุณคิดว่า**โรงเรียนควรมีการปรับปรุงแก้ไข**เกี่ยวกับในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนคือ

- 1.....
- 2.....
- 3.....

ตอนที่ 4 การจัดอันดับความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง ขอให้ท่านใส่ตัวเลข 1- 10 เพื่อจัดอันดับความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ตามความคิดเห็นของท่าน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	ลำดับความสำคัญ
ความเคารพนับถือตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม	
ความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม	
รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	
ซื่อสัตย์ สุจริต	
มีวินัย	
ใฝ่เรียนรู้	
อยู่อย่างพอเพียง	
มุ่งมั่นในการทำงาน	
รักความเป็นไทย	
มีจิตสาธารณะ	

ตอนที่ 5 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ที่ท่านได้กรุณาเสียสละเวลาให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้อย่างยิ่ง

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตรบัณฑิต การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา
2. การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา หมายถึง แนวทางเชิงรุกในการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย การวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ และการประเมินผล ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร ด้านการเงิน และด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ
3. แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
 ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
 ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้ง จุดอ่อน โอกาส ภาวะคุกคาม ของการวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ การประเมินผล และแนวทางในการแก้ปัญหา
4. ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์นี้ ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม จึงไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
 นางสุรดา ไชยสงคราม
 นิสิตดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่อง และโปรดเติมข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
2. เพศ หญิง
3. อายุ.....ปี
4. สถานภาพ ผู้อำนวยการโรงเรียน
 รองผู้อำนวยการโรงเรียน
 หรือ ครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน
 ครูประจำชั้น
 ประธาน กรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. วุฒิการศึกษา
 ต่ำกว่าปริญญาตรี
 ปริญญา
 สูงกว่าป ตรี
6. ประเภทโรงเรียน
 ประถมศึกษา
 ประถมศึ ยายโอกาสทางการศึกษา

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดแจ้ง จุดอ่อน โอกาส ภาวะคุกคาม ของการวางแผน
การนำแผนสู่การปฏิบัติ การประเมินผล และแนวทางในการแก้ปัญหา

ประเด็นการสัมภาษณ์

1. ด้านการวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ และการประเมินผล 4Ms

1.1 มีแนวทางในการให้ผู้ปกครองและนักเรียนเข้ามามีส่วนในการวางแผนกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีแนวทางในการประเมินผลอย่างไร

.....

.....

.....

1.2 มีแนวทางในการประชุมชี้แจง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และมีแนวทางในการประเมินผลอย่างไร

.....

.....

.....

1.3 รอบๆ บริเวณโรงเรียนมีสื่อที่ไม่พึงประสงค์หรือไม่ (ถ้ามี) มีแนวทางในการดูแลสื่อ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ไม่พึงประสงค์ และมีการขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวอย่างไร

.....

.....

.....

1.4 มีแนวทางในการจัดสรรงบประมาณ แนวทางในการระดมทรัพยากรจากหน่วยงานภายนอก เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนและแนวทางการประเมินผลอย่างไร

.....

.....

.....

1.5 มีวิธีการจัดทำ จัดหาสื่อการสอนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และมีวิธีการประเมินผลอย่างไร

.....

.....

1.6 มีการนำสื่อ เทคโนโลยีและนวัตกรรมจากภายนอกโรงเรียนเข้ามาใช้เพื่อการพัฒนา
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และมีวิธีการประเมินผลอย่างไร

.....

.....

.....

1.7 มีแนวทางจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับหรือเอกสารต่างๆ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับ
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง และนักเรียนอย่างไร และมีวิธีการ
ประเมินผลอย่างไร

.....

.....

.....

1.8 มีแนวทางในการประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

1.9 มีแนวทางในการประเมินผลแผนที่ใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
อย่างไร

.....

.....

.....

1.10 มีแนวทางในการประเมินครูอย่างไรว่าครูมีความรู้ ความสามารถในการสอดแทรก
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ลงในบทเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย

.....

.....

.....

2. สภาพแวดล้อมภายนอก (PEST) ที่มีผลกระทบทั้งในเชิงบวก และเชิงลบมีหรือไม่ และมีวิธีแก้ไข
อย่างไร

.....

.....

3. จุดแข็งที่ทำให้โรงเรียนของท่านประสบผลสำเร็จในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

.....
.....
.....

4. จุดอ่อนที่โรงเรียนท่านมี และวิธีแก้ไข

.....
.....
.....

4. ข้อคิดเห็นเสนอแนะอื่น

.....
.....
.....
.....
.....
.....

-ขอขอบพระคุณอย่างยิ่ง-

**แบบตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนา คุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(ฉบับร่างที่ 1)**

.....
ชื่อ – นามสกุล ผู้ทรงคุณวุฒิ.....
ตำแหน่ง.....
สถานที่ทำงาน.....
เบอร์มือถือ.....

กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัด
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนี้ ใช้กรอบแนวคิดดังต่อไปนี้

1. กระบวนการบริหาร 4 Ms ได้แก่ การวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ และการประเมินผล ใน 4 ด้าน คือด้านการบริหาร,ด้านบุคลากร,ด้านการเงิน และด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ
 2. ทฤษฎีการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนใช้แนวคิด Good Character ของ Lickona,Thomas. (1992)ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วนสำคัญได้แก่ ความรอบรู้ทางศีลธรรม ความรู้สึกสำนึกทางศีลธรรม และการปฏิบัติทางศีลธรรม
 3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนใช้แนวคิด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการตามแนวคิดของหลักสูตรแกนกลาง ประกอบกับแนวคิด Good Character ของ Lickona,Thomas(1992)ซึ่งประกอบด้วย 1) ความเคารพนับถือต่อตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม (Respect) 2) ความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม (Responsibility)
- ข้อมูลที่จะนำมากำหนดเป็นร่างกลยุทธ์ ได้มาจาก 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการ
เพื่อพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครูผู้รับผิดชอบงานกิจการ
นักเรียน ครูประจำชั้น และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจากกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนประถมศึกษา
และโรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาทั่วประเทศ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา โดยสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือครู
ผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ครูประจำชั้น และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากโรงเรียนที่
ได้รับรางวัลคุณธรรม จริยธรรมดีเด่น ประจำปีการศึกษา 2554 จำนวน 7 โรงเรียนจาก 4 ภูมิภาคทั่วประเทศ

ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวม

(N=1,564)

การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับความสำคัญ
	\bar{X}	S.D	แปลผล	\bar{X}	S.D	แปลผล		
1. การวางแผน	2.82	1.00	ปานกลาง	4.95	.15	มากที่สุด	0.76	3
2. การนำแผนสู่การปฏิบัติ	2.64	1.11	ปานกลาง	4.97	.15	มากที่สุด	0.88	2
3. การประเมินผล	2.51	1.11	ปานกลาง	4.95	.21	มากที่สุด	0.97	1
เฉลี่ย	2.67	1.02	ปานกลาง	4.95	.16	มากที่สุด	0.85	

จากตารางที่ 1 ในภาพรวมการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา พบว่า ลำดับความสำคัญด้านการประเมินผล มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 (PNI_{Modified} = 0.97) ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 2 (PNI_{Modified} = 0.88) และการวางแผน มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 3 แต่มีค่า PNI_{Modified} ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย¹

¹ การจัดลำดับความสำคัญ จัดโดยเทียบกับค่า PNI_{Modified} เฉลี่ย (ค่า PNI_{Modified} เฉลี่ย = 0.85) หากมีค่ามากกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่าในประเด็นนั้นมีความสำคัญ ซึ่งเป็นประเด็นปัญหาที่ต้องหากลยุทธมาแก้ไข

ตารางที่ 2 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาระดับพื้นฐาน จำแนกเป็นรายด้าน
(N=1,564)

การบริหารเพื่อพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนประถมศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{M0dified}	ลำดับ ความ สำคัญ
	\bar{X}	S.D	แปล ผล	\bar{X}	S.D	แปล ผล		
1. การวางแผน								
1.1 ด้านการบริหาร	3.06	1.02	ปาน กลาง	4.95	.17	มาก ที่สุด	0.62	4
1.2 ด้านบุคลากร	2.99	1.12	ปาน กลาง	4.98	.10	มาก ที่สุด	0.67	3
1.3 ด้านการเงิน	2.62	1.20	ปาน กลาง	4.96	.17	มาก ที่สุด	0.89	2
1.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์ และ กายภาพ	2.58	1.15	ปาน กลาง	4.94	.20	มาก ที่สุด	0.91	1
2. การนำแผนสู่การปฏิบัติ								
2.1 ด้านการบริหาร	2.83	1.08	ปาน กลาง	4.97	.12	มาก ที่สุด	0.76	4
2.2 ด้านบุคลากร	2.71	1.23	ปาน กลาง	4.98	.10	มาก ที่สุด	0.84	3
2.3 ด้านการเงิน	2.38	1.25	น้อย	4.97	.16	มาก ที่สุด	1.09	1
2.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ	2.45	1.33	น้อย	4.97	.13	มาก ที่สุด	1.03	2
3. การประเมินผล								
3.1 ด้านการบริหาร	2.68	1.19	ปาน กลาง	4.95	.23	มาก ที่สุด	0.85	3
3.2 ด้านบุคลากร	2.49	1.25	น้อย	4.96	.22	มาก ที่สุด	0.99	2

ตารางที่ 2 (ต่อ)

การบริหารเพื่อพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนประถมศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{M0dified}	ลำดับ ความ สำคัญ
	\bar{X}	S.D	แปล ผล	\bar{X}	S.D	แปล ผล		
3.3 ด้านการเงิน	2.33	1.21	น้อย	4.93	.43	มาก ที่สุด	1.12	1
3.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ	2.34	1.12	น้อย	4.96	.22	มาก ที่สุด	1.12	1
เฉลี่ย	2.62	1.02	ปาน กลาง	4.96	.16	มาก ที่สุด	0.89	

จากตารางที่ 2 ในรายด้านของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา พบว่า รายด้านที่มีลำดับความสำคัญ และมีค่า $PNI_{M0dified}$ สูงค่าเฉลี่ย ได้แก่ 1) การประเมินผล ด้านการเงินและวัสดุอุปกรณ์ มีค่าเฉลี่ย $PNI_{M0dified}$ เท่ากันคือ $PNI_{M0dified} = 1.12$ และด้านบุคลากร ($PNI_{M0dified} = 0.99$) 2) การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการเงิน ($PNI_{M0dified} = 1.09$) และด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ ($PNI_{M0dified} = 1.03$) และ 3) การวางแผนด้านวัสดุอุปกรณ์ และกายภาพ ($PNI_{M0dified} = 0.91$) และด้านการเงิน ($PNI_{M0dified} = 0.89$)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยภาพรวมดังแสดงไว้ในตารางที่ 1 และ 2 ข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ซึ่งมี 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน, รองผู้อำนวยการโรงเรียน/ครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน, ครูประจำชั้น และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 กลุ่ม พบว่า 3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (รองผู้อำนวยการโรงเรียน/ครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน, ครูประจำชั้น และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) เห็นว่า ในประเด็นการนำแผนสู่การปฏิบัติด้านบุคลากร เป็นประเด็นที่มีความสำคัญ ซึ่งต้องหากลยุทธ์มาแก้ไขด้วยเช่นกัน (ซึ่งในภาพรวมตามตารางที่ 2 ประเด็นนี้มีค่า $PNI_{M0dified}$ ต่ำกว่าค่า $PNI_{M0dified}$ เฉลี่ย)

ดังนั้น ประเด็นที่มีความสำคัญ และต้องนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ โดยเรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้

1. การประเมินผล มี 3 ด้าน ได้แก่ 1) การประเมินผลด้านการเงิน 2) การประเมินผลด้านวัสดุ อุปกรณ์และกายภาพ และ 3) การประเมินผลด้านบุคลากร

2. การนำแผนสู่การปฏิบัติ มี 3 ด้าน ได้แก่ 1) การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านการเงิน 2) การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านวัสดุ อุปกรณ์และกายภาพ และ3) การนำแผนสู่การปฏิบัติด้านบุคลากร
3. การวางแผน มี 2 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผนด้านวัสดุ อุปกรณ์และกายภาพ และ2)การวางแผนด้านการเงิน

หลังจากการจัดลำดับความสำคัญแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมจากข้อคำถามเพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม เพื่อนำข้อมูลมากำหนดเป็นร่างกลยุทธ์ต่อไป

ข้อมูลส่วนที่ 2 ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis) แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม จากนั้นนำข้อมูลจากส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 มา SWOT Analysis เพื่อจับคู่กำหนดกลยุทธ์ SO (จับคู่จุดแข็ง – โอกาส), กลยุทธ์ ST (จับคู่จุดแข็ง – ภาวะคุกคาม), WO (จับคู่จุดอ่อน – โอกาส) และกลยุทธ์ WT (จับคู่จุดอ่อน – ภาวะคุกคาม)

ผู้วิจัยนำผลการสรุปกลยุทธ์ที่ได้จากการ SWOT Matrix มาวิเคราะห์เพื่อนำเสนอกลยุทธ์หลัก และกลยุทธ์รอง เพื่อมาเสริมจุดแข็ง และนำจุดอ่อนมาวิเคราะห์แล้วเสนอกลยุทธ์หลัก และกลยุทธ์รอง เพื่อมาลด/ขจัดจุดอ่อน พร้อมทั้งเสนอวิธีการดำเนินการ ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 กลยุทธ์หลัก และกลยุทธ์รองสำหรับการบริหารเพื่อพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับร่างที่ 1)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
1. กลยุทธ์มุ่งเน้นการประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์	1.1 กลยุทธ์การประเมินผลด้านการเงินเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	1. จัดให้มีการประเมินผลการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยให้ชุมชนร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินผล 2. จัดให้มีการประเมินผลกิจกรรมระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ 3 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
	<p>1.2 กลยุทธ์การประเมินผลด้านวัสดุ อุปกรณ์และกายภาพเพื่อพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p>	<p>1. จัดให้มีการประเมินผลการจัดทำ การ จัดหาสื่อการสอนสำหรับการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เป็นต้น</p> <p>2. จัดให้มีการประเมินผลอาคารสถานที่ ให้สะอาด ร่มรื่นเอื้อต่อการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เป็นต้น</p> <p>3. จัดให้มีการประเมินผลการจัดทำป้าย ประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หรือเอกสาร ต่างๆ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ผู้ปกครอง และนักเรียนได้รับรู้ โดยให้ผู้ มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการ ประเมิน</p> <p>4. จัดให้มีการประเมินผลการนำสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมจากภายนอก เข้ามาใช้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของนักเรียน โดยครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน เป็นต้น</p> <p>5. จัดให้มีการประเมินผลการขอความ ร่วมมือกับผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเทศบาล / อบต. หรือเจ้าของ สื่อ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ไม่พึง ประสงค์รอบๆ โรงเรียน โดยผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง</p>

ตารางที่ 3 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
	<p>1.3 กลยุทธ์ประเมินผลด้านบุคลากรเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p>	<p>1. จัดให้มีการประเมินผลการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการครูให้มีความรู้ความสามารถเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านความรู้ทางศีลธรรม ความรู้สำนึกทางศีลธรรม และการปฏิบัติทางศีลธรรม</p> <p>2. จัดให้มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>3. จัดให้มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือร่วมใจและกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>4. จัดให้มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการสอดแทรกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ลงในบทเรียนในแต่ละรายวิชาตามความเหมาะสม</p> <p>5. จัดให้มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>6. จัดให้มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี</p>

ตารางที่ 3 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
		<p>7. จัดให้มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครู ให้มีความรู้ ความสามารถในการกำหนด กฎระเบียบในห้องเรียนร่วมกัน</p> <p>8. จัดให้มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครู ให้มีความรู้ ความสามารถในการ สร้างบรรยากาศห้องเรียนประชาธิปไตย</p> <p>9. จัดให้มีการประเมินผลกิจกรรมอบรมครู ให้มีความรู้ ความสามารถในการ ประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของนักเรียน</p>
<p>2. กลยุทธ์มุ่งเน้น การนำแผนสู่การ ปฏิบัติเพื่อการ พัฒนา คุณลักษณะอัน พึงประสงค์</p>	<p>2.1 กลยุทธ์การนำแผนด้านการเงินสู่ การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของนักเรียน</p>	<p>1. จัดให้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อ การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนอย่างเพียงพอ</p> <p>2. จัดให้มีการจัดกิจกรรมระดม ทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชน และ หน่วยงานอื่นๆ เพื่อการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน จากแหล่งทุนภายนอกที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจ เช่น จากศิษย์เก่า คหบดี วัด และอบต. เป็นต้น ด้วยกิจกรรม ทอดผ้าป่าการศึกษา กิจกรรมวันปีใหม่ ใต้เงิน เลี้ยงน้ำชา (สำหรับผู้นับถือ ศาสนาอิสลาม)</p> <p>3. การทำโครงการโรงเรียนเศรษฐกิจ พอเพียง ด้วยการปลูกผัก เลี้ยงปลา เลี้ยงกบ ทำขนม เป็นต้น เพื่อเสริม รายได้ให้โรงเรียนและนักเรียน</p>

ตารางที่ 3 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
	<p>2.2 กลยุทธ์การนำแผนด้านวัสดุ อุปกรณ์และกายภาพสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดให้มีการจัดทำ และจัดหาสื่อการสอนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 2. จัดให้มีการพัฒนาอาคารสถานที่ให้สะอาด ร่มรื่นให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 3. จัดให้มีการทำป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หรือเอกสารต่างๆ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนได้รับรู้ 4. จัดให้มีการนำสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมจากภายนอกเข้ามาใช้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 5. ให้มีการขอความร่วมมือกับผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเขตเทศบาล/อบต.หรือเจ้าของสื่อ ป้ายโฆษณา ประชาสัมพันธ์ที่ไม่พึงประสงค์รอบๆ โรงเรียน 6. จัดให้มีการจัดทำโครงการต้นไม้พูดได้ ซึ่งเขียนข้อคิดคำคม สุภาษิต พุทธสุภาษิต เป็นต้น เพื่อเตือนใจให้ทุกคนได้อ่าน 7. จัดให้มีการจัดทำโครงการแทนคุณแผ่นดิน ด้วยการทำให้นักเรียนทำความดี เช่น การเก็บขยะ การกวาดขยะ เป็นต้น

ตารางที่ 3 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
		<p>8. จัดให้มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ต่างๆทั้งนอก และในโรงเรียนเป็นข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ เพื่อให้บุคลากรทุกคนสามารถนำไปใช้ได้</p> <p>9. จัดกิจกรรมการให้ความรู้กับนักเรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนในเรื่องการเลือกบริโภคสื่อทุกประเภทอย่างสร้างสรรค์</p> <p>10. จัดให้มีคณะทำงานในการจัดหาจัดทำ และรวบรวมสื่อการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้บริการบุคลากร</p> <p>11. จัดให้มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความสามารถในการผลิตสื่อเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์มาให้ความรู้</p> <p>12. จัดให้มีการประชุมชี้แจงประชาสัมพันธ์ให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง กวดขันในเรื่องการใช้เทคโนโลยี เช่น อินเทอร์เน็ต มือถือของนักเรียน เป็นต้น</p> <p>13. ให้มีการประสานความร่วมมือกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ</p>
	<p>2.3 กลยุทธ์การนำแผนด้านบุคลากรสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p>	<p>1. ให้มีการกำกับ ติดตามงานให้การกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p>

ตารางที่ 3 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
		<p>ให้เป็นไปตามองค์ประกอบของ</p> <p>คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ ความรอบรู้ทางศีลธรรม ความรู้สึกลำบากทางศีลธรรม และการปฏิบัติทางศีลธรรม</p> <p>2. ให้มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>3. ให้มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือร่วมใจและกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>4. ให้มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ความสามารถในการสอดแทรกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ลงในบทเรียนในแต่ละรายวิชาตามความเหมาะสม</p> <p>5. ให้มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>6. ให้มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ความสามารถในการสอนการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี</p> <p>7. ให้มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ความสามารถในการกำหนดกฎระเบียบในห้องเรียนร่วมกัน</p>

ตารางที่ 3 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
		<p>8. ให้มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการสร้างบรรยากาศห้องเรียนประชาธิปไตย</p> <p>9. ให้มีการจัดกิจกรรมอบรมครูให้มีความรู้ ความสามารถในการประเมินผล การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียน</p>
<p>3. กลยุทธ์ มุ่งเน้น การวางแผนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์</p>	<p>3.1 กลยุทธ์การวางแผนด้านวัสดุ อุปกรณ์และกายภาพเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p>	<p>1. ให้มีการวางแผนจัดทำ จัดหาสื่อการสอน เพื่อใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>2. ให้มีการวางแผนพัฒนาอาคารสถานที่ให้สะอาด ร่มรื่นเอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>3. ให้มีการวางแผนจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หรือเอกสารต่างๆ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้ทุกคนได้รับรู้</p> <p>4. ให้มีการวางแผนในเรื่องการนำสื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรมจากภายนอกโรงเรียนเข้ามาใช้เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>5. ให้มีการวางแผนดูแลสื่อ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ไม่พึงประสงค์รอบๆ โรงเรียน</p> <p>6. ให้มีการสำรวจ และตรวจสอบความพร้อมของสื่อ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนก่อนเปิดภาคเรียนทุกครั้ง</p>

ตารางที่ 3 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	กลยุทธ์รอง	วิธีดำเนินการ
		<p>7. ให้มีการตรวจสอบความพร้อมของสภาพทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนก่อนเปิดภาคเรียนทุกครั้ง</p> <p>8. ให้มีการวางแผนติดต่อประสานความร่วมมือกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนในการดูแลนักเรียนในเรื่องความปลอดภัย การใช้เทคโนโลยี และการบริโภคสื่ออย่างชาญฉลาด</p>
	<p>3.2 กลยุทธ์การวางแผนด้านการเงินเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p>	<p>1. จัดให้มีการวางแผนจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>2. จัดให้มีการวางแผนระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานอื่นๆ เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน</p> <p>3. จัดให้มีการวางแผนช่วยเหลือกิจกรรมของผู้ปกครอง ชุมชน และวัดอย่างสม่ำเสมอ เช่น การนำนักเรียนไปสวดสตีปีใหม่กับชุมชนรอบโรงเรียน การนำนักเรียนไปช่วยบริการในงานที่ผู้ปกครอง และชุมชนจัดขึ้น อาทิ กิจกรรมของวัด งานสวดพระอภิธรรม เป็นต้น</p> <p>4. วางแผนส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามาใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียน</p>

ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง และวิธีดำเนินการของ
การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับร่างที่ 1)

1. กลยุทธ์หลัก

เหมาะสม

มีส่วนที่ควรปรับปรุง คือ

2. กลยุทธ์รอง

เหมาะสม

มีส่วนที่ควรปรับปรุง คือ

3. วิธีดำเนินการ

เหมาะสม

มีส่วนที่ควรปรับปรุง คือ

ขอกราบขอบพระคุณ

นางสุรดา ไชยสงคราม

นิสิตหลักสูตรดุขุฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุขีวะ สาขาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. ดร.พิณสุดา สิริธรงค์ ผู้อำนวยการหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
4. ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. ดร.ณัฐนันท์ ปั่นลายนาค ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานฉลากกินแบ่งรัฐบาลอุบลรัตน์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ค
รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างการสัมภาษณ์

รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างการสัมภาษณ์

- 1) โรงเรียนวัดหนองโพธิ์ (ศิลปวิทยาคม) ตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 โรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา (ภาคกลาง)
- 2) โรงเรียนวัดนางสาว (ถาวรราษฎร์บำรุง) ตำบลท่าไม้ อำเภอเมืองจังหวัด สมุทรสาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา (ภาคกลาง)
- 3) โรงเรียนบ้านห้วยหว้า ตำบลห้วยบง อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)
- 4) โรงเรียนบ้านพุทรา ตำบลรังกาใหญ่ อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โรงเรียนประถมศึกษา (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)
- 5) โรงเรียนบ้านหนองไผ่ ตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 โรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา (ภาคเหนือ)
- 6) โรงเรียนวัดบ้านใหม่ ตำบลวัดพริก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา (ภาคเหนือ)
- 7) โรงเรียนวัดทรายขาว ตำบลทุ่งหวัง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 โรงเรียนประถมศึกษา (ภาคใต้)

ภาคผนวก ง

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์ (8 คน)

ผู้อำนวยการโรงเรียน

1. ดร.มยุรีย์ แพร์หลาย ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดชุมทอง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง
เขต 1

นักวิชาการด้านการบริหารการศึกษา

1. รศ.ดร.สันติ บุญภิรมย์ รองคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
2. ผศ.ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ ประธานสาขาวิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

รองผู้อำนวยการโรงเรียน

1. ดร.นฤทธิ์ แสงสุขสว่าง รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดุสิตาราม
เขตบางกอกน้อย
สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร
2. ดร.สุรพงษ์ รัตนโคตร รองผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพระแก้ว
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์
เขต 3

ครูประจำชั้น

1. ดร.ยุพา เวียงกมล อัดโดดดร ครู วิทยฐานะชำนาญการ
โรงเรียนพัฒนราษฎร์บำรุง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
2. ดร.เจริญศรี พันปี ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดโสมนัส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
3. ดร.ชัตติยา ด้วงสำราญ ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนวัดตำหนักเหนือ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ภาคผนวก จ
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

ผู้อำนวยการโรงเรียน

1. ดร.มยุรีย์ แพร์หลาย ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดชุมทอง สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง เขต 1
2. ผอ.วาทยุทธ์ พุทธิพรหม ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนประชาสรรค์ สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาไชโย เขต 2

นักวิชาการ/ผู้บริหารการศึกษา

1. ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้น
พื้นฐานสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ
2. อาจารย์ ดร. ณัฐพล ชุมวรฐายี ประธานสาขาวิชาบริหารการศึกษา
วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
3. ดร.บรรเจอดพร สู่แสนสุข รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนานวัตกรรมการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รองผู้อำนวยการโรงเรียน และ/หรือครูครูผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน

1. ดร.นฤทธิ แสงสุขสว่าง รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดุสิตาราม
เขตบางกอกน้อย สังกัดสำนักงานศึกษา
กรุงเทพมหานคร
2. ดร.วัชรพงษ์ แพร์หลาย รองผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีอ่างทอง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 12

ครูประจำชั้น

1. ดร.ยุพา เวียงกมล อัดโตดดร ครูวิทยฐานะชำนาญการโรงเรียนพิพัฒนราษฎร์บำรุง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
2. ดร.เจริญศรี พันปี ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดโสมนัส
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กรุงเทพมหานคร
3. ดร. ชัดติยา ดั่งงำราญ ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดตำหนักเหนือ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี
เขต 1

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสุรดา ไชยสงคราม เกิดวันที่ 27 กันยายน 2510 ที่อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สำเร็จการศึกษาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการประถมศึกษา จากมหาวิทยาลัยศิลปากร ในปี พ.ศ. 2533 สำเร็จการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาประถมศึกษา จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2537 สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ในปี พ.ศ. 2549 เข้าศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2552 ปัจจุบันรับราชการครู ตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนประถมพิบูลย์ทิศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร